

KONGSBERG

ÅRS RAPPORT OG BÆRE KRAFT RAPPORT

2021

01 ÅRET 2021

<u>Hovedtall 2021</u>	4
<u>Viktige milepæler 2021</u>	7
<u>Konsernsjef Geir Håøy</u>	8

02 OM KONGSBERG GRUPPEN

<u>Dette er Kongsberg Gruppen</u>	12
<u>Strategi og ambisjoner</u>	14
<u>Visjon</u>	16
<u>Våre verdier</u>	17
<u>Konsernledelsen</u>	18
<u>Forretningsområder</u>	19

03 BÆREKRAFT

<u>Prioriteringer for bærekraft og ESG</u>	33
<u>Bærekraftig innovasjon</u>	37
<u>Miljø</u>	42
<u>Sosiale forhold</u>	53
<u>Selskapsledelse</u>	68
<u>Om bærekraftrapporten</u>	87
<u>Nøkkeltall for bærekraft</u>	89
<u>Revisjonsberetning, Bærekraft</u>	94

04 VIRKSOMHETS- STYRING

<u>Styrets redegjørelse om virksomhetsstyring</u>	97
<u>Policy</u>	98
<u>Vedtekter</u>	99
<u>Styret</u>	100
<u>Styrets redegjørelse knyttet til "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse"</u>	101

05 ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP

<u>Årsberetning 2021</u>	113
<u>Årsregnskap og noter</u>	132
<u>Erklæring til årsregnskap</u>	205
<u>Revisjonsberetning 2021</u>	206
<u>Finansiell kalender</u>	211
<u>Kontaktinformasjon</u>	211

01

ÅRET 2021

Hovedtall 2021

MNOK	2021	2020	2019 ³⁾	2018 ³⁾	2017	2016	2015	2014	2013	2012
OMSETNING										
Driftsinntekter	27 449	25 612	23 245	13 807	14 490	15 845	17 032	16 613	16 323	15 652
Ordreinnngang	40 979	28 818	31 413	15 879	13 430	14 319	15 238	22 097	15 043	14 605
Ordrereserve	49 535	35 947	32 347	16 707	15 629	16 914	19 597	21 020	15 687	16 523
Book/bill	1,49	1,12	1,35	1,15	0,9	0,9	0,9	1,3	0,9	0,9
RESULTAT										
Driftsresultat før avskrivninger og amortiseringer (EBITDA) ^{1,4)}	4 086	3 250	2 113	1 126	1 092	988	1 697	1 998	2 142	2 294
Driftsresultat (EBIT) ^{1,4)}	2 863	1 905	1 029	701	585	462	857	1 196	1 659	1 840
Ordinært resultat før skatt (EBT)	1 855	1 855	833	780	654	729	944	1 285	1 644	1 809
Årsresultat	2 290	2 932	717	704	559	651	755	880	1 225	1 304
LØNNSOMHET										
EBITDA % ⁴⁾	14,9 %	12,7 %	9,1 %	8,2 %	7,5 %	6,2 %	10,0 %	12,0 %	13,1 %	14,7 %
EBIT % ⁴⁾	10,4 %	7,4 %	4,4 %	5,1 %	4,0 %	2,9 %	5,0 %	7,2 %	10,2 %	11,8 %
BALANSE										
Egenkapital	13 618	13 301	12 810	12 626	7 365	6 725	6 127	6 282	6 657	6 274
Egenkapital % ⁵⁾	34,6 %	33,9 %	32,8 %	45,7 %	35,6 %	31,7 %	32,0 %	31,0 %	38,2 %	38,6 %
Netto rentebærende gjeld	(5 668)	(3 949)	(1 565)	(5 706)	384	2 195	(941)	(3 551)	(1 935)	(1 198)
Arbeidskapital ¹⁾	(2 003)	(458)	17	(14)	955	2 533	2 698	155	775	1 000
Roace ¹⁾	32,7 %	20,8 %	10,0 %	12,5 %	9,1 %	8,2 %	21,8 %	35,9 %	32,5 %	36,3 %
MEDARBEIDERE										
Antall ansatte totalt	11 122	10 689	10 793	6 842	6 830	7 159	7 688	7 664	7 493	7 259
Antall rapporterte skader/millioner arbeidede timer (TRI-verdi)	2,2	1,7	2,3	1,6	3,2	3,5	4,1	4,7	3,7	1,5
Antall fraværsdager/millioner arbeidede timer (F-verdi)	30,0	21,2	31,4	17,6	16,2	32	14,2	45,3	15,6	13,6
MILJØ^{2,3)}										
Energibruk (GWh)	182,8	161,6	178,4	131,2	124,4	122,8	119,35	123,7	127	114,7
Utslipp av CO ₂ (tonn)	34 942	39 283	69 028	35 466	32 517	33 464	39 268	26 006	25 294	19 579
Total mengde avfall generert (tonn)	8 079	7 420	7 830	1 888	1 884	1 986	2 368	1 788	1 935	1 784
EIERNES VERDIER										
Børsverdi	51 146	31 714	24 839	21 167	18 120	14 940	17 400	14 760	15 300	14 940
Resultat per aksje etter skatt (EPS) i NOK	12,06	16,08	3,89	5,58	4,62	5,44	6,23	7,28	10,24	10,91
P/E i NOK	23,71	10,82	34,64	30,2	32,7	22,95	23,05	16,77	12,49	11,46
Utbytte i NOK per aksje ⁶⁾	15,30	8,00	12,50	2,50	3,75	3,75	4,25	9,25	5,25	3,75

1) For definisjoner se note 31.

2) Se klimaregnskap på sidene 49–52 for sammenlignbare tall.

3) Resultattall, ordreinnngang og ordrereserve for 2019 og 2018 er justert for avhendet virksomhet. Tilsvarende tall for tidligere år er ikke justert.

4) Resultatandel fra felleskontrollerte virksomheter fra og med 2020 er ikke lenger inkludert i EBITDA og EBIT. Sammenlignbare tall er omarbeidet.

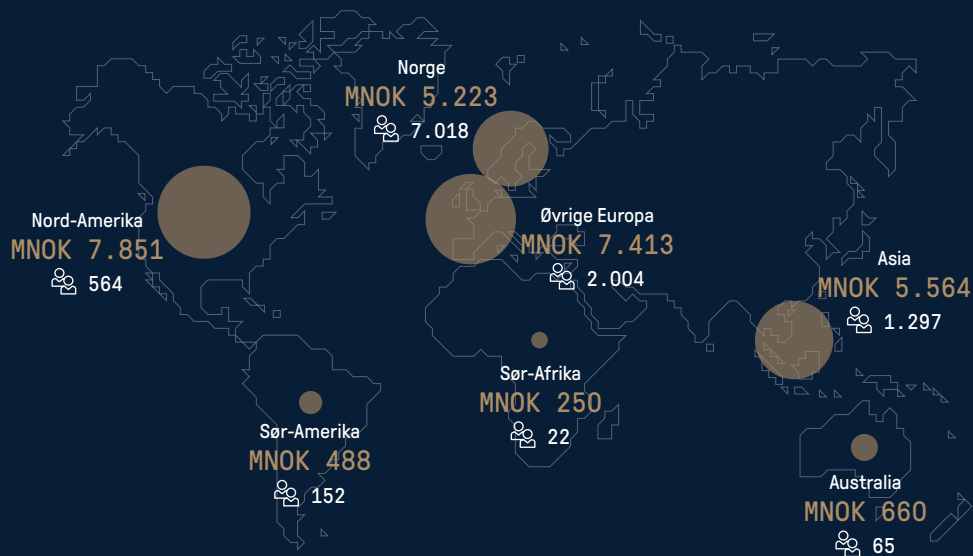
5) Tall for 2019 er korrigert.

6) Foreslått utbytte per aksje for 2021 er NOK 15,30 hvorav NOK 3,30 per aksje er innenfor selskapets ordinære utbyttepolicy.

KONGSBERG

DRIFTSINNTEKTER

MNOK 27.449

Kongsberg Defence & Aerospace 37 %
 Kongsberg Maritime 60 %
 Øvrig virksomhet 3 %

EBITDA

MNOK 4.086

EBIT

MNOK 2.863

Årsresultat

MNOK 2.290

Forslag til utbytte per aksje

NOK 15,30³⁾

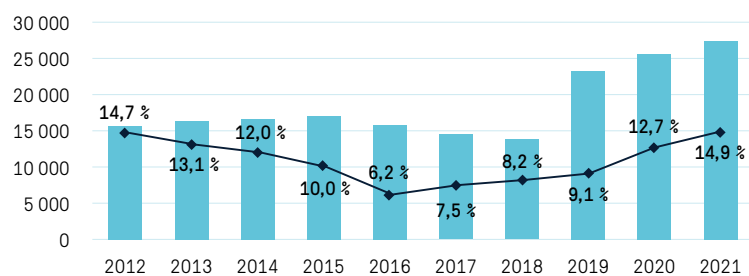
Resultat per aksje etter skatt

NOK 12,06

Børsverdi

MNOK 51.146

Historisk utvikling¹⁾²⁾

◆ EBITDA, i %   ■ Driftsinntekter, i MNOK

- 1) Resultattall i grafen for 2019 og 2018 er justert for avhendet virksomhet. Tilsvarende tall for tidligere år er ikke justert.
- 2) Resultatandel fra felleskontrollerte virksomheter er fra og med 2020 ikke lenger inkludert i EBITDA og EBIT. Sammenlignbare tall er omarbeidet.
- 3) Foreslått utbytte per aksje for 2021 er NOK 15,30 hvorav NOK 3,30 per aksje er innenfor selskapets ordinære utbyttepolicy.

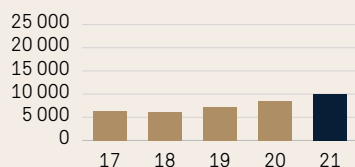
KONGSBERG DEFENCE & AEROSPACE

 3.428

Driftsinntekter

MNOK 10.078

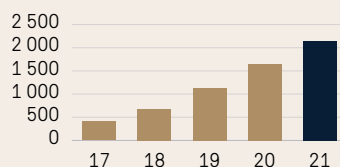
+18,5 % fra 2020

EBITDA²⁾

MNOK 2.150

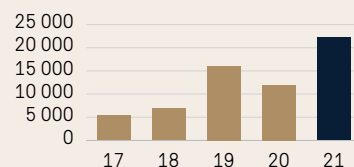
+29,8 % fra 2020

Ordreinngang

MNOK 22.221

+86,9 % fra 2020

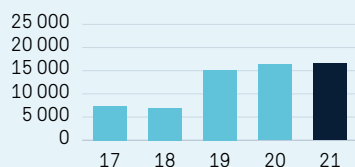
KONGSBERG MARITIME

 6.857

Driftsinntekter¹⁾

MNOK 16.507

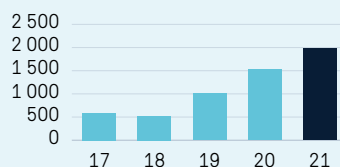
+1,2 % fra 2020

EBITDA¹⁾

MNOK 1.977

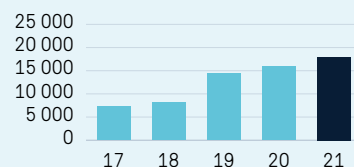
+29,1 % fra 2020

Ordreinngang¹⁾

MNOK 17.936

+12,6 % fra 2020

ØVRIG VIRKSOMHET

 837

Driftsinntekter

MNOK 864

+9,5 % fra 2020

EBITDA²⁾

MNOK (41)

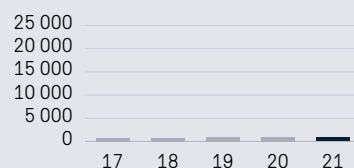
-166,1 % fra 2020

Ordreinngang

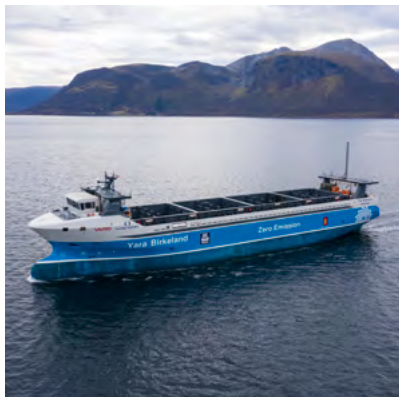
MNOK 822

-18,0 % fra 2020

1) Resultattall, ordreinngang og ordreserver for 2019 og 2018 er justert for avhendet virksomhet. Tilsvarende tall for tidligere år er ikke justert.
2) Resultatandel fra felleskontrollerte virksomheter fra og med 2020 er ikke lenger inkludert i EBITDA. Sammenlignbare tall er omarbeidet.

Viktige milepæler 2021

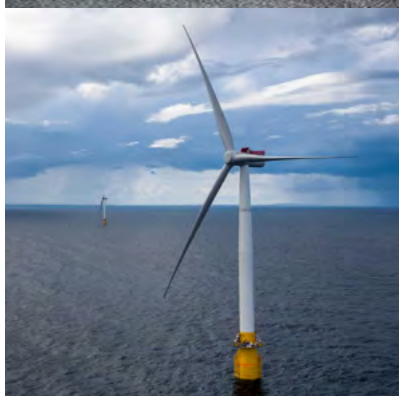
KONGSBERG

- Det ble et godt år med sterke resultater for konsernet.
- Ordreinngang på NOK 41 milliarder i 2021 ga en rekordhøy ordresreserve på nesten NOK 50 milliarder.
- Solide eksterne evalueringer og ratings av våre resultater og arbeid innen ESG (miljø, sosiale forhold og selskapsledelse).
- Forpliktet oss til å sette vitenskapsbaserte klimamål (Science Based Targets).

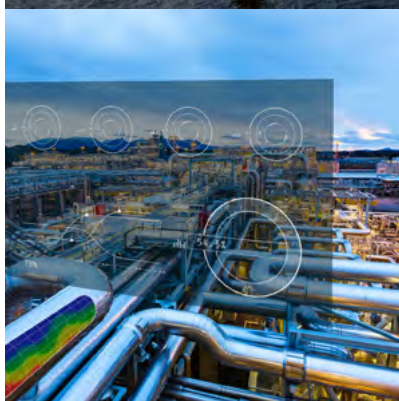
KONGSBERG DEFENCE & AEROSPACE

- God ordreinngang med viktige kontrakter inkludert Joint Strike Missile for Norges nye F-35 jagerfly, Naval Strike Missile for Norge og Tyskland, ORCCA kampsystem for nye norske og tyske ubåter og forlengelse av CROWS rammeavtale med US Army.
- God margin var blant annet et resultat av god prosjektgjennomføring og en gunstig prosjektmiks i hele organisasjonen.
- Alle divisjoner hadde mer enn 10 prosent vekst sammenlignet med 2020.

KONGSBERG MARITIME

- Ordreinngang på NOK 17,8 milliarder i 2021, en økning på NOK 2 milliarder fra året før og book/bill på 1,09. Både fra Offshore Wind, Naval og Tugs-segmentet var det en ordreinngang på over NOK 1 milliard.
- Kryssalg var en av hovedsynergiene ved oppkjøpet av RRCM. I 2021 realiserte forretningsområdet NOK 1,5 milliarder i kryssalg innen nysalg og ettermarked hvorav NOK 500 millioner til Offshore Wind.
- Forretningsområdet forbedret lønnsomheten ytterligere i 2021. EBITDA vokste med MNOK 445 til MNOK 1.977. EBITDA marginen økte fra 9,4 prosent til 12,0 prosent i 2021, blant annet som følge av forbedret drift og gunstig prosjektmiks.

KONGSBERG DIGITAL

- Kongsberg Digital opplevde økende etterspørsel etter selskapets digitale løsninger, økte sine gjentakende driftsinntekter fra 35 prosent til 41 prosent, og ansatte over 200 nye kolleger i 2021.
- Inngått en internasjonal rammeavtale med Shell for SiteCom, skyløsningen for overvåking og forbedring av boreoperasjoner, i tillegg til å forlenge avtalen med AkerBP.
- Fortsatte utrulling av den digitale tvilling-løsningen Kognitwin Energy under rammeavtale med Shell, blant annet på Ormen Lange-feltet.
- Sikret avtaler for den maritime skyløsningen Vessel Insight med blant annet Olympic Subsea, Island Offshore og Höegh Autoliners.

Konsernsjef Geir Håøy

“Vi går inn i 2022 med et solid grunnlag for videre vekst.”

KONGSBERG går ut av 2021 med rekordhøy ordresreserve etter et begivenhetsrikt år. Vi tok betydelige steg i utvikling av nye bærekraftige teknologier og løsninger for kundene våre, hadde god vekst og økt lønnsomhet. Vi går inn i 2022 med et solid grunnlag for videre vekst.

Året 2021 ble i likhet med 2020 et år som i stor grad ble preget av covid-19-pandemien. I usikre og krevende situasjoner er vår første prioritet å ivareta våre ansatte og følge offisielle retningslinjer. Samtidig har vi gjort vårt ytterste for å opprettholde en trygg og effektiv drift og levere strategisk viktige løsninger til kundene våre.

I skrivende stund er vi vitne til en krig og humanitær katastrofe som berører oss alle. Jeg snakker for alle i KONGSBERG når jeg uttrykker vår dypeste medfølelse for menneskene som er rammet av Russlands invasjon av Ukraina.

Verden står overfor en rekke utfordringer innen sikkerhet, klima- og miljø, transport, energi, og mat, naturressurser og

biologisk mangfold. Teknologi er sentralt for å løse disse utfordringene, og KONGSBERG ønsker å gjøre en forskjell med vår kompetanse. Vi kan spesielt ta en rolle for å utvikle og etablere beste, bærekraftige praksis innen maritime energiløsninger, avanserte sensorer, autonomi, og sirkulær- og materialteknologi.

Vi skal både videreutvikle eksisterende posisjoner og utvikle nye markeder. I 2021 vant vi flere prosjekter innen havvind, et globalt marked i stor vekst. Vi har teknologi for kartlegging og feltutvikling, drift og avvikling, inkludert miljøkartlegging og overvåkning, applikasjoner og funksjoner for smart-data og beslutningsstøtte for vindparker og skipskonsept for drift og vedlikehold. KONGSBERG har en unik evne til å videreutvikle og levere komplette løsninger innen nye og voksende industrier. Denne styrken skaper et stort mulighetsrom på tvers av bransjer og industrier i det grønne og digitale skiftet.

I juli signerte vi sammen med våre partnere avtale om å levere systemer til seks nye ubåter til Norge og Tyskland. Vi skal også levere sjømålmisset Naval Strike Missile til sjøforsvaret i de to landene. De to avtalene, med en samlet verdi på NOK 8,2 milliarder for KONGSBERG, var viktige

milepæler for vår satsning på forsvarsteknologi og det tysknorske ubåtsamarbeidet.

KONGSBERG skal skape langsiktige verdier samtidig som vi bidrar til å løse utfordringene samfunnet står ovenfor. Derfor er bærekraft integrert i vår strategi og måten vi jobber på. KONGSBERG har forpliktet seg til å støtte opp om Paris-avtalens ambisjon om netto null klimagassutslipp i 2050. Ved å sette tydelige og ambisiøse mål for utslippsreduksjoner både i egen virksomhet og i vår verdikjede, ønsker vi å være i front av både markedsmessige og regulatoriske krav. Dette gjør vi fordi det er det beste for miljøet, våre ansatte, kunder og eiere. Vi er medlem av og støtter FNs initiativ UN Global Compact, og vi har implementert deres ti prinsipper for ansvarlig næringsliv på hvert av de fire områdene menneskerettigheter, arbeid, miljø og antikorrupsjon.

Høsten 2021 oppdaterte vi vår klimastrategi og knyttet oss til Science Based Targets initiative, som representerer internasjonal beste praksis for kvalitetssikring av klimarelaterte mål i tråd med Parisavtalen. For å løse klimautfordringen, må næringslivet engasjere seg, og vi samarbeider med både kunder og leverandører om å gjøre ord til handling. En av våre ambisjoner er å få med

to-tredjedeler av våre leverandører til å sette mål for utslippsreduksjoner i tråd med Parisavtalen innen fem år.

Med våre ledende globale teknologiposisjoner bidrar vi i flere internasjonale fora. Som rådgiver og samarbeidspartner til FNs havpanel bruker vi også stemmen vår for å fremme en bærekraftig havforvaltning, og sikre rene og produktive hav, verden over.

Verdens naturressurser er under økt press. For å nå bærekraftsmålene innen 2030 er det avgjørende at vi har en omstilling til sirkulær økonomi, og dette er et viktig satsingsområde for hele KONGSBERGs virksomhet. Innen vår forsvarsvirksomhet arbeider vi tett med våre kunder for å utvikle løsninger som reduserer utslipp og minimerer miljøpåvirkningen i både produksjon og livsløpet til våre produkter. Vi har de siste årene bygget opp en betydelig virksomhet innen fly- og helikoptervedlikehold som forlenger levetiden på systemer og materiell. I 2021 etablerte vi også et forskningssamarbeid med Forsvarsdepartementet om å studere materialteknologi og produksjonsprosesser som vil bidra til mer bærekraftige forsvarsprodukter.

Vi leverer allerede i dag flere nullutslippsløsninger til skipsfart.

KONGSBERG har en unik evne til å videreutvikle og levere komplette løsninger innen nye og voksende industrier. Denne styrken skaper et stort mulighetsrom på tvers av bransjer og industrier i det grønne og digitale skiftet.

Med vår portefølje av høyteknologiske løsninger, innovative DNA og smidige organisasjon er vi klare for å levere på ambisjonene våre og lønnsom vekst.

Høsten 2021 ble Yara Birkeland, verdens første helelektriske og autonome containerskip med nullutslipp, sjø satt. Skipet har en kombinasjon av ny teknologi, eksisterende løsninger og kompetanse fra blant annet flere av konsernets forsvarsområder. Jeg er optimistisk for fortsettelsen, og 2022 blir et år hvor KONGSBERG vil ta nye steg. Jeg er trygg på at vi med våre høykompetente kolleger, kunder og leverandører vil lykkes med å gjøre en forskjell også i fremtiden. Med vår portefølje av høyteknologiske løsninger, innovative DNA og smidige organisasjon er vi klare for å levere på ambisjonene våre og lønnsom vekst.

Innen forsvarsområdet har vi en betydelig ordresreserve som skal leveres, vi skal sikre nye og viktige kontrakter som styrker vår posisjon som en ledende, ansvarlig forsvarsleverandør i Nord-Europa og USA. Våre produkter og posisjoner innen romfart har også betydelige muligheter foran seg, og vi vil jobbe med å styrke og samle bredden av våre løsninger, innen hele verdikjeden av romfartsoperasjoner.

Innen det maritime arbeider vi målrettet med bærekraftig innovasjon og banebrytende konsepter, inkludert å videreutvikle våre produkt- og markedsposisjoner innen digitalisering av industrien. KONGSBERG har tatt en internasjonal lederposisjon

innen industriell digitalisering. Kognitwin har etablert seg som en ledende dynamisk digital tvilling-løsning for energisektoren med blant annet avtale med Shell International for utrulling av digitale tvillinger på deres globale portefølje av anlegg. I 2022 og fremover vil vi fortsette å arbeide med å nå ut til flere med våre digitale løsninger som øker effektivitet, bidrar til sikrere operasjoner og reduserer utslipp for våre kunder.

En stor takk til aksjonærer, kunder og alle samarbeidspartnere. En ekstra stor takk til våre ansatte over hele verden som har vist stor fleksibilitet og ikke minst stå-på vilje. Verdien våre står sterkere enn noensinne, og sammen har vi i året som har gått videreutviklet KONGSBERG til å være i posisjon for å ta nye steg i 2022 og årene fremover.

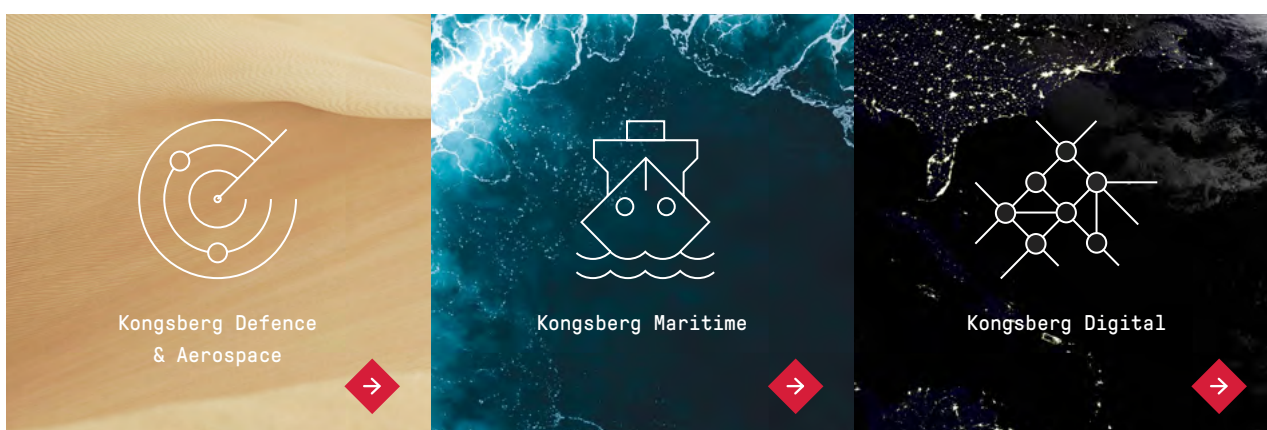
Geir Håøy
Konsernsjef
Mars 2022

02

OM KONGSBERG GRUPPEN

Dette er Kongsberg Gruppen

Kongsberg Gruppen (KONGSBERG) er et internasjonalt teknologikonsern som leverer avanserte og pålitelige teknologiske løsninger som bidrar til sikkerhet, trygghet og effektivitet i komplekse operasjoner og under ekstreme forhold. KONGSBERG samarbeider med globale kunder innenfor forsvars-, maritim-, energi-, fiskeri- og romfartsindustrien. Vi leverer EXTREME PERFORMANCE FOR EXTREME CONDITIONS.

KONGSBERG har som mål å ivareta og øke interessentenes verdier gjennom å drive lønnsom, vekstorientert industriell utvikling i et langsiktig, bærekraftig og internasjonalt perspektiv.

Organisasjon

Konsernet er organisert i tre forretningsområder og øvrig virksomhet. De tre forretningsområdene er Kongsberg Defence & Aerospace, Kongsberg Maritime og Kongsberg Digital. Kongsberg Digital rapporteres som en del av øvrig virksomhet. Øvrig virksomhet består i tillegg av eiendomsvirksomhet og konsernstab. Konsernstaben utøver styring

og kontroll av konsernet, samt leverer stabs- og støttefunksjoner til forretningsområdene, konsernsjefen og styret med tilhørende råd og utvalg. Hovedkontoret er i Kongsberg.

Eierstruktur

Kongsberg Gruppen ASA er notert på Oslo Børs og underlagt norsk verdipapirlovgivning og børsreglement. Den norske stat eier 50,004 prosent av aksjene i selskapet.

Økonomisk verdiskaping

KONGSBERG skaper verdier i de områder og land vi er til stede i. Vi skaper verdier for våre kunder

► gjennom de produktene vi leverer.
 Vi skaper verdier gjennom betaling av skatter og avgifter, utbetaling av utbytte til eiere og lønn til medarbeidere, og indirekte ved kjøp av varer og tjenester fra leverandører. I tillegg skapes det verdier gjennom betydelig satsing på forskning og utvikling.

Bærekraft og samfunnsansvar
 Bærekraft og samfunnsansvar er viktig for KONGSBERG og er en integrert del av vår strategi. Vår forretningsdrift skal være bærekraftig og etterrettelig og vi skal utøve vårt samfunnsansvar i tråd med gjeldende forventninger. Dette gir KONGSBERG den nødvendige "licence to operate" for å utøve vår virksomhet.

FN har definert 17 bærekraftsmål verden bør løse innen 2030. Flere av målene er kun mulig å nå gjennom innova-

sjon og fornuftig anvendelse av teknologi. For KONGSBERG betyr dette forretningsmuligheter i flere markeder, sett i lys av vår brede teknologi- og kompetanseplattform.

KONGSBERG er tilsluttet FN-initiativet Global Compact. Vi støtter og respekterer internasjonale mennesker- og arbeidstakerrettigheter som FNs menneske-

rettighetserklæring, FNs konvensjon om barns rettigheter, ILO-kjernekonvensjoner og OECDs retningslinjer for multinasjonale foretak. KONGSBERG benytter Global Reporting Initiatives (GRI) Standards for frivillig rapportering av bærekraftig utvikling.

EXTREME PERFORMANCE FOR EXTREME CONDITIONS

KONGSBERG utvikler og leverer avanserte systemer og teknologier for bruk under ekstreme forhold. Våre løsninger sikrer effektivitet, sikkerhet og høy ytelse i operasjoner fra store havdyp til det ytre rom.

Strategi og ambisjoner

KONGSBERG er et verdensledende teknologikonsern som leverer produkter og løsninger med ekstrem ytelse for ekstreme forhold. En inkluderende kultur med verdensledende kompetanse, bærekraftig innovasjon og partnerskap skal sikre at våre teknologiposisjoner fortsetter å levere bærekraftig og lønnsom vekst.

KONGSBERGs leveranser er av strategisk betydning for våre kunder. Våre løsninger bidrar til å dekke viktige samfunnsbehov innen forsvar og sikkerhet, energi, transport, klima og miljø.

KONGSBERG utvikler teknologi og løsninger hvor vi enten er verdensledende eller har ambisjon og potensial til å bli verdensledende på sikt. For å styrke og utvikle konkurransefortrinn er effektiv drift, posisjonering i eksisterende og nye markeder, og nye initiativer våre høyeste prioriteringer. Vår forretningskultur kjennetegnes av høy etisk standard og integritet, og utgjør grunnlaget for våre strategiske beslutninger og forretningsmessige valg.

KONGSBERG skaper verdier gjennom organisk vekst og oppkjøp. Den organiske veksten baseres på videreutvikling og utvidelse av eksisterende produkter, tjenester og markedsposisjoner, samt utvikling av nye produkter og nye markeder.

Bærekraft og hensyn til miljø, mennesker, samfunn og ansvarlig selskapsledelse er forankret og integrert i vår forretningsstrategi. Dette er sentralt i både utviklingen av eksisterende posisjoner og nye forretningsmuligheter. FNs bærekraftsmål og Paris-ambisjonen om å begrense global oppvarming til 1,5 grader er viktige premisser for vår retning. KONGSBERG ønsker å bidra til å løse utfordringene samfunnet står overfor og med vår teknologikompetanse skal vi levere bærekraftige løsninger til våre kunder, på tvers av bransjer. KONGSBERG vil skape konkurransefortrinn ved å ta en ledende rolle som teknologiselskap i det grønne skiftet.

KONGSBERG har forpliktet seg til å støtte Parisavtalens ambisjon om netto null klimagassutslipp i 2050. Ved å sette tydelige og ambisiøse mål for utslippsreduksjoner både i egen virksomhet og i vår verdikjede, ønsker vi å være i front av både markedsmessige og regulatoriske krav. Dette gjør vi fordi vi kan og vil, og fordi vi mener at dette er det beste for miljøet, våre ansatte og eiere. Vi samarbeider med Science Based Targets initiativ som representerer internasjonal beste praksis for kvalitetssikring av klimarelaterte mål i tråd med ambisjonene i Parisavtalen.

For at KONGSBERG skal lykkes med ambisjonene våre og levere på strategien vår, er det avgjørende at vi beholder og tiltrekker oss høyt kompetente og dedikerte mennesker. En sentral del av vår strategi omhandler derfor å være en attraktiv arbeidsgiver. Ansattes engasjement, lederutvikling, og en sterk kultur hvor mangfold, kontinuerlig læring, forbedring og utvikling står høyt på agendaen, er viktig for KONGSBERG. ▶

Overordnet strategisk fokus

Vi skal:

- Utvikle nye forretningsmuligheter i det grønne skiftet og styrke markedsposisjonen i eksisterende markeder.
- Skape langsiktige verdier gjennom en kombinasjon av organisk vekst og oppkjøp.
- Ha en smidig og fleksibel organisasjon som består av mennesker med verdensledende kompetanse.
- Ta ledende posisjoner innen digitale løsninger i våre industri-segmenter.
- Prioritere bærekraftig innovasjon, teknologi og løsninger i forskning- og utviklingsarbeid på tvers av hele konsernet for å utvikle konkurransefortrinn.
- Sikre utslippsreduksjoner i tråd med mål om netto null i 2050.
- Ha en inkluderende og samarbeidsorientert arbeidskultur preget av høy etisk standard.

Strategisk prioritering for konsernets forretningsområder

Kongsberg Defence & Aerospace

Sikre strategisk viktige kontrakter, og oppnå vekst i utvalgte geografiske områder både gjennom egen aktivitet og sammen med partnere. KONGSBERG skal fortsette å være en strategisk partner for Norge, bli en ledende forsvarsleverandør i Nord-Europa og forsterke vår posisjon i USA. Vi skal identifisere og utvikle bærekraftige løsninger som bidrar til det grønne skiftet og som ivaretar vårt samfunnsoppdrag innenfor sikkerhet og forsvar.

Kongsberg Maritime

Være en ledende global maritim teknologileverandør, med bærekraftig innovasjon rettet mot grønne løsninger og banebrytende konsepter. Vi skal bidra til å forme den maritime fremtiden ved å utvikle nye muligheter i hele havrommet. Fortsette å øke marginer gjennom god gjennomføring av identifiserte effektivitetstiltak.

Kongsberg Digital

Skal drive digital transformasjon av kapitalintensive industrier ved å skape den ledende digitale arbeidsflaten. Vi skal ta den ledende posisjonen innen digitalisering av maritim-, energi-, og fornybarindustri, med fokus på Vessel Insight, Digital Twin og Kognifai-plattformen.

Visjon

Vi har en sterk, verdibasert kultur som driver vår virksomhets prestasjoner. Vår felles visjon definerer vår retning, og hva vi streber etter å oppnå.

WORLD CLASS

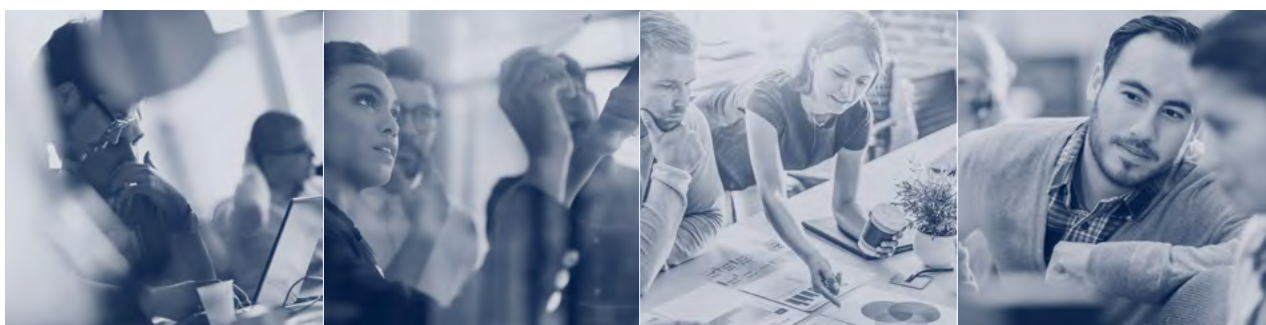
– through people,
technology and dedication

Våre verdier

Våre verdier består av fire ord som beskriver KONGSBERGs identitet og den type oppførsel vi ønsker at karakteriserer oss som individer og som organisasjon.

I KONGSBERG blir verdier sett på som en integrert del av forretningsdriften, og vi forventer at alle medarbeidere skal leve opp til gjeldende standarder.

DETERMINED

Det vi starter, avslutter vi.
Vi gir oss ikke.

Vi er kjent for vår drivkraft og vår utholdenhet. Vi jobber hardt for å støtte våre kunders oppdrag og for å møte våre interessenters forventninger. Vi setter ambisiøse mål der vårt formål er å gjøre en forskjell for mennesker og planeten.

INNOVATIVE

Vi jobber alltid mot forbedringer, nye ideer og nye løsninger.

Vi har vært en industriell pioner i mer enn 200 år. På vår reise har vi alltid hatt fokus på forbedringer og vi ønsker å heve standarden i alt vi gjør. Vi er dynamiske og nysgjerrige av natur. Vi jobber kontinuerlig med å skape verdier for våre kunder, aksjonærer og samfunnet for øvrig, ved å skyve grensene for hva som er mulig.

COLLABORATIVE

Vi samarbeider som enkeltpersoner og som en organisasjon.

Vår samarbeids- og inkluderingsevne er grunnleggende for vår virksomhet. Vi jobber tett med våre kunder og deler kunnskap med våre kolleger, leverandører og partnere over hele verden – til fordel for våre kunder og vår egen konkurransekraft. Våre medarbeidere er vår mest verdsette fordel, og vi er stolte av å tiltrekke og utvikle ansatte i verdensklasse. Vi er ETT KONGSBERG – som gjør det umulige mulig, sammen.

RELIABLE

Vi er pålitelige. Vi er ansvarlige borgere.

Våre kunder og partnere kan stole på at vi leverer – alltid. Vi er en organisasjon preget av vårt samfunnsansvar, vår integritet og omtanke for helse, sikkerhet og miljø. Vi er en del av løsningen – og stolte over å skape produkter for en tryggere og mer bærekraftig fremtid.

Konsernledelsen

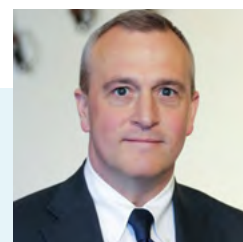
GEIR HÅØY

Konsernsjef

GYRID SKALLEBERG INGERØ

Finansdirektør
Konserndirektør for finans,
compliance og eiendom

CHRISTIAN KARDE

Konserndirektør for
juridisk

HANS PETTER BLOKKUM

Konserndirektør for HR, HMS,
sikkerhet og beredskap

IVER CHRISTIAN OLERUD

Konserndirektør for
forretningsutvikling og
strategi

EVEN AAS

Konserndirektør for
samfunnskontakt,
kommunikasjon og bærekraft

EGIL HAUGSDAL

Konserndirektør i KONGSBERG.
Administrerende direktør
i Kongsberg Maritime

EIRIK LIE

Konserndirektør i KONGSBERG.
Administrerende direktør i
Kongsberg Defence & Aerospace

HEGE SKRYSETH

Konserndirektør i KONGSBERG.
Administrerende direktør
i Kongsberg Digital

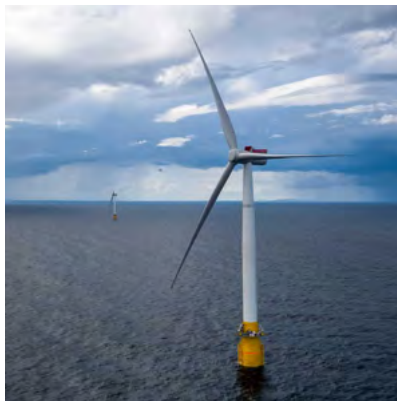
FORRETNINGS- OMRÅDER

KONGSBERG består av tre forretningsområder som styres gjennom en sentral styringsmodell, men opererer med en stor grad av selvstendighet. Organisasjonen er knyttet sammen av kompetanse- og teknologisynergier og en felles kultur basert på våre verdier: Determined, Innovative, Collaborative og Reliable.

Vi er en innovativ og kundefokustert organisasjon som leverer avanserte systemer og teknologier for bruk under ekstreme forhold.

→ [Kongsberg Defence & Aerospace](#)

→ [Kongsberg Maritime](#)

→ [Kongsberg Digital](#)

WORLD CLASS DEFENCE SYSTEMS

Kongsberg Defence & Aerospace

FORSVARSPRODUKTER

Hoveddelen av vår forsvars- virksomhet leverer missiler, systemer innen styring og kontroll av våpen, beslutningsstøtte og kommunikasjon. KONGSBERG produserer ikke klasevåpen, landminer, atomvåpen eller kjemiske og biologiske våpen. Vi følger alle krav og retningslinjer nedfelt i FN-konvensjonene.

Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) har i 2021 sikret rekordstor ordreinngang og opparbeidet en betydelig ordresreserve. Langsiktig og fokusert satsning på å ta markedsposisjoner med ledende teknologi og løsninger har gitt gode resultater. 2021 var preget av store kontrakter for ubåt og missiler på toppen av en høy aktivitet for luftvern og våpenstasjoner.

KDA er en anerkjent, global teknologileder og ledende leverandør innen forsvar, overvåkning, romfart og flystrukturer. KDA har opparbeidet en solid ordresreserve med god horisont og opplever

vekst innen de fleste produktområdene og fortsetter målrettet etablering av posisjoner innen nye nisjer for vedlikehold, romfart og produksjon av avanserte strukturer. ▶

Land Systems

Land Systems er verdensledende leverandør av fjernstyrte våpenstasjoner, tårnsystemer, radioer og radiosamband. Våpenstasjonene gjør at soldater kan operere fra en beskyttet posisjon inne i kjøretøyet. Divisjonen har produsert 20.000 våpenstasjoner fordelt over 28 nasjoner.

I 2021 ble det inngått en rammeavtale med U.S. Marine Corps om serieproduksjon av RS6, en 30 mm RWS med kanon og missiler for å engasjere ubemannede, små droner. U.S. Marine Corps gjorde første avrop under denne avtalen på 26 systemer. Divisjonen har siden de første stasjonene ble produsert tidlig på 2000-tallet levert stasjoner for over MNOK 40.000. Divisjonens radioer brukes i avanserte taktiske kommunikasjonssystemer, f.eks. i kjøretøy og luftvernsystemer. Løsningene for taktisk kommunikasjon brukes i mer enn 30 land.

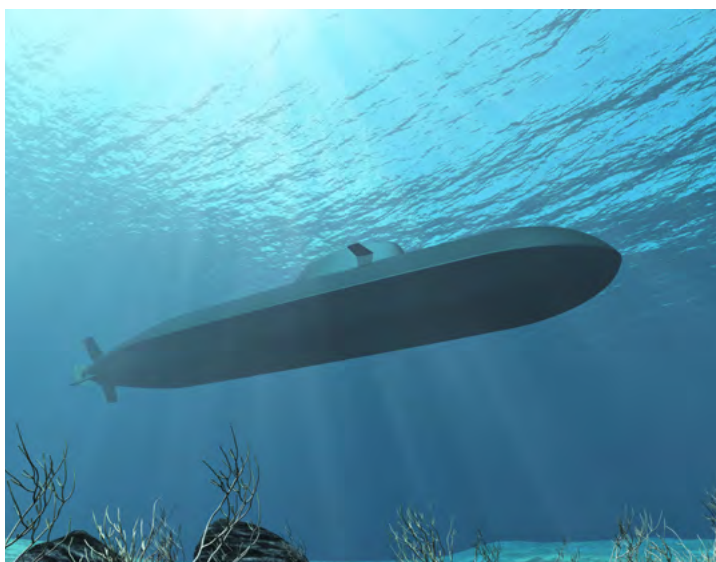
Integrated Defence Systems

Divisjonen Integrated Defence Systems leverer det verdensledende luftvernsystemet NASAMS (National-Advanced-

Surface-to-Air-Missile-System), overvåkingssystemer, artilleri-ildledning og land- og fartøysbaserte kampsystemer. Divisjonen har en strategisk samarbeidsavtale med Raytheon for NASAMS og et joint venture selskap, kta naval systems AS, for ORCCA kampsystem til

ubåt sammen med thyssenkrupp Marine system (tkMS) og Atlas Elektronik.

2021 var preget av høy aktivitet på luftvern og kontraktsinngåelse for levering av ORCCA kampsystem til de nye norsk/tyske 212CD ubåtene. Aktiviteten

◀ Kongsberg Defence & Aerospace inngikk kontrakt med Norge og Tyskland for å levere ORCCA™-kampsystelementer til de seks nye 212CD-ubåtene, og Naval Strike Missile til de to nasjonenes marine.

◀ NASAs Mars-rovers Radar Imager for Mars' Subsurface Experiment (RIMFAX) bruker radarbølger for å utforske områder under overflaten. KDAs Space & Surveillance satt sammen, kvalifiserte og leverte RIMFAX Electronics og bidro med konsultasjon i designprosessen av radaren. Foto: NASA/JPL-Caltech

▶ på ORCCA gir en langsiktighet med leveranser over flere år, og ikke minst en viktig posisjon og referanse for KDA sammen med partnerne på det internasjonale markedet.

NASAMS er det mest solgte luftvernssystemet i verden i sin klasse, hvor hele 12 land har NASAMS-elementer i sitt forsvar, men divisjonen er også verdensledende på systemer for artilleriledelse, digitalisering av kjøretøyer og maritime kampledelsesystemer. Leveransen av verdens største program for fjernstyring av flyplasser, Remote Tower

Systems, fortsetter samtidig med posisjonering for det internasjonale markedet.

Space & Surveillance

Divisjonen Space & Surveillance leverer et bredt spekter av utstyr, systemer og tjenester til romfart og maritim overvåkning i mer enn 40 land. Romfartsporteføljen inkluderer utstyr og komponenter for satellitter som brukes til kommunikasjon, navigasjon og jordobservasjon, samt for romsonder til utforskning av verdensrommet. Divisjonen leverer også utstyr til bæreraket-

ter som frakter romfarkoster ut i rommet og til bakkestasjoner som tar imot data fra satellitter. Space & Surveillance jobber tett med kunder som European Space Agency (ESA), NASA (National Aeronautics and Space Administration), samt store aktører som Airbus, Thales og Northrop Grumman. Divisjonen har nylig flere kontrakter for å levere markedsledende signalbehandlingsutstyr og mekanismer for styring av solcellepanel og antenner, til EU sitt store romovervåkningsprogram Copernicus. ▶

“2021 har vært et år med høy aktivitet. Året har vist oss hvor viktig det er å ha evnen til å endre og tilpasse seg nye utfordringer, samtidig har vi vunnet betydelige kontrakter og går ut av året med rekordhøy ordreserver. Tiden vi lever i bærer preg av det viktige fokuset mot bærekraft, og dette er viktige målsetninger for oss også. Vi skal være i første linje med å levere teknologiske løsninger samtidig som vi skal bidra til sirkulær økonomi. Med den høye ordreserven forventer vi god vekst i de kommende årene innen alle hovedsegmentene.”

Eirik Lie – Administrerende direktør i Kongsberg Defence & Aerospace

KONGSBERG eier 50 prosent av Kongsberg Satellite Services (KSAT), en verdensledende leverandør av kommunikasjons-tjenester for romfartøy-og utskyt-ningsplattformer og avanserte overvåkningstjenester via satellitter. KDA er gjennom sitt eierskap i KSAT en verdens-ledende leverandør av bakke-stasjoner for nedlasting og prosessering av satellittdata samt tjenesteleverandør av satellittdata fra bakkestasjoner på Svalbard, Antarktis og en rekke andre lokasjoner.

Missile Systems

Divisjonen Missile Systems har mer enn 50 års erfaring fra en rekke missilprogrammer. Produktene inkluderer Penguin, Naval Strike Missile (NSM) og Joint Strike Missile (JSM) som avfyres fra skip, bakke, helikoptre og kampfly. KONGSBERG er verdens eneste leverandør av femtegenerasjons missiler med lang rekkevidde, høy presisjon og stealth-egenskaper. I 2018 valgte U.S. Navy NSM til sitt OTH-program (Over-The-Horizon Weapon System), og i 2020 valgte U.S. Marine Corps NSM til et kjøretøybasert kystforsvarssystem. Dette er rammekontrakter med årlige avrop. I løpet av 2021 ble det inngått ytterligere JSM-leveransekontrakter med Japan og Norge, samt leveransekontrakter for NSM mot Norge og Tyskland. Etterspørsel og interesse for NSM og JSM er økende i det globale markedet.

Aerostructures & MRO (Maintenance, Repair and Overhaul)

Divisjonen Aerostructures består av en høyteknologisk produksjonsfabrikk, og leveranser av vedlikeholdstjenester gjennom Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS). Produksjonen omfatter komplekse kompositt-

strukturer, komponenter og detaljer av metallegering. Kjernekompetansen spenner fra design, fremstilling av prototyper og industrialisering til serieproduksjon for luftfart og andre markeder med høy vekst. Aktivitetene strekker seg fra produksjon av deler til F-35, missiler og helikoptre, til mekanisk produksjon for luftvern-systemet NASAMS, og vedlikehold av dynamiske komponenter til helikoptre. I 2021 fortsatte veksten både i produksjonen og vedlikeholdstjenestene.

Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS) er del av divisjonen Aerostructures. Med KAMS har KONGSBERG, tatt et nytt strategisk steg i vedlikeholdsmarkedet for fly og helikoptre i Norden og Nord-Europa. KAMS er eid av KDA med 50,1 prosent og av Patria med

49,9 prosent. KAMS er strategisk partner til Forvaret for vedlikehold av luftsystemer.

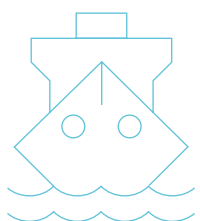
Patria

Finske Patria er en internasjonal leverandør av systemer og tjenester til forsvar, sikkerhet og luftfart. De er spesialisert innen vedlikeholdstjenester til forsvar og dekker alle forsvarsgrener innen MRO (Maintenance, Repair and Overhaul). Patria er et selskap med ca. 3.000 ansatte, og eier 50 prosent av aksjene i Nammo. KONGSBERG eier 49,9 prosent av aksjene i Patria.

Kongsberg Defence & Aerospace vant kontrakt med Forsvarsmateriell om å levere Joint Strike Missile (JSM) til Norges flåte av F-35A Lightning II jagerfly.
Foto: Torbjørn Kjosvold / Forsvaret

TEKNOLOGI FOR ET GRØNNERE HAVROM

Kongsberg Maritime

Kongsberg Maritime (KM) leverer teknologien, utstyret og tjenestene som er nødvendige i bærekraftige maritime operasjoner. Markedet er bredt – og dekker avanserte offshore- og forskningsfartøy, handelsskip og store fiskefartøy, samt offshoreinstallasjoner innen akvakultur, olje og gass, og vindkraft.

Med rundt syv tusen medarbeidere og virksomhet i 34 land, skaper KM den maritime fremtiden med sine produkter og integrerte løsninger, samt et servicenettverk i verdensklasse. Over 30.000 fartøy verden rundt seiler med utstyr levert fra KM.

Den globale pandemien har påvirket den maritime industrien

og gitt usikkerhet, men KM har sett fremover og nådd viktige teknologiske milepæler i 2021. Solid ordreinngang har gitt økt ordresreserve, og KM er nå godt posisjonert til å bidra positivt til en mer bærekraftig havnæring.

▶ Integrated Solutions (ISOL) – kobler alt sammen

KM har en stolt historie som ledende leverandør av nyskapende produkter innen dynamisk posisjonering, kontrollsystemer for propulsjon, automasjon, brosystemer, elektriske og digitale løsninger. I kombinasjon med KMs øvrige produkter og tjenester utgjør dette basen for en lang rekke unike, integrerte løsninger.

Kunde verdi skapes gjennom sømløs integrering av en bred portefølje med kritiske produkter og systemer, og dette gir bærekraftige konkurransefortrinn både for KM og kundene. Våre integrerte løsninger er utviklet i samarbeid mellom erfarne brukere og faglige spesialister. Resultatet gir økt driftseffektivitet, sikkerhet og bærekraft.

Det maritime markedet har mye å hente på digitalisering, og for KM er den digitale dimensjonen en nøkkel i våre integrerte løsninger. Med utgangspunkt i produkter forberedt for digitalisering og en digital plattform, utvikler vi avanserte maritime produkter, applikasjoner som er spesielt tilpasset ulike markedssegmenter, samt heldigitale løsninger. Målet er å utnytte vår

status som en digital spydspiss sammen med fordelene av å være en ledende integrator.

Global Customer Support (GCS) – serviceheltene

GCS støtter kundene våre globalt gjennom et verdensomspennende nettverk av mer enn tusen serviceingeniører, teknisk

support, delesalg og oppgradering av eksisterende fartøy. Dette bidrar til rask og kompetent støtte der kunden til enhver tid befinner seg.

GCS jobber tett med kundene våre gjennom et eller flere fartøys levetid for å sikre kostnadseffektive oppgraderinger, sikker drift og miljøvennlige

◀ Markedet for slepebåter (tugs) er et av flere der KM har hatt suksess med kryss-salg etter oppkjøpet av Commercial Marine i 2019. Det leder til et større leveranseomfang per kontrakt.

- ◀ Hydrogen er blant fremtidens drivstoff for skip, og KONGSBERG trer frem som en ledende teknologileverandør. Sammen med partnere i det EU-støttede HySeas III-prosjektet har KM kjørt fullskala tester på land av en ny hybrid drivlinje med hydrogen-brenselceller. Neste steg er installasjon om bord i en skotsk ferge som er under bygging.

- ▶ løsninger tilpasset operasjonsprofilen. Løsningene og tjenestene bygger på lang erfaring med produkter og systemer fra bro til propell. Det omfatter batteri, fremdrift, dekkmaskineri, skipsdesign, kontrollsystemer, dynamisk posisjonering samt elektro- og energistyring. Gjennom KONGSBERGs digitale løsninger tilbyr vi også støtte og service uten å gå om bord i fartøyet. Dette sikrer oppetid for fartøyet og bidrar til positive miljøeffekter.

Propulsion & Engines – gir skyv og kraft

KM er en verdensledende leverandør av fremdriftssystemer og gir skyv i overgangen til mer bærekraftige løsninger. Produktene fra Propulsion & Engines møter kravene til ytelse, kostnadseffektivitet og bærekraft for kunder i et globalt marked. Dette skjer ved hjelp av renere drivstoff, høy effektgrad, elektrifisering, vindstøttet fremdrift, og teknologier for lav støy som integreres i våre produkter. Divisjonen har en

global leveringskjede og produksjon i tre nordiske land. Produktutvikling skjer i nært samarbeid med kundene, og også sammen med ledende universitetsmiljøer. Teknologiteamet omfatter internasjonalt ledende ekspertise innen hydrodynamikk og materialteknologi – og et team dedikert til nyskapende elektrisk propulsjon som benytter permanent magnetteknologi.

Produktområdene er propeller, ror, thrustere inkludert elektriske pods og vannjetter – til

“2021 viste seg å bli et godt år for Kongsberg Maritime, til tross for usikkerheten som følger en global pandemi. I år har vi møtt stengte grenser, leveringsproblemer hos underleverandørene, potensielt usikre arbeidsforhold, og naturkatastrofer på steder der vi har baser. Likevel, etter omtrent seks år med motvind i markedet, ser det ut til at vinden har snudd og vi beveger oss med større fart fremover.”

Egil Haugsdal – Administrerende direktør i Kongsberg Maritime

offshore-, handels- og forsvars- markeder. KM er også salgskanal for de velrenomerte medium-speed motorene som produseres av Bergen Engines.

Sensors & Robotics – henter kunnskap fra havrommet

KMs portefølje av sensorer og sensorløsninger er sentrale for å kartlegge, overvåke og forstå miljøet i havrommet. Dette bidrar til trygg og pålitelig kontroll av fartøy som opererer på og under havoverflaten. I porteføljen ligger også løsninger for kommunikasjon under og over vann.

Sensors & Robotics tilbyr ulike robotiserte plattformer, som den autonome undervannsfarkosten (AUV) HUGIN. Slike plattformer bringer sensorene frem til de mest fjerntliggende og utilgjengelige delene av havrom-

met. Et annet eksempel er Eelume, et deleid selskap som tilbyr disruptiv teknologi for inspeksjon, vedlikehold og reparasjoner under vann med hjelp av en slangerobot som er utstyrt med KMs sensorteknologi. Skybaserte løsninger er dessuten en stadig viktigere del av teknologien for å kunne konvertere data fra sensorene til lett tilgjengelig kunnskap om havrommet – kunnskap som er nødvendig for en bærekraftig forvaltning av havressursene.

Deck Machinery & Motion Control (DMMC) – sørger for effektiv håndtering

DMMC tilbyr en rekke sikkerhetskritiske produkter og systemer innen dekkmaskineri. Fra fortøynings- og ankervinsjer til ankerhåndtering, spesialiserte

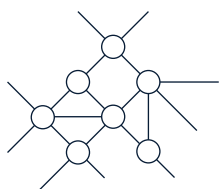
vinsjer og håndteringssystemer til offshore, frakt, tugs, fiskeri, marinefartøy og mange andre typer skip og offshoreinstallasjoner. Produktene kan utstyres med både hydrauliske og elektriske motorer, og de blir grundig testet for å takle ekstreme værforhold. "Sikkerhet først" er et mantra for divisjonens produktutvikling. Effektiv og bærekraftig drift er sentrale drivere i markedet.

Området Motion Control har et bredt adresserbart marked. Her har DMCC en portefølje av styremaskiner egnet for alle typer skip av alle størrelser. Et annet produkt er stabilisatorfinner som bidrar til sikker last, stabile marinefartøy og trygge og behagelige cruise-reiser.

Forskerne ved Havforskningsinstituttet vil snart kunne høste større mengder havdata av høyere kvalitet. De har bestilt to autonome undervannsfarkoster (AUV) og to ubemannede overflatefarkoster av typen USV Sounder (bilde). Sammen vil disse levere en sømløs strøm av data fra flere sensorer gjennom en skybasert løsning.

NESTE GENERASJONS LØSNINGER

Kongsberg Digital

Kongsberg Digital (KDI) arbeider for å digitalisere verdens industrier. Selskapet, som ble etablert i 2016, leverer neste generasjons programvare og digitale løsninger til komplekse industrier, inkludert maritim sektor, olje og gass, prosessering, og fornybar energi. KDI har ledende domene- og digitalkompetanse, og alle produkter og løsninger er bygget på sikker datainfrastruktur som gir tilgang til pålitelige data. Med KDIs digitale løsninger får industrien mulighet til å effektivisere prosesser, redusere utslipp og øke sikkerhet rundt drift.

Vessel Insight og Kognifai Marketplace – Et digitalt økosystem for rederiet
Etterspørselen etter KDIs “skip til sky”-løsning, Vessel Insight, har

vært økende i 2021. Den maritime industrien står foran et enormt press for å omstille seg for å kunne møte stadig strengere globale bærekraftskrav. ▶

► Utslippskutt, komplekse rapporteringsprosesser, og strengere krav til sikkerhet er faktorer som fartøyseiere må forholde seg til. Samtidig opererer de i en bransje med stor konkurranse der effektivisering er nødvendig for å være konkurransedyktig. Digitalisering er en av løsningene på disse utfordringene, og markedet har for alvor fått øynene opp for mulighetene digitalisering gir. I tillegg til å være en datainfrastruktur, gir Vessel Insight tilgang til et økosystem av applikasjoner og løsninger for energieffektivisering, vedlikehold, markedsinnsikt, compliance, med mer. Disse ligger tilgjengelig for kunden på KDI's markeds plass, Kognifai Marketplace.

Samlet setter Vessel Insight kunden i stand til å koble opp skip mot skyen, hente data til bruk i analyser, samt utvikle eller hente verdiskapende applikasjoner på toppen. I 2021 har KDI inngått flere nye avtaler med fartøyseiere, som Olympic Subsea, Island Offshore, Güngen, Marininvest, Kystverket, Höegh Autoliners og Dorian LPG (DK). I tillegg har selskapet inngått flere avtaler med applikasjonspartnere til markeds plassen som; ABS, ABB

Tekomar, Marine Benchmark, Vessel Performance Solutions, Zegaba, Bunkermetric, med flere.

Kognitwin Energy – En dynamisk digital tvilling for energibransjen

Kongsberg Digitals markedsledende dynamiske tvilling-løsning for energisektoren, Kognitwin Energy, er en avansert

digital tvilling. I tillegg til å gi innsikt, inneholder den løsninger som kan gi betydelig reduserte driftskostnader, og forbedre og effektivisere arbeidsprosesser. Dette kan igjen gi økt produksjon av olje og gass. Ved å gi en nøyaktig oversikt over energiresurser er Kognitwin Energy et viktig verktøy for å optimalisere

◀ Gjennom sky-løsningen Vessel Insight og markeds plassen Kognifai Marketplace får rederiet tilgang til et økosystem av applikasjoner og løsninger for blant annet energieffektivisering, vedlikehold, markedsinnsikt og compliance.

drift og redusere utslipp fra industrianleggene.

Med “hybrid analytics” er det mulig å utføre løpende testing av ulike driftsscenarioer, forutsi uheldige hendelser og sikre produksjonsoptimalisering. Dette sørger for strømnings- og prosessimulatorene, satt sammen av dynamiske data fra automasjon, for. Med Kognitwin Energy er det i tillegg mulig å sikre automatisering av prosesser, fjernstyre komplekse anlegg og oppnå høyere grad av autonomi i prosesskontrollsystemene.

Etterspørselen etter Kognitwin Energy har økt i 2021. I løpet av året som har gått har KDI signert en avtale med ExxonMobil som skal installere og evaluere Kognitwin på et av sine Guyana-anlegg.

Kognitwin® Energy tas i bruk når “Norske Shell” lager en virtuell fremstilling av dypvannsgassfeltet Ormen Lange. Sammen med

den digitale tvilling-løsningen på land, utviklet ved Nyhamna prosessanlegg, vil de to tvillingene bli verdens første fullintegreerte tvillingløsning fra reservoar til marked. Dette vil bli den første fullt integrerte tvillingen som tar for seg hele prosessen fra oppstrøm til nedstrøm.

En annen sentral kontrakt er avtalen med The Metals Company om utviklingen av en digital tvilling for 3D-visualisering av dypvannsmiljøer. Høsten 2021 har KDI også gått inn i to nye strategiske partnerskap med henholdsvis Data Gumbo og FutureOn. I tillegg har KDI flere pågående “proof of concept” (POC) avtaler hvor kunden skal teste og evaluere Kognitwin på enkelte installasjoner.

SiteCom – Sanntidsvisualisering av boreoperasjoner i skyen

Med SiteCom leverer KDI et programvareprodukt for datainn-

samling og visualisering av boreoperasjoner i sanntid, samt applikasjoner for driftsanalyse og avansert beslutningsstøtte. Med SiteCom skyløsning får brukere enkelt tilgang til sanntidsdata fra ulike lokasjoner, rigger og leverandører. I tillegg leverer KDI løsninger som forbedrer produksjonseffektiviteten ved hjelp av sanntidssimulatorene for design, flerfasestrømning og operatør-opplæring. Dette er systemer som til sammen gir boreoperatørene betydelig økt brønnsikkerhet og økt effektivitet under boreprosessen. I 2021 har KDI signert kontrakt med blant andre den brasilianske boreentreprenøren Ocyan og utvidet samarbeidet med Aker BP.

For å nå målene om reduksjon i klimagassutslipp, vil man se økt grad av elektrifisering i transportsektoren og bruk av nye energikilder. Dette vil legge et stort press på et allerede aldrende

“Kongsberg Digital fylte fem år i 2021, og dette er året hvor vi virkelig befestet vår posisjon som en markedsleder innen digitaliseringen av maritim- og energi-sektorene med flere nye kunder for Vessel Insight, og en økning fra to til åtte aktive Kognitwin-løsninger. Mulighetene som ligger i digitalisering når det kommer til effektivisering, utslippsreduksjon og økt sikkerhet blir tydeligere for flere, og vi ser at etterspørselen i markedet øker i takt med denne bevisstgjøringen. Den økte etterspørselen etter skip til sky-løsningen Vessel Insight og vår digitale tvilling Kognitwin Energy underbygger dette. Lanseringen av Kognitwin Grid for kraftbransjen var en milepæl for oss, og vi ser på mulighetene i kraftbransjen som svært lovende. Med over 200 globale nyansettelser i 2021, rigger vi organisasjonen for kraftig vekst, og det er ingen tvil om at vi er på en spennende reise. Det er ingen tvil om at 2022 og de neste fem årene vil være betydningsfulle for KDI.”

Hege Skryseth – Administrerende direktør i Kongsberg Digital

◀ Kongsberg Digital's markedsledende digitale tvillingløsning for energisektoren, Kognitwin Energy, er en avansert digital tvilling som gir innsikt, forbedrer og effektiviserer arbeidsprosesser.

▶ og høyt belastet strømmnett. Fremfor å bygge ut nettet, er en mer effektiv løsning å benytte seg av digitale tvillinger som muliggjør presis og datadrevet innsikt i sanntid slik at operatørene kan forutse spesifikke behov, innføre tiltak for å balansere nettet og forhindre strømbrudd. Potensialet i markedet for digitale løsninger for kraftsektoren er derfor stort.

Lanseringen av Kognitwin Grid, en digital tvilling av strømmettet, var dermed en viktig milepæl for KDIs satsning mot kraftbransjen. Kognitwin Grid bygger på KDIs arbeid med digitalisering av energisektoren, og et flerårig forskningsprosjekt hvor KDI har jobbet sammen med Microsoft, SINTEF, og flere norske nettselskap. Etter forskningsprosjektet ble avsluttet i 2021, signerte nettselskapene BKK Nett

og Tensio hver sin FOU-avtale for videreutvikling og testing av Kognitwin Grid.

I tillegg har KDI, med prosjektpartnere, fått tildelt midler fra Forskningsrådet, Enova og Innovasjon Norge for et toårig prosjekt hvor målet er utnytte eksisterende nettkapasitet bedre gjennom bruk av fleksibilitet. Systemet for fleksibilitet skal bygge på KDIs digitale tvilling for kraftbransjen, Kognitwin Grid.

Maritime Simulation – Maritim simulering og utdanning

Kongsberg Digital har markedsledende simulatorløsninger som sikrer virkelighetsnær og grundig opplæring av studenter og personell innenfor maritim-, marine- og offshoremarkedet. Som følge av covid-pandemien og nedstenging av utdannings- og

treningsinstitusjoner hadde denne delen av virksomheten utfordrende år i 2020 og i 2021. Etter restriksjonene har lettet i løpet av 2021, er etterspørselen økende, og KDI har inngått en rekke nye kontrakter for levering av simulatorer til både eksisterende og nye kunder verden over. Utvikling og introduksjon av skybaserte simulatorløsninger åpner for utvidelse av markedet og styrker i tillegg den eksisterende produktportefølje.

Simulatorløsningene brukes også til verifisering og som beslutningsstøtte, for eksempel ved forstudier og forskningsprosjekter innen design, sikkerhet og kostnadsoptimalisering, samt i utviklingen av autonome fartøy og maritime digitale tvillinger.

▶ Digitale tvillinger gir presis og datadrevet innsikt i strømmettet. Dette betyr at nettselskapene kan forutse spesifikke behov, innføre tiltak, få oversikt over kapasitet i nettet og forhindre strømbrudd.

03

BÆREKRAFT

Prioriteringer for bærekraft og ESG	33
Bærekraftig innovasjon	37
MILJØ	42
Klima og miljø	43
Klimarisiko og -muligheter	45
Klima- og miljøregnskap for 2021	49
SOSIALE FORHOLD	53
Helse, Miljø, Sikkerhet og våre medarbeidere	54
Menneskerettigheter	59
Samfunnsansvar	64
SELSKAPSLEDELSE	68
Organisasjon og styringssystemer	69
Ansvarlig forretningsdrift	70
Ansvarlig skatt – vår Tax Policy	72
Etikk, integritet og compliance	74
Cybersikkerhet og informasjonssikkerhet	80
Bærekraft og samfunnsansvar i leverandørkjeden	83
Om bærekraftrapporten	87
Nøkkel tall for bærekraft	89
Revisjonsberetning, Bærekraft	94x

OMFANG

Rapporten omfatter 2021 og beskriver vårt arbeid og prioriteringer innen bærekraft og ESG (miljø, sosiale faktorer og selskapsledelse) som er viktige for KONGSBERG og våre interessenter.

BEHANDLING I LEDELSE OG STYRE

Konsernets bærekraftrapport er i sin helhet behandlet og godkjent av konsernledelsen og konsernets styre.

EKSTERN VERIFISERING

Bærekraftrapporten er verifisert av tredjepart, revisjonsselskapet Deloitte. [Se revisoruttalelse for 2021.](#)

Prioriteringer for bærekraft og ESG

Vi skal skape langsiktige verdier på en ansvarlig måte, samtidig som vi bidrar til å løse utfordringene samfunnet står ovenfor. Vår teknologi og løsninger skal gjøre en forskjell innen forsvar og sikkerhet, energi, transport, klima og miljø.

ET BLIKK PÅ 2021

Totalt oppnådde vi 11 % reduksjon i CO₂-utslipp i 2021

hovedsakelig på grunn av færre forretningsreiser og lavere utslipp fra frakt.

Vi har forpliktet oss til å sette Science Based Targets

for å redusere klimagass-utslipp i tråd med ambisjonene i Parisavtalen.

Leverte bærekraftig innovasjon

I 2021 leverte vi nullutslipps-teknologier for skipsfart og transport som Yara Birkeland, verdens første utslippsfrie containerskip og HySeas, verdens første fullskala hydrogenbaserte fremdrifts-system.

Vår ambisjon er å øke kvinneandelen i selskapet

I 2021 har vi oppnådd en økning, og vi fortsetter å jobbe målrettet for mer mangfold. 2021: 20,4 % (total arbeidsstyrke) og 25 % (lederstillinger).

Solide eksterne ratings

Vårt arbeid og våre resultater innen ESG ble anerkjent av ESG analyse-selskapet Sustainalytics og vi fikk utmerkelsen *Industry top rated* i 2022.

Vi respekterer og fremmer menneskerettighetene

I 2021 etablerte vi et høyt prioritert prosjekt for å utvikle og implementere et omfattende due diligence-program for menneskerettigheter.

I rute med vårt antikorrupsjonsprogram

Vi har et systematisk, risikobasert due diligence program for å håndtere risiko knyttet til bruk av markedsrepresentanter. Vi gjennomfører jevnlig revisjon av alle, og i 2021 reviderte vi 25 % av porteføljen som planlagt.

Opplæring innen etikk og compliance for alle ansatte

Vi gjennomfører kontinuerlig trening for å sikre en høy etisk standard. Målet er 100 % gjennomføring. I 2021 innførte vi en bedre lærings-plattform som medførte noen forsinkelser og vi oppnådde 79 % ved årsslutt.

VESENTLIGHETSANALYSE

KONGSBERG er et globalt selskap og vi har aktiviteter som involverer et bredt spekter av sektorer. Våre aktiviteter kan potensielt påvirke samfunn og miljø på en positiv og negativ måte. Derfor gjør vi jevnlig vesentlighetsanalyser som skal sikre at vårt arbeid og prioriteringer innen bærekraft og ESG er relevant og målrettet. Vi vurderer utvikling og trender innen bærekraft, rammeverk for rapportering, regulatorisk utvikling og diskuterer med våre interessenter for å få innblikk i hvilke temaer som er viktige for dem.

Vi gjør kontinuerlige vurderinger for å sørge for at vesentlighetsanalysen er oppdatert til enhver tid. I 2021 har menneskerettigheter stått høyt på agendaen både i samfunnsdebatten og i den regulatoriske utviklingen. Klimaendringene og omstillingen vi står i fordrer at beskyttelse av menneskerettighetene må prioriteres på høyeste nivå. En rettfærdig omstilling fordrer at vi ivaretar sårbare grupper, uten økte forskjeller inn i et bærekraftig samfunn. Den norske åpenhetsloven og EU taksonomien vil bidra med tydelige ESG-krav som alle selskap på tvers av bransjer må forholde seg til og levere på.

Kombinert med våre egne og våre interessenters vurderinger av viktigheten av menneskerettigheter, har vi løftet temaet til høy vesentlighet. Les mer om dette under kapittelet for menneskerettigheter. I 2022 vil vi gjennomføre en ny vesentlighetsanalyse i tråd med oppdaterte retningslinjer fra GRI.

Tabellen viser temaene som er mest vesentlige for KONGSBERG, vurdert og besluttet av konsernledelsen og konsernets styre. En mer detaljert beskrivelse av prosessen og interessentdialogen er tilgjengelig i kapittelet "Om bærekraft-rapporten".

MILJØ

Klima og miljø

Klimarisiko, klimagassutslipp, energiledelse, håndtering av avfall

Bærekraftig innovasjon

Forretningsmuligheter, forskning og utvikling, produktdesign og sirkulær økonomi

SOSIALE FORHOLD

Attraktiv arbeidsgiver

Arbeidsrettigheter og -forhold, mangfold og inkludering, en engasjert samfunnsaktør, økonomisk bidrag

HMS

En trygg og utviklende arbeidsplass, håndtering av covid-19-pandemien, godt arbeidsmiljø

Menneskerettigheter

Respekt og fremme menneskerettighetene i vår virksomhet og verdikjede

SELSKAPSLEDELSE

Ansvarlig forretningsdrift

Integritet og antikorrupsjon, åpenhet, ansvarlig teknologiutvikling og kunstig intelligens, kriseberedskap, interessentdialog, engasjement i lokalsamfunn

Cyber- og informasjonssikkerhet

Ansvarlig leverandørkjede

Integritet og antikorrupsjon, due diligence, råvareanskaffelser, menneskerettigheter

BÆREKRAFT I KONGSBERG

FNs bærekraftsmål setter en felles, global agenda som gir retning til våre prioriteringer. Oppnåelse av de 17 målene er avhengig av næringslivets innsats. Vi søker å støtte opp under alle målene gjennom vår virksomhet, med hensyn til å redusere negativ påvirkning, fremme en bærekraftig samfunnsutvikling og gripe de forretningsmulighetene som ligger i å realisere målene.

KONGSBERG leverer løsninger av strategisk betydning innenfor forsvars-, maritim-, energi-, fiskeri- og romfartsindustrien. Gjennom vår kjerne-

virksomhet kan vi bidra mest til oppnåelsen av følgende mål:

Mål nr 13: Stoppe klimaendringene

Mål nr 14: Livet under vann

Mål nr 16: Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner

Et moderne forsvar er nødvendig for alle staters mulighet til sikkerhet, demokrati og frihet, som er en forutsetning for et bærekraftig samfunn. Avansert teknologi som bidrar til å redusere skadelige

klimagassutslipp er nødvendig for å stoppe klimaendringene. Friske og produktive hav henger sammen med både klimaløsningen, matsikkerhet og kunnskap for å trygge havrommet.

Kjernen i vårt arbeid er å håndtere ESG-relatert risiko og minimere negativ påvirkning for mennesker, miljø og samfunn. Samtidig utvikler vi løsninger for å akselerere bærekraftig utvikling og skape langsiktige verdier for våre ansatte, eiere og samfunnet som helhet. Vi vil være i forkant av økende regulatoriske krav og forventninger fra våre interessenter.

VÅRE PRIORITERINGER

- Våre prioriteringer for bærekraft er å sikre konkurransedyktig, langsiktig verdiskaping samtidig som vi aktivt støtter Parisavtalens ambisjon om netto null klimagassutslipp innen 2050.
- Vi vil skape og videreutvikle gode og utviklende arbeidsplasser med fokus på helse, sikkerhet, bærekraft og arbeidstakerrettigheter.
- Vi respekterer og fremmer menneskerettighetene i våre operasjoner og verdikjede.
- Vi skal utøve alle deler av vår virksomhet på en etisk og ansvarlig måte, og har nulltoleranse for korrupsjon i alle deler av verdikjeden.
- Vi gjennomfører due diligence ved valg av forretningspartnere og vektlegger bærekraft og ESG i vurderingene.
- Vi skal kontinuerlig sikre informasjon, personell, fysiske eiendeler og teknologi for å forhindre skade eller ødeleggelse, misbruk eller nedstenging.

KONGSBERG kjøpte varer og tjenester for MNOK 13.387 i 2021, fra over 8.500 leverandører. Vi har et ansvar for å bidra til en ansvarlig leverandørkjede på tvers av ESG-agendaen. Vi skal fremme og skape bærekraftige jobber, redusere klimaavtrykket og forurensning samtidig som vi skaper verdier i lokalsamfunn hvor vi har aktiviteter.

Verdiene våre – determined, innovative, collaborative og reliable – setter rammene for vårt arbeid og guider oss på veien til å gjøre en forskjell for mennesker og planeten.

Vi mener næringslivet må ta en aktiv rolle for at verden skal lykkes med bærekraftig utvikling. I KONGSBERG spiller alle våre ansatte en rolle for at vi skal lykkes med vårt bidrag. Konsernsjefen har ansvaret for at våre ambisjoner og prioriteringer innen bærekraft følges opp, etterleves og integreres i selskapets strategi og kultur. I 2021 var bærekraft jevnlig på agendaen for våre ledermøter. Konsernsjefen har også personlige mål knyttet til bærekraft, innen miljø, sosiale forhold og selskapsledelse for 2022.

Vi samarbeider med internasjonale organisasjoner som UN Global Compact, akademia, våre partnere, ansatte, eiere og andre interessenter for å dele kunnskap og identifisere muligheter hvor vi sammen kan gjøre en større forskjell.

Høye ambisjoner for fremtiden

Klimautfordringen forblir den mest kritiske risikoen vi som samfunn må lykkes med å løse, og vi må handle nå. KONGSBERG skal bidra med utslippsreduksjoner og utvikle løsninger som akselererer det grønne skiftet. Samtidig tar vi en aktiv rolle for å øke engasjementet for bærekraft på tvers av bransjer og landegrensener. For å nå målet om nettonullutslipp i 2050 må vi samarbeide, utfordre og støtte hverandre på veien.

For å redusere klimagassutslipp, vil KONGSBERG både forbedre egen virksomhet og engasjere oss i verdikjeden – hvor vi kan gjøre størst forskjell. I 2021 forpliktet vi oss til å sette mål i henhold til Science Based Targets initiative (SBTi), i tråd med klimavitenskapen og mål om å begrense global oppvarming til 1,5 grader. SBTi er anerkjent som beste internasjonale praksis for å kvalitets sikre og støtte privat sektor i utvikling av mål for utslippsreduksjoner. Les mer om vårt arbeid i kapittelet om [klima og miljø](#).

I 2021 forpliktet vi oss til å sette mål i henhold til Science Based Targets initiative (SBTi), i tråd med klimavitenskapen og mål om å begrense global oppvarming til 1,5 grader.

KONGSBERG: ET SELSKAP FOR FREMTIDEN

Bærekraftig innovasjon

I over 200 år har KONGSBERG levert avansert teknologi av strategisk betydning på tvers av markeder og sektorer. Vår teknologi og kompetanse skal akselerere det grønne skiftet, samtidig som vi bidrar til å skape gode arbeidsplasser for folk som ønsker å gjøre en forskjell. Ved å være en spydspiss innen bærekraftig innovasjon forblir KONGSBERG et robust selskap og en tillitsverdig partner for fremtiden.

Produktutvikling

KONGSBERG bruker hvert år betydelige midler på produktutvikling, for 2021 utgjorde det til sammen MNOK 1.721 hvorav 1.507 ble kostnadsført og 214 ble aktivert, (for 2020 utgjorde det MNOK 1.576 hvorav 1.353 ble kostnadsført og 223 aktivert). Over 2/3 av investeringene gjøres innenfor områder som i stor grad understøtter nye bærekraftige løsninger, og ca. 1/3 brukes for å videreutvikle eksisterende produkter.

Eksempler på områder for utvikling av bærekraftige løsninger er:

- Reduksjon av energiforbruk og miljøpåvirkning og økt effektivisering i maritim sektor
- Overvåking, monitorering og håndtering av marine naturressurser og satellittovervåking av regnskog
- Karbonnøytrale løsninger, for eksempel havvind og skip med nullutslippsteknologi

KONGSBERG har en tydelig retning for deltakelse i nasjonale og internasjonale forsknings- og

Økt kunnskap om havrommet er nødvendig for å fremme bærekraftig forvaltning og bruk av havet.

utviklingsprogrammer. I 2021 deltok vi i 13 nasjonale programmer ved Senter for Forskningsdrevet Innovasjon (SFI), Senter for Fremragende Forskning (SFF), Forskningsentre for miljøvennlig energi (FME) og NorthWind (FME). KONGSBERG deltar i europeiske forskningsprosjekter hvor programmet Autoship, EUs program for å utvikle autonom skipsfart for å redusere transport på land, er blant de største. I 2021 inngikk KONGSBERG samarbeid med det amerikanske universitetet Massachusetts Institute of Technology (MIT) og deres "Industrial Liaison Program" som har som formål å koble verdensledende forskning sammen med industri- og teknologiaktører i spesifikke prosjekter.

Ved å dele kunnskap og erfaringer vi har gjort oss som teknologiaktør i over 200 år, søker vi å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling på tvers av sektorer – som maritime energiløsninger, avanserte sensorer, autonomi, og sirkulær- og materialteknologi.

Innenfor energiløsninger verifiserte KONGSBERG, som første aktør i verden, et fullskala hydrogenbasert fremdriftssystem for skip og ferger i 2021. Prosjektet demonstrerer at teknologien nå er moden for å benytte hydrogen som energibærer på skip. Programmet er tredje og siste del av det EU-støttede prosjektet "HySeas" som har pågått siden 2013 med mål om å demonstrere et skalerbart hydrogensystem for skip og ferger.

Marine økosystemer

Mat fra havet og livet under vann er helt sentrale elementer i FNs bærekraftsmål. KONGSBERG har engasjert seg i både internasjonale og lokale forskningsprosjekter for å bidra til å øke kunnskapen om havrommet og fremme bærekraftig forvaltning og bruk av havet. KONGSBERG har vært rådgiver til FNs havpanel siden panelet ble etablert i 2018, og bidro på relaterte arrangementer under COP26 i Glasgow i 2021. Der signerte KONGSBERG UN Global Compacts "Ocean For Climate Declaration" som forplikter oss til å bidra på både nasjonalt og internasjonalt nivå til bærekraftig utvikling av havene. KONGSBERG har gjennom 2021 vært en aktiv bidragsyter i UN Global Compacts "Ocean Stewardship Coalition" hvor vi har engasjert oss i prosjektene for grønn skipsfart og fornybar energi.

Både åpenhet og kunnskap om havet er essensielt for bærekraftig forvaltning. I 2021 signerte KONGSBERG avtale med partnerne i UNESCO Seabed 2030-prosjektet som skal kartlegge hele havbunnen verden over innen 2030. I Frisk Oslofjord har KONGSBERG som teknologi-partner samlet inn kunnskap for å gi grunnlag for bærekraftig forvaltning, og styrking av de marine ressursene og miljøet i Oslofjorden.

Tydligere krav og definisjoner på bærekraftige aktiviteter og produkter vil gi bedre dokumentasjon av våre bærekraftige bidrag. I 2022 vil vi definere baseline for bærekraftige produkter og aktiviteter i henhold til EUs klassifiseringsystem (taksonomi).

Sirkulær økonomi

Hovedprinsippet for sirkulær økonomi er å utnytte naturressurser og produkter effektivt og så lenge som mulig, i et kretsløp der minst mulig ressurser går tapt. Det betyr at produkter må designes for langvarig bruk, at det må bli lettere med vedlikehold og oppgradering, og at avfallet material gjenvinnes og brukes som råvarer inn i ny produksjon. Dette vil redusere forbruk og belastning på natur og klima. Sirkulær økonomi er ett av miljømålene i EUs taksonomi, og en forutsetning for å oppnå målene i Paris-avtalen.

I KONGSBERG jobber vi med å forsterke og i enda større grad bygge inn sirkulære prinsipper i våre forretningsmodeller, med særlig vekt på produkt-design, materialteknologi, avfallshåndtering og sluttbruk av produkter. Dette vil åpne nye forretningsmuligheter og samtidig styrke vår omstillingsevne på tvers av maritim, forsvar og digital virksomhet. I 2021 har vi sammen med Circular Norway kartlagt deler av vår virksomhet og forberedt oss for digitalisering av arbeids- og materialprosesser

I 2021 ble Yara Birkeland, verdens første helelektriske og autonome nullutslippscontainerskip, ferdigstilt. Sammenlignet med tradisjonelle løsninger, vil Yara Birkeland kutte nærmere 1.000 tonn CO₂, tilsvarende om lag 40.000 lastebiltransporter per år.

og rapportering. Vi har også etablert et forskningssamarbeid med Forsvarsdepartementet om å studere materialteknologi og produksjonsprosesser som vil bidra til mer miljøvennlige forsvarsprodukter.

Teknologi og løsninger

KONGSBERG jobber både med utvikling av nye løsninger og videreutvikling av eksisterende teknologiportefølje. KONGSBERG har en betydelig installert base av produkter og løsninger hos våre kunder, og arbeider kontinuerlig med oppgraderinger og forbedringer.

I 2021 ble Yara Birkeland, verdens første helelektriske og autonome nullutslippscontainerskip, ferdigstilt. Sammenlignet med tradisjonelle løsninger, vil Yara Birkeland kutte nærmere 1.000 tonn CO₂, tilsvarende om lag 40.000 lastebiltransporter per år. Teknologien er basert på samarbeid mellom flere forretningsområder i KONGSBERG, inkludert forsvarsteknologi. Samme teknologi kan anvendes i flere andre prosjekter for å utvikle teknologi for autonome nullutslipps-skip. Kongsberg Maritime og Massterly vil blant annet utstyre og operere to autonome nullutslipps-skip for ASKO.

◀ Disse fartøyene vil erstatte 2 millioner kilometer med lastebiltransport noe som sparer om lag 5.000 tonn CO₂-ekvivalenter årlig.

Havvind

Havvind er et område i betydelig vekst der vi i 2021 hadde over MNOK 1.000 i ordreinngang, og vi ser et stort potensial for KONGSBERG fremover. Vi har teknologi som spenner fra kartlegging og feltutvikling til drift og avvikling. Dette inkluderer miljøkartlegging og -overvåking, applikasjoner og funksjoner for smart data og beslutningsstøtte for vindparker og skipskonsepter for drift og vedlikehold. Leveranse av automasjonssystem, fremdriftsløsning, dekksløsninger og dynamisk posisjonering til danske Cadelers to nye turbininstallasjonsfartøy var ett av flere prosjekter KONGSBERG leverte til i 2021.

Skipsdesign

Det grønne skiftet skjer også i stor grad på den seilende flåten. Over 30.000 seilende fartøy har utstyr fra KONGSBERG. I 2021 utførte og leverte KONGSBERG en rekke ombygginger av eksisterende skip, blant annet fra konvensjonelle fremdriftsløsninger til hybride løsninger. Våre hybridløsninger, propulsjonsoppgraderinger, skrogforbedringer og kontroll- og overvåkingsteknologi fortsetter å gjøre skip mer effektive, og driften smartere og mer lønnsom med redusert drivstofforbruk. Gjennom å levere flere ulike oppgraderinger og løsninger til Hurtigruten har vi bidratt til en kalkulert utslippsreduksjon på 21 prosent for tre av deres skip.

Romfart

KONGSBERG har en omfattende produkt- og tjenesteportefølje innenfor romfart, fra satellittlastesystemer og oppskytingsprodukter til antenner og bakkestasjoner. Mange av løsningene våre brukes rutinemessig til jordobservasjon og overvåking, fra deteksjon av oljesøl, sporing av ulovlig fiske til analyse av is i arktiske områder. Som et eksempel har Kongsberg Satellite Services sammen med partnerne Planet og Airbus levert satellittbaserte optiske bilder for avskoging, overvåking og kontroll til Norges internasjonale klima- og skoginitiativ (NICFI).

EUs HANDLINGSPLAN FOR BÆREKRAFTIG FINANS

Vi forbereder oss på nye rapporteringskrav som vil følge av EUs handlingsplan for bærekraftig finans. Utviklingen av taksonomien klassifiseringssystem for å definere bærekraftige økonomiske aktiviteter betyr forretningsmuligheter for KONGSBERG, som leverandør av teknologi og løsninger i det grønne skiftet. Samtidig tror vi EUs mål om økt åpenhet og lovregulert rapportering av bærekraftrelatert informasjon, vil støtte opp om ambisjonene til handlingsplanen: akselerert bærekraftig utvikling og håndtering av klimarelatert risiko.

I 2021 har vi startet kartleggingen og analysen av hvordan EUs miljømål treffer KONGSBERG. Som en del av dette arbeidet vurderer vi også hvordan rammeverket kan brukes til intern risikostyring, økonomisk planlegging og som innspill til våre strategiprosesser.

Klassifiseringssystemet kan også bidra som en viktig indikator for bærekraftig vekst i selskapet og brukes i investeringsanalyser og utvikling av målsettinger. Vi vil fortsette å engasjere oss i ulike fora for å bidra til å etablere en felles industriell forståelse og metode for å tilnærme oss konseptet "økonomisk aktivitet"

i tråd med EU taksonomien, samt aktivt løfte problemstillinger der taksonomien i sin utførelse treffer annerledes enn intensjonen tilsier. Det er viktig at rammeverket også i praktisk forstand støtter målet om økt grønn konkurransekraft og mer kapital til bærekraftige investeringer.

ESG-EVALUERINGER OG RATINGS

KONGSBERGs ESG-resultater og arbeid er jevnlig vurdert av selskaper som leverer analyser og ratinger på området. I 2022 ble arbeidet og resultatene våre anerkjent av ESG analyse-selskapet Sustainalytics¹⁾ og vi fikk utmerkelsen *Industry top rated*.

Under følger en oversikt over de viktigste evalueringene.

	<p>Score: B</p> 	<p>Les mer om vår rapportering til Carbon Disclosure Project (CDP): https://www.kongsberg.com/investor-relations/reports-and-presentations/</p>
	<p>ESG Risk Rating: 25.8 Medium risk</p> 	<p>Les mer om våre resultater: www.sustainalytics.com/esg-rating/kongsberg-gruppen-asa/1008754100/</p>
	<p>Score: A-</p> 	<p>Les mer om våre resultater: https://www.thegovgroup.org/baerekraft-pa-bors-2021/</p>
	<p>Score: C - Moderate</p> 	<p>Les mer om vårt resultat (2020) her: https://ti-defence.org/dci/companies/kongsberg-gruppen-asa/</p>
	<p>Score: AA</p> 	<p>Les mer her: https://www.msci.com/</p>

1) Copyright ©2022 Sustainalytics. Med enerett. Denne artikkelen inneholder informasjon utviklet av Sustainalytics (www.sustainalytics.com). Slik informasjon og data tilhører Sustainalytics og/eller dets tredjepartsleverandører (tredjepartsdata) og er kun gitt for informasjonsformål.

MILJØ

Risiko og muligheter i det grønne skiftet

Klima og miljø

Vi har som mål å sikre konkurransedyktig og langsiktig verdiskaping – i balanse med Parisavtalen. Vi skal gjøre dette ved å bruke teknologien og ekspertisen vår til innovative, konkurransedyktige, lønnsomme og klimavennlige løsninger for kundene og partnerne våre. Samtidig ønsker vi å redusere CO₂-utslippene fra egen drift og fra verdikjeden vår.

Klimastrategi

KONGSBERG har svært lave direkte utslipp. Karbonavtrykket til hele verdikjeden vår er imidlertid betydelig. I 2021 har vi arbeidet for å øke datakvaliteten for våre beregninger av utslipp, og sette reduksjonsmål for egen virksomhet og vår verdikjede. For å støtte Parisavtalen må vi redusere energiforbruket, gå over til fornybar energi og utvikle løsninger som hjelper kundene våre med å redusere sine egne utslipp.

KONGSBERG bruker tusenvis av underleverandører over hele verden for å levere systemer og produkter, og kundene våre bruker systemene overalt døgnet rundt, fra dypt nede i havet til verdensrommet. For å gjøre en reell forskjell må vi involvere hele verdikjeden vår – fra underleverandørene til kundene våre, både i Norge og internasjonalt.

KONGSBERG har utviklet en ny klimastrategi i tråd med målene til Parisavtalen. I oktober

2021 signerte vår konsernsjef, Geir Håøy, et brev til det forskningsbaserte initiativet Science Based Targets initiative (SBTi) hvor han forpliktet KONGSBERG til å sette klimamål som er i tråd med et 1,5-graders scenario. Vi har satt foreløpige mål for 2030 og vil i løpet av 2022 videreutvikle målene som en del av godkjeningsprosessen i samarbeid med SBTi.

Vi vil fokusere på å redusere utslipp fra vår virksomhet, øke

FORELØPIGE MÅL

nær 100 % reduksjon i CO₂-utslipp (scope 1 og 2) innen 2030

sammenlignet med en baseline på tallene fra 2019

2/3 av leverandørene våre vil sette vitenskapsbaserte mål i løpet av en 5-års periode

25 % reduksjon av utslipp fra frakt (scope 3) innen 2030

30 % reduksjon av utslipp fra forretningsreiser (scope 3) innen 2030

► bruken av miljøvennlig frakt, redusere utslipp fra forretningsreiser, øke mengden avfall vi resirkulerer, optimalisere materialstyring og å bli enda bedre på å implementere sirkulær økonomi. Vi vil også videreutvikle analyser og rapportering av klimarisiko og -muligheter, basert på anbefalinger fra TCFD-rammeverket (Task Force for Climate-related Financial Disclosures).

Vi tar sikte på å redusere CO₂-utslippene med nærmere 100 prosent innen 2030 (scope 1 og 2), sammenlignet med en baseline fra 2019. Dette skal vi oppnå gjennom en kombinasjon av energieffektiviseringstiltak og teknologioppgraderinger fra fossilt til fornybar energi sammen med kjøp av elektrisitet med opprinnelsesgaranti. Vi vil gi mer informasjon om tilnærming, tiltak og metode når målene er endelige. Våre foreløpige analyser viser at størstedelen av utslippene kommer fra vår verdikjede, som derved har størst potensial for reduksjoner. I årets rapportering har vi tilgjengelige data for frakt og forretningsreiser (scope 3), og vi jobber med å øke datakvaliteten ytterligere for å utvide utslippsrapporteringen for scope 3. Målet vårt er å redusere utslippene fra frakt med 25 prosent og redusere utslippene fra forretningsreiser med 30 prosent innen 2030.

For verdikjeden er målet vårt at i løpet av den neste 5-årsperioden vil 2/3 av KONGSBERGs leverandører sette egne vitenskapsbaserte mål. Dette vil kreve store anstrengelser både fra oss og forretningspartnerne våre, men det er nødvendig for å oppnå netto nullutslipp og begrense global oppvarming til 1,5 grader innen 2050.

KONGSBERG har vært gjennom store strukturelle endringer de siste tre til fire årene, og måten vi måler utslipp på, både fra driften og i verdikjeden vår, har utviklet seg mye. Vi har også vært gjennom nesten to år med en fortsatt pågående pandemi, som har påvirket driften vår og måten vi arbeider på. Dette betyr at sammenligningen med historiske utslippstall har sine begrensninger. Som baseline for våre klimamål, vil vi bruke 2019, som anses som mest representativt for et "normalår", justert for tall fra oppkjøpte selskaper.

Vi overvåker våre produksjonsanlegg og avlegger klima- og miljøregnskap som gir en oversikt over vårt forbruk av energi, utslipp av CO₂, samt avfallshåndtering. Nøkkeltall for bærekraft og klima- og miljøregnskapet som du kan lese mer om her omfatter alle norske enheter, alle produksjonsenheter og større kontorer i utlandet. Alle forretningsområdene våre er sertifiserte i henhold til ISO 14001 miljøledelse. Vi vil fortsette arbeidet for å videreutvikle intern kompetanse, verktøy og prosesser for analyser og rapportering.

Ingen av våre forretningsområder har rapportert manglende overholdelse eller vesentlige bøter eller sanksjoner for brudd på miljølover og/eller forskrifter.

I 2021 rapporterte vi til CDP (Carbon Disclosure Project) og oppnådde kategori B. Les CDP-rapporten vår her:

I februar 2021 signerte Kongsberg Gruppen og ZERO, en norsk ikke-statlig miljøorganisasjon, en treårig samarbeidsavtale. Hovedhensikten med samarbeidet er å øke overgangen til fornybare og utslippsfrie løsninger.

Klimarisiko og -muligheter

Klimaet er i endring. Dersom verden ikke lykkes med å redusere klimagassutslippene og begrense temperaturøkningene i tråd med Parisavtalen, betyr det utfordringer – også for næringslivet. KONGSBERGs ambisjon er å være et robust selskap som er godt forberedt for fremtiden.

KONGSBERG startet i 2020 et prosjekt for å identifisere og håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter for selskapet, med utgangspunkt i anbefalingene fra Task Force for Climate-related Financial Disclosures (TCFD). På bakgrunn av dette har vi i 2021 videreutviklet både risikoprosessen og strategiarbeidet for å inkludere klimahensyn mer systematisk. Vi vil fortsette dette i 2022, med vekt på å stress-teste vår forretningsstrategi mot ulike scenarier, kvantifisere mulig finansiell påvirkning, og rapportere relevant informasjon til våre interessenter. En oversikt over klimarelaterte risikofaktorer og hvordan vi håndterer både risiko

og muligheter knyttet til disse, følger under.

Fysisk risiko

Fysisk risiko som følge av klimaendringer vurderes som relativt lav i egen virksomhet. Vi har god kartlegging av produksjonssteder og kontorer og vi har relevante sikringstiltak og alternative leveranselinjer for de lokasjoner som kan bli rammet av ekstremvær. Vi har forsikringsdekning for "Tingskade og avbruddsforsikring", (Property Damage and Business Interruption Coverage - PDBI), som ivaretar risiko tilpasset vår eksponering ulike steder i verden hvor vi har virksomhet.

Overgangsrisiko

Vi vurderer overgangsrisiko, altså risiko knyttet til overgangen til nullutslippssamfunnet, som lav til moderat for KONGSBERG.

Markedsrisiko

KONGSBERG har en forholdsvis høy andel av omsetningen i maritim sektor knyttet til olje- og gassvirksomhet, som er eksponert for risiko knyttet til innstramning i klimarelaterte reguleringer og markedsendringer. Dette kan påvirke segmenter som for eksempel cruise-næringen. KONGSBERG er eksponert i disse markedene, men har over de siste

Vi har i 2021 videreutviklet både risikoprosessen og strategiarbeidet for å inkludere klimahensyn mer systematisk.

Våre største muligheter for bidrag til reduksjon av klimautslipp ligger i våre produkter, som bidrar til energieffektivisering og klimavennlige alternativer for våre kunder.

► ti årene utvidet vårt leveranseomfang betydelig, både når det gjelder markedene vi leverer til og produktene og systemene som leveres. Kongsberg Maritimes produkter og systemer bidrar for eksempel til vesentlig utslippsreduksjon for enheten det installeres på. Vi investerer vesentlig i produktutvikling for lavutslippsløsninger for å hjelpe våre kunder å håndtere denne risikoen.

Dette krever smidighet og evnen til å tilpasse seg i takt med markedsutviklingen. KONGSBERG vurderer dette som en mulighet, da vi leverer konkurransedyktige, fleksible løsninger som møter kundenes krav og forventninger til bærekraft.

Teknologisk risiko

Ny teknologi kan medføre disruptive markedsendringer og raske omstillinger, som kan innebære teknologisk og markedsmessige muligheter, men også risiko hvis selskapet ikke er omstillingsdyktig og kan handle raskt. Vi jobber tett med våre kunder og forskningsmiljøer for å være i forkant av teknologiutviklingen. En av våre styrker er fleksible og tilpasningsdyktige systemer og produkter som raskt kan tilpasse seg endringer i etterspørselen. KONGSBERG satser tungt på å levere konkurransedyktig teknologi som svarer på markedets økende etterspørsel etter lav-

utslippsprodukter og tjenester. Les mer om dette i kapittelet "Bærekraftig innovasjon".

Regulatorisk risiko

Endringer i klimapolitikken kan føre til endrede rammevilkår. Et virkemiddel er å gjøre det dyrere å forurense gjennom økte avgifter på klimagassutslipp. Vi har ikke energikrevende produksjon og har lave interne utslipp. En økning i karbonprisen vurderes ikke å utgjøre en vesentlig finansiell risiko for selskapet. Regulatoriske endringer særlig i shippingsektoren (IMO, EU ETS, Fit for 55) kan innebære økt etterspørsel etter våre nullutslippsprodukter og gi muligheter for lønnsom vekst.

Leveransekjeden

Knapphet, og i ytterste konsekvens utilgjengelighet av råmaterialer som kreves i overgang fra fossilt brensel til elektrisitet, kan innebære en markedsrisiko. Økte priser på energi generelt vil medføre økte priser for råvarer og transport. Det kan synes å være en trend at mange land har økende krav om lokal produksjon og korte leveranselinjer, det innebærer både muligheter og risiko som må ses i sammenheng med priser for råvarer, mulighet for fleksibilitet med hensyn til å flytte produksjon, transportmuligheter etc.

I perioden med covid-19-pandemien, har vi fått testet sårbarheten i verdikjeden, og greid å opprettholde leveranser til kundene våre gjennom aktiv styring av leverandørkjeden og logistikk på tvers av virksomheten.

Ansvars- og omdømmerisiko

Potensielle erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer, vurderes som lav for KONGSBERG. Det samme gjelder omdømmerisiko som kan treffe selskaper som blir ansett å ha bidratt til klimaendringer, eller for ikke å gjøre nok for å begrense effektene av klimaendringer. Vårt bidrag og rolle i å løse klimautfordringene vurderes som viktig og vesentlig for å rekruttere og beholde talentfulle og engasjerte mennesker.

Nr.	TCFD-anbefaling	Status og ledelsens respons
 <h2 style="color: red;">FORETAKSSTYRING</h2> <p>Beskrivelse av virksomhetens styring av klimarelaterte risikoer og muligheter</p>		
1.	Styrets oppsyn med klimarelaterte risikoer og muligheter.	Styret gjør risikovurderinger kvartalsvis og årlig som en del av vår enterpriserisk management (ERM) prosess. Klimarelaterte risikoer og muligheter er inkludert i denne prosessen, samt i strategi og investeringsdiskusjoner.
2.	Beskriv ledelsens rolle i å vurdere og håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter.	<p>Konsernledelsen vurderer klimarisiko og -muligheter på bakgrunn av kvartalsvis (eller oftere ved behov) rapportering fra forretningsområdene. Vurderingene gir informasjon til strategiprosesser, både på forretningsområde- og gruppenivå.</p> <p>Bærekraft- og klimastrategi, inklusive prosess for vurdering av klimarisiko og muligheter er videreutviklet i 2021. Det er satt foreløpige mål for reduksjon av klimautslipp fra egen virksomhet og leverandørkjeden for perioden frem til 2030. I 2022 vil vi videreutvikle målene i forbindelse med godkjenningprosessen hos SBTi.</p>
 <h2 style="color: red;">STRATEGI</h2> <p>Beskrivelse av aktuelle og potensielle virkninger av vesentlige klimarelaterte risikoer og muligheter på virksomhetens forretningsområder, strategi- og finansielle planlegging</p>		
3.	Beskriv klimarelaterte risikoer og muligheter som virksomheten har identifisert på kort, middels og lang sikt.	<p>Risikoer og muligheter er kartlagt og vurdert av våre forretningsområder og på gruppenivå; på kort, middels og lang sikt. Se nærmere beskrivelse i eget kapittel om</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fysisk risiko ▪ Overgangsrisiko ▪ Markedsrisiko ▪ Teknologisk risiko ▪ Ansvarsrisiko ▪ Omdømmerisiko
4.	Beskriv betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter på virksomhetens forretningsområder, strategi- og finansielle planlegging.	Se nærmere beskrivelse i eget kapittel. Risiko- og mulighetsvurdering vil videreutvikles i 2022 med vekt på strategisk- og finansiell planlegging. Vurderingene gir også grunnlag for videreutvikling av selskapets håndtering av fysiske klimarelaterte risikoer, inkludert kriseberedskap.
5.	Beskriv robustheten til virksomhetens strategi, og ta hensyn til forskjellige klimarelaterte scenarier.	Selskapet har igangsatt bruk av scenarioanalyser for å vurdere klimarelatert risiko. Dette er en viktig faktor i våre strategiprosesser. Stress-testing av gjeldende strategi, produkter og tjenester mot ulike scenarier vil bli videreutviklet i alle forretningsområder.

Nr.	TCFD-anbefaling	Status og ledelsens respons
 <h2>RISIKOSTYRING</h2> <p>Beskrivelse av hvordan virksomheten identifiserer, vurderer og håndterer klimarelaterte risikoer</p>		
6.	Beskriv virksomhetens prosesser for å identifisere og vurdere klimarelaterte risikoer.	Konkrete risikoer, inkludert klimarelaterte faktorer, identifiseres nedenfra og opp i virksomheten, og vurderes på ledelsesnivå både i forretningsområdene og på gruppenivå i vår ERM-prosess. En enda mer systematisk og enhetlig prosess for klimarelatert risikostyring vil bli videreutviklet i 2022.
7.	Beskriv virksomhetens prosesser for å håndtere klimarelaterte risikoer.	Alle forretningsområder har iverksatt risikoreducerende tiltak for risikoer som er identifisert. Risikovurderingene rapporteres kvartalsvis til gruppenivå, som vurderer tiltak og følger opp i konsernets risiko-håndteringssystem.
8.	Beskriv hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelaterte risikoer er integrert i organisasjonens helhetlige risikostyring.	Klimarelatert risiko inngår som en del av den helhetlige kvartalsvise risikorapporteringen fra forretningsområdene til egen ledelse og til gruppenivå. Vurdering av tiltak på kort og lengre sikt er en del av denne prosessen.
 <h2>MÅL OG METODER</h2> <p>Rapportering på metoder, mål og parametere som brukes for å vurdere og håndtere relevante klimarelaterte risikoer og muligheter</p>		
9.	Beskriv effektivitetsmål som organisasjonen bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i tråd med strategien og risikohåndteringsprosessen.	Tonn CO ₂ . KONGSBERG forbereder seg på å rapportere i henhold til EU Taxonomy for omsetning (og CapEx/OpEx). Når baseline er etablert vil vi måle utviklingen og vurdere indikatorer og ambisjonsnivå for bærekraftig vekst.
10.	Beskriv Scope 1, Scope 2, og eventuelt Scope 3 klimagassutslipp (GHG), og relaterte risikoer.	Scope 1: 2.447 tonn CO ₂ (2021) (lokasjonsbasert) Scope 2: 8.795 tonn CO ₂ (2021) (lokasjonsbasert) Scope 3: 6.430 tonn CO ₂ (2021) (begrenset til flyreiser, frakt er ikke inkludert)
11.	Beskriv målene virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene.	Vi har forpliktet oss til å sette mål i henhold til Science Based Targets initiative (SBTi), og våre foreløpige mål er: <ul style="list-style-type: none"> Nær 100 prosent reduksjon av CO₂-utslipp fra intern bruk av olje, gass og innkjøpt elektrisitet innen 2030 (Scope 1&2) 25 prosent reduksjon i utslipp fra logistikk og transport, og 30 prosent reduksjon i utslipp fra forretningsreiser innen 2030. 2/3 av våre leverandører oppfordres til å sette vitenskapsbaserte mål (Science-Based Targets) i løpet av fem år.

1) Se klimaregnskap side 49.

Klima- og miljøregnskap for 2021

KONGSBERG har utviklet en ny klimaplan i 2021 i tråd med målene i Parisavtalen. Vi har satt foreløpige mål for 2030 og vil i løpet av 2022 videreutvikle og rapportere på målene. Dette kapitlet omhandler våre utslipp og resultater for 2021.

Vi har jobbet med å forbedre datakvaliteten i vårt klimaregnskap, inklusive bruk av anerkjente og oppdaterte omregningsfaktorer, noe som også har gitt seg utslag i noen endringer i historiske tall.

Vi avrundet forrige klimaplan i 2020, hvor vi oppnådde vesentlig reduksjoner av utslipp, både målt relativt i forhold til omsetning og i forhold til årsverk. Reduksjonene fra basisåret 2015 var henholdsvis 33 prosent målt i forhold til omsetning, og 28 prosent målt i forhold til årsverk. I 2021 har vi oppnådd en vesentlig reduksjon av utslipp målt både totalt og relativt i

forhold til omsetning og årsverk. Reduksjonen har særlig skjedd ved reduksjon i utslipp fra flyreiser og frakt, som skyldes endret reisemønster og økt bruk av digitale møter som følge av covid-19-pandemien, samt mer miljøvennlige transportmetoder hos våre leverandører av transporttjenester. Direkte utslipp fra egen virksomhet (scope 1 og 2) har økt totalt fra 2020 til 2021 hovedsaklig på grunn av økt bruk av olje i fjernvarmeanlegget i Kongsberg Teknologipark, øvrige enheter har redusert sitt utslipp vesentlig. Les mer om vårt [klimaregnskap og nøkkeltall](#) i eget kapittel.

	2021	2020	Endring
Totalt utslipp CO ₂ (tonn)	34 942	39 283	-11 %
CO ₂ utslipp i forhold til omsetning (tonn/MNOK)	1,3	1,5	-17 %
CO ₂ utslipp per årsverk (tonn/årsverk)	3,2	3,7	-15 %

CO₂-UTSLIPP

Totalt 34.942 tonn (-11 % fra 2020)

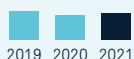
Scope 1:
Direkte utslipp

2.447 tonn

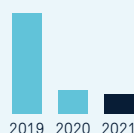
Scope 2:
Indirekte utslipp

8.795 tonn

Scope 3:
Flyreiser

6.430 tonn

Scope 3:
Frakt av varer og gods

17.270 tonn

Miljøregnskapet omfatter følgende kilder til utslipp av CO₂

- **Direkte utslipp (Scope 1):** Utslipp fra bruk av fyringsolje og gass til oppvarming og prosess, samt fra produksjon av fjernvarme ved Kongsberg Teknologipark.
- **Indirekte utslipp fra elektrisitet (Scope 2):** Utslipp fra forbruk av elektrisitet samt fjernvarme eller fjernkjøling fra eksterne leverandører. CO₂-utslippsfaktorer benyttet for elektrisitet er lokasjonsbasert og i henhold til GHG Protocol Scope 2 Guidance¹⁾.
- **Utslipp fra flyreiser og transport av gods og varer (Scope 3):** Utslipp fra flyreiser og utslipp knyttet til frakt av gods og varer²⁾.

Tonn	Endringer siste år	2021	2020 ⁴⁾	2019 ⁴⁾
Scope 1 (Direkte utslipp)³⁾	+127 %	2 447	1 076	1 255
Olje og gass (forretningsområde)		631	1 036	1 207
Olje og gass (Kongsberg Teknologipark)		1 816	40	49
Scope 2 (Indirekte utslipp)³⁾	+6 %	8 795	8 297	9 582
Elektrisitet (forretningsområde)		6 147	5 970	7 540
Elektrisitet (Kongsberg Teknologipark)		243	233	367
Fjernvarme / fjernkjøling fra eksterne leverandører		2 405	2 094	2 042
Sum scope 1 og 2	+20 %	11 242	9 373	10 937
Scope 3 (Andre utslipp)	-19 %	6 430	7 979	33 782
Flyreiser kjøpt i Norge		3 628	6 051	23 885
Flyreiser kjøpt i utlandet		2 802	1 928	9 897
Sum uten frakt	+2 %	17 672	17 352	44 619
Frakt av varer betalt i Norge ²⁾		17 270	21 931	24 409 ⁵⁾
Sum inkludert frakt	-11 %	34 942	39 283	69 028

1) Kilder: Utslippsfaktorer for fossile brensel fra Department for Environment Food & Rural Affairs, UK 2021. For Norge er det benyttet en lokasjonsbasert faktor på 8 g CO₂ per kWh, hentet fra Association of issuing bodies (AIB) (denne utslippsfaktoren for Norge er ikke benyttet for tidligere rapporteringsår).

2) Utslipp av CO₂ fra frakt er i hovedsak rapportert fra våre to hovedleverandører av transporttjenester: DHL og DSV.

3) Utslipp av CO₂ (tonn) for KONGSBERG. Utslipp fra forbruk av fossile brensel til produksjon av fjernvarme levert av Kongsberg Teknologipark vises som direkte utslipp. Indirekte utslipp inkluderer forbruk av elektrisitet, fjernvarme og fjernkjøling fra eksterne leverandører i forretningsområdene, samt forbruk av elektrisitet til produksjon av fjernvarme og fjernkjøling i Kongsberg Teknologipark.

4) Tall for 2019 er inklusive tall for oppkjøpte selskaper. Tall for 2020 er eksklusive tall for det solgte datterselskapet Hydroid.

5) Tall for 2019 er korrigert for endring i rapporteringsgrunnlag for frakt.

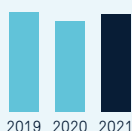
ENERGIFORBRUK

Totalt 182,76 GWh (+9 % fra 2020)

Elektrisitet

131,20 GWh

Varmegjenvinning, fjernvarme og fjernkjøling

41,18 GWh

Olje og gass

10,37 GWh

KONGSBERG benytter energi i form av elektrisitet, fjernvarme, fjernkjøling, gass og fyringsolje i sin virksomhet. Kongsberg Teknologipark produserer fjernvarme, fjernkjøling og trykkluft til bedrifter lokalisert i teknologiparkene i Kongsberg. Om lag halvparten leveres til andre bedrifter i teknologiparken. Fjernvarme og fjernkjøling produseres ved bruk av elektrisitet, fyringsolje, gass og varmegjenvinning. Effektiv teknologi gjør at det årlig tas ut i størrelsesorden 20–27 GWh i form av varmegjenvinning ved anlegget til Kongsberg Teknologipark. I 2021 ble det gjenvunnet 27 GWh ved anlegget.

	2021	2020 ²⁾	2019 ²⁾	2018	2017
ENERGIBRUK					
Elektrisk kraft (MWh)	131 205	122 510	133 686	102 071	92 795
Gass/olje (MWh)	10 371	6 195	6 277	4 095	5 397
Energigjenvinning (MWh) ^{1) 3)}	41 187	32 865	38 060	25 004	26 208
Energiforbruk (MWh) per ansatt	16,4	15,1	15,3	19,2	18,2
Energiforbruk (MWh/MNOK) ³⁾	6,7	6,3	7,4	9,1	8,6

1) Energigjenvinning ved Kongsberg Teknologipark, samt innkjøpt fjernvarme og fjernkjøling fra eksterne.

2) Tall for 2019 er inklusive tall for oppkjøpte selskaper. Tall for 2020 er eksklusive tall for det solgte datterselskapet Hydroid.

3) Tall for 2019 er korrigert.

AVFALL

Totalt 8.079 tonn (+9 % fra 2020)

Restavfall

789 tonn

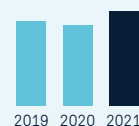
Farlig
avfall

882 tonn

Gjenvunnet
avfall

6.408 tonn

Det har blitt jobbet systematisk i alle våre forretningsområder med å redusere restavfall og farlig avfall, og øke andelen av gjenvunnet avfall.

	2021	2020 ¹⁾	2019 ¹⁾	2018	2017
AVFALL (TONN)					
Avfall til gjenvinning	6 408	5 422	5 712	937	866
Restavfall	789	1 029	1 080	549	665
Farlig avfall	882	969	1 038	402	353

1) Tall for 2019 er inklusive tall for oppkjøpte selskaper. Tall for 2020 er eksklusive tall for det solgte datterselskapet Hydroid.

SOSIALE FORHOLD

Helse, Miljø, Sikkerhet og våre medarbeidere

SIKKERHET, MANGFOLD OG KOMPETANSE

KONGSBERG er en kunnskaps- og kompetansebedrift hvor våre ansatte er vår største verdi. Vi skal skape en sikker, attraktiv og utviklende arbeidsplass for å tiltrekke oss et mangfold av riktig kompetanse og forvalte denne i all vår internasjonale virksomhet.

VÅRE AMBISJONER

Vi har satt oss mål og indikatorer for å understøtte våre ambisjoner, og sikre etterlevelse og oppfølging.

Vår ambisjon er å bidra til verdiskaping ved å skape og videreutvikle arbeidsplasser med fokus på helse og sikkerhet, bærekraft og arbeidsrettigheter.

- Vi skal aktivt satse på mangfold for å fremme et miljø og en kultur der alle føler seg inkludert.
- Vi har nulltoleranse for trakassering og diskriminering.
- Vi skal ikke ha brudd på menneskerettigheter eller arbeidstakerrettigheter i vår virksomhet.
- For å bidra til forretningsvekst og konkurransekraft støtter vi internasjonal kompetanseutvikling for vitenskapelige temaer, samt livslang læring for våre ansatte.

Indikatorer for 2021	Status	Kommentarer	Mål og indikatorer for 2022 og fremover
Oppnå stor grad av tilfredshet i medarbeiderundersøkelse for verdier og kultur.	• Oppnådd	• Vi oppnådde at 80 prosent av respondentene i undersøkelsen svarte at de er tilfredse med arbeidssituasjonen. Dette er 13 prosent over sammenlignbar undersøkelse. Alle enheter analyserer undersøkelsen på avdelingsnivå og iverksetter relevante tiltak.	• Målsetting opprettholdes som årlig indikator.
Økning av andel kvinner - av total arbeidsstyrke til minimum 21 prosent - av kvinner i ledende stillinger på nivå 1-3	• Oppnådd	• Vi oppnådde en økning fra 2020 for kvinneandel av total arbeidsstyrke med 0,3 prosent, til 20,4 prosent. • For kvinner i ledende stillinger oppnådde vi 25 prosent, hvor målet var minimum 23 prosent. Vi erkjenner at det er utfordringer i rekrutteringsbasen til teknologiske, maritime og forsvarsrelaterte yrker.	• Øke andel kvinner av total arbeidsstyrke til minimum 21 prosent. • 100 prosent likelønn for kvinner og menn i sammenlignbare jobber.
Antall rapporterte skader/millioner arbeidede timer (TRI-verdi) maksimum 1,5	• Ikke oppnådd	• Antall fraværsskader har økt i 2021 (TRI-verdi 2,2). Majoriteten av skadene er av lav konsekvens, og alle hendelser har blitt gransket og korrigerende tiltak har blitt iverksatt.	• Antall rapporterte skader/millioner arbeidede timer (TRI-verdi) skal ikke overstige 1,5.

VÅR TILNÆRMING TIL HMS OG VÅRE MEDARBEIDERE

Kultur og verdier

KONGSBERG har en unik og sterk bedriftskultur som er utviklet over mange år. Kulturen vår er en verdifull ressurs, som hjelper oss med å tiltrekke oss mennesker med riktig adferd og kompetanse for å møte morgendagens tekniske utfordringer på en bærekraftig måte. Vi har i 2021 satt søkelys på den typiske KONGSBERG-adferden – vår visjon, våre felles verdier og vår gruppeidentitet. Gode, tydelige og delte verdier gir god adferd som gir forretningsmessige resultater. KONGSBERG har klare fellesnevnerne og disse uttrykkes og oppleves på samme måte uansett hvor vi jobber.

Våre medarbeidere

Vi jobber målrettet for å hindre diskriminering og trakassering. I vår globale medarbeiderundersøkelse gir de ansatte selskapet en tilbakemelding på hvordan de opplever arbeidsforhold og arbeidsmiljø. I årets undersøkelse var det ingen av de ansatte som rapporterte at de har blitt diskriminert eller hadde opplevd trakassering. Undersøkelsen bekreftet også at vår varslingskanal er godt kjent blant våre ansatte. Vi følger også opp med regelmessige målinger av arbeidsmiljøet generelt. Vi har nulltoleranse for uakseptabel adferd og motiverer våre ansatte til å si fra og varsle om slike hendelser.

Hovedandelen av våre ansatte er fast ansatt (93 prosent), vi har kun en andel på 2,5 prosent som er midlertidig ansatt og cirka 5 prosent som er konsulenter. Andel deltidsansatte var 2,8 prosent i 2021. Alle stillinger lyses ut som heltid, og det er ansatte selv som ønsker redusert arbeidstid.

Medarbeiderutvikling

KONGSBERG jobber strategisk med planlegging med hensyn til kapasitets- og kompetansebehov for å støtte opp om anslått vekst i årene som kommer.

Konsernet arbeider med økt utveksling av kunnskap og ansatte mellom forretningsområdene. Gode arbeidsprosesser og utviklingsmuligheter er viktige virkemidler for å rekruttere og beholde gode medarbeidere. KONGSBERG legger stor vekt på kompetanseutvikling, og arbeider kontinuerlig med å videreutvikle våre ansatte. Strukturell og langsiktig utvikling av våre nåværende ansatte vil være avgjørende, ved både opplæring på jobb og kurs, samt mer formell videreutdanning.

Ledelse i KONGSBERG handler om å skape verdier og å oppnå resultater gjennom andre. Nøkkelen til suksess ligger i kombinasjonen av godt lederskap og dedikerte medarbeidere. Lederen skal utøve sitt lederskap basert på våre verdier, etiske retningslinjer og ledelsesprinsipper. Våre ledere skal skape et miljø der våre ansatte trives og

kan lykkes med de strategiske prioriteringene. Med bakgrunn i dette har vi lederprogrammet Leadership@KONGSBERG som skal bidra til å tydeliggjøre og kvalitetssikre prosesser for målsetting, måloppfølging og evaluering av alle våre ansatte. I 2021 har en stor andel av våre ansatte jobbet hjemmefra grunnet covid-19, noe som setter andre krav til våre ledere. Lederopplæring har derfor vært viktig i perioden. Vi hadde en gjennomføringsgrad på 92 prosent for medarbeidersamtaler.

Under pandemien har KONGSBERG-ansatte vist stor fleksibilitet og lagånd i møte med den krevende situasjonen. Vi har tatt i bruk nye måter å jobbe på og har blitt vant til økt fleksibilitet. Selskapet ønsker å bygge videre på disse positive erfaringene fremover. Samtidig er våre arbeidsplasser vår hovedarena for samarbeid, innovasjon og for å styrke vår felles KONGSBERG-kultur, og vil fortsette å være vår viktigste arena for arbeid. KONGSBERG tror at et optimalisert, fleksibelt hybrid arbeidsrammeverk vil øke medarbeider-

Kulturen vår er en verdifull ressurs som hjelper oss å tiltrekke oss mennesker med riktig adferd og kompetanse for å møte morgendagens tekniske utfordringer på en bærekraftig måte.

KONGSBERG ønsker å motivere flere jenter til å ta utdanning innen teknologifag.

tilfredsheten og støtte våre forretningsmål. Vi har et felles rammeverk, samtidig som det er rom for regionale og lokale tilpasninger i henhold til virksomhetens behov.

Mangfold og likestilling

Vi tror at mangfold er verdiskapende og gir økt konkurransekraft. Det gir større bredde i tankesett og i påvirkning av selskapets strategi og handling. Viktigheten av dette reflekteres i vår HR-strategi, som er forankret i konsernledelsen og styret, og følges opp i Kompensasjonsutvalget. Vi jobber systematisk og målrettet med å rekruttere og utvikle personer med variasjon i alder, etnisitet og kjønn. Fokus på mangfold reflekteres i profilering, rekruttering og ledelsesutvikling, og følges opp med periodiske målinger.

KONGSBERG ønsker at våre ansatte skal stå lenger i jobb, og i 2021 har vi økt den bedriftsinterne aldersgrense fra 70 til 72 år for ansatte i Norge. KONGSBERG er et globalt selskap med operasjoner i over 40 land som betyr at det er mange ulike nasjonaliteter i selskapet.

Målsettingen for 2021 har vært å få flere kvinner inn i lederposisjoner, med søkelys på operative stillinger og internasjonal drift. Andelen kvinnelige ledere i KONGSBERG har de siste årene økt, og nå er 25 (23 i 2020) prosent av våre ledere på nivå 1–3 kvinner. Årsaken til denne økningen er sammensatt, men en viktig nøkkel har vært bevisstgjøring når man ansetter nye ledere. Kvinneandelen av vår totale arbeidsstyrke var på 20,4 prosent (20,1 prosent i 2020).

Lønn og kompensasjon

KONGSBERG skal lønne sine ansatte både etter oppnådde resultater og etter ønsket adferd. Vi skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. KONGSBERG sikrer at alle ansatte har lønn og betingelser i henhold til lokale lover, avtaler og retningslinjer. KONGSBERGs globale retningslinje for kompensasjon av ansatte, beskriver hvordan vi ivaretar en lovlig, rettfærdig, konkurransedyktig og økonomisk ansvarlig kompensasjonsstruktur for vår mangfoldige arbeidsstyrke. Blant annet at lokale lønnsjusteringer skal utføres i henhold til lokale og/eller sentrale tariff

i land der det eksisterer. Prinsippene og systemene for godtgjørelse til ledende ansatte fastsettes av styret. Styret har et eget Kompensasjonsutvalg som blant annet behandler alle vesentlige forhold knyttet til lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte før formell styrebehandling og beslutning.

Vi har en policy om lik lønn for likt arbeid, uansett kjønn. Forholdet mellom lønn og bonus på totalnivå viser skjevheter som i hovedsak skyldes skjevhet i andel kvinner i ledende stillinger. For 2021 var gjennomsnittlig lønn for kvinnelige ansatte 84 prosent av menns lønn, og gjennomsnittlige tilleggssytelser for kvinnelige ansatte utgjør 57 prosent av menns tilleggssytelser. Forholdstallene gjelder for norske ansatte. Fra 2022 vil vi implementere et HR-system som muliggjør større detaljgrad i analyser, og vi vil utvide rapporteringen for å vise forholdet i lønn mellom kvinner og menn på ulike nivå og regioner, og iverksette tiltak om det viser seg at det er skjevheter innenfor samme jobbkategori eller lignende.

► Helse, Miljø og Sikkerhet

KONGSBERGs mål for Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS) er at ingen ulykker skal skje med våre medarbeidere, besøkende, kunder eller samarbeidspartnere i vår globale virksomhet. For å realisere dette målet arbeider vi kontinuerlig med å bygge en sterk og proaktiv HMS-kultur.

I KONGSBERG skal sikkerhet alltid komme først, og våre medarbeidere og samarbeidspartnere har stoppordre dersom arbeidet går ut over sikkerheten. Vi tror på samarbeid, der vi alle har et personlig ansvar og jobber sammen for det grunnleggende prinsippet om at HMS-arbeidet skal være forebyggende.

Tiltak for å bidra til økt rapportering av nestenulykker og HMS-observasjoner vektlegges, og er et viktig bidrag til å redusere skader og ulykker. På bakgrunn av dette har KONGSBERG besluttet å innføre et sentralt HMS-rapporteringssystem for hele konsernet. På denne måten kan vi lære av hverandre og høste forbedringsforslag i hele organisasjonen. HMS-data samles inn fra alle selskaper i konsernet og rapporteres til konsernledelsen og styret hvert kvartal.

Gjennom hele covid-19-pandemien har det blitt jobbet

kontinuerlig for å beskytte liv og helse i konsernet.

I 2021 ble en felles global HMS-kampanje rullet ut for å sette søkelys på trivsel og velvære via årets "Global HSE day".

Utstrakt bruk av hjemmekontor har medført at man har tatt i bruk diverse digitale læringsplattformer for å sikre opplæring i tider hvor man ikke kan være fysisk til stede på arbeidsplassen.

Det gjennomføres løpende HMS-aktiviteter i alle forretningsområder for å forebygge uønskede hendelser.

Våre utfordringer

Vi er operative i rundt 40 land, og sikkerhet og beredskap for vårt personell er førsteprioritet. Våre etiske retningslinjer gir klare føringer for hvordan vi utfører vårt arbeid uavhengig av land og region. Ansvarlig drift gir oss lisens til å operere og er vesentlig for vår eksistens og vårt omdømme. Vår vekst internasjonalt innebærer etableringer av allianser med nye partnere og bruk av nye leverandørkjeder som betyr økt oppmerksomhet knyttet til håndtering av menneske- og arbeidstakerrettigheter.

I en urolig verden med et bredt trusselbilde kreves høyere grad av sikring av vår informasjon og våre

immaterielle rettigheter. Vi er avhengige av lojale ansatte som etterlever våre krav til konfidensialitet og integritet. Risikostyring og sårbarhetsanalyser bidrar til sikring på rett nivå.

Digitalisering og stadig raskere teknologisk utvikling krever en kontinuerlig kompetanseheving av våre ansatte og setter nye og andre krav til morgendagens kunnskapsbehov. KONGSBERG er et globalt selskap med ansatte lokalisert over hele verden, som gir stor variasjon i språk, kultur og etnisitet. Det stiller krav til effektiv og god ledelse. Kunnskapsdeling og samarbeid i nettverk på tvers av etablerte strukturer gir merverdi for selskapet og forventes å øke som en etablert arbeidsform.

Vi må sørge for å kommunisere effektivt og tidsriktig både internt og eksternt. Dette skal gjenspeiles i vår profil både på sosiale medier, og det opplevde inntrykk andre har i møte med alle våre ansatte.

Ingen av våre forretningsområder har rapportert manglende overholdelse eller vesentlige bøter eller sanksjoner for brudd på miljølover og/eller forskrifter.

◀ Det gjennomføres løpende HMS-aktiviteter i alle forretningsområder for å forebygge uønskede hendelser.

Menneskerettigheter

RESPEKTERE OG FREMME MENNESKE- RETTIGHETER

FORSVARSPRODUKTER

Hoveddelen av vår forsvars- virksomhet leverer missiler, systemer innen styring og kontroll av våpen, beslutningsstøtte og kommunikasjon. KONGSBERG produserer ikke klasevåpen, landminer, atomvåpen eller kjemiske og biologiske våpen. Vi følger alle krav og retningslinjer nedfelt i FN-konvensjonene.

KONGSBERG forplikter seg til å respektere og opprettholde alle internasjonalt anerkjente menneskerettigheter uansett hvor i verden vi er. Dette gjelder rettighetene til våre ansatte, til personer som er ansatt av leverandørene og forretningspartnerne våre, og til personer som berøres av KONGSBERGs aktiviteter.

VÅRE AMBISJONER

Vi har satt oss mål og etablert indikatorer for å understøtte våre ambisjoner, og sikre etterlevelse og oppfølging.

- Vi skal minimere negative konsekvenser for menneskerettigheter i vår virksomhet.
- Vi skal sikre en ansvarlig verdikjede, spesielt med hensyn til menneskerettigheter, mangfold og like muligheter, helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidstakerrettigheter og arbeidsforhold.

Indikatorer for 2021	Status	Kommentarer	Mål og indikatorer for 2022 og fremover
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi skal videreutvikle programmet vårt for aktsomhetsvurderinger (due diligence) for menneskerettigheter for å forberede og tilpasse oss eksisterende og nye reguleringer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Startet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi har gjennomført en gap- og konsekvensanalyse for å vurdere samsvaret med vår praksis og den nye åpenhetsloven, annen lovgivning og god praksis. ▪ Vi har opprettet en styringskomité og et prosjektteam, samt økt kapasiteten og fokus i hele konsernet. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Implementere det omfattende programmet og veikartet for aktsomhetsvurderinger for menneskerettighetene for å overholde nye og eksisterende reguleringer. ▪ Oppdatere vår policy for menneskerettigheter, styrings-systemet og etikk- og complianceprogrammet.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi skal fortsette å identifisere og håndtere risikoer knyttet til menneskerettighetene i selskapets prosesser og i aktsomhetsvurderinger. ▪ Vi skal undersøke og ta tak i identifiserte eller varslede menneskerettslige bekymringer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Delvis oppnådd 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi har utført risikovurderinger for noen av de heleide datterselskapene våre. Vi har håndtert alle kritiske, høye risikoer. ▪ Vi har formidlet et nytt bærekraftssystem av høy kvalitet for forsyningskjeden til over 1.000 leverandører, inkludert et compliance dashboard for regelmessig risikovurdering. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi vil utvikle et mer omfattende og konsekvent program for risikovurdering og -styring. ▪ I tillegg til datterselskaper vil programmet utvides til å inkludere forsyningskjeden og forretningsforbindelser.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi skal videreutvikle og distribuere opplæringsprogrammet for menneskerettigheter. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Startet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 79 prosent av alle ansatte har fullført e-læringen om forretningssetiske retningslinjer, inkludert menneskerettighetsmodulen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Menneskerettighetstreningen for ansatte i målgruppen skal ferdigstilles for åpenhetsloven innføres i Norge. Målet for 2022 er 80–100 prosent fullføring.

VÅR TILNÆRMING TIL MENNESKERETTIGHETER

KONGSBERG har et sterkt fokus på due diligence når det gjelder menneskerettigheter, og klare forventninger til alle våre forretningspartnere.

Respektet menneskerettigheter: Styringssystem

Våre forretningsetiske retningslinjer (Code of Ethics and Business Conduct), samt andre globale regler og retningslinjer, er pålagt gjennom styringssystemet vårt og støtter opp om forpliktelsen vår til menneskerettighetene. Styringssystemet er godkjent av styret, og det er integrert i verdiene og de konsernvide prosessene våre.

I 2021 ble menneskerettigheter integrert som en del av vårt compliance program. Vi etablerte en styringskomite ledet av vår Chief Compliance Officer, og et prosjektteam har blitt utnevnt for å levere på forbedringsagendaen. Styringskomiteen vil jevnlig diskutere og forankre planene med ledelsen og styret.

Vår policy for menneskerettigheter beskriver våre forpliktelser til å gjennomføre menneskerettslig due diligence, i tråd med gjeldene internasjonale standarder. Disse er tilgjengelige på [kongsberg.com](https://www.kongsberg.com). I tråd med denne metodikken arbeider vi kontinuerlig med å identifisere, vurdere og ta tak i konsekvensene driften vår har for menneskerettighetene. Alle ansatte er pålagt å følge de etiske retningslinjene våre og gjennomføre årlig opplæring. Vi har utviklet etiske retningslinjer for leverandører som inkluderer krav om å respektere menneskerettighetene i henhold til vår policy. Dette er også tydelig i kontrakter med leverandører.

Våre utfordringer

Med tanke på de risikofylte bransjene og landene vi opererer i, og den respekten og omtanken vi har for mennesker, er vi forpliktet til å minimere risikoen for negative konsekvenser for menneskerettigheter i alle aspekter av driften og aktivitetene våre. Ansvarer vårt

for å respektere menneskerettighetene er i samsvar med lovgivning og internasjonalt anerkjente standarder, som FNs retningslinjer for forretningsvirksomhet og menneskerettigheter, OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper og konvensjoner for arbeiderrettigheter og den internasjonale menneskerettighetserklæringen. Av særlig betydning for KONGSBERG er både norsk og internasjonal eksportkontroll, som inkluderer hensyn til menneskerettighetene som en del av lisenssystemene. Dette er særlig relevant for produktrisiko i noen av landene hvor vi har aktiviteter. Full oversikt over den verdensomspennende driften vår er tilgjengelig i seksjonen [Om KONGSBERG](#).

Beste praksis og internasjonale standarder blir nå i økende grad omsatt til lovkrav, for eksempel den norske åpenhetsloven, som krever at bedrifter skal vurdere og redusere negative konsekvenser for menneske- og arbeiderrettigheter, og at de skal

De forretningsetiske retningslinjene våre, samt andre globale regler og retningslinjer, er pålagt av styringssystemet vårt og støtter opp om forpliktelsen vår til menneskerettighetene.

▲
KONGSBERG leverer et bredt spekter av verdensledende teknologi, inkludert maritim robotikk og sjøbåren transport.

► sikre at offentligheten har tilgang til informasjon. EUs taksonomi for bærekraftig aktivitet introduserer definisjonen av *minimum social safeguard*, noe som betyr at økonomiske aktiviteter må unngå negative konsekvenser og overholde menneskerettigheter og arbeidsstandarder. KONGSBERG støtter denne utviklingen og vi mener det er positivt med en felles, høy standard på dette området.

I prosessen for å vurdere og prioritere risiko, vurderes risiko for menneskerettsbrudd i vår verdikjede.

Produkt risiko

KONGSBERG leverer et bredt spekter av verdensledende teknologi, inkludert maritim robotikk og sjøbåren transport, komplekse, integrerte forsvars- og kommunikasjonssystemer, romfart- og overvåkingsteknologi og digitale økosystemer. Virksomheten vår er mangfoldig og dynamisk, og det samme er risikoene vi står overfor. KONGSBERG arbeider kontinuerlig for å identifisere og

reduere risiko og er forpliktet til å forhindre risikoen for ulovlig praksis knyttet til produktene våre. KONGSBERG produserer ikke klasebomber, landminer, atomvåpen eller kjemiske og biologiske våpen. Vi overholder alle krav og retningslinjer som er spesifisert i FN-konvensjonene.

Samsvar med handels- og eksportreguleringer

KONGSBERGs forsvarssystemer og militærutstyr er inkludert i norsk eksportkontroll, noe som betyr at de er underlagt streng regulering fra norske myndigheter.

KONGSBERG anser det norske eksportkontrollregimet som en integrert del av våre aktsomhetsvurderinger knyttet til menneskerettighetene. Samsvar med norsk og internasjonal eksportregulering er av høyeste prioritet. KONGSBERG har etablert spesifikke rutiner og kontrollmekanismer for å ivareta dette, og arbeider kontinuerlig for å bygge og opprettholde en kultur for etterlevelse av eksportregel-

verket i hele konsernet. Vi støtter og vil følge opp den norske regjeringens forslag om ny lovgivning som har som mål å sikre at Norge kan implementere EUs restriktive tiltak i norsk lov. Dette omfatter EUs nye sanksjonsregime mot alvorlige brudd på menneskerettighetene.

Prioriterte risikoområder (salient issues)

Vi har identifisert og prioritert følgende områder i arbeidet vårt for å respektere og fremme menneskerettigheter:

- Et godt, trygt og sikkert arbeidsmiljø i KONGSBERG og for de som er ansatt hos våre leverandører og forretningspartnere. Vi tolererer ikke noen form for tvangsarbeid, eller diskriminering på grunnlag av (inkludert, men ikke begrenset til) kjønn, etnisitet, religion eller seksuell legning.
- Menneskerettigheter er et sentralt vurderingskriterium ved utvidelse av virksomheten vår til nye land med

høy risiko for brudd på menneskerettighetene, samt ved sammenslåinger og oppkjøp.

- Som forsvarsprodusent er vi særskilt oppmerksom på risikoen for potensielle brudd på menneskerettighetene og at vi opptrer i samsvar med alle handels- og eksportreguleringer.
- Respekt for menneskerettighetene i samfunn hvor vi har aktivitet.

I 2022 skal vi foreta en mer omfattende kartlegging av prioritert risiko for å få en enda bedre forståelse av menneskerettighetsrisikoene og -konsekvensene på tvers av verdikjeden vår. Kartleggingen vil veilede prioriteringer og aksjoner for å forbedre aktsomhetsvurderingen og tiltak for å stanse potensielle negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko.

Aktiviteter for å identifisere, forhindre og begrense brudd på menneskerettighetene

For å forstå de potensielle konsekvensene driften vår kan ha på menneskerettighetene bedre, og for i enda større grad å integrere menneskerettighetene i prosessene våre, gjennomførte vi i 2021 en omfattende menneskerettslig gap- og konsekvensanalyse. Analysen – utført med støtte fra en spesialisert tredjepart – vurderte nåværende og kommende lovkrav, samt hva som er god praksis.

Vi vil forbedre og utvide tilnærmingen vår til due diligence, risikovurderinger og revisjoner med hensyn til menneskerettighetene. Den viktigste ambisjonen vår er å fullføre og implementere det omfattende programmet for aktsomhetsvurderinger for menneskerettigheter. Som en del av dette vil vi identifisere relevante indikatorer for 2022 og fremover. Planene inkluderer oppdateringer av vår policy for menneskerettigheter, styrings-systemet og etikk- og compliance-programmet, for fullt ut å gjenspeile hvor viktige menneskerettighetene er.

I 2022 skal vi foreta en mer omfattende kartlegging av prioritert risiko for å få en enda bedre forståelse av menneskerettighetsrisikoene og -konsekvensene på tvers av verdikjeden vår.

Samfunnsansvar

EN ENGASJERT SAMFUNNS- AKTØR

KONGSBERG bidrar til verdiskaping og økonomisk utvikling i samfunnet. Som et internasjonalt teknologikonsern har KONGSBERG et stort samfunnsengasjement og vi er spesielt opptatt av å utvikle interesse for og kompetanse innen realfag blant barn og unge. Det er en viktig brikke i å lykkes med å løse utfordringene samfunnet står overfor og bidra til bærekraftig økonomisk vekst. Vi tilbyr gode og utviklende jobber og engasjerer oss i lokalsamfunn hvor vi er til stede. Vi bryr oss om våre medarbeidere og deres familier ved å støtte idrett, kultur og sosiale formål.

VÅR TILNÆRMING TIL SAMFUNNSANSVAR

Motivere studenter

KONGSBERG har i flere år hatt et tett samarbeid med flere høyskoler og universiteter, blant annet NTNU, Universitetet i Sørøst-Norge og MIT Industrial Liaison Program (Massachusetts Institute of Technology). Et etablert samarbeid mellom næringsliv og utdanningsinstitusjoner sikrer raskere overføring av den omstillingen som skjer i samfunnet og næringslivet til utdanningsinstitusjonene, for å sikre relevant studieinnhold. På den andre siden skal kunnskaps- og kompetanseutvikling i utdanningsinstitusjonene bidra til nyskaping og omstilling i næringslivet. Det er viktig for oss for å lykkes i det digitale og grønne skiftet.

Vi har satt i gang flere tiltak for å motivere studentene til å

“stå løpet ut”. Ett av tiltakene er konkurransen YOUR EXTREME for studentene ved NTNU. Vi har siden 2013 arrangert en 48 timers caseoppgave, hvor studentgrupper løser et fremtidsscenario hvor bærekraft og teknologi utgjør kjernen i problemstillingen. Formålet med konkurransen er å vise en sammenheng mellom utdanning og oppgaver i arbeidslivet. I vårsemesteret har vi gjennomført en digital konkurranse med tematikken “Hvilken rolle kan teknologi og/eller andre samarbeidsmetoder/tiltak spille for å løse de faglige og psykososiale utfordringene i studenthverdagen som følge av koronapandemien?”. I høstsemesteret var oppgaven å utforske hvordan teknologi kan sikre bærekraftig forvaltning og bruk av havene og

I 2021 fikk studentene i oppgave å finne ut hvordan teknologi kan sikre bærekraftig forvaltning, bruk av havene, og bidra til å redde menneskeliv i kritiske situasjoner.

bidra til å redde menneskeliv i kritiske situasjoner.

I 2021 fortsatte KONGSBERG også som hovedsponsor for fire tverrfaglige studentprosjekter ved NTNU, hvor studentene får satt teori ut i praksis.

Sommerjobb

Hvert år tar KONGSBERG inn et stort antall studenter for å jobbe med forskjellige prosjekter. Sommeren 2021 hadde vi 134 studenter i arbeid. Sommerjobbene viser studentene hvilke muligheter som finnes etter endt utdanning, og målet er å motivere dem til å yte ekstra på studiene, og fullføre sin grad. Samtidig er det en viktig rekrutteringsarena for oss hvor vi får mulighet til å bli kjent med studentene.

Målet for sommerstudentprogrammet var å ha en kvinneandel på minimum 45 prosent, mens vi oppnådde 41 prosent i 2021. Vi jobber for å øke dette til 50 prosent fra 2022.

Kvinneandelen på teknologifag

KONGSBERG jobber målrettet for å øke andelen kvinner som studerer teknologifag. Vi har et samarbeid med Jenteprosjektet ADA ved NTNU. Formålet med prosjektet er å skape trivsel og

motivasjon gjennom utdanningsløpet, samt å tilby et karrierenettverk og informere om jobbmuligheter. I 2021 hadde vi også et samarbeid med NHO's Jenter og Teknologi, hvor jenter i 9. og 10. klasse kom på bedriftsbesøk til oss i Horten. I USA støtter vi Women Offshore, som er en organisasjon og nettbasert ressursenter for en mangfoldig maritim arbeidsstyrke over hele verden.

Økt realfaginteresse

Realfag er nøkkelen til å løse mange utfordringer verden står overfor. Vi ønsker å motivere barn og unge til å se verdien av fysikk, matematikk og naturvitenskap gjennom mange tiltak fra barnehage til høyskole.

Vi støtter Vitensenteret i Kongsberg, som er et gratis tilbud til barnehager og skoler helt opp til videregående. Her blir barna introdusert for realfag gjennom lek og eksperimenter, samt undervisningsmoduler i fagområder som energi, mekanikk, matematikk, teknologi og animasjon med mer for de eldste.

Vi samarbeider med en rekke ungdomsskoler, videregående skoler, høyskoler og universiteter i Norge. Her bidrar vi med motivasjonsforedrag, vi inviterer på bedriftsbesøk, deltar

på karrieredager og tar imot elever på utplassering i arbeidslivet. For studenter støtter vi utvalgte studentprosjekter der studentene ønsker å skrive sin hovedoppgave i samarbeid med KONGSBERG.

KONGSBERG er opptatt av å rekruttere og stimulere til fagutdanning og vi tilbyr, sammen med andre selskaper i Kongsberg, et unikt opplæringsprogram for lærlinger gjennom opplæringsbedriften K-tech. Ved komposittfabrikken på Kongsberg er det også etablert et eget fagbrev i polymerkomposittfaget. I 2021 hadde vi totalt 196 lærlinger.

Hos Kongsberg Innovation Center kan våre ansatte ta med barn og eksperimenter med blant annet droner, roboter og visualisering. Senteret benyttes også ved besøk av lokale skoleklasser og i samarbeid med tilreisende utdanningsinstitusjoner og studenter.

Inkludering i arbeidslivet

I dag står altfor mange utenfor arbeidslivet. Et inkluderende arbeidsliv er viktig for alle parter, både enkeltpersoner som trenger jobb og bedrifter som trenger arbeidskraft. Samtidig er det viktig for samfunnet fordi det sikrer velferdsstaten vår.

Hvert år tar KONGSBERG inn et stort antall studenter for å jobbe med forskjellige prosjekter. Sommeren 2021 hadde vi 134 studenter i arbeid.

► KONGSBERG har hatt fokus på å tilrettelegge enda bedre for å inkludere flere i arbeidslivet. Grunnet covid-19 ble det redusert adgang til å ha personer på arbeidstrening. I løpet av 2021 har 46 personer hatt arbeidspraksis i konsernet. Vi satser videre på dette og vil øke antallet når situasjonen tillater det igjen. Vi legger også til rette for å beholde de med redusert restarbeidsevne i konsernet.

Bidrag til idrett, kultur og sosiale formål

KONGSBERGs sponsorstrategi fokuserer på aktiviteter og prosjekter nasjonalt og internasjonalt innenfor følgende områder:

- Sport – spesielt sportsaktiviteter for unge i lokalsamfunnene KONGSBERG opererer i.
- Kultur – spesielt i lokalsamfunnene KONGSBERG opererer i.
- Sosiale, humanitære og/eller miljøorienterte aktiviteter – lokalt, nasjonalt og internasjonalt – som har et bærekraftig formål.

I Norge har vi konsentrert støtten rundt lag og foreninger i lokalmiljøene hvor vi er representert. KONGSBERG har valgt å gi sin støtte til mange forskjellige

idretter, spesielt for barn og ungdom, og våre økonomiske bidrag gis alltid til lag – ikke enkeltutøvere. Innen kultur har våre to største sponsoravtaler i 2021 vært Kongsberg Jazzfestival og Glogerfestspillene. Begge organisasjonene holder et meget høyt faglig nivå og har egne programmer for å utvikle unge talenter.

Våre polske kolleger bidro til et av Polens mest anerkjente og mest effektive nasjonale veldedighetsprogrammer som finner sted hver jul, NOBLE GIFT. Denne ordningen fungerer som en plattform for personlig hjelp som går direkte til mennesker og familier som opplever vanskeligheter.

▲
Hvert år tar KONGSBERG inn et stort antall studenter for å jobbe med forskjellige prosjekter.

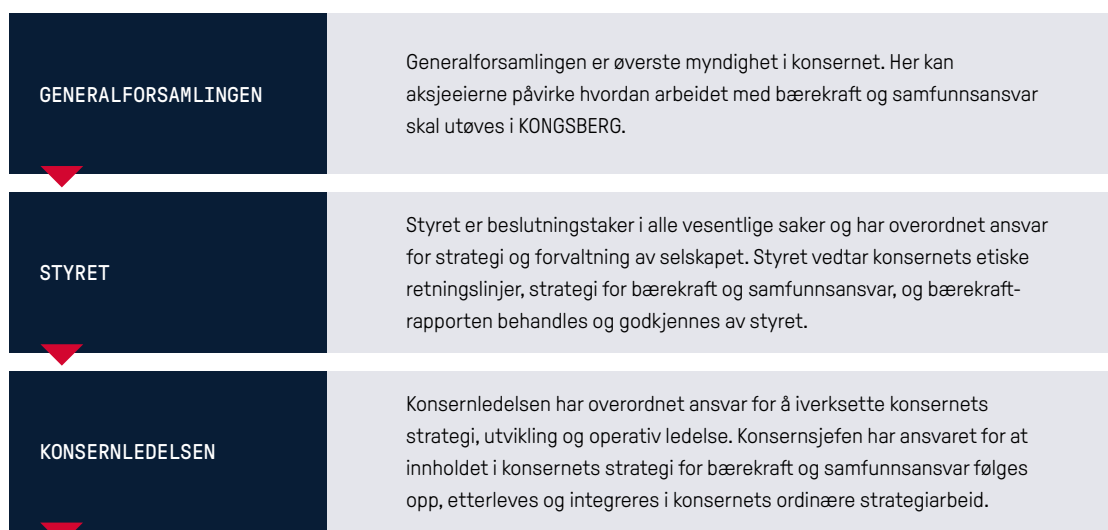

SELSKAPSLEDELSE

Ansvarlig virksomhet

Organisasjon og styringssystemer

KONGSBERGs overordnede styringssystem er nært knyttet til “Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse”. Nedenfor følger en oversikt over styringssystemer og organisering knyttet til bærekraft og samfunnsansvar.

Forretningsområdene

Forretningsområdene har ansvaret for å følge opp og etterleve policy, mål og styringsdokumenter knyttet til bærekraft og samfunnsansvar. Det praktiske arbeidet blir i hovedsak utført i forretningsområdene med støtte av konsernstaben.

Etisk råd

Konsernets etiske råd skal bidra til å sikre høy etisk bevissthet, god adferd og et godt omdømme i og for KONGSBERG. Rådet skal i første rekke behandle saker av prinsipiell art og spørsmål knyttet til policyer og bestemmelser. Styret godkjenner sammensetningen av Etisk råd.

Forum for ansvarlig forretningsdrift

Forumet er et bindeledd mellom forretningsområdene, konsernstaben og

konsernledelsen i spørsmål knyttet til forretningsetikk, compliance, bærekraft og samfunnsansvar. Hovedoppgaven til forumet er å bidra til å fremme, videreutvikle og koordinere konsernets arbeid innen dette området.

Kvalitetsledelse

KONGSBERG fokuserer på kvalitetsledelse, kvalitetskontroll og kontinuerlig forbedring. Våre ledelsessystemer for kvalitet styrer alle våre aktiviteter for å kunne levere produkter og tjenester som tilfredsstiller kundens krav til kvalitet. Alle forretningsområdene har integrerte ledelsessystemer som dekker relevante funksjoner som kvalitet, ytre omgivelser, helse, miljø og sikkerhet, compliance, bærekraft, samfunnsansvar og informasjonssikkerhet. Vår kvalitetsledelse

tilstreber kvalitet i prosjekter og produkter, og omfatter kvalitetsplanlegging, kvalitetssikring og kvalitetsstyring. Ledelsessystemet sikrer at vi jobber effektivt og leverer produkter som er i henhold til de mål og krav som er satt til tid, kost og ytelse. Det gjennomføres systematiske revisjoner av kvalitet i hele vår verdikjede.

Forretningsområdene har følgende sertifiseringer:

KDA er sertifisert iht. AS9100, ISO9001, AQAP2110, AQAP2210, ISO14001 og ISO27001.

KM og KDI er sertifisert iht. ISO9001, ISO14001, ISO 45001 (erstatte OHSAS18001) og ISO27001.

Ansvarlig forretningsdrift

KONGSBERG har over 200 års tradisjon og historie som produsent av forsvarsmateriell og som teknologibedrift. Det er grunnleggende viktig for oss å drive vår virksomhet ansvarlig. Det innebærer å følge de lover og regler som gjelder i de land vi opererer i, våre egne forretningsetiske retningslinjer, nasjonale og internasjonale prinsipper og rammeverk for ansvarlig næringsliv.

Vi har virksomhet i bransjer og land som kan innebære ulike typer risiko. Vi gjennomfører risikoanalyser og søker å prioritere og håndtere disse for å forebygge og avverge risiko i størst mulig grad.

Forsvarsindustrien

Det norske Forsvaret skal ivareta viktige samfunnsoppgaver både i fredstid, krise, væpnet konflikt og i krig. Et moderne totalforsvar krever moderne forsvarssystemer, og KONGSBERGs systemer og produkter for forsvarsformål er en viktig del av dette. KONGSBERGs rolle som leverandør av forsvarsprodukter må ses i sammenheng med Norges sikkerhetspolitikk, og Norges internasjonale forpliktelser som medlem av FN og NATO. Forsvaret og KONGSBERG

samarbeider i stor grad om å utvikle tilpassede systemer for Norges spesifikke behov. KONGSBERG har utviklet høyteknologiske forsvarssystemer som også er viktige i internasjonal sammenheng. I 2021 sto forsvarsvirksomheten for 37 prosent av vår omsetning.

Eksport av forsvarsmateriell

Norske regler for eksport av forsvarsmateriell er blant de strengeste i verden. Stortinget har vedtatt at forsvarsprodukter kun kan selges til forhåndsgodkjente land. Åpenhet om eksport av forsvarsmateriell er et viktig prinsipp i Norge. Dagens norske eksportkontrollregelverk er strengt og tydelig, og gir samtidig den nødvendige forutsigbarheten. KONGSBERG forholder seg løpende til de krav Utenriksdepartementet stiller til søknadsprosess, rapportering og statistikk.

Et stabilt og forutsigbart regime for eksportkontroll er helt avgjørende for å sikre en troverdig forsvarsevne som bidrar til trygghet og sikkerhet for nasjonen og innbyggerne, og for å sikre Forsvaret tilgang til teknologi, kompetanse og infrastruktur i fred, krise og krig.

FORSVARSPRODUKTER

Hoveddelen av vår forsvarsvirksomhet leverer missiler, systemer innen styring og kontroll av våpen, beslutningsstøtte og kommunikasjon. KONGSBERG produserer ikke klasevåpen, landminer, atomvåpen eller kjemiske og biologiske våpen. Vi følger alle krav og retningslinjer nedfelt i FN-konvensjonene.

KONGSBERG har andel i selskaper, samarbeidspartnere, leverandører og kunder i andre land. Andre lands eksportkontrollregelverk må derfor også overholdes. KONGSBERG har en omfattende internkontroll og opplæring i forbindelse med vår eksportvirksomhet.

Maritim virksomhet

60 prosent av inntektene for 2021 relaterer seg til KONGSBERGs maritime virksomhet. Verden vil ha behov for energi så vel som transport fremover, men med vekt på lavutslippsløsninger. Dette gir forretningsmessige muligheter for bærekraftige, nyskapende løsninger som vi søker å utvikle sammen med samarbeidspartnere og kunder. KONGSBERGs systemer og produkter er i betydelig grad relatert til optimalisering, sikkerhet, styring og kontroll av maskiner, produksjonsprosesser og utstyr. Vi leverer systemer og tjenester som bidrar til bedre utnyttelse av ressursene, mer effektive seilingsruter og sikrere drift av kompliserte fartøy og installasjoner. [Les mer om dette i kapittelet om "Bærekraftig innovasjon"](#).

Autonomi og kunstig intelligens (AI: Artificial Intelligence¹⁾)

KONGSBERG utvikler avansert teknologi som omfatter autonome systemer og AI, eksempelvis innenfor transport til havs og droneteknologi. Kunstig intelligens i form av maskinlæring brukes innenfor trygge rammer av våre simulatorer. Der teknologien

KONGSBERG stiller krav til at konfliktmineraler kun skal kjøpes fra dokumenterbare ansvarlige kilder.

tas i bruk for autonome løsninger er det alltid menneskelig overvåking. Temaet reiser etiske spørsmål som vi har høy oppmerksomhet på. Vårt Etiske råd har problemstillingen på agendaen, og vi er med i den internasjonale diskusjonen gjennom vårt medlemskap i Ifbec²⁾. Autonomi og AI påvirker samfunnet, arbeidslivet og lovgivningen. Vår tilnærming til AI er å engasjere oss i utviklingen, ivareta normer og verdier i tråd med våre retningslinjer for etikk og forretningsadferd, samt overholde nasjonale og internasjonale lover og reguleringer.

Konfliktmineraler

KONGSBERG støtter og respekterer beskyttelsen av internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, og vi skal sikre at vi har tiltak som gjør at vi ikke blir involvert i menneskerettighetsbrudd. Vi stiller krav til at våre leverandører gjør det samme.

For å overholde regulatoriske krav og kundekrav om forbud og begrensning av konfliktmineraler forbyr KONGSBERG bruk av slike mineraler, med mindre mineralene kjøpes fra ansvarlige kilder.

Vi skal bruke Responsible Minerals Initiatives (RMI) sin Conflict Minerals Reporting Template (CMRT) til å legge til rette for informasjonsinnhenting gjennom verdikjeden om 3TG (tinn, tantal, wolfram og gull, inkludert deres derivater) opprinnelsesland, samt smelteverkene og raffineriene som benyttes.

Vi vil videreutvikle våre due-diligence-systemer til å omfatte innkjøp av materialer utover 3TG. Som et første skritt har vi utvidet vårt materialstyringssystem til å inkludere kobolt, som brukes i produksjonen av litiumbatterier, og bruker verktøyene og programmene til RMI.

1) AI er definert av EU som "Kunstig intelligenssystemer (AI) er programvare (og muligens også maskinvare) designet av mennesker som, hvis gitt et komplekst mål, handler i fysiske eller digitale dimensjoner ved å oppfatte sitt miljø gjennom datainnsamling, tolke de innsamlede strukturerte eller ustrukturerte data, resonnere på denne kunnskapen, eller behandling av informasjonen, avledet fra disse dataene og bestemme de beste handling(e) å ta for å oppnå det gitte målet."

2) The International Forum on Business Ethical Conduct for the Aerospace and Defence Industry.

Ansvarlig skatt

- vår Tax Policy

KONGSBERGs internasjonale tilstedeværelse betyr at vi må etterleve mange forskjellige skattesystemer i mange ulike land. Vi mener at en ansvarlig tilnærming til beskatning er avgjørende for våre langsiktige aktiviteter i landene vi er operative i. Dette omfatter å identifisere og etterleve gjeldende skattelovgivning, formidle all nødvendig informasjon til relevante myndigheter og innta forsvarlige skatteposisjoner der lovgivningen åpner for ulike tolkninger eller valg.

Skattestyring

Vår målsetting er å overholde skattelovgivningen på en ansvarlig måte, og å ha åpne og konstruktive relasjoner med skattemyndighetene i de landene vi driver forretninger i.

KONGSBERG har en sentral skatteavdeling som rapporterer til konsernledelsen, og hvis primære formål er å sikre etterlevelse av vår Tax Policy i hele konsernet. Skatteavdelingen og lokal ledelse i konsernets selskaper sikrer etterlevelse av lokale krav til skatterapportering i de land KONGSBERG opererer i, i samarbeid med internasjonalt

anerkjente skatterådgivere. Skatteavdelingen følger opp de eksterne rådgiverne regelmessig.

Vår holdning til skatteplanlegging

- Vi benytter effektiv skatteplanlegging som støtter virksomheten vår og gjenspeiler vår kommersielle og økonomiske aktivitet.
- Vi benytter ikke kunstige skattekonstruksjoner.
- Vi følger relevante skatteregler og deres hensikt.
- Vi jobber for å minimere risikoen for usikkerhet eller uenighet.
- Vi utfører transaksjoner og allokering av overskudd mellom forretningsområdene i KONGSBERG i henhold til gjeldende OECD-prinsipper. Vi etablerer enheter i land som er egnet for konsernets investeringer, tatt i betraktning vår type virksomhet og våre krav, samt det regelverket som er tilgjengelig.

Skatteinsentiver og skattefritak blir noen ganger gjort tilgjengelige av myndighetene for å støtte investeringer, sysselsetting og økonomisk utvikling. Der de finnes og blir gjort tilgjengelige for oss, har vi som mål å bruke dem på tiltenkt måte.

Vår målsetting er å overholde skattelovgivningen på en ansvarlig måte og å ha åpne og konstruktive relasjoner med skattemyndighetene i de landene vi driver forretninger i.

Risikostyring

KONGSBERG har virksomhet i bransjer og land som kan innebære ulike typer risiko. Vi gjennomfører risikoanalyser og søker å prioritere og håndtere risikoene for å forebygge og avverge disse i størst mulig grad.

Vi styrer dette arbeidet gjennom aktuelle risikostyringsprosesser, kontroller og retningslinjer. Vi følger opp styringen av skatterisiko primært gjennom den regulære skatterapporteringen som gir oss en effektiv mulighet til sporing av skatterisiko.

Skatteavdelingen jobber for å levere klare og relevante forretningsråd om skattesaker, til rett tid. Vi søker eksterne skatterådgivere om råd der det er tvil rundt tolkningen av skatteregler, etter først å ha etablert egen forståelse av posisjonen. Skatteavdelingen vil også, når det er relevant, søke å løse usikkerheten gjennom direkte dialog med skattemyndighetene.

Vår tilnærming til skatterisiko følger de samme prinsippene som gjelder for all annen forretningsrisiko. Vi tar hensyn til omdømme og samfunnsansvar, samt rent økonomiske virkninger. Når vi tar beslutninger vedrørende skatt, foretar vi en samlet vurdering av vesentlighet, samt kostnadene tilknyttet aktiviteter

for å redusere skatterisiko.

Vi søker å minimere skatterisiko gjennom å overholde lokale skatteregler, og ved å aktivt følge med på endringer av slike skatteregler.

Relasjoner med myndigheter og åpenhet

KONGSBERG er åpen om tilnærmingen vi har til å betale skatt og våre skatteposisjoner. Vi tar sikte på å bygge og opprettholde relasjoner med skattemyndigheter som er konstruktive og basert på gjensidig respekt. Vi gjør vårt beste for å samarbeide med skattemyndigheter der det er mulig for å oppnå enighet og forutsigbarhet, samt for å forhindre og løse konflikter.

Vi etterstreber at vår skatterapportering skal samsvare med lokal skattelovgivning, så vel som med internasjonale rapporteringskrav og relevante regnskapsstandarder, som for eksempel IFRS. KONGSBERG sin skatteavdeling leverer Land-for-land-rapport (CbCR) til Norske myndigheter hvert år, hvilket har som formål å danne grunnlag for overordnede risikoanalyser og statistikk for skattemyndighetene. Rapporten deles automatisk med andre lands skattemyndigheter hvor KONGSBERG er representert, og inneholder

opplysninger om inntekt og skatt fordelt på land, i tillegg til en beskrivelse av aktiviteten i hvert enkelt land og det enkelte foretaket i landene. Datainnsamling gjøres som en del av konsernets årsrapportering. [Se kapittel Nøkkeltall for bærekraft for informasjon om skattekostnad fordelt på regioner.](#)

KONGSBERG støtter internasjonalt arbeid med å øke den offentlige tilliten til skattelovgivningen og skattehåndteringen av multinasjonale virksomheter, herunder Global Reporting Initiatives standard utvikling.

En ansvarlig tilnærming til beskatning er avgjørende for våre langsiktige aktiviteter i landene der vi er operative.

Etikk, integritet og compliance

NULL- TOLERANSE FOR KORRUPSJON

“For KONGSBERG er det vesentlig å opprettholde en høy etisk standard i våre daglige operasjoner. Vi opplever en verden i stadig endring, med økt oppmerksomhet på etterlevelse av lover, regler og sanksjoner. Dette stiller store krav til en internasjonal virksomhet. Vi jobber systematisk med forbedringer av våre prosesser og rutiner slik at de oppfyller gjeldende krav og for å sikre vår “licence to operate”. Vi sikrer implementering av våre prosesser gjennom opplæring, og vi følger opp gjennom rapportering og revisjoner for å kontrollere at vi er i samsvar med gjeldende krav.”

Geir Håøy, konsernsjef

VÅRE AMBISJONER

Vi har satt oss mål og indikatorer for å understøtte våre ambisjoner, og sikre etterlevelse og oppfølging.

Vår ambisjon er at alle aspekter av vår virksomhet skal gjennomføres på en etisk og ansvarlig måte.

- Vi skal ha etiske retningslinjer som understøttes av et godt governance-system for å sikre at vi gjennomfører vår virksomhet med integritet.
- Vi skal kontinuerlig jobbe for å ha et complianceprogram i verdensklasse.
- Vi skal beskytte, overvåke og dokumentere vår virksomhet på en proaktiv måte gjennom risikobaserte kontrolltiltak.
- Vi setter og opprettholder høye etiske standarder for våre ansatte og forretningspartnere for å sikre en forsvarlig forretningskikk.
- Vi støtter og fremmer felles verdier for å sikre en etisk kultur.

Indikatorer for 2021	Status	Kommentarer	Mål og indikatorer for 2022 og fremover
Gjennomføring av etikk- og compliance-opplæring for alle ansatte.	• Delvis oppnådd	<ul style="list-style-type: none"> • 79 prosent av de ansatte gjennomført opplæring med antikorrupsjon som ett av hovedtemaene. • Implementeringen av nytt compliance-system medførte forsinkelser i gjennomføringen. 	• Alle våre medarbeidere skal gjennomføre regelmessig opplæringsprogram for etikk og compliance.
Risikobasert oppfølging og revisjoner av våre markedsrepresentanter.	• Oppnådd	• Gjennomført 19 revisjoner, som utgjør ca. 25 prosent av alle markedsrepresentanter.	• Systematisk og risikobasert oppfølging og revisjoner av våre markedsrepresentanter.
Interessekonflikter skal registreres og håndteres som en del av complianceprogrammet.	• Oppnådd	• Vi har etablert og implementert automatisert prosess som en del av complianceprogrammet.	• Måle implementering og rapportere statistikk.

VÅR TILNÆRMING TIL ETIKK, INTEGRITET OG COMPLIANCE

Vår tilnærming

Forretningsetikk

Våre forretningsetiske retningslinjer oppdateres jevnlig i tråd med nasjonal og internasjonal utvikling. De uttrykker våre grunnholdninger og forteller hvordan vi skal opptre og forholde oss til kollegaer, kunder, aksjonærer og samfunnet generelt.

Stortinget har vedtatt åpenhetsloven som trer i kraft i 2022. Kjernen i loven, og andre tilsvarende lover internasjonalt, er plikten til å utføre aktsomhetsvurderinger for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i tråd med retningslinjer fra OECD. I KONGSBERG har vi satt i gang et omfattende prosjekt for å sikre etterlevelse av de nye lovkravene. Se også kapittel om menneskerettigheter.

Tonen på toppen

Styret og ledelsen i KONGSBERG setter krav til periodisk ekstern evaluering av compliance-programmet, samt behandler og godkjenner risikovurderinger og handlingsplaner på årlig basis.

Chief Compliance Officer rapporterer status til konsernledelsen, revisjonsutvalget og styret minst hvert kvartal.

Antikorrupsjon

KONGSBERG har nulltoleranse for korrupsjon. Vår holdning uttrykkes eksplisitt gjennom våre forretningsetiske retningslinjer, samt gjennom vår tilslutning til FNs Global Compact, OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper og medlemskapet i Transparency International, The International Forum on Business Ethical Conduct (IFBEC) og Maritime Anti-Corruption Network (MACN). Konsernets styre og ledelse vier dette arbeidet stor oppmerksomhet. Vi gjennomførte i 2020 en ekstern revisjon av antikorrupsjonsprogrammet vårt opp mot FCPA-reguleringen. Dette ble gjennomført av et internasjonalt anerkjent advokatfirma i USA, med meget godt resultat. Vi planlegger en ny ekstern revisjon i 2023.

Våre forretningsetiske retningslinjer utgjør ryggraden i hvordan vi utøver vår virksomhet,

og gjelder uansett hvor, når og hvem av våre ansatte som utøver virksomheten. De er kommunisert og implementert for å sikre entydig forståelse i hele konsernet, og slik bidra til en sterk bedriftskultur som skal virke forebyggende mot at feil og misligheter kan oppstå. Godt innarbeidede verdier og etiske retningslinjer er et viktig element i vår risikostyring.

Før vi inngår en avtale med en forretningspartner (kunder, leverandører, markedsrepresentanter, joint venture-partnere, andre samarbeidspartnere, mottakere av sponing og veldedige bidrag), skal vi vite at forretningspartnerens etiske standard er tilfredsstillende. Vi bruker en risikobasert tilnærming som inkluderer compliance-Due Diligence-undersøkelser. Vi har inkludert krav til etikk og samfunnsansvar i våre standardavtaler med forretningspartnere, og gjennomfører risikobaserte revisjoner.

Vi utfører årlig en omfattende compliance- og risikovurdering for hele konsernet,

Våre forretningsetiske retningslinjer utgjør ryggraden i hvordan vi utøver vår virksomhet, og gjelder uansett hvor, når og hvem av våre ansatte som utøver virksomheten.

Opplæring i våre
forretningsetiske
retningslinjer utgjør
ryggraden i hvordan vi
utøver vår virksomhet.

herunder alle datterselskap og deleide selskap og samarbeidspartnere. Våre gjennomganger og revisjoner av datterselskaper omfatter antikorrupsjon, eksportkontroll og sanksjoner samt menneskerettigheter. Dette er en viktig del av vårt antikorrupsjonsarbeid for hele konsernet. Revisjonene utføres av interne ressurser i samarbeid med eksterne spesialister.

Våre utfordringer

Vi har virksomhet blant annet innen forsvarsindustri og olje- og gassindustri, som historisk er sektorer som internasjonalt har vært eksponert for korrupsjon. Vi erkjenner også at det å drive virksomhet i mange deler av verden kan innebære risiko for korrupsjon. Overfor våre forretningspartnere betyr nulltoleranse i praksis å kreve at eventuelle historiske forhold ryddes opp i, at man har implementert og etterlever et godkjent antikorrupsjonsprogram, og at man i ord og handling klart tar avstand fra korrupsjon. Vår virksomhet omfatter bruk av eksterne markedsrepresentanter. Bruk av tredjeparter er generelt kjent for å

innebære høy korrupsjonsrisiko, og vi legger derfor spesielt stor vekt på denne delen av vårt antikorrupsjonsprogram.

Vårt antikorrupsjonsprogram

Vi har utviklet og implementert et omfattende internt regelverk for inngåelse av avtaler med markedsrepresentanter. Dette innebærer bl.a. bakgrunnsjekk av selskapet, nøkkelpersoner og eierskap, revisjon av finansiell og ikke finansiell informasjon, godkjenningssprosedyre for bruk av standardavtaler med terminerings og revisjonsrett, samt oppfølging og monitorering av avtalene. Regelverket omfatter også vurderinger av markedsrepresentantens etiske standard og omdømme, samt opplæring. Videre vurderes risiko ut ifra bransje, land og selskap. Avtalene har en varighet på maksimum 3 år, og ved fornyelse gjentas godkjenningssprosessen. Vi gjennomfører kontroll med betalinger og revisjoner av våre markedsrepresentanter løpende, i tråd med risikobasert revisjonsprogram hvor vi benytter interne og eksterne eksperter. Vi har totalt i overkant av 80 markedsrepre-

sentanter fordelt på hele konsernet og som støtter konsernet i alle deler av verden hvor vi har operasjoner.

Varsling av kritikkverdige forhold

Konsernet har rutiner for varsling av brudd på de etiske retningslinjene. Medarbeidere har alltid rett til å varsle om kritikkverdige forhold, og plikt hvis det dreier seg om brudd på lover, regler og våre etiske retningslinjer.

KONGSBERG tolererer ikke at vedkommende som varsler blir utsatt for negative reaksjoner. Konsernet har to ombudsmenn som kan gi råd og motta varsler fra medarbeidere. Interne og eksterne henvendelser om etikk og varsling kan rettes til konsernets Chief Compliance Officer ved mail til: ethics@kongsberg.com eller til vår globale web-baserte varslingskanal. Vår varslingskanal sikrer at alle kan rapportere bekymringer og ivaretar at dette blir behandlet på en konfidensiell måte og i tråd med gjeldende lovverk. Eksterne forretningspartnere kan også benytte varslingskanalen. I medarbeiderundersøkelsen for 2021 svarte nær to tredjedeler at de kjente godt til

varslingskanalen og hvordan de skal gå frem for å varsle. Vi har som målsetting at alle våre ansatte skal ha god kjennskap til varslingsrutinene og har igangsatt tiltak for å gjøre varslingskanalen lettere tilgjengelig på vår website. Vi vil også ha et større fokus på varslingsinstituttet i e-læringen, samt at åpenhet og varslings er en integrert del av vårt arbeid med etterlevelse av Åpenhetsloven. Våre varslingsrutiner ble oppdatert i 2020 for å sikre samsvar med de nye endringene i arbeidsmiljøloven, og vil bli oppdatert i 2022 i samsvar med EU sitt nye varlingsdirektiv.

I 2021 har vi behandlet 26 saker internt. Disse har i hovedsak omfattet arbeidsmiljø og økonomiske uregelmessigheter av personellkarakter. Alle saker behandles i henhold til våre rutiner, og majoriteten av disse sakene har blitt lukket i løpet av 2021.

Eksport og sanksjoner

KONGSBERG forplikter seg til å følge alle gjeldende lover om eksport, import, transittering og handel i alle land der vi driver virksomhet. Disse lovene omfatter lover om eksportforbud, sanksjoner, toll, merking av produkt, opprinnelsesland og boikott.

Det er et særlig fokus på eksport av forsvarssystemer og annet militært utstyr, samt tilhørende teknologi og tjenester. I Norge, og i de fleste land der KONGSBERG er operative, kan utstyr, tjenester og teknologi som er underlagt eksportkontroll bare eksporteres basert på en eksportlisens fra myndighetene. Sanksjoner kan gjelde uavhengig av eksportklassifisering. Kunder og andre parter som medvirker i transaksjoner skal kontrolleres med hensyn til sanksjoner og eksportforbud. Vi har også investert i nye verktøy for å sikre samsvar med regelverket.

KONGSBERG har en omfattende internkontroll og opplæring i forbindelse med vår eksportvirksomhet.

I 2019 ble det etablert et Trade Compliance-prosjekt i samarbeid med Patria. Hensikten med prosjektet er å videreutvikle prosesser, rutiner, samhandling og kompetansebygging. Det har i 2021 blitt gjennomført omfattende interne revisjoner for å kartlegge status, og erfaringer fra dette arbeidet, som vil videreføres i 2022.

FN og EU er de to viktigste internasjonale institusjonene som fatter beslutninger om innføring eller opphevelse av sanksjoner. Beslutningene her avgjør i stor grad også hva Norge gjennomfører av sanksjoner. I tillegg har blant annet USA i flere tilfeller innført ytterligere sanksjoner. KONGSBERG har retningslinjer og rutiner som oppdateres løpende for å håndtere dette.

◀ KONGSBERG har fokus på IT-sikkerhet og en viktig del av dette er å sikre personopplysningene som behandles i bedriften, både for egne ansatte, kunder og andre samarbeidspartnere.

Personvern i KONGSBERG

EUs personvernforordning, General Data Protection Regulation (GDPR) trådte i kraft fra mai 2018. KONGSBERG har gjennom de siste årene arbeidet med personvern for å møte de nye kravene i forordningen. KONGSBERG fikk godkjent Binding Corporate Rules (BCR) i februar 2018 (oppdatert i september 2019), som er det legale overføringsgrunnlaget for behandling av personopplysninger i konsernet. Videre ble det søkt om UK Binding Corporate Rules i juni 2021. Det er også gjort oppdateringer etter endringene som følger av SCHREMS-dommen. Dette rammeverket danner grunnlaget for hvordan KONGSBERG skal sikre at personopplysninger til våre ansatte, kunder og samarbeidspartnere behandles i henhold til disse kravene.

Det er etablert en egen personvernorganisasjon i konsernet og i forretningsområdene som har et overordnet ansvar for å sikre og koordinere at interne prosesser og prosedyrer etableres for å sikre etterlevelse. KONGSBERG har fokus på IT-sikkerhet og det er en viktig del av å sikre personopplysningene som behandles i bedriften, både for egne ansatte, kunder og andre samarbeidspartnere.

KONGSBERG har ikke identifisert lekkasjer, tyverier eller tap av kundedata. Vi har heller ikke mottatt noen begrunnede klager om brudd på kunders personvern fra utenforstående parter eller fra reguleringsorganer. Status for personvern rapporteres årlig som en del av den helhetlige compliance-rapporten til konsernledelsen og styret.

Vi deltar i et nettverk som fokuserer på personvern sammen med mange andre store norske selskaper. Der deles det erfaringer, samt at det jobbes med felles problemstillinger/løsninger. [Les vår personvernerklæring og BCR her: kongsberg.com/privacy](#).

Intern opplæring

Alle våre medarbeidere gjennomfører et opplæringsprogram knyttet til konsernets forretnings-etiske retningslinjer. Programmet oppdateres jevnlig, og består av e-læringskurs, klasseromskurs for nye medarbeidere, ledere og styremedlemmer. I tillegg er det videreutviklet et sammensatt opplæringsprogram i etikk, forretningsmessig adferd og spesialtemaer for eksponerte målgrupper, herunder en generell innføring i varslingsreglene våre. Styrets medlemmer får løpende oppdatering om compliance programmet, inkludert oppdatering av regelverk for antikorrup-

sjon, sanksjoner, varslingssaker med mer. Styrets medlemmer deltar i obligatorisk opplæring om etikk, inklusive antikorrupsjon. I medarbeiderundersøkelsen for 2021 svarte 91 prosent at de har god kunnskap om de etiske retningslinjene. Samlet har 79 prosent av de ansatte gjennomført compliance-opplæring i 2021. Denne omfatter flere temaer, hvor antikorrupsjon er et av hovedtemaene. Vi implementerte et nytt compliance management system i 2021 som gir mulighet til å følge gjennomføring av opplæring på individuelt nivå. Implementeringen medførte en forsinkelse for gjennomføring av opplæringen og fullføring vil bli fulgt opp i 2022.

Lovbrudd i 2021

Ingen selskaper i KONGSBERG er sanksjonert på grunn av lovbrudd relatert til forretningsetikk i 2021.

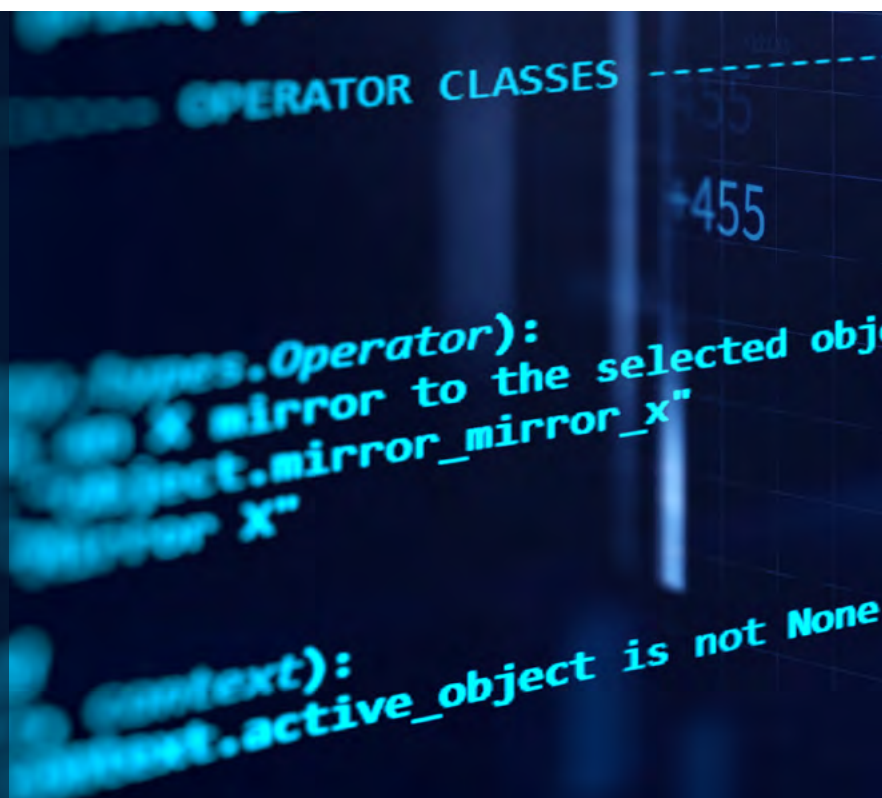
Organisasjon

Fordelt på konsern og forretningsområdene teller organisasjonen ved inngangen til 2022 i alt 45 ansatte som helt eller delvis jobber med compliance, eksportkontroll, sanksjoner og personvern. Chief Compliance Officer rapporterer direkte til konsernsjef og Revisjonsutvalget, samt administrativt til CFO.

Alle våre nye medarbeidere gjennomfører et opplæringsprogram knyttet til konsernets forretnings-etiske retningslinjer. Årlig opplæring for etikk og compliance er obligatorisk for alle ansatte og styremedlemmer.

Cybersikkerhet og informasjonssikkerhet

SIKKERHET ER VIKTIG FOR KONGSBERG

CYBERSIKKERHET

Cybersikkerhet omfatter håndtering av den risikoen og de sikkerhetsutfordringene som følger med bruk av informasjonsteknologi. Det omfatter både maskinvare, programvare, tjenester, kommunikasjonen mellom dem, og ikke minst strukturerte arbeidsprosesser.

Sikkerhet er viktig for KONGSBERG og omfatter beskyttelse av informasjon, personell og fysiske eiendeler. For å sikre at vårt arbeid med sikkerhet er både praktisk og effektivt, er det inkludert som en del av KONGSBERGs styringssystem og forretningsstrategier, og er integrert i relevante forretningsprosesser.

VÅRE AMBISJONER

Vi har satt oss mål og indikatorer for å understøtte våre ambisjoner, og sikre etterlevelse og oppfølging.

Vår ambisjon er å sikre tillit og troverdighet gjennom kontinuerlig beskyttelse av informasjon, personell, fysiske eiendeler og teknologi for å unngå skade, misbruk og driftsstans, og for å sikre at våre produkter og tjenester fungerer som de skal.

- Vi skal sørge for en sikkerhetskultur og bevisstgjøring i organisasjonen også om personlig ansvar.
- Som en del av cyber- og informasjonssikkerheten skal vi opprettholde og videreutvikle et robust system for samsvar med personvernbestemmelser.
- Tjenestene våre overvåkes nøye og beskyttes av en lagvis sikkerhetsarkitektur, inkludert omfattende logging og overvåking.
- Vi gjennomfører kontinuerlig sikkerhetsopplæring og programmer for bevisstgjøring.
- Vi utfører risikostyring for å balansere forretningsmål, effektivitet og riktig sikkerhetsnivå.
- Vi har strukturerte prosesser for trusseletterretning og hendelsesbehandling for effektiv håndtering av nødsituasjoner.

Indikatorer for 2021	Status	Kommentarer	Mål og indikatorer for 2022 og fremover
Etablere og opprettholde påkrevde sertifiseringer.	• Oppnådd	• Alle forretningsområdene er ISO/IEC 27001-sertifisert.	• Årlig revisjon utført av sertifiseringsinstans.
Sikkerhetsopplæring og bevisstgjøring kampanjer for alle KONGSBERG-ansatte.	• Delvis oppnådd	• Fortsettes og fullføres i 2022.	• Gjennomføre målrettet opplæring for utvalgte ansattgrupper basert på risikovurdering.
Implementere et robust rammeverk for håndtering av brudd på personopplysninger i KONGSBERGs styringssystem.	• Oppnådd	• Implementert i alle forretningsområder.	• Gjennomføre revisjon av implementeringen.

VÅR TILNÆRMING TIL CYBERSIKKERHET OG INFORMASJONSSIKKERHET

Samarbeid om cybersikkerhet

- KONGSBERG er avhengig av tilliten til eiere, kunder og forretningspartnere, og av et nært samarbeid med alle parter.
- Vi har et tett samarbeid med offentlige organer innenfor cybersikkerhetsdomenet.
- Vi samarbeider og samhandler aktivt med spesielle interessegrupper og ledende myndigheter om informasjonssikkerhet og risikostyring.
- Vi har etablert KONGSBERG Cyber Security Center som er et dedikert, felles ressursenter for KONGSBERG med fokus på cybersikkerhet.

Utvikling av sikre løsninger for kundene våre

- KONGSBERG har en lang tradisjon for å levere driftskritiske løsninger, forankret i forsvars- og romfartsindustrien, de høyteknologiske industri-miljøene i maritim sektor og energiindustrien.
- Vi bruker "privacy by design" som et grunnleggende prinsipp i programvareutviklingen.
- Vi har strukturerte prosesser for livssyklusstyring. Dette gjør at vi kan levere tjenester av høy kvalitet og oppfylle sikkerhetskravene.
- Vi har inkludert internasjonalt anerkjente standarder som en del av vår strategi og drift.

Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet består av arbeidsprosesser og prosedyrer basert på ISO/IEC 27001 og skal sørge for et tilstrekkelig sikkerhetsnivå med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet.

Informasjon representerer svært viktige eiendeler og verdier for KONGSBERG. Vi sikrer disse verdiene med strukturerte og robuste prosesser for informasjonssikkerhet. Vi tar i bruk alle sikkerhetsperspektiver som er beskrevet i ISO/IEC 27001. Dette har blitt implementert i alle forretningsområdene våre gjennom retningslinjer, prosesser og prosedyrer, som til sammen oppfyller alle informasjons-sikkerhetskrav som virksomheten står overfor. Etterlevelse sikres gjennom omfattende overvåking og kontinuerlige revisjonsprogrammer.

Personellsikkerhet

Personellsikkerhet omfatter både den tilsiktete og utilsiktede risikoen ved at personer misbruker sin legitime tilgang til KONGSBERGs eiendom for uautoriserte formål.

Personellsikkerheten i KONGSBERG ivaretas av robuste prosesser gjennom hele ansettelsen eller engasjementet hos KONGSBERG. Dette omfatter alt fra utvelgelsesprosess, bakgrunnssjekker, avtaler, opplæring, tilgangskontroll og prosesser for avslutning.

Fysisk sikkerhet

Fysisk sikkerhet skal beskytte personell, eiendeler og eiendom mot skade, tyveri og ødeleggelse.

I KONGSBERG oppnår vi god fysisk sikkerhet gjennom en kombinasjon av sikre områder som er fysisk avskjermet mot uautorisert tilgang, adgangskontrollsystemer på alle lokasjoner samt soneinndeling.

Informasjon representerer svært viktige eiendeler og verdier for KONGSBERG. Vi sikrer disse verdiene med strukturerte og robuste prosesser for informasjonssikkerhet.

Bærekraft og samfunnsansvar i leverandørkjeden

**KVALITET OG
SIKKERHET
I ALLE LEDD**

Bærekraft og samfunnsansvar i leverandørkjeden omfatter leverandørenes forhold til etiske retningslinjer, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, antikorrupsjon og klima og miljø. Et systematisk og godt arbeid med samfunnsansvar i leverandørkjeden inngår i vår strategi for ansvarlig forretningsdrift. Dette medvirker til redusert risiko samt økt kvalitet i verdikjeden.

VÅRE AMBISJONER

Vi har satt oss mål og indikatorer for å understøtte våre ambisjoner, og sikre etterlevelse og oppfølging.

Vår ambisjon er å bidra til en samfunnsansvarlig leverandørkjede ved å støtte bærekraftig etablering av arbeidsplasser og reduksjon av klimautslipp og miljøforurensning.

- Vi vil bidra til en ansvarlig leverandørkjede, med særlig vekt på menneskerettigheter, mangfold og likestilling, helse og sikkerhet, samt arbeidsrettigheter og arbeidsforhold.
- Vi vil sørge for at våre leverandører opptrer i samsvar med våre prinsipper for leverandøradferd gjennom våre prosesser, kontrakter og revisjoner.
- Vi vil samarbeide med våre strategiske leverandører for å leve opp til høye miljømessige og bærekraftige standarder, inkludert reduksjon av klimautslipp.

Indikatorer for 2021	Status	Kommentarer	Mål og indikatorer for 2022 og fremover
KONGSBERGs "Prinsipper for leverandøradferd" (SCP) skal være integrert i leverandøravtaler.	• Oppnådd	• Leverandøravtaler inkluderer SCP i samsvar med interne retningslinjer.	• Indikator videreføres på kontinuerlig basis.
Gjennomføre risikooppfølging av leverandører, inkludert revisjoner i henhold til interne prosesser, samt opplæring.	• Oppnådd	<ul style="list-style-type: none"> • Risikooppfølging er gjennomført for alle leverandører vurdert med høy risiko. • Et nytt høy-kvalitets oppfølgingssystem for bærekraft i leverandørkjeden er distribuert til over 1.000 leverandører, inkludert et compliance dashboard for regelmessig oppfølging av risikoer. • Kommunikasjon om bærekraft på digitale plattformer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Indikator videreføres på kontinuerlig basis. • Videreføre implementering i hele konsernet.
Samarbeid med våre strategiske leverandører for å redusere klimautslipp.	• Startet	• Vi har satt Science Based Target som inkluderer vår leverandørkjede.	• Vårt mål er at 2/3 av våre leverandører skal sette egne vitenskapsbaserte klima reduksjonsmål i løpet av fem år.

VÅR TILNÆRMING TIL BÆREKRAFT OG SAMFUNNSANSVAR I LEVERANDØRKJEDEN

KONGSBERG har en stor og variert gruppe av underleverandører som vi samarbeider med for å skape de beste teknologiske produktene.

Verdiskaping gjennom vår leverandørkjede

KONGSBERG har over 8.500 leverandører verden over, hvor cirka halvparten er norske. Det betyr at vi er med på å sikre arbeidsplasser og bygge kompetanse, ikke bare der vi har egne aktiviteter, men også i betydelig grad der vi benytter leverandører. Leverandørene er en viktig del av vår verdiskaping, samtidig som vi er viktige og i mange tilfeller helt avgjørende for deres verdiskaping. Vi ønsker å samarbeide med leverandører som deler vårt syn og krav til ansvarlig forretningsdrift. Dette er nedfelt i våre "Prinsipper for leverandøradferd" som inngår som en del av våre leverandøravtaler.

Våre utfordringer

Vårt utgangspunkt er at vi har et etisk ansvar for at hele verdikjeden knyttet til våre produkter tilfredsstillende våre krav til bærekraft og samfunnsansvar, mens det juridiske ansvaret bæres av den enkelte leverandør. Les mer om vår tilnærming til den norske Åpenhetsloven i kapittelet om [menneskerettigheter](#).

Det er en utfordring å sikre at alle underleverandører, helt til det siste ledd i verdikjeden, tilfredsstillende våre krav. Vi følger opp vårt ansvar gjennom klare krav i våre avtaler med leverandører, samt risikobasert oppfølging og revisjoner. Våre leverandører forplikter seg til å stille tilsvarende krav til sine underleverandører.

► Covid-19 og leverandørkjeden

Gjennom covid-19-pandemien har vi opprettholdt leveranser til kundene våre gjennom aktiv styring av leverandørkjeden og logistikk på tvers av virksomhetene våre. Vi har jobbet på tvers av hele verdikjeden for å minimere forstyrrelser. Vi har også opprettholdt våre prioriteringer for ESG- og HMS-forhold gjennom pandemien, og gjennomført våre innkjøpsprosesser, risikovurderinger og risikoreducerende tiltak, understøttet av vårt revisjonsprogram og lansering av en ny bærekraftportal for leverandører.

Vår risikoprofil og risikovurderinger

Våre 100 største leverandører utgjorde i 2021 cirka 87 prosent (64 prosent i 2020) av vårt totale innkjøp av varer og tjenester. Av disse utgjør norske leverandører cirka 50 (44) prosent, og europeiske (inkl. norske) leverandører til sammen 73 (77) prosent.

Våre forretningsområder har etablert prosesser og systemer for å risikovurdere våre leverandører. Vi deler inn vår totale leverandørportefølje i ulike risikoklasser hvor blant annet volum på innkjøp, land, og i hvor stor grad vi er avhengig av de varer og

tjenester vi kjøper utgjør vurderingsfaktorer. Vi anser, på generelt grunnlag, at våre største potensielle risikoer i leverandørkjeden knytter seg til korrupsjon og menneskerettigheter. Risikovurderingen omfatter eksisterende og nye leverandører og inkluderer vurderinger av miljøforhold, menneske- og arbeidstakerrettigheter, HMS, forretningsetikke og antikorrupsjon (ESG). Vi har etablerte retningslinjer og prosesser for å gjøre due-diligence vurderinger, som gjør det mulig å avdekke uønskede forhold på et tidlig stadium og gjøre nødvendige tiltak som også inkluderer avslutning av avtaleforhold. Basert på resultatet av den innledende risikovurderingen, følges leverandørene opp med ytterligere vurderinger og tiltak, inklusive revisjon. Leverandører som på grunn av innledende risikovurderinger ble fulgt nærmere opp utgjorde i 2021 cirka 20 (15) prosent av vår totale leverandørportefølje. Alle identifiserte forhold som ble kategorisert med høy risiko ble avklart og konkludert innenfor gitte tidsfrister.

Vårt program for leverandørrevisjoner og egenerklæringer for samfunnsansvar har fortsatt

så langt som mulig under pandemien, med gjennomføring av "desk-top" revisjoner der reising ikke har vært mulig. I 2021 ble det gjennomført totalt 111 revisjoner av våre leverandører, som inkluderer en modul for ESG. Ved behov utfører vi utvidede revisjoner med særskilt fokus på ESG. I 2021 ble fem slike revisjoner gjennomført, noe som var færre enn planlagt på grunn av covid-19 situasjonen.

- Vi har over 8.500 leverandører verden over.
- Våre 100 største leverandører utgjør cirka 87 prosent av vårt totale innkjøp av varer og tjenester.
- Av de 100 største leverandører utgjør norske leverandører cirka 50 prosent, og europeiske (inkl. norske) leverandører 73 prosent.

Om bærekraftrapporten

Formålet med rapporten er å gi våre interessenter informasjon om hvordan KONGSBERG arbeider med bærekraft, ESG og samfunnsansvar.

BEHANDLING I LEDELSE OG STYRE

Konsernets bærekraftsrapport er i sin helhet behandlet og godkjent av konsernledelsen og konsernets styre.

EKSTERN VERIFISERING

Bærekraftsrapporten er verifisert av tredjepart, revisjonsselskapet Deloitte. Se [revisoruttalelse for 2021](#).

GRI-INDEKS

Les [vår GRI-indeks for 2021](#)

Vår prosess for å definere innholdet

Vi gjennomfører vesentlighetsanalyse periodisk, siste gang høsten 2019. Se nærmere omtale av dette under [“Prioritering for bærekraft og ESG”](#).

I arbeidet med vesentlighetsanalysen tar vi hensyn til hva våre viktigste interessenter er opptatt av. Dette inkluderer våre eiere, investorer og långivere, våre ansatte, kunder, leverandører, regulatoriske myndigheter og lokale myndigheter i de områder hvor vi har aktiviteter.

Innholdet i rapporten er i stor grad definert av vår vesentlighetsanalyse. Alle vesentlige områder er behandlet i bærekraftsrapporten. Disse er godkjent av konsernledelsen og konsernets styre. Vi gjennomførte i 2020 en omfattende prosess for å videreutvikle våre mål og indikatorer for bærekraft- og ESG-området, og rapporterer på disse for 2021.

Interessentdialog

Vi har i 2021 hatt en-til-en dialogmøter med mange av våre interessenter med vekt på ulike bærekraft- og ESG-temaer. Vi har hatt årlig møte med Næringsdepartementet med hovedvekt på bærekraft og samfunnsansvar. Vi engasjerer oss i samarbeidet med andre selskaper og NGOer, som NHOs Forum for Bærekraft, Koalisjonen for ansvarlig næringsliv (KAN) som er en bred sammenslutning av næringsliv, fagbevegelse, sivilsamfunn med vekt på menneskerettigheter, samt UN Global Compact internasjonalt og lokalt i Norge. Til sammen gir dette oss nyttig informasjon og innsikt i utviklingen og forventningen fra omverdenen for bærekraft. På neste side følger en oversikt over de viktigste temaer og arenaer hvor vi er i dialog med våre interessenter. Tiltak for å imøtekomme forventninger fra våre interessenter presenteres i de øvrige kapitlene hvor vesentlige temaer omtales. Se tabell for Interessentdialog i [kapittelet om nøkkeltall](#).

Rapporteringsgrunnlag

Det er ingen vesentlige endringer i rapporteringsgrunnlaget fra 2020 til 2021. Vi har jobbet med å forbedre datakvaliteten i vårt klimaregnskap, inklusive bruk av anerkjente og oppdaterte omregningsfaktorer, noe som også har gitt seg utslag i noen endringer i historiske tall.

Rapporten omhandler selskaper hvor vi eier 50 prosent eller mer. Miljødataene omfatter alle norske enheter, alle produksjonsheter verden over og de største kontorene utenfor Norge.

Informasjonen i rapporten er basert på opplysninger innhentet fra ulike deler av konsernet. Selv om det er lagt vekt på at opplysningene skal være fullstendige og korrekte, vil noen av opplysningene være basert på estimater.

Rapporten omfatter 2021, og tar for seg temaer som er viktige for oss og våre interessenter. Eventuelle vesentlige hendelser etter balansedag vil også være omtalt.

RAMMEVERK FOR UTARBEIDELSE AV BÆREKRAFTRAPPORTEN

STORTINGSMELDING NR. 8 (2019–2020)

Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskapning

Den norske stat eier 50,004 prosent av aksjene i Kongsberg Gruppen. Statens eierandel blir forvaltet av Nærings- og fiskeridepartementet. Prosessen vi har benyttet for å definere innholdet i rapporten søker å sikre at vi rapporterer i henhold til de forventninger som stilles til oss gjennom stortingsmeldingene.

GLOBAL COMPACT

KONGSBERG sluttet seg til FN-initiativet UN Global Compact i 2006. Det betyr blant annet at vi hvert år skal rapportere aktiviteter og resultater innen initiativets prinsipper knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og antikorrupsjon. Konsernets bærekraftrapport fungerer som en slik rapport – COP (Communication on Progress). For flere detaljer om Global Compact se deres hjemmeside, www.unglobalcompact.org

REGNSKAPSLOVEN MED FLERE

Regnskapsloven stiller krav om at store foretak i årsberetningen eller i egen rapport må rapportere på sitt samfunnsansvar. Redegjørelsen skal dekke hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon.

Det er vår oppfatning at Bærekraftrapporten for 2021 oppfyller regnskapslovens krav på dette området.

Vi bestreber oss for å følge alle relevante lover i vår rapportering, for eksempel Likestillings- og diskrimineringslovens bestemmelse om redegjørelse om likestilling og ikke-diskriminering. Fra 2022 vil vi rapportere i henhold til Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven).

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

Vi benytter GRI Standards (2016) for frivillig rapportering av bærekraftig utvikling. Retningslinjene omfatter økonomiske, miljømessige og sosiale dimensjoner knyttet til virksomheten, og er det ledende globale initiativ på området.

For 2021 har vi tilstrebet å rapportere iht vesentlighetsanalysen som er beskrevet under "[Prioriteringer for bærekraft og ESG](#)".

KONGSBERG rapporterer på Core nivå.

Sammenhengen mellom hovedtemaene identifisert i vår vesentlighetsanalyse og GRI Standards er nærmere beskrevet i indeks som kan leses her: <https://www.kongsberg.com/investor-relations/reports-and-presentations/>

EURONEXTS RETNINGSLINJER GJELDENDE FRA 2020

Vår rapporteringspraksis er i samsvar med Euronext (Oslo Børs) sine retningslinjer. De er basert på standardene for samfunnsansvarsrapportering til GRI (GRI Standarder). Retningslinjene beskriver forventningene til gjennomføring av prosess for vesentlighetsanalyse, virksomhetsstyring, kommunikasjon og årlig oppdatering.

TASK FORCE FOR CLIMATE-RELATED FINANCIAL DISCLOSURES (TCFD)

Anbefalingene fra G20-landene om rapportering av klimarisiko har etablert seg som det sentrale rammeverket for hvordan klimarisiko skal analyseres og rapporteres. Vi har integrert rammeverket i vår risikovurderings-prosess og rapportering, og vil fortsette å videreutvikle dette.

NØKKELTALL FOR BÆREKRAFT

KLIMA OG MILJØ

	2021	2020 ²⁾	2019 ²⁾	2018	2017
CO₂-UTSLIPP					
CO ₂ -utslipp (tonn) ³⁾	17 672	17 352	44 619	27 920	23 342
CO ₂ -utslipp frakt (tonn) (første rapportering i 2015) ⁴⁾	17 270	21 931	24 409	7 546	9 175
Sum CO₂-utslipp (tonn)⁴⁾	34 942	39 283	69 028	35 466	32 517
CO ₂ -utslipp i forhold til omsetning (tonn/MNOK) ⁴⁾	1,3	1,5	3,1	2,5	2,2
CO ₂ -utslipp per årsverk (tonn/årsverk) ⁴⁾	3,2	3,7	6,9	5,2	4,7
ENERGIBRUK					
Elektrisk kraft (MWh)	131 205	122 510	133 686	102 071	92 795
Gass/olje (MWh)	10 371	6 195	6 277	4 095	5 397
Energigjenvinning (MWh) ¹⁾	41 187	32 865	38 060	25 004	26 208
Energiforbruk (MWh) per ansatt	16,4	15,1	15,3	19,2	18,2
Energiforbruk (MWh/MNOK) ⁴⁾	6,7	6,3	7,4	9,1	8,6
AVFALL (TONN)					
Avfall til gjenvinning	6 408	5 422	5 712	937	866
Restavfall	789	1 029	1 080	549	665
Farlig avfall	882	969	1 038	402	353

1) Energigjenvinning ved Kongsberg Teknologipark samt innkjøpt fjernvarme og fjernkjøling fra eksterne.

2) Tall for 2019 er inklusive tall for oppkjøpte selskaper. Tall for 2020 er eksklusive tall for det solgte datterselskap Hydroid.

3) Utslipp av CO₂ (tonn) for KONGSBERG. Utslipp fra forbruk av fossile brensler til produksjon av fjernvarme levert av Kongsberg Teknologipark vises som direkte utslipp. Indirekte utslipp inkluderer forbruk av elektrisitet, fjernvarme og fjernkjøling fra ekstern leverandør i forretningsområdene, samt forbruk av elektrisitet til produksjon av fjernvarme og fjernkjøling i Kongsberg Teknologipark.

4) Tall for 2019 er korrigert.

CO₂-UTSLIPP

Tonn	Endringer siste år	Utslippstall beregnet med sammenlignbare faktorer ¹⁾			Utslippstall rapportert i årsrapport 2020 beregnet med "gamle" faktorer		
		2021	2020 ⁴⁾	2019 ⁴⁾	2020	2019	2018
Scope 1 (Direkte utslipp)³⁾	+127 %	2 447	1 076	1 255	1 229	1 251	830
Olje og gass (forretningsområde)		631	1 036	1 207	1 188	1 210	631
Olje og gass (Kongsberg Teknologipark)		1 816	40	49	40	41	199
Scope 2 (Indirekte utslipp)³⁾	+6 %	8 795	8 297	9 582	13 891	14 672	10 290
Elektrisitet (forretningsområde)		6 147	5 970	7 540	11 104	11 912	8 521
Elektrisitet (Kongsberg Teknologipark)		243	233	367	1 359	1 670	1 766
Fjernvarme / fjernkjøling fra eksterne leverandører		2 405	2 094	2 042	1 428	1 090	3
Sum scope 1 og 2	+20 %	11 242	9 373	10 937	15 120	15 923	11 120
Scope 3 (Andre utslipp)	-19 %	6 430	7 979	33 782	7 979	33 782	16 800
Flyreiser kjøpt i Norge		3 628	6 051	23 885	6 051	23 885	10 224
Flyreiser kjøpt i utlandet		2 802	1 928	9 897	1 928	9 897	6 576
Sum uten frakt	+2 %	17 672	17 352	44 619	23 098	49 705	27 920
Frakt av varer betalt i Norge ²⁾	-21 %	17 270	21 931	24 409 ⁵⁾	17 590	24 409 ⁵⁾	7 546
Sum inkludert frakt	-11 %	34 942	39 283	69 028	40 619	74 114	35 466

Miljøregnskapet omfatter følgende kilder til utslipp av CO₂

Direkte utslipp (Scope 1): Utslipp fra bruk av fyringsolje og gass til oppvarming og prosess, samt fra produksjon av fjernvarme ved Kongsberg Teknologipark.

Indirekte utslipp fra elektrisitet (Scope 2): Utslipp fra forbruk av elektrisitet samt fjernvarme eller fjernkjøling fra eksterne leverandører. CO₂-utslippsfaktorer benyttet for elektrisitet er lokasjonsbasert og i henhold til GHG Protocol Scope 2 Guidance¹⁾.

Utslipp fra flyreiser og transport av gods og varer (Scope 3): Utslipp fra flyreiser og utslipp knyttet til transport av gods og varer²⁾.

1) Kilder: Utslippsfaktorer for fossile brensel fra Department for Environment Food & Rural Affairs, UK 2021. For Norge er det benyttet en lokasjonsbasert faktor på 8 g CO₂ per kWh, hentet fra Association of issuing bodies (AIB) (denne utslippsfaktoren for Norge er ikke benyttet for tidligere rapporteringsår).

2) Utslipp av CO₂ fra frakt er i hovedsak rapportert fra våre to hovedleverandører av transporttjenester: DHL og DSV.

3) Utslipp av CO₂ (tonn) for KONGSBERG. Utslipp fra forbruk av fossile brensel til produksjon av fjernvarme levert av Kongsberg Teknologipark vises som direkte utslipp. Indirekte utslipp inkluderer forbruk av elektrisitet, fjernvarme og fjernkjøling fra eksterne leverandører i forretningsområdene, samt forbruk av elektrisitet til produksjon av fjernvarme og fjernkjøling i Kongsberg Teknologipark.

4) Tall for 2019 er inklusive tall for oppkjøpte selskaper. Tall for 2020 er eksklusive tall for det solgte datterselskapet Hydroid.

5) Tall for 2019 er korrigert for endring i rapporteringsgrunnlag for frakt.

ØKONOMISK VERDISKAPING

MNOK	2021	2020	2019	2018	2017
VERDISKAPING					
Lønninger til ansatte	7 760	7 472	6 908	4 638	4 417
Aksjeutbytte	2 736	1 440	2 250	450	450
Aksjeutbytte – % av overskudd	119,5 %	49,1 %	313,8 %	64,0 %	80,5 %
Renter til långivere	72	99	122	103	110
Tilbakeholdt overskudd	(446)	1 492	267	254	109
ØVRIGE ØKONOMISKE NØKKELTALL					
Kostnader knyttet til kjøp av varer og tjenester	13 387	12 851	13 059	7 239	7 610
Økonomisk støtte mottatt fra myndigheter	120	121	103	53	59
SKATTEKOSTNAD¹⁾					
Norge	332	152	92	61	(15)
Øvrige Europa	178	136	71	14	13
Nord- og Sør-Amerika	62	47	47	38	33
Asia, Afrika og Australia	60	40	40	27	64
Totalt	632	374	250	140	95

1) Skattekostnad for 2019 inkluderer skattekostnad for avhendet virksomhet.

SOSIALE INVESTERINGER

MNOK	2021	2020	2019	2018	2017
Økonomisk støtte til organisasjoner og liknende ¹⁾	14,5	7,6	6,8	6,9	9,1

1) I tillegg kommer støtte til professorat og indirekte kostnader som lønn etc. for egne ansatte som bidrar med deltidsstillinger ved forskjellige høyskoler og læresteder. Se sidene 64–67 for nærmere omtale.

ANSATTE

	2021	2020	2019	2018	2017
UTDANNELSESNIVÅ					
Master %	26	24	23	29	29
– herav doktorgrader (PhD)	1	1	1	2	2
Bachelor %	36	31	30	36	35
Teknikere %	10	9	7	12	12
Produksjonsarbeidere %	15	14	16	11	11
Øvrige %	12	21	21	11	13
ANTALL ANSATTE					
Antall ansatte totalt	11 122	10 689	10 793	6 842	6 830
Antall årsverk	10 940	10 565	10 704	6 771	6 728
Antall heltidsansatte	10 810	10 252	10 488	6 674	6 636
Antall deltidsansatte	312	437	305	168	194
ALDER					
Gjennomsnittsalder	44	43	44	43	43
Andel ansatte under 30 år i %	12	12	12	13	14
Andel ansatte mellom 30 og 50 år i %	56	59	58	59	57
Andel ansatte over 50 år i %	32	29	30	28	29
Andel styremedlemmer (KONGSBERG ASA) mellom 30-50 år i %	37,5				
Andel styremedlemmer over 50 år i %	62,5				
KVINNEANDEL					
Kvinner i % av antall ansatte	20,4	20,1	19,5	21,8	21,5
Kvinner i ledende stillinger i % av totale lederstillinger	18,7	19	21	20	20
Kvinner i ledende stillinger nivå 1-3 i % av totale lederstillinger	25	23	23	26	22
Aksjeeiervalgte kvinner i styret i %	40	40	40	60	60
TURNOVER					
Turnover (ansatte som har sluttet)	686	388	809	465	357
Turnover i %	6,2	3,6	7,5	6,8	5,2
– Menn	4,9	2,8	5,1	5,6	4,2
– Turnover menn av totalt antall menn	6,1	3,5	6,6	7,1	5,4
– Kvinner	1,3	0,9	2,4	1,2	1
– Turnover kvinner av totalt antall kvinner	6,3	4,2	13,1	5,6	4,7

HELSE OG SIKKERHET

	2021	2020	2019	2018	2017
Sykefravær i % av antall disponible timer	3	2,9	2,6	2,6	2,3
Sykefravær for de norske selskapene i %	3,2	3,2	3,1	3,0	2,8
Antall rapporterte skader/millioner arbeidede timer (TRI-verdi) ¹⁾	2,2	1,7	2,3	1,6	3,2
Antall fraværsk dager/millioner arbeidede timer (F-verdi)	30	21,2	31,4	17,6	16,2
Antall rapporterte fraværsskader hos ansatte	37	26	30	13	31
Totalt antall skader hos ansatte ²⁾	79	103	111	71	129
Totalt antall nestenulykker hos ansatte	908	684	387	379	232
Registrerte arbeidsrelaterte dødsfall	0	0	0	0	0

1) Omfatter fraværsskader og skader med medisinsk behandling.

2) Omfatter fraværsskader, skader med medisinsk behandling og førstehjelpsskader.

INTERESSENTDIALOG

Under følger en oversikt over de viktigste temaer og arenaer hvor vi er i dialog med våre interessenter.

Interessentgruppe	Vesentlige områder for interessentene	Dialogarena
INVESTORER	<ul style="list-style-type: none"> Klima, leverandørkjede, cyber- og datasikkerhet, menneskerettigheter, etisk forretningsdrift 	<ul style="list-style-type: none"> Investor- og analytiker møter, kvartalsvis resultatpresentasjon, eierskapsmøter
ANSATTE OG STYREMEDLEMMER	<ul style="list-style-type: none"> Klima, attraktiv og ansvarlig arbeidsgiver, cyber- og datasikkerhet, etisk forretningsdrift, korrupsjonsforebygging, leverandørkjede og menneskerettigheter 	<ul style="list-style-type: none"> Møter med fagforeninger og andre samarbeidsarenaer, allmøter, avdelingsmøter Styremøter og andre arrangementer Medarbeiderundersøkelser
FORRETNINGSPARTNERE	<ul style="list-style-type: none"> Leverandørkjede, etisk forretningsdrift, korrupsjonsforebygging, produkt-sikkerhet, cyber- og datasikkerhet, klima 	<ul style="list-style-type: none"> Kundemøter, leverandørmøter, konferanser, messer og arrangementer Kundeundersøkelser
FINANSINSTITUSJONER	<ul style="list-style-type: none"> Klima, leverandørkjede, cyber- og datasikkerhet, etisk forretningsdrift, korrupsjonsforebygging og menneskerettigheter 	<ul style="list-style-type: none"> Regelmessige møter med banker, forsikringsselskaper m.fl. Kvartalsvise resultatpresentasjoner
BRANSJEFORENINGER	<ul style="list-style-type: none"> Klima, produktdesign og livssyklusstyring, engasjement i bransjefora 	<ul style="list-style-type: none"> Regelmessige møter Medlemskap i arbeidsgiver- og bransjeforeninger Deltakelse i bransjefora
UTDANNINGS- OG FORSKNINGSINSTITUSJONER	<ul style="list-style-type: none"> Forskning og utvikling av ny teknologi, produktutvikling, klima 	<ul style="list-style-type: none"> Samarbeidsinitiativer Forskningsprogrammer
FRIVILLIGE ORGANISASJONER	<ul style="list-style-type: none"> Menneskerettigheter, etisk forretningskikk 	<ul style="list-style-type: none"> Dialogmøter Deltakelse i Koalisasjonen for ansvarlig næringsliv (KAN)

REVISJONSBERETNING, BÆREKRAFT

Deloitte.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til ledelsen i Kongsberg Gruppen ASA

UAVHENGIG ATTESTASJONSUTTALELSE TIL KONGSBERG GRUPPENS BÆREKRAFTRAPPORT FOR 2021

Vi har på oppdrag fra ledelsen i Kongsberg Gruppen (KONGSBERG) gjort en uavhengig gjennomgang av informasjon presentert under seksjonen Bærekraft («Rapporten»), inntatt i KONGSBERG – Årsrapport og Bærekraftrapport 2021. Vår oppgave er å gi ledelsen moderat sikkerhet for de forhold vi har konkludert på nedenfor.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelse og presentasjon av Rapporten i samsvar med GRI Standards, nivå Core, og kriterier for rapporteringen som beskrevet i Rapporten. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide informasjon som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å uttrykke våre konklusjoner med moderat grad av sikkerhet knyttet til informasjonen i Rapporten. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 (revidert) Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon, utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board.

Deloitte AS anvender International Standard on Quality Control 1 og opprettholder følgelig et omfattende kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, profesjonelle standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Vi har utført oppdraget i samsvar med krav til uavhengighet og andre etiske krav i Code of Ethics for Professional Accountants utgitt av International Ethics Standards Board for Accountants, som bygger på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, profesjonell kompetanse og tilbørlig aktsomhet, konfidensialitet og profesjonell atferd.

Handlingene utført på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, avviker i art og tidspunkt fra et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet, og er mindre i omfang; og følgelig er graden av sikkerhet som fremskaffes på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet betydelig lavere enn sikkerheten som ville ha vært fremskaffet hvis det var blitt utført et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet.

Basert på vurdering av vesentlighet og risiko, har vårt arbeid omfattet analyser og stikkprøvemessig gjennomgang av underliggende dokumentasjon. Vi har gjennomført intervjuer og møter med ansvarlige for rapporteringen og for oppfølging av forhold relatert til samfunnsansvar på konsernnivå.

Vi har utført det arbeid vi mener har vært nødvendig for å avgi vår uttalelse med moderat grad av sikkerhet.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

© Deloitte AS

Revisjonsberetning, Bærekraft, forts.

Deloitte.

Konklusjon

Vi har gjennom vårt arbeid ikke fått kjennskap til forhold som gir oss grunn til ikke å anta at:

- KONGSBERG har etablert rutiner for å identifisere, samle inn, sammenstille og kvalitetssikre informasjon for 2021 til bruk i Rapporten, som beskrevet i Rapporten.
- Informasjon om bærekraft presentert for 2021 er i samsvar med data fremkommet som et resultat av disse rutinene og er tilfredsstillende presentert i Rapporten.
- Rapporten tilfredsstillende kravene til innhold i redegjørelse om samfunnsansvar gitt i Regnskapslovens § 3-3c, første ledd.
- KONGSBERGs praksis for rapportering om bærekraft samsvarer i all hovedsak med Global Reporting Initiative (GRI) Standards sine rapporteringsprinsipper og rapporteringen tilfredsstillende nivå Core i henhold til GRI Standards. GRI-tabellen henviser til fra Rapporten, reflekterer på en hensiktsmessig måte hvor informasjon om de ulike rapporteringselementene i GRI Standards er presentert.

Oslo, 16. mars 2022
Deloitte AS

Eivind Skaug
statsautorisert revisor

Frank Dahl
fagekspert bærekraft

Dette dokumentet er signert elektronisk

04

VIRKSOMHETS- STYRING

Styrets redegjørelse om virksomhetsstyring

KONGSBERG har som mål å ivareta og øke interessentenes verdier gjennom å drive lønnsom, bærekraftig og vekstorientert industriell utvikling i et langsiktig og internasjonalt perspektiv.

God eierstyring og selskapsledelse skal redusere risikoen ved virksomheten, samtidig som konsernets ressurser skal utnyttes på en effektiv og bærekraftig måte, og gjennom dette sikre størst mulig verdiskaping. Konsernet skal nå sine mål gjennom å videreutvikle førsteklasses kompetansemiljøer og levere markedsledende systemer, produkter og tjenester innen sine internasjonale markedssegmenter og gjennom å drive virksomheten etisk, bærekraftig og samfunnsmessig ansvarlig. KONGSBERG er notert på Oslo Børs og er underlagt norsk verdipapirlovgivning og børsreglement.

Hva KONGSBERG legger i begrepet

Eierstyring og selskapsledelse omhandler problemstillinger og prinsipper knyttet til rollefordelingen mellom styringsorganene i et selskap, og det ansvar og den myndighet som er tillagt hvert av organene. God eierstyring og selskapsledelse kjennetegnes ved et ansvarlig samspill mellom eiere, styret og ledelse sett i et langsiktig, verdiskapende og bærekraftig perspektiv. Det krever et effektivt samarbeid, definert ansvars- og rollefordeling mellom aksjeeiere, styret og daglig ledelse, respekt for selskapets øvrige interessenter, og en åpen

og pålitelig kommunikasjon med omverdenen.

Konsernets verdigrunnlag og etiske retningslinjer er et grunnleggende premis for KONGSBERGs eierstyring og selskapsledelse.

Hvordan temaet har vært behandlet i 2021

Temaet eierstyring og selskapsledelse er gjenstand for årlige vurderinger og diskusjoner i konsernets styre. Blant annet blir konsernets styringsdokumenter gjennomgått og revidert periodisk.

KONGSBERGs MODELL FOR EIERSTYRING OG SELSKAPLEDELSE

Policy

Kongsberg Gruppen

KONGSBERG er underlagt rapporteringskrav om foretaksstyring etter regnskapsloven § 3-3b samt “Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse”, jf. løpende forpliktelser for børsnoterte selskaper pkt. 7. Regnskapsloven er tilgjengelig på www.lovdata.no. “Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse”, sist revidert 14.10.21, er tilgjengelig på www.nues.no.

Denne redegjørelsen vil i henhold til allmennaksloven § 5–6 bli gjenstand for behandling på ordinær generalforsamling i KONGSBERG den 11.5.22. Konsernets etterlevelse og eventuelle avvik fra anbefalingen skal kommenteres og gjøres tilgjengelig for konsernets interessenter.

Den norske stat, som eier 50,004 prosent av konsernet, legger også til grunn at alle selskaper hvor Staten har eierandel følger “Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse”.

I og med at Staten har en eierandel på 50,004 prosent, forholder konsernet seg også til stortingsmeldinger for statlig eierskap, herunder st.meld. nr. 8 (2019-2020) “Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskapning” og st.meld. nr. 27 (2013–2014) “Et mangfoldig og verdiskapende eierskap”, Statens 10 eierprinsipper for god eierstyring og til OECDs retningslinjer vedrørende statlig eierskap og eierstyring. Policyen er besluttet i konsernets styre.

Følgende elementer er bærende i KONGSBERGs policy innenfor området eierstyring og selskapsledelse:

- KONGSBERG skal føre en åpen, pålitelig og relevant kommunikasjon med omverdenen om selskapets virksomhet og forhold knyttet til eierstyring og selskapsledelse.
- KONGSBERG skal ha et styre som er selvstendig og uavhengig av konsernets ledelse.
- Det skal legges vekt på at det ikke foreligger interessekonflikter mellom eiere, styret og administrasjonen.
- KONGSBERG skal ha en klar arbeidsdeling mellom styret og administrasjonen.
- Alle aksjeeiere skal behandles likt.

Konsernets arbeid med bærekraft og samfunnsansvar ses på som en integrert del av prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse. Det er i tråd med statens syn slik det fremkommer i “Eiermeldingen”.

Vedtekter

Kongsberg Gruppen ASA

Senest revidert på bakgrunn av vedtak på ordinær generalforsamling 6. mai 2021

- § 1 Selskapets navn er Kongsberg Gruppen ASA. Selskapet er et allmennaksjeselskap.
- § 2 Selskapets forretningskontor er i Kongsberg.
- § 3 Kongsberg Gruppen ASA er et selskap med formål å drive teknologisk og industriell virksomhet innen maritim, forsvar og tilknyttede områder. Selskapet kan delta i og eie andre selskaper.
- § 4 Selskapets aksjekapital er NOK 223.541.807,50 fordelt på 178.833.446 aksjer, hver pålydende NOK 1,25. Selskapets aksjer skal være registrert i Verdipapirsentralen.
- § 5 Styret skal ha fra 5–8 medlemmer. Inntil 5 medlemmer og inntil 2 varamedlemmer velges av generalforsamlingen. 3 medlemmer og varamedlemmer for disse velges ved direkte valg av og blant de ansatte etter forskrifter fastsatt i medhold av aksjelovens bestemmelser om de ansattes representasjon i allmennaksjeselskapers styre.
- § 6 Selskapets firma tegnes av styrets leder alene, eventuelt nestleder og et av styremedlemmene i fellesskap.
- § 7 Generalforsamlinger holdes i Kongsberg eller i Oslo, og innkalles skriftlig med minst 21 dagers varsel. Dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen trenger ikke sendes til aksjeeierne dersom dokumentene er gjort tilgjengelige for aksjeeierne på selskapets internettsider. Dette gjelder også dokumenter som etter lov skal inntas i eller vedlegges innkallingen til generalforsamlingen. En aksjeeier kan likevel kreve å få tilsendt dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen.
- § 8 Den ordinære generalforsamlingen skal:
1. Godkjenne årsregnskapet og årsberetningen, herunder utdeling av utbytte.
  2. Behandle andre saker som etter lov eller vedtektene hører under generalforsamlingen.
  3. Velge aksjonærenes medlemmer og varamedlemmer til selskapets styre.
  4. Velge medlemmene til valgkomiteén.
  5. Velge én eller flere revisorer etter forslag fra generalforsamlingen.
  6. Fastsette styrets godtgjørelse og godkjenne godtgjørelse til revisor.
  7. Behandle styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.
- I innkallingen kan fastsettes at aksjeeiere som ønsker å delta i generalforsamlingen, skal melde seg innen en frist som angis i innkallingen. Fristen kan ikke utløpe tidligere enn fem dager før generalforsamlingen.
- Generalforsamlingens møter ledes av styrets leder, eller om han har forfall, av nestleder. Har begge forfall, velger generalforsamlingen en møteleder.
- § 9 Valgkomiteen skal bestå av 3–4 medlemmer som skal være aksjeeiere eller representanter for aksjeeierne. Medlemmene av valgkomiteen, herunder lederen, velges av generalforsamlingen. Funksjonstiden for valgkomiteens medlemmer er 2 år. Dersom leder av valgkomiteen fratrer sitt verv i en valgperiode kan valgkomiteen velge ny leder blant valgkomiteens medlemmer med funksjonstid for den gjenstående del av ny leders periode. Valgkomiteen avgir sin innstilling til generalforsamlingen om valg av, og godtgjørelse til, medlemmer og varamedlemmer til styret og valgkomiteen.
- Generalforsamlingen fastsetter instruks for valgkomiteen.

Styret

Kongsberg Gruppen ASA

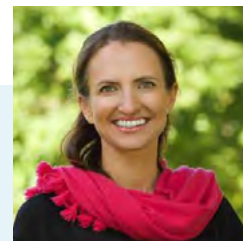
EIVIND REITEN

Styreleder

**ANNE-GRETE
STRØM-ERICHSEN**

Styrets nestleder

MERETE HVERVEN

Styremedlem

MORTEN HENRIKSEN

Styremedlem

PER A. SØRLIE

Styremedlem

RUNE FANØY

Styremedlem
(ansattevalgt)

ODA ELLINGSEN

Styremedlem
(ansattevalgt)

JO EVEN BJERKNES

Styremedlem
(ansattevalgt)

Styrets redegjørelse knyttet til “Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse”

Styret i Kongsberg Gruppen ASA støtter aktivt opp om gode styringsprinsipper for foretaksstyring, og legger vekt på at KONGSBERG følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, og at eventuelle avvik forklares.

For fullstendig oversikt over anbefalingen med kommentarer se Oslo Børs: www.euronext.com/oslo eller NUES (norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse): www.nues.no.

Nedenfor gjennomgås i detalj hvert enkelt punkt i den norske anbefalingen. Gjennomgangen tar utgangspunkt i siste reviderte versjon av anbefalingen av 14.10.21.

Opplysninger som KONGSBERG plikter å gi etter regnskapsloven § 3–3b om redegjørelse for foretaksstyring er hensyntatt i denne redegjørelsen, og følger anbefalingens systematikk der dette er naturlig. Nærmere beskrivelse av plasseringen til de punkter det etter regnskapsloven § 3–3b skal gis opplysninger om, følger nedenfor:

- a) “en angivelse av anbefaling og regelverk om foretaksstyring som selskapet er omfattet av eller for øvrig velger å følge”: Redegjørelsens avsnitt “Policy Kongsberg Gruppen.” Innledende avsnitt “Avvik fra anbefalingen” begrunner avvik fra anbefalingen.
- b) “opplysninger om hvor anbefaling og regelverk som nevnt i (a) er offentlig tilgjengelige”: Redegjørelsens avsnitt “Policy Kongsberg Gruppen”
- c) “en beskrivelse av hovedelementene i selskapets, og for regnskapspliktige som utarbeider konsernregnskap eventuelt også konsernets, systemer for internkontroll og

risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen”: Redegjørelsens pkt. 10, “Risikostyring og intern kontroll”

- d) “vedtektsbestemmelser som helt eller delvis utvider eller fraviker bestemmelser i allmennaksjeloven kapittel 5”: Redegjørelsens pkt. 6, “Generalforsamling”
- e) “sammensetning til styre, bedriftsforsamling, representantskap og kontrollkomité; eventuelle arbeidsutvalg for disse organene, samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruksjoner og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid”: Redegjørelsens pkt. 8, “Styret, sammensetning og uavhengighet” og pkt. 9, “Styrets arbeid”
- f) “vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskifting av styremedlemmer”: Redegjørelsens pkt. 8, “Styret, sammensetning og uavhengighet”
- g) “vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis”: Redegjørelsens pkt. 3, “Selskapskapital og utbytte”.

AVVIK FRA ANBEFALINGEN

Etter konsernets egen vurdering har KONGSBERG avvik fra anbefalingen på ett hovedpunkt:

Punkt 6 – Generalforsamling

Det er to avvik på dette punktet:

- I. Normalt har ikke hele styret deltatt på generalforsamlingen. Saker til behandling i generalforsamlingen har til nå ikke skapt behov for dette. Styrerepresentant(er) er alltid til stede for å svare på spørsmål. Øvrige styremedlemmer deltar etter behov. Fra konsernets side er dette vurdert til å være tilstrekkelig.
- II. Vedtektenes § 8 fastslår at generalforsamlingens møter ledes av styrets leder. Dersom styrets leder har forfall, ledes generalforsamlingen av styrets nestleder. Har begge forfall, velger generalforsamlingen møteleder. Dette er et avvik i forhold til anbefalingen om uavhengig møteledelse. Ordningen er vedtatt av selskapets eiere gjennom enstemmig vedtak i generalforsamlingen, og har så langt fungert tilfredsstillende.

1

REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Beskrivelsen er i hovedtrekk strukturert etter anbefalingen. I tillegg er det, slik det anbefales, gitt en høyere detaljeringsgrad på enkelte punkter. Punkt 16, “Ledelsen og interne prosedyrer”, omfattes ikke av anbefalingen. KONGSBERG har likevel valgt å ta dette med, da konsernet anser det som et sentralt punkt i diskusjonen rundt eierstyring og selskapsledelse.

KONGSBERG søker å følge internasjonal beste-praksis-standarder ved utarbeidelse av styringsdokumenter. Konsernet ser stor grad av sammenheng mellom høy kvalitet på styrings-systemer og verdiskaping.

Temaet eierstyring og selskapsledelse er gjenstand for årlig vurdering og diskusjon i styret. Denne redegjørelsen er vedtatt i styremøte 16.3.22.

2

VIRKSOMHET

Vedtakter

Kongsberg Gruppen ASA er et selskap som har som formål å drive teknologisk og industriell virksomhet innen maritime, forsvars- og tilknyttede områder. Selskapet kan delta i og eie andre selskaper. Forannevnte fremgår av selskapets vedtekter § 3. Selskapets vedtekter finnes på konsernets nettsider og på [side 99](#) i denne rapporten.

Mål, strategi og risiko

Kongsberg Gruppen ASA skal være et internasjonalt teknologi-selskap med hovedsete i Norge. KONGSBERG har som mål å ivareta og øke interessentenes verdier gjennom å drive lønnsom, vekstorientert industriell utvikling i et langsiktig, bærekraftig og internasjonalt perspektiv. Aksjeeiernes verdier beskyttes og forvaltes ved å utnytte konsernets høye kunnskapsnivå til å utvikle attraktive løsninger for markedet, dekke viktige bærekraftige samfunnsbehov, samt fokus på kontinuerlig forbedring av våre operasjoner.

KONGSBERG skal sikre sin konkurransekraft og samtidig legge grunnlaget for bærekraftig og lønnsom vekst. Veksten skal komme gjennom en kombinasjon av organisk vekst og oppkjøp.

For å nå målene har styret og ledelsen utarbeidet strategier, mål og prioriteringer for konsernet og hvert enkelt forretningsområde. Målene omfavner blant annet markedsarbeid, oppkjøp, kompetanse, samfunnsansvar og bærekraft, teknologi og finans, inkludert kapitalstruktur. Disse målene, hovedstrategiene og risiko omtales nærmere i detalj under årsberetningen i denne årsrapportens [kapittel 5](#). Konsernets risikostyring er videre beskrevet i punkt 10. Strategi, mål og risikoprofil er gjenstand for årlig evaluering og revidering av styret, og blir i tillegg fulgt opp kontinuerlig gjennom året.

Bærekraft og samfunnsansvar

Konsernets policy for bærekraft og samfunnsansvar inngår i vår styringsmodell (governance) som vedtas av styret. Bærekraft og samfunnsansvar er integrert i konsernets strategiprosesser, og er nærmere omtalt i konsernets års- og bærekraftrapport og på konsernets nettsider.

3 SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Egenkapital

Konsernets egenkapital per 31.12.21 var MNOK 13.618 (MNOK 13.301), hvilket utgjorde 34,6 (33,9) prosent av totalkapitalen.

Netto rentebærende gjeld per 31.12.21 var MNOK -5.668 (MNOK -3.949). Av dette utgjør betalingsmidler MNOK 8.118 (MNOK 7.420). Arbeidskapital per 31.12.21 var MNOK -2.003 (MNOK -458).

Totalkapital per 31.12.21 var MNOK 39.310 (MNOK 39.230). Styret anser selskaps kapitalstruktur som tilfredsstillende. Selskaps behov for soliditet vurderes til enhver tid i lys av selskaps mål, strategi og risikoprofil.

Utbyttepolitikk

Selskapet oppdaterte sin utbyttepolitikk, besluttet av styret i 2020: *“KONGSBERG har som ambisjon å utbetale et ordinært utbytte per aksje som er stabilt eller voksende fra et år til neste. Tilleggsutbytter og/eller tilbakekjøp av egne aksjer kan benyttes som supplement til ordinært utbytte. Alle utbetalinger til aksjonærene vil være gjenstand for selskaps vurdering av fremtidig kapitalbehov.”*

Generalforsamlingen fastsetter det årlige utbyttet basert på forslag fra styret. Forslaget er den øverste grense for hva generalforsamlingen kan vedta. For regnskapsåret 2020 besluttet generalforsamlingen et ordinært utbytte på NOK 8 per aksje hvorav NOK 5 per aksje var utover konsernets ordinære utbyttepolicy.

Styret foreslår overfor generalforsamlingen et utbytte for regnskapsåret 2021 på NOK 15,30 per aksje (totalt MNOK 2.700), hvorav NOK 12 er utover konsernets ordinære utbytte-

policy. I tillegg foreslår styret at det blir iverksatt et tilbakekjøpsprogram av egne aksjer for sletting på inntil MNOK 500.

Styrefullmakter

Kapitalforhøyelse

Det foreligger ikke emisjonsfullmakter gitt til styret.

Kjøp av egne aksjer

Generalforsamlingen kan etter allmennaksjeloven § 9-4 gi styret fullmakt til å kjøpe tilbake egne aksjer dersom den samlede beholdningen av egne aksjer ikke overstiger 10 prosent av aksjekapitalen (allmennaksjeloven § 9-2).

På den ordinære generalforsamlingen 6.5.21 fikk styret fullmakt til å kjøpe egne aksjer for inntil et høyeste pålydende beløp på MNOK 9,7, hvilket utgjør 4,3 prosent av aksjekapitalen. Fullmakten kan benyttes flere ganger, og gjelder frem til neste ordinære generalforsamling, likevel senest til 30.6.22. Styrets erverv av egne aksjer kan etter denne fullmakten bare skje mellom en minstepris på NOK 25 og en høyeste pris på NOK 400 per aksje. Konsernet eier per 31.12.21 til sammen 613.987 (191.387) aksjer i eget selskap. Av disse er 592.028 (188.015) aksjer knyttet til tilbakekjøpsprogrammet besluttet av styret etter fullmakt fra generalforsamlingen i 2021.

De resterende aksjene er innkjøpt til aksjespareordning for samtlige ansatte, og i forbindelse med selskaps langtidssensitivordning (LTI). Aksjene kan også benyttes som hel eller delvis betaling ved erverv av virksomhet eller avhendes i markedet. Aksjene under konsernets aksjespareordning tilbys alle ansatte til redusert pris, og har en bindings- tid på ett år fra det tidspunktet de ble ervervet. LTI-ordningen er omtalt i årsregnskapets note 10,

og i rapport om godtgjørelse til ledende personer og punkt 12 i denne redegjørelsen.

Kjøp av egne aksjer for sletting

På den ordinære generalforsamlingen 6.5.21 fikk styret fullmakt til å kjøpe egne aksjer for inntil et høyeste pålydende beløp på MNOK 10. Samlet vederlag for aksjene kan ikke overstige MNOK 400. Fullmakten kan benyttes flere ganger, og gjelder frem til neste ordinære generalforsamling, likevel senest til 30.6.22. Styrets erverv av egne aksjer kan etter denne fullmakten bare skje mellom en minstepris på NOK 25 og en høyeste pris på NOK 400 per aksje.

4 LIKEBEHANDLING AV AKSJEIER OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Aksjeklasse

Konsernets aksjer består kun av A-aksjer. Alle aksjer bærer de samme rettighetene i selskapet. På generalforsamlingen gir hver aksje én stemme. Pålydende per aksje er NOK 1,25. Vedtektene inneholder ingen begrensninger i forhold til stemmerett.

Transaksjoner i egne aksjer

Styrets fullmakt til erverv av egne aksjer forutsetter at ervervet skal skje i markedet. Avhendelse av ervervede aksjer skal skje i markedet, som oppgjør ved kjøp av virksomhet, samt til aksjespareordning for konsernets ansatte og LTI-ordningen.

Transaksjoner med nærstående

Styret er ikke kjent med at det i 2021 har forekommet transaksjoner mellom selskapet og aksjeeier, styremedlemmer, ledende ansatte

eller nærstående av disse som kan betegnes som vesentlige transaksjoner. Dersom en slik situasjon skulle oppstå, vil styret sørge for at det blir foretatt en uavhengig verdivurdering av tredjepart. Se forøvrig [note 10](#) og [note 29](#) til årsregnskapet for 2021.

Staten som kunde og aksjeeier

Den norske stat ved Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har eierandel på 50,004 prosent i KONGSBERG. Staten er også en betydelig kunde, spesielt med hensyn til leveranser til det norske Forsvaret. Forholdet til Forsvaret er av ren forretningsmessig art og berøres ikke av eierforholdet.

Konsernet avholder kvartalsvise møter med NFD. Temaene som tas opp på disse møtene er først og fremst konsernets økonomiske utvikling og orientering om strategiske spørsmål knyttet til KONGSBERG. Statens forventninger til avkastning og utbytte blir også kommunisert. Disse "én til én"-møtene med NFD er på linje med hva som er vanlig mellom et aksjeselskap og dets største aksjeeiere. Møtene håndteres innenfor rammen som er gitt i selskaps- og verdipapirlovgivningen, ikke minst med tanke på likebehandling av aksjeeierne. En gang i året avholdes det et eget møte om samfunnsansvar.

Kravet om likebehandling av aksjeeierne begrenser muligheten for utveksling av informasjon mellom selskapet og departementet. Staten som aksjeeier får vanligvis ikke tilgang til mer informasjon enn det som er offentlig tilgjengelig for andre aksjeeiere. Det forhindrer imidlertid ikke at det kan tas opp forhold som er av samfunnsmessig betydning. Under spesielle omstendigheter hvor statens medvirkning er påkrevd og Regjeringen må innhente fullmakt fra Stortinget, vil det tidvis være nødvendig å gi

NFD innsideinformasjon. I slike tilfeller er NFD underlagt alminnelige regler for behandling av slik informasjon.

5 AKSJER OG OMSETTELIGHET

Aksjene er fritt omsettelige. Egne regler vedrørende bindingstid gjelder for ansattes kjøp av aksjer til redusert pris og aksjer tildelt under selskapets LTI-ordning, se punkt 3 og 12. Vedtektene har ingen begrensninger på omsetteligheten.

6 GENERALFORSAMLING

Gjennom generalforsamlingen er aksjeeierne sikret deltakelse i organet som er den øverste myndighet i selskapet. Selskapets vedtekter vedtas her. Aksjeeiere som representerer minimum fem prosent av aksjene kan kreve ekstraordinær generalforsamling.

I 2021 ble den ordinære generalforsamlingen avholdt 6. mai, og 68,85 prosent (68,79) av den samlede aksjekapital var representert. Til sammen 187 (190) aksjeeiere var til stede eller representert ved fullmakt.

Innkalling

Generalforsamlingen blir normalt avholdt innen 1. juni hvert år. I 2022 er datoen fastsatt til 11.5.22.

- Innkalling sendes senest ut 21 dager før avholdelse av generalforsamlingen. Saksdokumentene inklusive valgkomiteens begrunnede innstilling er tilgjengelig på konsernets nettsider, www.kongsberg.com.
- Det legges vekt på at saksdokumentene inneholder all

nødvendig informasjon slik at aksjeeierne kan ta stilling til alle saker som skal behandles. Selskapets vedtekter fastslår at påmeldingsfristen ikke kan utløpe tidligere enn fem dager før avholdelse av generalforsamlingen. Det er et mål å legge denne fristen tettest mulig opp til møtedato.

Alle aksjeeiere som er registrert i verdipapirsystemet (VPS) mottar innkallingen og har rett til å fremme forslag og avgi stemme direkte eller via fullmakt. Finanskalender blir offentliggjort både gjennom børsmelding og på konsernets nettsider.

Påmelding og fullmakt

Påmeldingen skjer via skriftlig tilbakemelding per brev, e-post eller internett. Styret ønsker å legge forholdene til rette slik at flest mulig av aksjeeierne gis anledning til å delta. Aksjeeiere som ikke kan møte blir oppfordret til å stille med fullmektig. Det er utarbeidet et eget fullmakts-skjema som gjør at fullmakt kan gis til hver enkelt sak. Det er oppnevnt én person som kan stemme for aksjeeierne som fullmektig. På generalforsamlingen deltar representanter fra styret, minst én representant for valgkomiteen og revisor. Fra administrasjonen deltar som et minimum konsernsjef og finansdirektør.

Dagsorden og gjennomføring

Dagsorden fastsettes av styret, hvor hovedpunktene følger av vedtektenes § 8. Samme paragraf fastslår også at generalforsamlingen ledes av styreleder. Konsernsjefen og øvrige medlemmer av konsernledelsen gjennomgår status for konsernet.

Alle aksjeeiere har rett til å få sine saker behandlet på generalforsamlingen. Saker skal fremsettes skriftlig til styret minimum syv dager innen fristen

for sending av varsel om innkallelse til generalforsamlingen. Det skal også begrunnes hvorfor saken ønskes satt på dagsordenen. Protokollen fra generalforsamlingen gjøres tilgjengelig på konsernets nettsider. KONGSBERG har identifisert to avvik til anbefalingen knyttet til punkt 6 – Generalforsamling. Disse gjelder hele styrets deltagelse på generalforsamlingen og uavhengig møteledelse. Avvikene er nærmere beskrevet under innledningen til dette kapittelet.

7

VALGKOMITE

Konsernets vedtekter § 9 fastslår at konsernet skal ha en valgkomite. Komiteens oppgaver er regulert i en egen instruks vedtatt av generalforsamlingen. Denne ble sist revidert på ordinær generalforsamling 9.5.16.

Hovedoppgaven er å avgi innstilling til selskapets generalforsamling om valg av aksjeeiervalgte medlemmer til styret. Innstillingen er begrunnet og skal særskilt angi innstilling på styreleder. I arbeidet med å finne kandidater til styret har komiteen kontakt med relevante aksjeeiere, styremedlemmer og konsernsjef.

I tillegg skal valgkomiteen fremme forslag til godtgjørelse til styrets medlemmer og varamedlemmer, og foreta en årlig evaluering av styrets arbeid.

Komiteen består av tre til fire medlemmer som skal være aksjeeiere eller representanter for aksjeeierne. Generalforsamlingen velger samtlige medlemmer til valgkomiteen, herunder lederen. Det er valgkomiteen selv som innstiller overfor generalforsamlingen om valg av medlemmer til komiteen. Valgkomiteens godtgjørelse fastsettes av general-

forsamlingen etter innstilling fra valgkomiteen.

Sammensetning

Nåværende komite ble valgt på ordinær generalforsamling 14.5.20 og består av:

- Vigdis M. Almestad, senior porteføljeforvalter i ODIN Forvaltning AS
- Morten Strømgren, avdelingsdirektør i Nærings- og fiskeridepartementet
- Karl C. W. Mathisen, porteføljeforvalter i Folketrygdfondet
- Erik Must, investor, styrets leder i Must Holding AS, Fondsfinans AS m.fl.

Almestad er valgt til leder av komiteen. Valgkomiteen velges for to år, og neste valg avholdes på generalforsamlingen i 2022.

Ingen av komiteens medlemmer er representant for daglig ledelse eller styret i KONGSBERG. Medlemmene anses å være uavhengig av daglig ledelse og styre. Morten Strømgren er ansatt i Nærings- og fiskeridepartementet, som per 31.12.21 hadde en 50,004 prosent eierandel i KONGSBERG. Vigdis M. Almestad er ansatt i ODIN Forvaltning AS som per 31.12.21 til sammen hadde en eierandel på 1,305 prosent i KONGSBERG gjennom sine fond. Karl C. W. Mathisen er ansatt i Folketrygdfondet som per 31.12.21 til sammen hadde en eierandel på 7,038 prosent i KONGSBERG. Erik Must hadde per 31.12.21 en eierandel på 2,423 prosent gjennom sitt selskap Must Invest AS og en eierandel på 0,105 prosent aksjer personlig. Valgkomiteen anses å ha en sammensetning som reflekterer interessene til aksjeeierfelleskapet. Informasjon om valgkomiteen, skjema for å gi innspill om kandidater til styret/valgkomiteen og frister er gjort tilgjengelig på konsernets nettsider.

8

STYRET,
SAMMENSETNING OG
UAVHENGIGHET

På generalforsamlingen i 1999 ble det vedtatt å avvikle bedriftsforsamlingen. Bakgrunnen var en avtale mellom arbeidstakerorganisasjonene og konsernet som innebar at antall ansatterepresentanter i styret ble økt fra to til tre.

Styrets sammensetning

Styret består av åtte medlemmer, og har i dag følgende sammensetning: Eivind K. Reiten (styreleder), Anne-Grete Strøm-Erichsen (nestleder), Morten Henriksen, Per A. Sørli og Merete Hverven. Jo Even Bjercknes, Rune Fanøy og Oda Ellingsen er styremedlemmer valgt av og blant de ansatte. Detaljert informasjon om det enkelte styremedlem finnes på konsernets nettsider.

Av styrets totalt 11 møter i 2021 er ti avholdt som ordinære møter, og ett som ekstraordinært styremøte. Alle styremøter i 2021 er gjennomført digitalt med grunnlag i de midlertidige unntak fra krav til fysiske styremøter som er fastsatt i forskrift med hjemmel i koronalovent.

Det legges vekt på at det samlede styret skal ha kompetanse innen styrearbeid og selskapets hovedvirksomhet. I tillegg skal styrets medlemmer ha kapasitet til å utføre sine oppgaver.

Ifølge selskapets vedtekter skal antall styremedlemmer være mellom fem og åtte. Konsernsjefen er ikke styremedlem.

Ved styrevalg innstiller valgkomiteen sitt forslag til styrerepresentanter og styreleder blant de aksjeeiervalgte styrerepresentantene overfor generalforsamlingen. Styret og styrets leder velges av generalforsamlingen for to år av gangen. Eivind K. Reiten er

valgt til styrets leder. Samtlige styremedlemmer var på valg i 2021.

Styrets uavhengighet

Alle aksjeeiervalgte styremedlemmer anses som selvstendige og uavhengige av konsernets administrative ledelse. Tilsvarende gjelder i forhold til vesentlige forretningsforbindelser. Valgstyret for valg av ansattrepresentanter i styret følger representasjonsforskriften og påser samtidig at anbefalingen om uavhengighet ivaretas gjennom nominasjon og valg. Det blir lagt vekt på at det ikke skal foreligge interessekonflikter mellom eiere, styret, administrasjonen og selskapets øvrige interesser.

Blant de aksjeeiervalgte styremedlemmene er det tre menn og to kvinner, det vil si en kvinneandel på 40 prosent.

Valg av styre

Generalforsamlingen velger de fem aksjeeiervalgte representantene til styret. Valget av styremed-

lemmer skjer ved simpelt flertall. Valgkomiteen utarbeider en innstilling på aksjeeiervalgte representanter i forkant av generalforsamlingen. Innstillingen blir tilgjengeliggjort for aksjeeierne samtidig med innkallingen til generalforsamlingen. Den norske stat eier 50,004 prosent av aksjene i KONGSBERG, og kan i prinsippet utøve kontroll over valget av aksjeeiernes styremedlemmer. Medlemmene velges for to år av gangen med mulighet for gjenvalg.

Tre av styrets medlemmer velges av og blant de ansatte i konsernet. Ordinært valg av de ansattes representanter til Kongsberg Gruppens styre ble kunngjort i desember 2020 med valgdag 24.3.21.

Styremedlemmenes aksjeholdning

Styremedlemmer oppfordres sterkt til å eie aksjer i selskapet, men dette er ikke et absolutt krav. De aksjeeiervalgte styremedlemmene har per 31.12.21 følgende

beholdning av aksjer i konsernet:

- Eivind K. Reiten eier 2.850 (2.850) aksjer gjennom sitt 100 prosent eide selskap Mocca Invest AS.
  - Anne-Grete Strøm-Erichsen eier 2.000 (2.000) aksjer gjennom sitt 50 prosent eide selskap AGSE Consulting.
  - Morten Henriksen eier 3.027 (3.027) aksjer.
  - Per A. Sørlie eier 3.400 (3.400) aksjer.
  - Merete Hverven eier 0 aksjer.
- De ansattevalgte styremedlemmene har følgende beholdning av KONGSBERG-aksjer per 31.12.21:
- Jo Even Bjerknes eier 177 aksjer.
  - Rune Fanøy eier 216 aksjer.
  - Oda Ellingsen eier 1.073 aksjer.

9 STYRETS ARBEID

Styrets oppgaver

Styret har det overordnede ansvaret for forvaltning av konsernet og for å føre tilsyn med daglig ledelse og konsernets virksomhet. Dette innebærer at styret har ansvaret for å etablere kontrollsystemer og ansvaret for at konsernet drives i samsvar med fastsatt verdigrunnlag, etiske retningslinjer og eiernes forventninger til en bærekraftig og samfunnsansvarlig drift. Styret skal først og fremst ivareta alle aksjeeiernes interesser, men det har også et ansvar overfor selskapets øvrige interesser.

Hovedoppgavene består i å bidra til at konsernet blir konkurransedyktig, og at det utvikler seg og skaper verdier. Videre skal styret delta i utformingen av, og vedta konsernets strategi, utføre nødvendige kontrollfunksjoner og sikre at konsernet er tilfredsstillende ledet og organisert. Styret setter mål for finansiell struktur og vedtar selskapets planer og budsjetter. Saker av stor strategisk

DELTAKELSE PÅ STYRE- OG UTVALGSMØTER I 2021

Deltakelse i møter	Styre	Revisjonsutvalg	Kompensasjonsutvalg ¹⁾
Eivind K. Reiten	11		5
Anne-Grete Strøm-Erichsen	10		5
Morten Henriksen	11	7	
Per Arthur Sørlie	11	6	
Martha Kold Bakkevig (fratrådt 6.5.21)	5	3	
Merete Hverven (tiltrådt 6.5.21)	6		
Helge Lintvedt (fratrådt 6.5.21)	5	3	
Elisabeth Fossan (fratrådt 6.5.21)	5		2
Sigmund Ivar B. akke (fratrådt 6.5.21)	5		
Oda Ellingsen (tiltrådt 6.5.21)	5	4	
Rune Fanøy (tiltrådt 6.5.21)	6		3
Jo Even Bjerknes (tiltrådt 6.5.21)	0		
Kjersti Rød (vara for Jo Even Bjerknes)	6		
Ivær-André F. Ihle (vara for Oda Ellingsen)	1		

¹⁾ Kompensasjonsutvalget har i alt hatt 5 møter, hvorav ett var ekstraordinært.

og/eller økonomisk betydning for konsernet blir behandlet i styret.

I saker av vesentlig karakter hvor styreleder eller andre styremedlemmer har vært aktivt engasjert, vil dette bli opplyst om i saksbehandlingen og behandlet av styret i hvert enkelt tilfelle. Oppgavene er ikke statiske, og fokuseringen vil være avhengig av konsernets behov i øyeblikket. Styret ansetter konsernsjef, etablerer arbeidsinstruks og fullmakter, og foretar lønnsfastsettelse for denne.

Styreinstruks

Styrets instruks er gjenstand for gjennomgang i styret hvert andre år og blir revidert ved behov. Gjeldende instruks ble sist fremlagt for styret i desember 2021. Instruksene omfatter følgende punkter: innkalling til styremøte, innkallingsfrist, forutgående saksbehandling, styremøtet, styrets beslutninger, føring av protokoll, styrets kompetanse og saker som skal styrebehandles, styrets og daglig leders arbeidsdeling, forholdet mellom datterselskap og morselskap, uavhengighet og inhabilitet, hovedprinsipper for styrets arbeid ved en eventuell selskapsovertakelse, fortrolighet og taushetsplikt og forholdet til lovgivning, vedtekter og instruks. Styreinstruksene kan leses på konsernets nettsider.

Styret kan i enkeltsaker vedta å fravike instruksene.

Instruks for konsernsjefen

Det er gjennomført en klar arbeidsdeling mellom styret og daglig ledelse. Styreleder har ansvaret for at styrearbeidet gjennomføres på en effektiv og korrekt måte i henhold til de oppgaver styret har.

Konsernsjefen har ansvaret for selskapets operative ledelse. Styret har utarbeidet en egen instruks for konsernsjefen.

Instruksene gjennomgås av styret hvert andre år og revideres etter behov. Gjeldende instruks ble sist fremlagt for styret i desember 2021, og det ble ikke vedtatt noen endringer.

Finansiell rapportering

Styret mottar 12 ganger per år økonomirapporter hvor selskapets økonomiske og finansielle status kommenteres. Rapporten er en finansiell fremstilling av hva som har skjedd i konsernets operative og administrative funksjoner i gjeldende periode. Økonomirapporten danner grunnlag for intern styring og kommunikasjon om status og nødvendige tiltak. Hvert kvartal utarbeides det en finansiell kvartalsrapport som er grunnlaget for den eksterne finansielle rapporteringen. Denne rapporten behandles i konsernets revisjonsutvalg før den legges frem for og godkjennes av styret. Rapporten gjøres offentlig tilgjengelig etter styrebehandling.

Møteinnkalling og møtebehandling

Styret fastsetter hvert år faste styremøter. Normalt avholdes det åtte møter. I tillegg blir det innkalt til ekstra møter etter behov. I 2021 ble det avholdt 11 (13) styremøter. Styremøtene hadde 98 (98) prosent møtedeltakelse i 2021. Alle styremøter i 2021 er gjennomført digitalt med grunnlag i de midlertidige unntak fra krav til fysiske styremøter som er fastsatt i forskrift med hjemmel i koronaloven.

Alle styrets medlemmer mottar regelmessig informasjon om selskapets operasjonelle og finansielle utvikling i god tid før de fastsatte styremøtene. Selskapets forretningsplan, strategi og risiko er regelmessig gjenstand for gjennomgang og vurdering av styret. Styrets medlemmer har fri tilgang til å konsultere konsernledelsen

dersom de føler behov for det. Styret utarbeider og fastsetter en årlig plan med fastlagte temaer for styremøtene. Normalt er det konsernsjefen som foreslår agendaen til hvert enkelt styremøte. Den endelige agendaen blir besluttet i samråd mellom konsernsjef og styrets leder.

På styremøtene deltar, foruten styremedlemmene selv, konsernsjef, finansdirektør, øvrige konserndirektører etter behov, samt juridisk direktør (styresekretær). Øvrige deltakere blir innkalt etter behov.

Styret vedtar saker av vesentlig betydning for konsernet. Dette dreier seg blant annet om godkjenning av års- og kvartalsregnskaper, strategi og strategiske planer og godkjenning av investeringer, kontrakter, samt oppkjøp og salg av virksomheter der konsernets fullmaktsmatrise eller konsernets direktiv vedrørende betydelige tilbud, kontrakter eller rammeavtaler krever dette.

Nye styremedlemmer orienteres om konsernets gjeldende strategi og historiske forhold relatert til konsernets aktuelle situasjon.

Taushetsplikt – kommunikasjon mellom styret og aksjeeiere

Styrets forhandlinger og protokoller er i prinsippet konfidensielle, med mindre styret bestemmer noe annet eller det er åpenbart at det ikke er behov for slik behandling. Dette følger av styreinstruksene.

Kompetanse

Hele styret har gjennomført program for å gi medlemmer innsikt i konsernets aktivitet. I den forbindelse gjennomføres det reiser til ulike deler av konsernets virksomhet. Formålet med reisene er å øke styrets innsikt i de forretningsmessige aktivitetene i området.

Habilitet

Styret og konsernsjef kan ikke behandle saker de har fremtredende særinteresse i, og forholder seg til reglene om inhabilitet slik de fremgår av Allmennaksjeloven (ASAL) § 6–27 og i styrets egen instruks.

Retningslinjer for styremedlemmer og ledende ansatte

Temaet interessekonflikt omtales i konsernets forretningssetiske retningslinjer pkt. 5.10. Tilsvarende gjelder for styrets instruks. Det fremgår her at styret skal handle uavhengig av særinteresser. Uavhengighet i denne sammenheng har styret definert som følger:

- Styremedlemmer skal normalt ikke motta annen godtgjørelse fra selskapet enn styrehonoraret og honorar for arbeid i styretvalg. Ved avvik fra hovedregelen skal dette godkjennes av et samlet styre og protokollføres. Ved vesentlig transaksjon mellom selskapet og et styremedlem eller konsernsjefen, skal det innhentes uavhengig vurdering fra tredjepart.
- Styrets medlemmer skal informere det samlede styret om eventuelle relasjoner med, eller interesser i KONGSBERGs vesentlige forretningsforbindelser eller transaksjoner.
- Styrehonoraret skal ikke være resultatavhengig, og opsjoner skal ikke tildeles styremedlemmene.
- Kryssrelasjoner mellom styremedlemmer, konsernsjef eller den øvrige administrasjonen skal unngås.
- Styremedlemmene skal ikke ha, eller representere, vesentlige forretningsmessige relasjoner med konsernet.

Dersom et styremedlem er i tvil om egen habilitet, skal spørsmålet tas opp til behandling i et samlet styre. Konklusjonen på habilitetsspørsmålet skal protokollføres.

Bruk av styretvalg

Styret har to underutvalg: et revisjonsutvalg og et kompensasjonsutvalg. For begge utvalgene gjelder at de virker som saksforberedende organer for styret, er bare ansvarlig overfor det samlede styret og kun har innstillende myndighet overfor dette. I tillegg opprettes det utvalg ved behov, som for eksempel ansettelsesutvalg.

Styrets revisjonsutvalg

Revisjonsutvalget skal støtte styret i utøvelse av sitt ansvar for regnskapsrapportering, revisjon, internkontroll og den samlede risikostyring. Revisjonsutvalget er også et forberedende organ med tanke på ikke-finansiell styring og kontroll. Utvalget er sammensatt av to aksjeeiervalgte styremedlemmer og ett av de ansattevalgte styremedlemmene. Konsernets finansdirektør og konsernets valgte revisor deltar normalt på møtene. Konsernsjef og øvrige styremedlemmer har rett til å delta etter eget ønske. I løpet av 2021 ble det avholdt 7 (5) møter. Medlemmer: Morten Henriksen (leder), Per A. Sørli og Oda Ellingsen. Instruks for revisjonsutvalget finnes på konsernets nettsider.

Styrets kompensasjonsutvalg

Utvalget skal forberede styrets behandling av spørsmål knyttet til kompensasjon, lederutvikling og mangfold. Dette inkluderer bl.a. behandling av saker tilknyttet konsernsjefens betingelser, og prinsipielle spørsmål knyttet til lønnsnivå, bonussystem, pensjonssystem/vilkår, ansettelsesavtaler og liknende for ledende ansatte. Utvalget forbereder også saker vedrørende øvrige forhold knyttet til kompensasjon som utvalget finner er av særlig betydning for konsernets konkurranseposisjon, profil, rekrutterings- og omdømme, osv. Videre

forbereder utvalget behandlingen av konsernets lederutviklingsplaner, ledervurderinger og etterfølgerplan for ledere, med særlig vekt på å sikre mangfold.

Utvalget er sammensatt av styrets leder, ett aksjeeiervalgt styremedlem og ett ansattvalgt styremedlem. Konsernsjefen har rett til å delta i utvalgets møter når han ønsker, inntatt ved behandling av hans personlige forhold. Konserndirektør og fagansvarlig for HR funksjonen er utvalgets sekretær. I løpet av 2021 ble det avholdt 5 (4) møter.

Medlemmer: Eivind K. Reiten (leder), Anne-Grete Strøm-Erichsen og Rune Fanøy. Instruks for kompensasjonsutvalget finnes på konsernets nettsider.

Styrets egenevaluering

Hvert år har styret et utvidet møte der styret evaluerer sitt og konsernsjefens arbeid. I denne forbindelse vurderer også styret seg selv i forhold til anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. Styrets evaluering gjøres tilgjengelig for valgkomiteen. Det gjennomføres årlige, individuelle samtaler mellom styrets leder og de øvrige styremedlemmene.

10 RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

Styrets ansvar og formål med intern kontroll

KONGSBERG bygger sitt interne kontroll- og risikostyringsystem for finansiell rapportering på det internasjonale anerkjente rammeverket COSO.

Konsernet har etablert en desentralisert styringsmodell med delegert resultatansvar. Kontrollmiljøet er derfor distribuert i henhold til konsernets styringsmodell, og det er den enkelte enhets ansvar å påse at

det er tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å gjennomføre en forsvarlig internkontroll. Konsernledelsen og de enkelte fagområdene i konsernet påser at forretningsområdene har implementert en forsvarlig internkontroll.

Administrasjonen utarbeider månedlige driftsrapporter og kvartalsvise risikoanalyser som oversendes styremedlemmene. I tillegg publiseres kvartalsvise økonomirapporter (kvartalsrapport) til finansmarkedet. Revisjonsutvalget gjennomgår konsernets kvartalsrapport i forkant av styremøtet. Revisor deltar i revisjonsutvalgets møter, og møter hele styret ved avleggelse av foreløpig årsregnskap og ellers ved behov.

Styrets oppfølging

Styret har gjennom sin årsplan og agenda løpende oppfølging av risikostyring og intern kontroll. Blant annet foretas det en kvartalsvis gjennomgang av strategiske og operasjonelle risikoer, sentrale vurderingsposter knyttet til finansiell rapportering og ikke-finansiell compliance. Styret behandler og godkjenner større kundetilbud i henhold til konsernets fullmaktsmatrise. Styret er også løpende involvert i konsernets strategiprosesser.

I konsernets årsberetning beskrives selskapets finansielle stilling og risikoaspekter på en grundig måte.

Styret foretar årlig en gjennomgang av sentrale styringsdokumenter i konsernet for å sikre at disse er oppdatert og dekkende for relevante områder.

Etterlevelse av verdigrunnlag, etikk og samfunnsansvar

KONGSBERG legger vekt på at våre verdier og etiske retningslinjer skal være en integrert del av forretningsvirksomheten. Vi forventer at våre medarbeidere og samarbeidspartnere utviser en

høy etisk standard, og etterlever gjeldende regler.

Arbeidet med en systematisk videreutvikling og oppfølging av viktige områder for etterlevelse av lover, regler og interne retningslinjer har blitt videreført i 2021. Konsernet har fokus på antikorrupsjons-programmet, hvor opplæring av ansatte, samarbeid med forretningspartnere om antikorrupsjonstiltak, samt opplæring og revisjon av markedsrepresentanter har vært de viktigste elementene. Vi har også et særlig fokus på eksportkontroll og sanksjoner samt gode prosesser og retningslinjer for å sikre etterlevelse av personvernregelverket. Konsernet har compliancefunksjoner både på konsernnivå og i forretningsområdene som samarbeider tett. Videre er det etablert en intern kontrollfunksjon på konsernnivå for å styrke arbeidet med oppfølging og monitorering av tredjeparter. KONGSBERGs compliance-program koordineres og overvåkes fra konsernnivå.

Det er etablert rutiner for varsling og oppfølging av kritikkverdige forhold, og retningslinjene ble oppdatert i 2021 for å sikre samsvar med de nye reglene i arbeidsmiljøloven. Konsernet har en web-basert varslingskanal som er tilgjengelig for alle ansatte globalt, og som gir mulighet til ekstern varsling og anonymitet for varsler.

Konsernet har et etisk råd hvis formål er å bidra til høy etisk bevissthet, god adferd og å sikre et godt omdømme for KONGSBERG.

11 GODTGJØRELSE TIL STYRET

Generalforsamlingen fastsetter årlig styrets godtgjørelse. Forslag til godtgjørelse fremsettes av

valgkomiteen. Fra generalforsamlingen i 2021 frem til neste ordinære generalforsamling er den samlede godtgjørelsen til styrets medlemmer NOK 2.547.000 (NOK 2.473.000). Godtgjørelsen fordeler seg som følger:

- Styreleder NOK 561.000 (NOK 544.000)
- Styrets nestleder NOK 300.000 (NOK 291.000)
- Øvrige styremedlemmer NOK 281.000 (NOK 273.000)
- Varamedlem NOK 12.700 (12.300) per møte

I tillegg mottar revisjonsutvalgets medlemmer NOK 77.000 (75.000) per år. Utvalgets leder mottar NOK 103.000 (100.000).

Kompensasjonsutvalgets medlemmer mottar NOK 48.000 (47.000) Utvalgets leder mottar NOK 72.000 (70.000).

Styremedlemmenes honorarer er ikke knyttet til resultat, opsjonsprogram eller liknende. Det er ikke utbetalt godtgjørelse ut over ordinært styrehonorar. Ingen av styrets aksjeeiervalgte medlemmer har oppgaver for selskapet ut over styrevervet, og ingen har avtale om pensjonsordning eller etterlønn fra selskapet.

12 GODTGJØRELSE TIL LEDENDE PERSONER

Styret har utarbeidet egne retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personer. Konsernsjefens betingelser fastsettes av styret. Styret gjennomfører årlig en grundig vurdering av lønn og annen godtgjørelse til konsernsjef. Vurderingen baseres på markedsundersøkelser for tilsvarende stillinger.

Strukturen i belønningssystemet for de øvrige medlemmene av konsernledelsen fastsettes av styret, og legges frem

for generalforsamlingen til orientering. Betingelsene fastsettes av konsernsjefen etter konsultasjon med styrets leder.

Styrets holdninger når det gjelder lederlønninger er at de skal være konkurransedyktige og motiverende, men ikke ledende når det gjelder nivå. Belønningssystemet består av basislønn, resultatlønsordning, pensjonsordning, sluttvederlagsordning, langtidssincentivordning (LTI) og naturalytelser.

Retningslinjene for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personer legges frem for generalforsamlingen. Retningslinjene er bindende for LTI-ordningen og veiledende for de øvrige.

Resultatavhengig del av lønn

Styret vedtok et nytt bonussystem for ledende ansatte i 2006. Ordningen ble noe justert i 2016 og ytterligere justert i 2019. Resultatavhengig godtgjørelse er knyttet til forbedring i EBIT, ROACE, vekst i driftsinntekter og individuelle mål. Utbetaling av resultatavhengig del av lønn kan maksimalt utgjøre 50 prosent av grunnlønn. Nærmere beskrivelse av ordningen er gitt i Rapport for godtgjørelse for ledende personer i KONGSBERG 2021, som blir tilgjengelig på kongsberg.com fra den er vedtatt i generalforsamling 11.5.22. I 2021 hadde konsernet ca. 210 (200) ledere som omfattes av et belønningssystem med et individuelt prestasjonselement.

Resultatlønsordningen imøtekommer retningslinjer for godtgjørelse til ledende personer i foretak og selskaper med statlig eierandel. I 2021 bestod resultatlønsordningen av direkte utbetaling og utbetaling fra tidligere bonusbank. Ordningen med bonusbank er avvirket fra og med 2019.

Langtidssincentiv (LTI)

Styret vedtok i 2012 å innføre en LTI-ordning som en del av den faste godtgjørelsen for konsernsjef og øvrige medlemmer av konsernledelsen. LTI-ordningen ble i 2016 endret til en variabel ytelse. Fra og med 2018 ble LTI-ordningen ytterligere utvidet til å omfatte ledergruppene i forretningsområdene, samt enkelte nøkkelstillinger. LTI-ordningen utgjør maksimalt 30 prosent av fastlønn for konsernsjefen og 25 prosent for øvrige i konsernledelsen, 15 prosent for ledergruppene i forretningsområdene og 10 prosent for nøkkelstillinger. Begrunnelsen for dette er å være konkurransedyktig med sammenlignbare selskaper. Nærmere beskrivelse av ordningen er gitt i rapport for godtgjørelse for ledende personer i KONGSBERG 2021, som blir tilgjengelig på kongsberg.com fra den er vedtatt i generalforsamling 11.5.22.

Betingelser

Ytelser til konsernledelsen og styret er beskrevet i rapport for godtgjørelse for ledende personer i KONGSBERG 2021, som blir tilgjengelig på kongsberg.com fra den er vedtatt i generalforsamling 11.5.22.

finanskalender gjøres kjent gjennom børsmelding, på konsernets nettsider og i årsrapporten.

Annen markedsinformasjon

Det arrangeres åpne investorpresentasjoner i forbindelse med at års- og kvartalsresultater for konsernet blir lagt frem. Her gjennomgår konsernsjefen resultater med bistand fra finansdirektøren og kommenterer markeder og fremtidsutsikter. Øvrige medlemmer fra konsernledelsen deltar etter behov. Det arrangeres normalt en årlig kapitalmarkedsdag hvor direktørene for forretningsområdene deltar. På denne kapitalmarkedsdagen er normalt hele konsernledelsen til stede.

Presentasjonene i forbindelse med års- og kvartalsresultater gjøres tilgjengelige på www.newsweb.no (Oslo Børs) og konsernets nettsider samtidig med presentasjonen. Års- og kvartalsresultat gjøres også tilgjengelig via videooverføring. Ut over dette holdes det løpende dialog og presentasjoner for analytikere og investorer.

Konsernet anser det som svært viktig å informere eiere og investorer om konsernets utvikling og økonomiske og finansielle status. Det blir lagt vekt på at aksjemarkedet får lik og samtidig informasjon. I samtale med aksjeeiere og analytikere legges varsomhetsprinsippet med tanke på forfordeling av informasjon til grunn.

Konsernet har direktiver som omhandler kommunikasjon med investormarkedet og behandling av innsideinformasjon. Det vektlegges likebehandling av samtlige aksjeeiere.

Årsregnskap og årsberetning – periodisk rapportering

Konsernet legger normalt frem et foreløpig årsregnskap i februar. "Årsrapport og bærekraftrapport" gjøres tilgjengelig for aksjeeiere og øvrige interessenter i mars/april. Ut over dette rapporteres regnskapstall kvartalsvis. Øvrig informasjon knyttet til bærekraft og samfunnsansvar finnes på konsernets nettsider. Konsernets

14 SELSKAPS- OVERTAKELSE

Konsernet har ingen forsvarsmekanismer mot aksjeoppkjøp i sine vedtekter, og har heller ikke iverksatt andre tiltak som begrenser muligheten for å kjøpe aksjer i selskapet. Den norske stat eier 50,004 prosent av aksjene. Omsetteligheten av disse aksjene er avhengig av vedtak i Stortinget. Styrets instruks inneholder et punkt som omhandler hovedprinsippene for hvordan styret skal opptre ved eventuelle overtakelsestilbud. Her heter det blant annet at styret skal bidra til at aksjeeierne i KONGSBERG blir behandlet likt og at virksomheten ikke blir unødig forstyrret. Dersom det fremmes et bud på hele eller deler av selskapet, skal styret avgi en uttalelse med en begrunnet vurdering av budet og ved behov skal det også avgis en uavhengig vurdering av tredjepart. Vurderingen skal blant annet ta hensyn til hvordan et eventuelt oppkjøp vil innvirke på den langsiktige verdiskapingen i KONGSBERG.

Dersom det fremmes et bud på selskapets aksjer, vil selskapet ikke begrense andre i å fremme tilsvarende bud på selskapets aksjer, med mindre dette åpenbart kan begrunnes i selskapets og aksjeeiernes felles interesse. Selskapet vil i tilfelle bud på selskapets aksjer offentliggjøre informasjon som er informasjonspliktig i henhold til lover og regler for selskaper notert på Oslo Børs.

15 REVISOR

Revisors forhold til styret

Konsernets revisor blir valgt av generalforsamlingen. Hovedtrekkene i revisors planlagte arbeid legges frem for revisjonsutvalget én gang i året.

Revisor deltar alltid under styrets behandling av årsregnskapet. Styret blir i den forbindelse orientert om årsregnskapet og saker som opptar revisor spesielt, herunder eventuelle uenigheter mellom revisor og administrasjonen. Revisor deltar i tillegg normalt i revisjonsutvalgets møter.

Revisjonsutvalget avholder årlige møter med revisor hvor det gjennomgås en rapport fra revisor som omhandler selskapets regnskapsprinsipper, risikoområder og interne kontrollrutiner.

Minimum én gang i året avholdes møte mellom revisor, styrets revisjonsutvalg og styret uten at konsernsjef eller andre fra konsernledelsen eller administrasjonen er til stede.

Revisor har lagt frem en skriftlig erklæring for styret på oppfyllelse av fastsatte uavhengighetskrav mellom revisor og konsernet, jf. revisorloven. Konsernet har styrebehandlet retningslinjer for det forretningsmessige forholdet mellom revisor og konsernet.

Revisjonsselskapet Ernst & Young AS benyttes som konsernrevisor. Noen mindre selskaper i konsernet bruker andre revisjonsselskaper. Enkelte utenlandske selskaper har ikke revisor da dette ikke er en del av de lokale kravene. I tillegg til ordinær revisjon har selskapet utført rådgivning. Det vises til [note 27](#) i konsernregnskapet.

Styret vil med jevne mellomrom vurdere om revisor i tilstrekkelig grad utøver en

tilfredsstillende kontrollfunksjon, og revisors øvrige konkurranse-dyktighet.

16 LEDELSEN OG INTERNE PROSEDYRER

Konsernets datterselskaper har egne styrever som består av interne ledere og ansatte. Administrerende direktør i eierselskapet, eller den som administrerende direktør bemyndiger, vil være styrets leder i datterselskapene. Oppnevning av styre og styrets arbeid i datterselskaper skal skje i henhold til konsernets prinsipper for god eierstyring.

Retningslinjer for aksjehandel

Selskapet har nedfelt interne retningslinjer, primært rettet mot selskapets primærinnvidere, for handel i selskapets aksjer. Disse retningslinjene blir jevnlig oppdatert i henhold til de til enhver tid gjeldende lover og regler. Retningslinjene pålegger blant annet primærinnvidere intern klareringsplikt med konsernsjef før det kjøpes eller selges KONGSBERG-aksjer.

05

ÅRS- BERETNING & ÅRSREGNSKAP

Årsberetning 2021

Kongsberg Gruppen (KONGSBERG) er et internasjonalt teknologikonsern. Vi leverer avanserte, bærekraftige og pålitelige høyteknologiske løsninger som bidrar til sikre, trygge, effektive og mer miljøvennlige operasjoner. KONGSBERG har globale kunder innenfor forsvars-, maritim-, energi-, fiskeri- og romfartsindustrien.

Bærekraftig innovasjon er en integrert del av KONGSBERGs forretningsstrategi. Vårt største bidrag for å nå både egne og internasjonalt etablerte bærekraftsmål er gjennom leveranse av høyteknologiske produkter og tjenester som reduserer våre kunders klimaavtrykk.

2021 ble et godt år og konsernet gikk ut av året med en sterk ordresreserve på nesten NOK 50 milliarder og sterke markedsposisjoner. Covid-pandemien påvirket også i 2021 i stor grad både arbeidsmetoder og prosesser. Til tross for usikkerheten og utfordringene pandemien har medført, har selskapet opprettholdt god drift og prosjektgjennomføring samtidig som det ble sikret betydelig ny ordreinngang. Både Kongsberg Maritime og Kongsberg Defence & Aerospace forbedret lønnsomheten og ordreinngangen. Kongsberg Digital har økt antall dynamiske digitale tvillinger i operasjon og også signert flere nye kunder for sin Vessel Insight-løsning. Totalt sett har KONGSBERG levert et godt 2021 og har et solid grunnlag for videre vekst.

KONGSBERG

Hovedkontor	Kongsberg
Antall ansatte	11 122
Andel ansatte utenfor Norge	37 %
Kontorer i antall land	37
Andel driftsinntekter utenfor Norge	81 %

Driftsinntektene økte med 7 prosent til MNOK 27.449 sammenlignet med 2020. Kongsberg Maritime (KM) hadde driftsinntekter på MNOK 16.507, Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) hadde driftsinntekter på MNOK 10.078 og Kongsberg Digital (KDI) hadde driftsinntekter på MNOK 845. Konsernets ordresreserve økte fra MNOK 35.947 ved utgangen av 2020 til MNOK 49.535 ved utgangen av 2021. KMs ordresreserve økte med NOK 1,6 milliarder, KDAs ordresreserve økte med i overkant av NOK 12 milliarder og KDIs ordresreserve ble tilnærmet uendret gjennom året. Totalt endte konsernets ordreinngang på

MNOK 40.979, opp fra MNOK 28.818 i 2020. Book/bill ble 1,49. EBITDA økte med MNOK 836 til MNOK 4.086 i 2021. EBITDA økte både i KM og i KDA mens KDI hadde redusert EBITDA som et resultat av den pågående skaleringen av virksomheten. Sterk prosjektgjennomføring og kostnadsdisiplin bidro til den gode lønnsomheten.

Årsresultat etter skatt i 2021 ble MNOK 2.290 mot MNOK 1.481 fra videreført virksomhet foregående år, tilsvarende NOK 12,06 per aksje (NOK 8,01). Konsernet hadde en positiv kontantstrøm på MNOK 697 i 2021 (MNOK 1.766) og en netto rentebærende gjeld ved utgangen av 2021 på MNOK -5.668

(MNOK -3.949). Egenkapitalen i konsernet var ved utgangen av året MNOK 13.618 (MNOK 13.301).

KONGSBERG har en solid finansiell stilling, og på bakgrunn av dette vil styret foreslå overfor generalforsamlingen 11.5.22, et utbytte på NOK 15,30 per aksje (totalt MNOK 2.736) hvorav NOK 3,30 er innenfor konsernets ordinære utbyttepolicy og NOK 12,00 er et tillegg. I tillegg vil det bli foreslått et tilbakekjøpsprogram av aksjer for sletting på opptil MNOK 500. Samlet tilbakebetaling til aksjonærene vil beløpe seg til om lag MNOK 3.200, hvilket tilsvarer ca. NOK 18,10 per aksje.

FORRETNINGS-OMRÅDENE

Kongsberg Defence & Aerospace

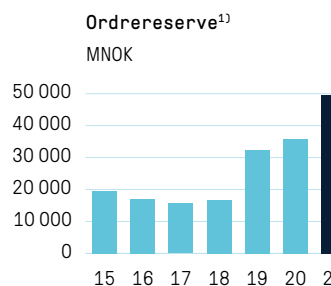
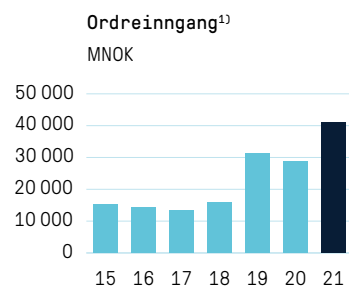
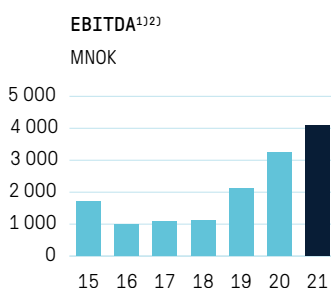
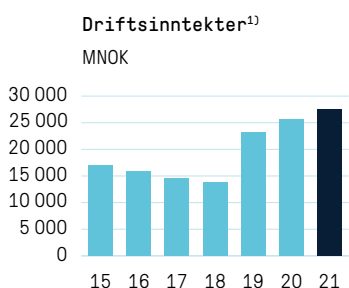
MNOK	2021	2020
Driftsinntekter	10 078	8 503
EBITDA	2 150	1 656
EBITDA-margin	21,3 %	19,5 %
Ordreinngang	22 221	11 891
Ordreserver	35 632	23 477

KDA hadde driftsinntekter på MNOK 10.078 i 2021, som var MNOK 1.575 høyere enn i 2020. EBITDA-marginen endte på 21,3 prosent mot 19,5 prosent i 2020. Alle divisjonene har vekst i både driftsinntekter og EBITDA i løpet av året. Ordreserven økte fra MNOK 23.477 ved utgangen av 2020 til MNOK 35.632 ved utgangen av 2021, hvorav 73 prosent var for leveranser utenfor Norge. Den sterke ordreserven gir et godt utgangspunkt for fortsatt vekst i driftsinntektene fremover.

Divisjonen Integrated Defence Systems (IDS) hadde en vekst i driftsinntekter på nesten 30 prosent og var divisjonen i KDA med de høyeste driftsinntektene i 2021. IDS leverer blant annet luftvernssystemet NASAMS, kampsystemer til ubåter og digitale løsninger til militære kjøretøy. Omsetningsøkningen ble hovedsakelig drevet av store NASAMS-kontrakter signert de siste årene. I 2021 signerte KDA en kontrakt for leveranse av kampsystemet til nye norske og tyske u-båter som skal bygges i Tyskland. Denne kontrakten kan karakteriseres som et nytt gjennombrudd for en satsing som har pågått over mange år og er et bevis på langsiktigheten som må til i forsvarsindustrien. Avtalen vil gi driftsinntekter til langt inn på 2030-tallet og gir både volum og langsiktighet for KONGSBERG og en rekke lokale og nasjonale underleverandører.

Divisjonen Land Systems, som blant annet leverer fjernstyrte våpenstyringssystemer (RWS) og kommunikasjonsutstyr,

KONGSBERG (KONSERN)

1) Resultattall, ordreinngang og ordreserver for 2019 og 2018 er justert for avhendet virksomhet. Tilsvarende tall for tidligere år er ikke justert.
2) Resultatandel fra felleskontrollerte virksomheter fra og med 2020 er ikke lenger inkludert i EBITDA og EBIT. Sammenlignbare tall er omarbeidet.

KDA hadde driftsinntekter over NOK 10 milliarder i 2021, en vekst på 18,5 prosent fra året før.

hadde også god vekst i 2021 og var KDAs nest største divisjon målt etter driftsinntekter. Divisjonens største kunde er US Army hvor KDA gjennom det amerikanske CROWS-programmet har vært hovedleverandør av RWS siden 2007. I 2021 signerte KDA en utvidelse på MUSD 500 av den eksisterende rammeavtalen CROWS IV, som ble signert i 2018. I 2021 signerte KDA også en rammeavtale verdt opptil MUSD 94 for leveranse av RWS med 30mm kanon som en del av et nytt luftvernssystem, MADIS (Marine Air Defense Integrated System). KDA har fra RWS ble introdusert og frem til i dag levert ca. 21.000 våpenstasjoner til 28 nasjoner.

KONGSBERG har gjennom divisjonen Aerostructures vært leverandør av flydeler, i avansert kompositt og titan, til kampflyet F-35 siden 2008. Leveransevolumene har økt hvert år. Fra å produsere noen få delesett de første årene er programmet nå oppe i full produksjonstakt. Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS), tidligere AIM Norway, er en del av divisjonen Aerostructures. Selskapet ble overtatt og integrert i 2019. KAMS har utviklet seg positivt siden selskapet ble en del av KONGSBERG og har økt omsetningen med over 25 prosent i 2021 sammenliknet med foregående år. Selskapet er en viktig del av KDAs

satsing på oppgradering og vedlikehold, og i 2021 signerte KAMS oppgraderingsavtaler knyttet til de norske F-16 flyene som skal videreselges. Det ble også signert en vedlikeholdsavtale for de norske redningshelikoptrene AW101, og KAMS ble i tillegg autorisert som vedlikeholdsleverandør for det norske Luftforsvarets flåte av Bell 412 helikoptre. KAMS arbeider kontinuerlig med videreutvikling av det strategiske samarbeidet med det norske Forsvaret og er godt posisjonert for fortsatt vekst i årene som kommer.

Divisjonen Missile Systems hadde god vekst og stod for nær halvparten av KDAs ordreinngang i 2021. Naval Strike Missile (NSM) og Joint Strike Missile (JSM) er hovedproduktene i divisjonen. Disse langtrekkende høypresisjonsmissilene er verdensledende med sitt 5. generasjons lavsignatur design. Missile Systems signerte kontrakter for både leveranse av nye NSM og for vedlikehold av eksisterende NSM med Norge, Tyskland og Polen i 2021. Divisjonen signerte også en betydelig leveransekontrakt for JSM til den norske F-35 flåten mot slutten av året. KONGSBERG har nå kontrakter med både Japan, som var det første landet som bestilte JSM, og Norge for leveranse av missilet. I de kommende årene forventes det fortsatt økt aktivitet knyttet til både JSM og

NSM som følge av etterspørselen etter denne type kapasiteter fra en rekke land.

KONGSBERG er, gjennom divisjonen Space & Surveillance (DSS) og den felleskontrollerte virksomheten Kongsberg Satellite Services (KSAT), Nordens største leverandør av utstyr og tjenester til romfartsindustrien. Romfart er en viktig satsing for KDA og det ble gjennom 2021 investert betydelig i området. Flere viktige satellittoppskytinger i 2021 hadde KONGSBERG-utstyr ombord, blant annet Galileo satellitt nummer 27 og 28 som ble skutt opp i desember. Et annet prestisjefyllt prosjekt som ble kronet med suksess for divisjonen var da NASA gjennomførte sin landing på planeten Mars den 18.2.21. Kjøretøyet som ble satt ned på planeten var blant annet utstyrt med viktig elektronikk fra KONGSBERG.

Forsvarsvirksomheten har ikke opplevd store økonomiske konsekvenser som følge av covid-19. Fremdriften i prosjektene har i liten grad vært påvirket av situasjonen til tross for enkelte utfordringer ved forflytting av personell over grenser. I tillegg har enkelte kontraktsforhandlinger vært noe mer tidkrevende på grunn av reiserestriksjoner.

I 2021 har mangel på enkeltkomponenter påvirket mange selskaper. KDA er avhengig av leveranser fra flere hundre underleverandører både i Norge og utlan-

det. Komponentsituasjonen følges nøye og ekstra ressurser ble satt inn tidlig i pandemien for å sikre både vareflyt, forsendelser og eventuelle alternative underleverandører for å unngå forsinkelser i produksjonen. Forretningsområdet opplevde ikke betydelige forsinkelser knyttet til komponentmangel i 2021, men ble påvirket av noe økte priser og lengre ledetider på enkelte komponenter. Situasjonen og utviklingen følges tett opp videre inn i 2022 og tiltak blir igangsatt løpende.

Investeringsprosessen i forsvarsprogrammer er omfattende og tidkrevende. Kundene for store forsvarssystemer er nasjonale myndigheter i de aktuelle land. Disse kundene vurderer nasjonal sikkerhet og innenlands næringsutvikling som en vesentlig faktor, i tillegg til pris og ytelse ved kjøp av forsvarsmateriell. Nasjonale budsjetter og politiske føringer vil derfor få en sterk innvirkning på om, og når, eventuell kontrakt kan inngås med KONGSBERG. Markedet er ikke underlagt internasjonale frihandelsavtaler og er mer preget av nasjonal proteksjonisme enn man ser i de fleste andre næringer. Forutsigbarhet i eksportregelverket for forsvarsmateriell og praktiseringen av dette er derfor

en viktig rammebetingelse for KONGSBERG.

Det er viktig for norsk forsvarsindustri at norske myndigheter legger vekt på gjenkjøpsavtaler, felles utviklingsavtaler og avtaler som sikrer markedstilgang i forbindelse med kjøp av forsvarsmateriell fra utlandet. Når det norske Forsvaret gjør store investeringer gjennom utenlandske leverandører, utgjør dette ofte vesentlige deler av forsvarsbudsjettet. For å sikre forsvarsleveranser som er godt tilpasset norske forhold og en leve- og konkurransedyktig norsk forsvarsindustri, understrekes viktigheten av norsk deltakelse i slike programmer. Både Regjeringen og Stortinget har understreket betydningen av industriell deltakelse for norsk industri, og at dette er i tråd med internasjonal praksis. KONGSBERG vil fortsatt vektlegge partnerskap med store forsvarsleverandører og ytterligere øke fokus på å støtte lokal industri i forretningsområdets markeder. KONGSBERGs posisjon som en attraktiv forsvarsleverandør i det internasjonale markedet, vil fortsatt være basert på et nært samarbeid med det norske Forsvaret. Dette samarbeidet er plattformen for utvikling av ledende produkter som er nødvendige for et moderne forsvar.

Slik deltakelse betyr også økt aktivitet hos mange av forretningsområdets om lag 1.500 norske underleverandører.

Kongsberg Maritime

MNOK	2021	2020
Driftsinntekter	16 507	16 319
EBITDA	1 977	1 532
EBITDA-margin	12,0 %	9,4 %
Ordreinngang	17 936	15 925
Ordrereserve	13 023	11 386

Driftsinntektene i 2021 ble MNOK 16.507, opp fra MNOK 16.319 i 2020. EBITDA i 2021 ble MNOK 1.977, og EBITDA-marginen ble 12,0 prosent mot MNOK 1.532 (9,4 prosent) i 2020. Ordreinngangen i 2021 ble MNOK 17.936, tilsvarende en book/bill på 1,09. Ordreinngangen er opp MNOK 2.011 fra 2020. KM har en diversifisert eksponering og leverer utstyr og løsninger til de fleste maritime fartøyssegmenter, som tradisjonelle transportfartøy, offshore, fiskeri, forskning, passasjerskip, samt marin robotikk. Dette gjør forretningsområdet mindre sårbart mot svingninger i enkeltsegmenter.

Da den pågående pandemien brøt ut, vinteren/våren 2020, ble det raskt iverksatt en

Investeringsprosessen i forsvarsprogrammer er omfattende og tidkrevende. Kundene for store forsvarssystemer er nasjonale myndigheter i de aktuelle land. Disse kundene vurderer nasjonal sikkerhet og innenlands næringsutvikling som en vesentlig faktor, i tillegg til pris og ytelse ved kjøp av forsvarsmateriell.

rekke tiltak for å begrense smitte, opprettholde så normal drift som mulig, samt sikre at kostnadsnivået ble tilpasset aktivitetsnivået. Resultatene KM har levert gjennom pandemien ville ikke vært mulig å oppnå uten de tiltakene som ble iverksatt. KM har ansatte i 34 land og operasjoner over nær sagt hele verden, noe som gjør at tiltakene har variert til dels betydelig i tråd med de gjeldende restriksjoner i de enkelte regioner. Den verdensomspennende tilstedeværelsen har gjennom pandemien vist seg å være viktig både ved levering av prosjekter og ved utførelse av serviceoppdrag da reiserestriksjoner har vært en betydelig utfordring.

Kontraheringen av nye fartøy tok seg opp i 2021 sammenliknet med året før. Dette resulterte i høyere ordreinngang fra nybyggingsmarkedet til KM. I ordreinngangen fra nybyggingsmarkedet i 2021 var det spesielt tre fartøyssegmenter som skilte seg ut; offshore wind, naval og slepebåter (tugs). KM har etablert seg som en ledende leverandør av systemer inn mot disse markedene. Ordreinngang ble over NOK 1 milliard i løpet av året fra alle disse tre markedssegmentene. De to største ordrene signert i KM i 2021 kom fra offshore wind segmentet. Disse omfattet betyde-

lige utstyrsleveranser til tre vindturbin installasjonsfartøy hvor to skal bygges for danske Cadeler og ett for amerikanske Dominion Energy.

Som et ledd i oppkjøpet av Rolls-Royce Commercial Marine (CM) ble det iverksatt et omfattende program for å realisere kostnads- og salgssynergier. Kostnadssynergiene som er tatt ut siden oppkjøpet, er en viktig grunn til KMs forbedrede marginer de siste årene. I 2021 gjorde også salgssynergiene (kryssalg) seg virkelig gjeldende. Da KONGSBERG kjøpte CM i 2019 var en stor del av rasjonale den komplette produkt- og markedsporteføljen til de to selskapene. I 2021 ble det realisert kryssalg for totalt NOK 1,1 milliarder mot nybyggingsmarkedet, i tillegg gjøres det også kryssalg mot ettermarkedet. Totalt siden oppkjøpet er det realisert kryssalg for NOK 2 milliarder. I kryssalg inngår kun mersalget som har kommet som følge av kombinasjonen av CM og KM. Om lag MNOK 500 av mersalget var knyttet til offshore wind-prosjekter. Det resterende var fordelt mellom de fleste fartøyskategoriene KM leverer til, som for eksempel tankskip, forskningsfartøy, LNG, ferger og andre tradisjonelle handelsflåtefartøy.

KM har, gjennom divisjonen Sensors & Robotics, en portefølje av sensorer og sensorløsninger som er sentrale for å kartlegge, overvåke og forstå havrommet. Dette bidrar til en trygg og pålitelig kontroll av operasjoner både på og under havoverflaten. Etterspørselen etter denne type systemer er ikke direkte korrelert med det tradisjonelle fartøysmarkedet, men drives av etterspørsel fra segmenter som blant annet forskning og fiskeri, men også offshore-operasjoner relatert til både tradisjonell offshore olje og gass i tillegg til fornybar energi. Til tross for en relativt flat utvikling i driftsinntektene i 2021 sammenliknet med 2020, økte ordreinngangen fra dette området med ca. 15 prosent. Det oppleves god etterspørsel etter blant annet løsninger knyttet til overvåking av havrommet.

I ettermarkedet har KM et godt etablert apparat som betjener over 30.000 fartøy med KM-utstyr. KMs betydelige virksomhet her er et resultat av flere ti-år med utrulling av KM produkter og systemer. Et nysalg i dag skaper ettermarksaktivitet de neste 20-30 årene og godt ettermarksarbeid i denne perioden kan igjen lede til nysalg på et senere tidspunkt. Samspillet mellom nybyggings- og ettermar-

I ordreinngangen fra nybyggingsmarkedet i 2021 var det spesielt tre fartøyssegmenter som skilte seg ut; offshore wind, naval og slepebåter (tugs). KM har etablert seg som en ledende leverandør av sine systemer inn mot disse markedene.

Ved utgangen av året hadde KDI signert avtaler for om lag 1.100 fartøy på Vessel Insight. Flere enn 60 redere benytter nå Vessel Insight for hele eller deler av sin fartøysflåte.

kedet er derfor særdeles viktig. Ettermarkedet utgjorde i 2021 ca. halvparten av KMs omsetning og ordreinngang.

Med nye reguleringer og et betydelig sterkere bærekraftfokus i markedet generelt, er etterspørselen etter miljøvennlige løsninger økende. KM har relativt lave utslipp fra egen operasjon, samtidig leverer KM til bransjer som historisk har stått for til dels store utslipp og står foran en stor omstilling. KMs leveranser har som en av sine viktigste målsettinger å effektivisere og trygge kundens operasjoner. I tillegg til å ha ambisjoner om å redusere klimaavtrykket fra egne operasjoner, er det derfor viktig å jobbe sammen med kundene for å utvikle nye og mer miljøvennlige produkter og løsninger. Her kan forretningsområdets teknologier virkelig utgjøre en forskjell. I 2021 lanserte KM blant annet et system som benytter hydrogen som energibærer for fremdrift av fartøy. Systemet skal installeres på en hydrogendrevet passasjerferge som skal gå i rute mellom Kirkwall og Shapinsay på Orknøyene.

Norsk maritim- og offshore-næring er viktig for eksportindustrien. Styret vil derfor understreke behovet for en næringspolitikk som fremmer vekst og utvikling i denne sektoren, herunder konkurransedyktige rammebetingelser og finansieringsløsninger.

Kongsberg Digital

MNOK	2021	2020
Driftsinntekter	845	821
Gjentakende driftsinntekter	347	278
EBITDA	(45)	34
Ordreinngang	789	997
Ordrereserve	932	977

Driftsinntektene i 2021 ble MNOK 845, opp fra MNOK 821 i 2020. Gjentakende driftsinntekter (recurring revenues) var 41 prosent av driftsinntektene. EBITDA for året ble negativ med MNOK 45. KONGSBERG har høye vekstambisjoner for KDI. Gjennom 2021 har KDI ytterligere styrket sin organisasjon med både software-utviklere og kommersielle ressurser og det er investert betydelig i utrulling av nye løsninger og applikasjoner. Dette påvirket driftsresultatet til KDI i 2021, og det er ventet at dette også vil være gjeldende for 2022.

KDI ble etablert i 2016 som et viktig steg for utvikling av neste generasjons digitaliserte produkter og tjenester innenfor våre kjerneområder. Etterspørselen etter den digitale tvilling-løsningen, Kognitwin, og løsningen for "skip til sky", Vessel Insight, viste en positiv utvikling i 2021. Ved utgangen av året hadde KDI signert avtaler for om lag 1.100 fartøy på Vessel Insight. Flere enn 60 redere benytter nå Vessel

Insight for hele eller deler av sin fartøysflåte. Totalt kontrollerer disse rederne mer enn 2.750 fartøy, noe som representerer et betydelig potensial for mersalg.

Siden etableringen har det også blitt tatt viktige steg med forretningsområdets dynamiske digitale tvilling Kognitwin Energy. Siden den første kontrakten ble signert med Shell høsten 2019, har både antall installasjoner og antall brukere økt betydelig. Ved utgangen av året hadde KDI åtte digitale tvillinger i operasjon, med om lag 1.700 brukere som tilsvarer en økning på 1.300 brukere i løpet av 2021. KDI har også flere pågående "proof of concept" (POC) hvor kunder tester og evaluerer Kognitwin på enkelte installasjoner.

Området Maritime Simulation utgjorde om lag 35 prosent av driftsinntektene i KDI i 2021 og hadde totalt for året en nedgang i driftsinntekter sammenliknet med 2020. Ordreinngangen for området ble imidlertid 19 prosent høyere enn foråret og utviklingen, spesielt i andre halvår, var positiv. Området så gjennom 2021 økende bruk av den applikasjonsbaserte løsningen K-SIM Connect, som lar brukerne benytte løsningene fra egen pc og nettbrett.

Fasen KDI nå er inne i, gjør det naturlig å vurdere både fremtidige partnermodeller og andre modeller for å fullt ut realisere det

verdiskapingspotensialet KONGSBERG ser for KDI, herunder vurderes også en børs-notering.

KOMMENTARER TIL ÅRSREGNSKAPET

Driftsinntekter

Konsernets driftsinntekter var MNOK 27.449 i 2021, opp 7 prosent fra MNOK 25.612 i 2020. KM hadde driftsinntekter på MNOK 16.507 mens KDA hadde driftsinntekter på MNOK 10.078 i 2021.

EBITDA-utvikling

EBITDA ble MNOK 4.086 i 2021 med en EBITDA-margin på 14,9 prosent mot MNOK 3.250 i 2020. KDA har økt sin EBITDA fra MNOK 1.656 til MNOK 2.150 fra

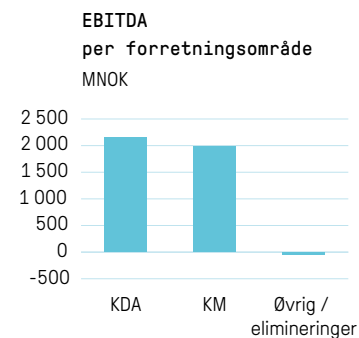
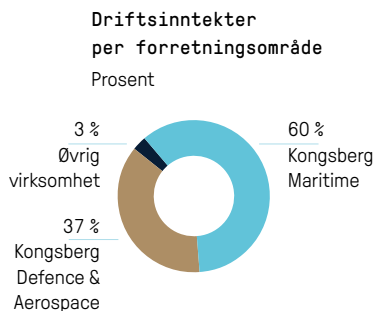
2020 til 2021, mens EBITDA i KM økte fra MNOK 1.532 til MNOK 1.977.

Resultat

Resultat før skatt fra videreført virksomhet ble MNOK 2.922, mot MNOK 1.855 i 2020. Resultat etter skatt fra videreført virksomhet ble MNOK 2.290, tilsvarende NOK 12,06 per aksje i 2021, mot MNOK 1.481 i 2020. Resultat etter skatt, inkludert avhendet virksomhet, ble MNOK 2.290 i 2021, tilsvarende NOK 12,06 per aksje mot MNOK 2,932 i 2020. Avkastning på gjennomsnittlig sysselsatt kapital (ROACE) var 32,7 prosent i 2021 (20,8 prosent i 2020).

Styret vil overfor general-forsamlingen 11.5.22 foreslå et utbytte på NOK 15,30 per aksje (totalt MNOK 2.700) hvorav NOK 3,30 er innenfor konsernets

ordinære utbyttepolicy og NOK 12,00 er et tillegg. I tillegg vil det bli foreslått et tilbakekjøpsprogram av aksjer for sletting, på til sammen MNOK 500. Samlet tilbakebetaling til aksjonærene vil da beløpe seg til om lag MNOK 3.200, hvilket tilsvarer omtrent NOK 18,30 per aksje. Tilsvarende ble det i 2021 betalt ut et utbytte på NOK 8,00 per aksje, totalt MNOK 1.440, hvorav NOK 5,00 per aksje var utover konsernets ordinære utbyttepolicy. I tillegg ble det igangsatt et tilbakekjøpsprogram av egne aksjer for sletting for inntil MNOK 400. Per 31.12.21 var 592.028 av disse aksjene kjøpt tilbake for totalt MNOK 153. Antall utestående aksjer, inkludert aksjer eiet av Kongsberg Gruppen, per 31.12.21 var 178.833.446.

MNOK		KONGSBERG konsolidert	Kongsberg Defence & Aerospace	Kongsberg Maritime	Øvrig / eliminerings
Driftsinntekter	2021	27 449	10 078	16 507	864
	2020	25 612	8 503	16 319	790
EBITDA	2021	4 086	2 150	1 977	(41)
	2020	3 250	1 656	1 532	62
EBITDA-margin	2021	14,9 %	21,3 %	12,0 %	(4,7 %)
	2020	12,7 %	19,5 %	9,4 %	7,8 %
Ordreinngang	2021	40 979	22 221	17 936	822
	2020	28 818	11 891	15 925	1 002

Kontantstrøm

KONGSBERG hadde en positiv kontantstrøm fra driftsaktiviteter på MNOK 4.970 (MNOK 2.751) i 2021. Denne består i hovedsak av EBITDA på MNOK 4.086, justert for endringer i omløpsmidler og andre driftsrelaterte poster.

I 2021 var det negativ kontantstrøm knyttet til investeringsaktiviteter på MNOK 698 (positiv MNOK 2.392). For 2020 bidro salg av det amerikanske datterselskapet Hydroid Inc med MNOK 3.040. De største utgående kontantstrømmene knyttet til investeringsaktiviteter er MNOK 555 relatert til kjøp/salg av eiendom, anlegg og utstyr, og MNOK 215 knyttet til aktivert egenutvikling.

Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var negativ med MNOK 3.490 (MNOK 3.474), i hovedsak knyttet til utbetalt utbytte, nedbetaling av gjeld og rentekostnader.

Netto endring betalingsmidler, etter effekt av valutakursendring, ble MNOK 697 (MNOK 1.766).

Kapitalstruktur

Den viktigste prioriteringen for kapitalallokering i KONGSBERGs finansielle policy er å ha en solid balanse gjennom å ha netto gjeld på nivå med EBITDA som et langsiktig gjennomsnitt, dog at netto gjeld ikke skal overstige det dobbelte av EBITDA. Dette sikrer balanse mellom kreditor og aksjonær, samt gir trygghet for KONGSBERGs leverandører og kunder. Dette er viktig, ettersom KONGSBERG er involvert i leveranser som strekker seg over mange år.

Prioriteringene for kapitalallokering hensyntar også selskapets utbyttepolicy, og er ytterligere forklart i [note 5](#) i årsrapporten. Per 31.12.21 var KONGSBERGs netto gjeld/EBITDA -1,6.

Konsernets egenkapital per 31.12.21 var MNOK 13.618, som utgjorde 34,6 prosent av totalkapitalen. Netto rentebærende gjeld (rentebærende gjeld fratrukket betalingsmidler) var MNOK -5.668. Langsiktig rentebærende gjeld bestod per årsslutt i hovedsak av fire langsiktige obligasjonslån på til sammen MNOK 2.450.

Konsernets syndikerte lånefasilitet på MNOK 2.300 var ubenyttet ved utgangen av 2021.

KONGSBERG har historisk hatt store svingninger i arbeidskapitalen på grunn av ulike betalingsstrukturer for store prosjekter i KDA. Dette ventes å fortsette.

Valuta

Konsernets finanspolicy sier at kontrakter over en viss størrelse skal valutasikres ved inngåelse, og disse blir i hovedsak sikret med valutaterminkontrakter (virkelig verdisikringer). Konsernet bruker i særskilte tilfeller terminkontrakter eller opsjoner som kontantstrømsikringer, for eksempel ved store tilbud der sannsynligheten for kontraktstildeling er høy. Konsernet benytter sikringsbokføring for inngåtte terminkontrakter, hvilket innebærer at verdiendringer på sikringsinstrument og -objekt balanseføres.

Ved utgangen av 2021 var netto salg av valuta som virkelig verdisikringer tilsvarende MNOK 13.968 målt til avtalte kurser. Disse terminkontraktene hadde en netto virkelig verdi på MNOK 188. I tillegg hadde konsernet netto salg av valuta tilsvarende MNOK 15 som kontantstrømsikringer målt til avtalte kurser, bestående av terminkontrakter. Kontantstrømsikringene hadde en samlet netto negativ virkelig verdi per årsslutt på MNOK 37.

UTSIKTER FOR 2022

KONGSBERG har gjennom de siste årene hatt en positiv utvikling og vist at vi er i stand til å tilpasse oss betydelige og raske endringer. Uforutsigbarheten knyttet til covid-pandemien har tvunget oss til å tenke annerledes og medført en rekke omstillinger og endringer. Det er fortsatt usikkerhet knyttet til pandemien. Vi må fortsatt planlegge for indirekte effekter som reisestriksjoner, antallsbegrensninger samt logistikk- og komponentutfordringer. Dette vil fortsette å påvirke arbeidsmetodene våre og kreve årvåkenhet og navigering fremover.

KONGSBERG har gjennom de siste årene hatt en positiv utvikling og vist at vi er i stand til å tilpasse oss betydelige og raske endringer.

Selskapets ordresreserve økte til nesten NOK 50 milliarder gjennom 2021.

► Selskapets ordresreserve økte med NOK 13,6 milliarder gjennom 2021. Av den totale ordreserven skal NOK 19,9 milliarder leveres i løpet av 2022. Dette gir en ordredækning som er NOK 2 milliarder høyere enn den var ved inngangen til 2021. Ordreinngang fra ettermarkedet er i mindre grad inkludert i ordreserven. Ordreserven i tilknyttede selskap samt rammeavtaler kommer i tillegg til den rapporterte ordreserven. Grunnlaget for videre vekst i 2022 er godt.

Kongsberg Maritimes markeder har vært utfordrende gjennom den fortsatt pågående pandemien. Det er fortsatt noen utfordringer, spesielt når det gjelder tilgang og leveringstid på enkelte komponenter. Samtidig tok kontrahering av nye fartøyer seg opp i 2021. Ordreserven ved inngangen til 2022 er NOK 13 milliarder hvorav NOK 8,5 milliarder er for leveranse i inneværende år. Dette gir grunnlag for vekst i 2022. KM har gjennomført betydelige grep for å tilpasse kostnadsnivået de siste årene. Dette, sammen med generelle effektiviseringstiltak, gjør at forretningsområdet er i rute i forhold til sin gjeldende marginambisjon.

Kongsberg Defence & Aerospace har i stor grad opprettholdt driften på et tilnærmet normalt nivå gjennom pandemien. 2021 ble et rekordår for nye

kontrakter og forretningsområdet går inn i det nye året med en ordresreserve på NOK 36 milliarder, hvorav NOK 11 milliarder er for leveranse i 2022. Veksttaket fra foregående år ventes dermed å fortsette. Sammensetningen av prosjekter det leveres på, er en viktig driver for lønnsomheten i forretningsområdet. Prosjektene som skal bidra mest til driftsinntektene i 2022, vil i stor grad være de samme som i 2021 og lønnsomheten ventes derfor på et fortsatt godt nivå.

Kongsberg Digital økte både antall installerte Kognitwin- og Vessel Insight-systemer i drift i 2021 og det er høy markedsaktivitet og økt etterspørsel etter forretningsområdets løsninger. Det forventes at andel "recurring revenues" vil øke til om lag 50 prosent i 2022. Som følge av at det fortsatt vil bli investert betydelig i økt kapasitet, utvikling og utrulling av digitale løsninger, ventes imidlertid negativ EBITDA og kontantstrøm fra forretningsområdet. KONGSBERG har høye ambisjoner for KDI og områdets forretningsplan sikter mot en omsetning for området på NOK 2,8 milliarder i 2025.

Totalt sett forventer KONGSBERG omsetningsvekst og er i rute til å nå ambisjonene for 2022.

STRATEGI FREMFOR OG PRIORITERINGER I 2022

KONGSBERG er et globalt teknologikonsern som leverer systemer og løsninger med ekstrem ytelse for ekstreme forhold.

KONGSBERGs leveranser er ofte av høy strategisk betydning for våre kunder, og bidrar til å dekke viktige bærekraftige samfunnsbehov og utviklingstrender innen forsvar og sikkerhet, energi, transport, klima og miljø. Vår teknologi bidrar til å gjøre kritiske operasjoner for fremtidens bærekraftige løsninger mulige.

KONGSBERGs fokus er å sikre selskapets konkurransekraft og samtidig legge grunnlaget for en bærekraftig og lønnsom vekst. Selskapet har en aktiv og dynamisk tilnærming til styring og evaluering av hele porteføljen og har et klart strategisk mål om å opprettholde en ledende posisjon knyttet til innovasjon og teknologitvilling innenfor konsernets kjerneområder. Vår forretningskultur kjennetegnes av høy etisk standard og integritet, og denne utgjør grunnlaget for våre strategiske beslutninger og forretningsmessige valg.

Vekst skal komme fra videreutvikling og utvidelse av eksisterende produkter, tjenester og løsninger, samt utvikling av nye produkter og nye markeder. ►

I tillegg vurderes kontinuerlig oppkjøpsmuligheter som samsvarer med KONGSBERGs strategiske retning og øker selskapets verdiskapningspotensiale. Konsernet skal bidra til et grønnere og mer bærekraftig samfunn, blant annet gjennom å utvikle systemer, digitale verktøy og prosesser som øker effektiviteten. KONGSBERG vil skape konkurransefortrinn ved å ta en ledende rolle innen bærekraftig innovasjon.

En viktig prioritering for KONGSBERG er å sørge for at alle forretningsområdene har de nødvendige ressursene og kapasitet til å kunne levere i tråd med selskapets strategiske ambisjoner. Ansattes engasjement, lederutvikling, sterk kultur, mangfold og muligheter for kontinuerlig læring og utvikling er områder av høy viktighet for KONGSBERG for å fortsette å være en attraktiv arbeidsgiver som beholder og

tiltrekker høyt kompetente og dedikerte mennesker.

Kongsberg Defence & Aerospace

KONGSBERG har verdensledende produkter og systemer for det internasjonale forsvarsmarkedet. Våre avanserte militære produkter, løsninger og tjenester skal dekke våre kunders behov innen våre nisjemarkeder. Hovedfokus for KDA er å sikre strategisk viktige kontrakter, og oppnå vekst

PRIORITERINGER FOR FORRETNINGSOMRÅDENE I 2022

Kongsberg Defence & Aerospace

- Sikre god gjennomføring av de store, pågående forsvarsprogrammene
- Sikre strategisk viktige kontrakter
- Opprettholde en posisjon som ledende forsvarsleverandør i Nord-Europa
- Ytterligere forsterke eksisterende posisjoner i USA
- Videreutvikle samarbeidet med Patria, og gjennom KAMS videreutvikle en sterk, internasjonal aktør innen militært vedlikehold
- Identifisere og utvikle bærekraftige løsninger som både bidrar til det grønne skiftet og som ivaretar vårt samfunnsoppdrag innenfor sikkerhet og forsvar
- Utvide våre leveranser innen romfart, både mot den kommersielle sektoren og forsvarsmarkedet
- Sikre internasjonale markedsmuligheter og industrisamarbeid knyttet til norske forsvarsinvesteringer
- Kontinuerlig arbeid med effektiviseringstiltak

Kongsberg Maritime

- Dra nytte av vår bro-til-propell-portefølje og salgs- og serviceapparat for å beholde vår posisjon som en ledende teknologileverandør til den maritime industrien
- Fortsette arbeidet med harmonisering av produktporteføljen
- Fortsette vår produktinnovasjon inkludert konsepter innenfor digitalisering, autonomi og grønn skipsfart
- Forbedre lønnsomheten gjennom kontinuerlig arbeid med effektiviseringstiltak
- Bidra til å forme den maritime fremtiden og posisjonere KM som foretrukken leverandør inn mot viktige maritime sektorer over hele havrommet

Kongsberg Digital

- Digitalisering av det maritime markedet gjennom "Vessel Insight" for å bidra til effektivisering av kundens operasjoner gjennom utnyttelse av tilgjengelige og simulerte data
- Sikre videreutvikling av KDI gjennom satsingsområder som for eksempel "Dynamisk Digital Tvilling" som bidrar til økt effektivitet og sikkerhet i komplekse operasjoner
- Bidra til innovasjon og digital transformasjon på den skybaserte plattformen "Kognifai" gjennom samarbeid med partnere
- Sikre at KDI har nødvendige ressurser til å ta sterke posisjoner innen prioriterte områder

i utvalgte geografiske regioner og markeder både gjennom egen aktivitet og i samarbeid med partnere. KONGSBERG skal også utvikle sin posisjon som en ledende nordisk romfartsvirksomhet.

I 2021 sikret KONGSBERG en rekke viktige kontrakter som understøtter de strategiske prioriteringene. Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS) ble det første autoriserte vedlikeholdssenteret i Norge for Bell 412-flåten, et viktig steg for å fortsette utviklingen av KAMS til en ledende internasjonal leverandør av vedlikehold for forsvar. Kontraktene på kampsystemer til tyske og norske ubåter samt NSM til de to lands sjøforsvar bekrefter KDA sin posisjon som en ledende forsvarsløseleverandør i Nord-Europa. KDA ser også på muligheter for å bygge videre på sin tilstedeværelse i det amerikanske markedet. KDA jobber kontinuerlig med å identifisere muligheter for å utvikle løsninger for et mer bærekraftig forsvar. Sirkulær økonomi er et viktig fokusområde og aktiviteter som forlenger systemers levetid står også høyt på agendaen. Det jobbes tett med hele verdikjeden, både kunder og leverandører, for å kunne bidra til det grønne skiftet, samtidig som vi ivaretar vårt samfunnsoppdrag innenfor sikkerhet og forsvar.

Kongsberg Maritime

Gjennom KM har KONGSBERG en ledende posisjon som utstørs- og systemleverandør til det maritime markedet. Effektive operasjoner, sikkerhet og energieffektivitet er viktige drivere for videreutvikling av KMs produktportefølje innenfor det maritime markedet, både eksisterende og nye markeder som havvind, miljøovervåkning og havbunnskartlegging. Vi skal være drivende for det grønne skiftet og integrere operasjonell effektivitet og bærekraft i alle produkter og tjenester. Vi skal styrke vår posisjon i oppgraderingsmarkedet, spesielt innen leveranse av hybride løsninger, for eksempel med batteri. Vi jobber tett med våre kunder og samarbeidspartnere for å forbedre det grønne fotavtrykket gjennom hele livsløpet til et system. KM arbeider også videre med harmoniseringen av produktporteføljen og implementerer kontinuerlig tiltak for å effektivisere virksomheten ytterligere. KM er en del av løsningen for å skape et fremtidig bærekraftig havrom og har som ambisjon å være teknologileder både med hensyn til transport og ressursutnyttelse.

Kongsberg Digital

KDI fortsatte utviklingen i 2021 og er godt posisjonert for å bli en nøkkelaktør innen digitalisering av kapital-intensive industrier. Vår ambisjon er å skape en globalt ledende digital arbeidsflate. Forretningsområdet har fortsatt å investere og styrke sine kapasiteter innen kjernevirksomhetsområdene, og dette har gitt resultater i form av sterk økning i antall brukere både for skip-tilsky løsningene Vessel Insight og den dynamiske digitale tvillingløsningen KogniTwin Energy. Fasen KDI nå er inne i, gjør det naturlig å vurdere både fremtidige partnermodeller og andre modeller for å fullt ut realisere det verdiskapingspotensialet KONGSBERG ser for KDI, herunder vurderes også en børsnotering.

KONGSBERG-AKSJEN OG AKSJEEIERFORHOLD

KONGSBERG skal gi aksjemarkedet relevant og utfyllende informasjon som grunnlag for en balansert og korrekt verdisseting av aksjen. Konsernet legger vekt på en åpen dialog med aksjemarkedet og media.

Kongsberg Gruppen hadde en markedsverdi på NOK 51,1 milliarder ved utgangen av 2021.

Kursen på KONGSBERG-aksjen økte fra NOK 176,20 ved utgangen av 2020 til NOK 286,00 ved utgangen av 2021. Dette gir en markedsverdi ved utgangen av 2021 på MNOK 51.146. Inkludert utbytte på til sammen NOK 8,00 per aksje ble avkastningen i 2021 på 66,9 prosent. Hovedindeksen på Oslo Børs (OSEBX) steg i samme periode med 23,4 prosent. Per 31.12.21 hadde KONGSBERG 16.507 aksjeeiere (14.678). Selskapet hadde 943 (916 utenlandske eiere som til sammen eide 19,90 prosent av aksjene (17,76 prosent). Staten, ved Nærings- og fiskeridepartementet, er største eier med 50,004 prosent av aksjene. De ti største eierne hadde ved årsskiftet til sammen 70,62 prosent (71,99) av aksjene. Antall aksjer utstedt er 178,83 millioner, hver pålydende NOK 1,25. Ved utgangen av 2021 eide KONGSBERG totalt 613.987 (191.387) egne aksjer. Av disse var 592.028 aksjer knyttet til et tilbakekjøpsprogram på inntil MNOK 400 hvorav halvparten kjøpes tilbake i markedet. De resterende aksjene, inntil MNOK 200, vil bli kjøpt fra Staten ved Nærings- og Fiskeridepartementet, i henhold til en avtale mellom KONGSBERG og departementet. Aksjene er kjøpt tilbake under fullmakten gitt til styret av KONGSBERGs

ordinære generalforsamling 6.5.21. KONGSBERG vil be ordinær generalforsamling i 2022 om godkjenning til å slette tilbakekjøpte aksjer under dette programmet.

KONGSBERG har betalt utbytte til aksjeeierne i alle år siden børsnoteringen i 1993, med unntak av i 2000 og 2001. Selskapets utbyttepolicy ble endret i 2020. Gjeldende utbyttepolicy lyder: "KONGSBERG har som ambisjon å utbetale et ordinært utbytte per aksje som er stabilt eller voksende fra ett år til neste. Tilleggsutbytter og/eller tilbakekjøp av egne aksjer kan benyttes som supplement til ordinært utbytte. Alle utbetalinger til aksjonærene vil være gjenstand for selskapets vurdering av fremtidig kapitalbehov".

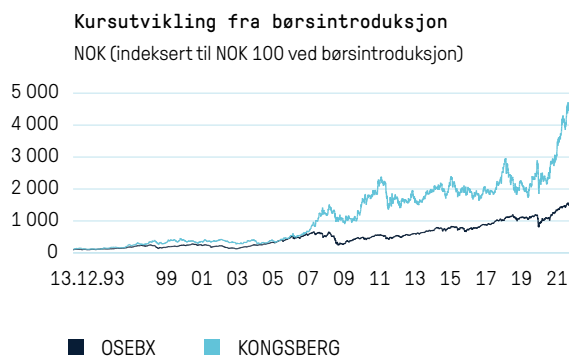
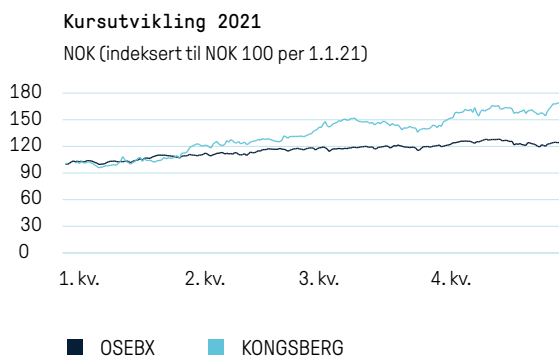
I 2021 ble det omsatt 31,8 millioner (66,4 millioner) KONGSBERG-aksjer fordelt på 174.154 (185.702) transaksjoner. Selskapet arbeider aktivt med å øke interessen for aksjen gjennom aktiviteter mot investormarkedet. KONGSBERG er jevnlig representert på "roadshows", møter og konferanser både i og utenfor Norge. I 2021 har denne aktiviteten i hovedsak foregått digitalt. Målet for 2022 er høy grad av tilgjengelighet og fortsatt god aktivitet mot investormarkedet.

Det avholdes faste investorpresentasjoner ved hver kvartalsrapportering.

Styret ser på ansattes aksjeeierskap som positivt. Hvert år arrangeres det aksjeprogram for ansatte hvor ansatte i konsernet kan kjøpe aksjer i selskapet. Våren 2021 ble konsernets årlige aksjeprogram for ansatte gjennomført for 25. gang. Aksjer ble videresolgt til de ansatte med 25 prosent rabatt på markedskurs. I 2021 ble de ansatte tilbudt aksjer for inntil NOK 71.961 etter rabatt. Det ble solgt 1.522.101 aksjer til kurs NOK 198,66 per aksje (25 prosent rabatt på gjennomsnittlig innkjøpt kurs justert for utbyttet). 4.319 ansatte benyttet seg av tilbudet.

RISIKOFAKTORER OG RISIKOSTYRING

KONGSBERG er eksponert for ulike former for risiko som styret følger gjennom behandling av enkeltsaker og risikorapportering til styret. Styret mener det er god balanse mellom konsernets samlede risiko og konsernets risikobærende evne. Administrasjonen utarbeider månedlige driftsrapporter og kvartalsvise risikorapporter som behandles av

styret. Administrasjonen gjør risikoanalyser i forbindelse med større investeringer og kunde-kontrakter, strategiske satsinger og ved kjøp og salg av virksomhet. Revisjonsutvalget er et forberedende organ for styret med hensyn til utøvelse av sitt ansvar for behandlingen av finansiell rapportering og relevante vurderingsposter, compliance-saker, samt vurdering av internkontroll og risikostyring i konsernet. Revisjonsutvalget møtes som et minimum i forbindelse med avleggelse av års- og delårsregnskap.

Konsernets virksomhet er internasjonal med leveranse av høyteknologiske systemer og løsninger i hovedsak til kunder innen det maritime markedet og forsvarsmarkedet. Markedsrisikoen vil derfor kunne variere noe innen disse ulike segmentene. Stor internasjonal tilstedeværelse og global avhengighet gjør konsernet sårbart for forhold som påvirker internasjonal handel, valuta og verdensøkonomien generelt.

Det fortsatt pågående covid-19-utbrudd medfører til dels stor usikkerhet for hele verdikjeden også fremover, gitt reiserestriksjoner, karantenebestemmelser og andre smittevern hensyn, i tillegg til vareflyt av innsatsfaktorer og ferdige produkter. Så lenge pandemien er pågående, må vi forvente at enkelte markeder forblir usikre, og at en oppblomstring av smitte vil kunne påvirke aktivitetsnivået negativt. Et større smitteutbrudd hos KONGSBERG vil også kunne medføre perioder med lavere aktivitet og forsinkelser i leveranser til kunder. Konsernet har iverksatt, og vil fortløpende implementere, nye forebyggende tiltak i henhold til de respektive myndigheters gjeldende retningslinjer. Dette for å beskytte egne ansatte, forretningsforbindelser

og i størst mulig grad sikre normal forretningsdrift. Etter snart to år med covid-19 har KONGSBERG gjort seg mange erfaringer som vil være verdifulle i håndteringen av covid-19-pandemien fremover og eventuelle fremtidige pandemier og andre krisesituasjoner.

Ved utarbeidelse av årsregnskapet er det gjort vurderinger med hensyn til eventuelle covid-19-påvirkninger på regnskapspostene. Lavere aktivitet hos kunder og leverandører, reiserestriksjoner og økt risiko for forsinkelser i prosjekter som følge av midlertidige nedstengninger og mangel på innsatsfaktorer, vil kunne påvirke omsetning, fortjeneste og ordreinngang. Det er i tillegg høyere risiko for kanselleringer av kunde-kontrakter og forsinkede eller manglende betalinger som følge av at store deler av kundemassen påvirkes. Det igjen vil kunne medføre økt risiko for tap på kundefordringer, varer, prosjekteiendeler og valutaterminer. I 2021 har konsernet kun hatt begrensede tap og nedskrivninger.

Ved utgangen av 2021 var det økt politisk spenning i forholdet mellom Russland og Ukraina, og i februar 2022 eskalerte situasjonen da Russland invaderte Ukraina. Konflikten påvirker energi- og vareflyt mellom de to landene og resten av verden, og i 2022 har brede sanksjoner blitt iverksatt. Dette vil også påvirke KONGSBERG og situasjonen følges tett.

Offshoremarkedet omfatter leting, utbygging, utvinning og transport av olje og gass. I tillegg kommer støttefunksjoner som forsyningstjenester og driftsstøtte, samt vedlikehold og service på plattformer og fartøy. KONGSBERG er leverandør av produkter og tjenester til alle disse segmentene. Etterspørsel etter energi og oljeprisutvikling påvirker investeringsviljen i dette

markedet. I tillegg vil investeringsnivåene kunne variere mellom ulike geografiske områder avhengig av blant annet oljereserver og nivået på lete- og produksjonsaktivitetene. Til tross for god utvikling innen enkeltsegmenter, som for eksempel LNG, har det generelt vært en negativ utvikling de siste årene innen olje-, gass- og offshoremarkedet. Et vedvarende svakt marked, hvor også markeder som har vært gode det siste året påvirkes, vil øke konsernets risiko og kunne påvirke konsernets aktivitetsnivå. Usikkerheten rundt utviklingen i oljeprisen fremover påvirker investeringsnivåene i flere segmenter, samtidig som det gir muligheter i andre segmenter hvor KONGSBERGs teknologi utgjør en forskjell. Gjennom 2021 har fokuset på bærekraft blitt ytterligere skjerpet. Dette påvirker investorer og långivere i deres vurderinger, og vil videre kunne påvirke KONGSBERG og våre kunders og leverandørers aktiviteter og prioriteringer fremover.

Markedet for handelsskip omfatter alle typer skip fra enkelte tørrlastskip til avanserte tankskip. Passasjerskip i cruise- og fergetrafikk er også en viktig del av handelsflåten. Kontrahering av nye skip henger tett sammen med forventet utvikling av transportbehov. Utviklingen i verdensøkonomien påvirker behovet for sjøveistransport av mennesker, energi, råvarer og ferdigprodukter. I tillegg vil type skip og geografiske områder kunne påvirke markedet. Markedet for nybygg av fartøy er innen flere segmenter på et lavt nivå sammenlignet med tidligere år og det er usikkerhet knyttet til videre utvikling på kort til mellomlang sikt.

Lavere aktivitet innen nybygging av fartøy har medført økt konkurranse. Mer krevende olje- og gassfelt, økte krav til bærekraft og betydelig kostnads-

For å ta nye, samt opprettholde eksisterende, markedsposisjoner, brukes det årlig betydelige midler på å utvikle nye så vel som eksisterende produkter.

► fokus i bransjen generelt, skaper nye muligheter i markedet og dette skaper igjen behov for nye teknologiske løsninger. Gjennom oppkjøpet og integrasjonen av RRCM har konsernet utvidet KMs leveranseomfang, og dermed redusert risikoen for marginalisering og styrket sin posisjon i markedet.

Oppkjøpet av RRCM i 2019 var en betydelig transaksjon for konsernet, og det har vært avgjørende å gjennomføre en vellykket og rask integrering av virksomheten i KM. Dette har KONGSBERG lyktes med og har i stor grad gjennomført planlagt restrukturering av selskapet og RRCM fremstår nå som en integrert del av KONGSBERG. Risiko som følge av oppkjøpet, er etter styrets vurdering falt bort.

I forsvarsmarkedet leveres produkter og systemer til både land-, luft- og sjøbasert forsvar. På grunn av strenge sikkerhetskrav og vern av ulike lands egen forsvarsindustri, er det ofte vanskelig for en forsvarsleverandør å vinne forsvarskontrakter utenfor egne landegrenser. Det er betydelig proteksjonisme både i Europa, USA, og forsvarsmarkedet generelt. Likevel er det muligheter gjennom langsiktige relasjoner og nisjeprodukter, og dette er til dels ivarettatt gjennom relasjoner KONGSBERG har med flere store utenlandske forsvarsbedrifter. KONGSBERG opererer hoved-

sakelig i markeder som i stor grad påvirkes av den teknologiske utviklingen, og hvor det er risiko for at ny teknologi kan påvirke KONGSBERGs ledende posisjon. For å ta nye, samt opprettholde eksisterende, markedsposisjoner, brukes det årlig betydelige midler på å utvikle nye så vel som eksisterende produkter. Generelle konjunktursvingninger vil også påvirke markedene, både i ulik grad og på ulikt tidspunkt. Eksportkontrollregelverk og sanksjoner vil kunne innebære en usikkerhet når det gjelder markedsmuligheter. I 2021 har oppmerksomheten på å begrense eksport av teknologiprodukter gjennom eksportkontrollregelverk fortsatt, og sammen med den pågående handelskrigen mellom USA og Kina gjør det at risikoen knyttet til begrensninger i markedstilgang og sanksjoner er på nivå med 2020.

Konsernet leverer systemer og løsninger med høy teknologisk kompleksitet, og leveransene er i hovedsak organisert som prosjekter. Effektiv prosjektstyring er derfor en viktig suksessfaktor for å redusere risiko. KONGSBERG har etablert mål for prosjektledelse basert på intern og ekstern "best practice", og prosjektledere gjennomgår opplæringsprogram. I hovedsak er inntektene i prosjektene kontraktfestet, og usikkerheten i prosjektene er i stor grad knyttet til vurdering av

gjenstående kostnader og fastsettelse av fullføringsgrad, men også motpartsrisiko og garanti-forpliktelse. Konsernet har etablert prinsipper for kategorisering av prosjekter med hensyn til teknologisk kompleksitet og utviklingsinnhold. Dette legger grunnlaget for vurdering av gjennomføringsrisiko og resultatuttak i prosjektene.

KONGSBERG er eksponert for finansiell usikkerhet gjennom valutarisiko, renterisiko, kreditt-risiko og likviditetsrisiko. Målet er å redusere finansiell risiko og med det bidra til forutsigbarhet i konsernet. KONGSBERGs finansielle risiko styres sentralt etter retningslinjene styret har vedtatt i konsernets finanspolicy. Konsernets finansielle risiko-styring er beskrevet i [note 5](#) til årsregnskapet, "Styring av kapital og finansiell risiko". Konsernets kundemasse er differensiert, og består i hovedsak av offentlige kunder og større private selskaper i en rekke land. Historisk har konsernet hatt lave tap på kundefordringer. Tiltak for å begrense risikoeksponeringen iverksettes der administrasjonen vurderer det som nødvendig. Konsernets likviditetsrisiko styres sentralt ved krav til refinansiering av lån og tilgjengelig kapital, samt bruk av prognoser for likviditet.

Med en høy andel av netto inntekter i andre valutaer enn norske kroner, er KONGSBERG eksponert for svingninger i valutamarkedet. Valutarisikoen søkes redusert gjennom utøvelse av konsernets finanspolicy, som sier at kontrakter over en viss størrelse skal valutasikres ved inngåelse. Disse blir i hovedsak sikret med valutaterminkontrakter (virkelig verdisikringer). Konsernet bruker i særskilte tilfeller terminkontrakter som kontantstrømsikringer, for eksempel ved store tilbud der sannsynligheten for kontraktstildeling er høy. ►

KONGSBERG har store bokførte verdier i balansen som forsvarer av fremtidige kontantstrømmer. Ved en reduksjon av kontantstrømmene vil dette kunne påvirke verdien av eiendelene. I 2016 kjøpte KONGSBERG 49,9 prosent av aksjene i finske Patria, som per 31.12.21 hadde bokført verdi på MNOK 2.846. Resultatene i Patria har i perioder etter oppkjøpet vært svake, men med en tydelig forbedring de siste to årene. En vedvarende svekkelse av resultatene fra Patria vil kunne medføre at det blir utfordrende å forsvare de bokførte verdiene. Det er også bokført utsatte skattefordeler basert på fremførbare underskudd som er avhengig av fremtidig skattemessig inntjening for å kunne utnyttes.

KONGSBERG har over flere år bygget opp og videreutviklet compliance-funksjoner. Det er etablert regelverk, samt oppfølgings- og rapporteringssystemer for håndtering av risiko på områder som eksempelvis antikorrupsjon, eksportkontroll og sanksjoner, leverandørkjeden og varsling av kritikkverdige forhold. Opplæring innenfor området etikk og compliance gjennomføres i hele organisasjonen, både i Norge og internasjonalt.

Vi gjennomfører eksterne evalueringer av vårt compliance- og antikorrupsjonsprogram hvert tredje år, senest i 2020.

Styret vurderer KONGSBERGs complianceprogram til å være på et meget godt nivå.

Som et høyteknologisk selskap er KONGSBERG konstant eksponert for trusler tilknyttet datasikkerhet, og er under konstant press fra ulike eksterne aktører. I hovedsak er man utsatt for datavirusangrep, forsøk på "hacking", sosial manipulering og svindelforsøk. Overvåking og andre tiltak for å forhindre kompromittering har høy prioritet og oppmerksomhet hos ledelsen. For å stå best mulig rustet mot denne typen trusler har KONGSBERG etablert Kongsberg Cyber Security Center, og samarbeider tett med Nasjonal Sikkerhetsmyndighet og flere ledende kompetansemiljøer. Dette, sammen med informasjon til og opplæring av alle ansatte, bidrar til at konsernet kontinuerlig forbedrer evnen til å stå imot disse truslene. I 2021 ble KDA, på vegne av KONGSBERG, inkludert som medlem i FIRST (Forum of Incidence Response and Security Teams). FIRST er et forum for internetsikkerhet som bidrar med global koordinering ved å tilby informasjon, plattform og

verktøy for å finne riktig samarbeidspartner og fremme effektivt samarbeid.

TEKNOLOGI OG PRODUKTUTVIKLING

KONGSBERG utvikler og leverer høyteknologiske løsninger nasjonalt og internasjonalt. KONGSBERGs teknologiplattform er systematisk bygget opp gjennom mange år, og er en viktig forutsetning for konkurransevnen. Det er en betydelig overføringsverdi av teknologi mellom de ulike delene av konsernet. Bærekraftig innovasjon er en viktig del av konsernets forretningsstrategi og det bygges opp og investeres betydelig i fremtidsrettet teknologikompetanse innenfor digitalisering. Videre arbeides det aktivt sammen med våre sentrale teknologipartnere for å videreutvikle vår teknologiplattform. KONGSBERG satser kontinuerlig på produkt- og systemutvikling, både egenfinansiert og gjennom kundefinansierte programmer. Totalt bruker konsernet over tid om lag ti prosent av driftsinntektene på produktutvikling.

Det er etablert regelverk, samt oppfølgings- og rapporteringssystemer for håndtering av risiko på områder som eksempelvis antikorrupsjon, eksportkontroll og sanksjoner, leverandørkjeden og varsling av kritikkverdige forhold.

Bærekraft og ESG er integrert i konsernets strategiprosesser. Bærekraftig innovasjon er et sentralt element for å bidra til å løse de store globale utfordringene verden står overfor. For KONGSBERG betyr dette forretningsmuligheter i flere markeder sett i lys av vår brede teknologi- og kompetanseplattform.

▶ BÆREKRAFT OG ESG

KONGSBERG skal stå for en bærekraftig utvikling hvor det er balanse mellom resultater, verdiskaping og miljømessige, sosiale og styringsmessige forhold (ESG). Bærekraft og ESG er integrert i konsernets strategiprosesser. Bærekraftig innovasjon er et sentralt element for å bidra til å løse de store globale utfordringene verden står overfor. For KONGSBERG betyr dette forretningsmuligheter i flere markeder sett i lys av vår brede teknologi- og kompetanseplattform. Vi er bevisste den risiko som er knyttet til vår "license to operate" både med hensyn til overholdelse av lover og regler, samt utvikling med hensyn til ressursknapphet, uro i verdenssituasjonen, utvikling i globale megatrender og lignende. KONGSBERG har, og vil fortsette å ha, fokus på antikorrupsjon og samfunnsansvar mot våre leverandører og samarbeidspartnere samt oppfølging av menneske- og arbeidstakerrettigheter både i egen organisasjon og hos våre forretningspartnere. Det henvises til årsrapportens [kapittel om bærekraft](#) for en nærmere beskrivelse av konsernets arbeid med bærekraft og ESG.

Etikk, integritet og etterlevelse

I gjennomføringen av alle aktiviteter forplikter vi oss til å

etterleve våre verdier samt høye sikkerhets-, etiske og kvalitetsstandarder, som også blir rapportert i vårt kvalitetsstyringssystem. Styret tror på at en slik forpliktelse er grunnleggende for å drive en sunn, vellykket og bærekraftig virksomhet. Det brukes betydelige ressurser på å opprettholde et omfattende globalt etikk- og etterlevelsesprogram (compliance) som er utformet for å forebygge og forhindre, samt oppdage og håndtere eventuelle brudd på lover, våre retningslinjer for forretningsetikk og andre viktige regelverk og styringsdokumenter som gjelder for selskapet.

Klima og miljø

Klima- og miljøregnskapet gir en oversikt over KONGSBERGs forbruk av energi, utslipp av klimagassen CO₂ og avfallshåndtering. Konsernets største positive bidrag når det gjelder klimautfordringene er gjennom våre leveranser av produkter og løsninger som bidrar til reduserte utslipp for våre kunder. Dette er sentralt i vår forretningsstrategi. Konsernet har i 2021 forpliktet seg til å sette mål for å redusere klimautslipp fra egen virksomhet, inklusive vår leverandørkjede, i henhold til Science Based Targets initiativ. Målene er beskrevet i kapittelet om miljø på [sidene 42–52](#) i denne rapporten. Her finnes også en detaljert oversikt over klima- og miljøregnskapet

for 2021. Vår ambisjon for perioden 2022–2030 er å redusere eget klimautslipp fra bruk av olje og gass med 50 prosent og fra intern bruk av elektrisitet 25 prosent ved energieffektivisering og tekniske oppgraderinger. Videre skal kjøp av elektrisitet ha opprinnelsesgaranti fra fornybar energikilde. Vi skal redusere utslipp fra transport og distribusjon med 25 prosent og fra egne forretningsreiser med 30 prosent. I tillegg har vi en ambisjon om at minst 2/3 av våre leverandører setter seg egne Science Based Targets for sin virksomhet i løpet av fem år.

Det er ikke rapportert alvorlige hendelser knyttet til forurensing av miljøet i 2021.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

KONGSBERGs mål for Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS) er at ingen ulykker skal skje med våre medarbeidere, besøkende, kunder eller samarbeidspartnere i vår globale virksomhet. For å realisere dette målet arbeider vi kontinuerlig med å bygge en sterk og proaktiv HMS-kultur.

I KONGSBERG skal sikkerhet alltid komme først, og våre medarbeidere og samarbeidspartnere har stoppordre dersom arbeidet går ut over sikkerheten. ▶

Vi tror på samarbeid, hvor vi alle har et personlig ansvar og jobber sammen for det grunnleggende prinsipp at HMS-arbeidet skal være forebyggende, og viktigheten av dette ble ytterligere forsterket under covid-19-pandemien.

I 2021 ble en felles global HMS kampanje rullet ut for å forsterke fokuset på trivsel og velvære via årets "Global HSE day".

Det gjennomføres løpende HMS-aktiviteter i alle forretningsområder for å forebygge uønskede hendelser, og gode HMS-tiltak blir delt mellom forretningsområdene.

Tiltak for å bidra til økt rapportering av nestenulykker, høyrisiko hendelser og HMS-observasjoner vektlegges, og er et viktig bidrag til å redusere skader og ulykker. På bakgrunn av dette har KONGSBERG besluttet å innføre et sentralt HMS-rapporte-

ringssystem for hele konsernet. På denne måten kan vi lære av hverandre og høste forbedringsforslag i hele organisasjonen. Utviklingen i antall arbeidsrelaterte hendelser med og uten fravær ("TRI") har økt fra 1,67 i 2020 til 2,23 i 2021. Majoriteten av personskadene er relatert til fallskader med begrenset skadeomfang. Forebyggende tiltak har blitt innført fortløpende.

Utstrakt bruk av hjemmekontor har medført at man har tatt i bruk forskjellige digitale læringsplattformer for å sikre opplæring i tider hvor man ikke kan være fysisk til stede på arbeidsplassen.

Det totale sykefraværet i konsernet har økt fra 2,9 prosent i 2020 til 3,0 prosent i 2021.

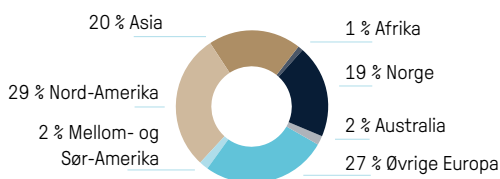
For virksomhetene i Norge er sykefraværet 3,2 prosent, samme nivå som i 2020. Covid-19-pandemien har hatt noen effekter på sykefraværet, dette gjelder

spesielt for situasjoner hvor medarbeidere har blitt pålagt å oppholde seg i karantene uten tilgang til egne arbeidsoppgaver. Det arbeides systematisk med oppfølging av sykemeldte, spesielt med å få langtidssykmeldte raskere tilbake i jobb. Ytterligere detaljer om bærekraftige nøkkeltall innen HMS finnes i konsernets bærekraftrapport, side 92.

Alle medarbeidere i Norge har tilgang til bedriftshelsetjeneste. I de utenlandske virksomhetene varierer dette i tråd med lokal praksis og lovgivning. Ved utgangen av 2021 var 37 prosent av KONGSBERGs medarbeidere ansatt utenfor Norge. Dette krever stor oppmerksomhet og innsikt i problemstillinger knyttet til HMS i de aktuelle landene.

Styret følger HMS-arbeidet tett, og gjennomgår HMS-rapportene hvert kvartal.

Driftsinntekter geografisk

Ansatte geografisk

1) Australia og Afrika

VÅRE MEDARBEIDERE

Antall medarbeidere	31.12.21	31.12.20
Kongsberg Defence & Aerospace	3 428	3 189
Kongsberg Maritime	6 857	6 815
Øvrige	837	685
Totalt i konsernet	11 122	10 689
Andel utenfor Norge	37 %	38 %

KONGSBERG har en unik og sterk bedriftskultur som er utviklet over mange år. Kulturen vår er en verdifull ressurs, som hjelper oss å tiltrekke oss mennesker med riktig adferd og kompetanse for å møte morgendagens tekniske utfordringer på en bærekraftig måte. Vi har i 2021 satt søkelys på den typiske KONGSBERG-adferden – vår visjon, våre felles verdier og vår gruppeidentitet. Gode, tydelige og delte verdier gir god adferd som gir forretningsmessige resultater. KONGSBERG har klare fellesnevner og disse

uttrykkes og oppleves på samme måte uansett hvor vi jobber. Verdien av samarbeid er grunnleggende for vår virksomhet. "Collaboration Award" er en pris som gis for å anerkjenne grupper og prosjekter hvor samarbeid har vært avgjørende for et vellykket resultat. I 2021 ble prisen delt ut for fjerde gang, og vinneren ble prosjektet Ubåtprosjektet 212 CD capture team. Prosjektet er et samarbeid mellom Kongsberg Defence & Aerospace, kta naval systems, Thyssenkrupp Marine Systems og Kongsberg Maritime.

Ledelse i KONGSBERG handler om å skape verdier og å oppnå resultater gjennom andre. Nøkkelen til suksess ligger i kombinasjonen av godt lederskap og dedikerte medarbeidere. Lederen skal utøve sitt lederskap basert på våre verdier, etiske retningslinjer og ledelsesprinsipper. Våre ledere skal skape et miljø der våre ansatte vil trives og har suksess for å møte de strategiske prioritene i kundetilfredshet, innovasjon og operasjonell excellence. På bakgrunn av dette har vi Leadership@KONGSBERG, som skal bidra til å tydeliggjøre og kvalitetssikre prosesser for målsetting, måloppfølging og evaluering av alle våre medarbeidere. I 2021 har en stor andel av våre

ansatte jobbet hjemmefra grunnet covid-19, derfor har vi prioritert tett oppfølging av medarbeidere og tydelig ledelse.

En viktig forutsetning for å lykkes langsiktig er at KONGSBERG forvalter medarbeidernes kompetanse på en god måte. Konsernet arbeider med økt utveksling av kunnskap og medarbeidere mellom forretningsområdene. Gode arbeidsprosesser og utviklingsmuligheter er viktige virkemidler for å rekruttere og beholde gode medarbeidere. KONGSBERG legger stor vekt på kompetanseutvikling, og arbeider kontinuerlig med å videreutvikle våre ansatte. 62 prosent av de ansatte i KONGSBERG har høyere utdanning.

I samarbeid med utdanningselskapet Kongsberg Technology Training Centre AS, hvor KONGSBERG er deleier, utdanner konsernet fagarbeidere innenfor flere fagområder. I 2021 hadde vi 196 lærlinger. Konsernet legger også til rette for, og stimulerer til, at egne ansatte kan ta fagbrev som privatist, såkalt praksiskandidat.

Samarbeidet med medarbeidernes fagforeninger og organisasjoner gjennom de etablerte samarbeids- og representasjonsordningene er godt, og gir verdifulle bidrag til å møte konsernets

utfordringer på en konstruktiv måte.

MANGFOLD

Nøkkeltall mangfold	31.12.21	31.12.20
Kvinneandel	20,4	20,1
Kvinneandel i ledende stillinger av totale lederstillinger	19 %	19 %
Kvinneandel i ledende stillinger nivå 1-3 av totale lederstillinger	25 %	23 %
Kvinneandel i konsernledelsen	22,2 %	25 %
Aksjeeiervalgte kvinner i styret	40 %	40 %

KONGSBERG er overbevist om at mangfold kommer vår virksomhet til gode, mangfold gir tilgang til et større spekter av talenter og sikrer en bedre og bredere kunde-forståelse, samt tilgang til nye markeder. Ulike perspektiver driver innovasjon og vekst. Derfor jobber vi systematisk og målrettet med å rekruttere og utvikle personer med forskjellig etnisk bakgrunn, alder og kjønn.

Selskapet er opptatt av å fremme likestilling og hindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene. Det er etablert mål på kort og lang sikt for å bidra til å øke kvinneandelen i konsernet, både med hensyn til ansettelse og lederstillinger.

I den grad det er mulig, søker KONGSBERG å tilpasse arbeidsforholdene, slik at også personer med nedsatt funksjonsevne kan ta arbeid i bedriften. Mangfold følges særlig opp av styrets kompensasjonsutvalg. Styret vurderer at konsernet er i overensstemmelse med gjeldende regelverk på området.

Se sidene 54–58 i denne rapporten for nærmere omtale av konsernets arbeid med mangfold og likestilling.

En viktig forutsetning for å lykkes langsiktig er at KONGSBERG forvalter medarbeidernes kompetanse på en god måte. Konsernet arbeider med økt utveksling av kunnskap og medarbeidere mellom forretningsområdene.

EIERSTYRING OG SELSKAPSELEDELSE

KONGSBERG har som mål å ivareta og øke interessentenes verdier gjennom å drive lønnsom, vekstorientert industriell utvikling i et langsiktig, bærekraftig og internasjonalt perspektiv. God eierstyring og selskapsledelse skal redusere risikoen ved virksomheten, samtidig som konsernets ressurser skal utnyttes på en effektiv og bærekraftig måte, og gjennom dette sikre størst mulig verdiskaping. Verdiene som skapes, skal komme aksjeeiere, medarbeidere, kunder og samfunnet til gode. Styret legger vekt på at konsernets styringsdokumenter gjennomgås årlig og oppdateres, slik at de i størst mulig grad er i overensstemmelse med "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse".

I henhold til regnskapsloven § 3-3b, skal selskapet utarbeide en redegjørelse om foretaksstyring. Redegjørelsen vil, i henhold til allmennaksjeloven § 5-6, bli gjenstand for behandling på ordinær generalforsamling. Redegjørelsen i årsrapportens kapittel 4 er basert på siste reviderte utgave av anbefalingen av 14.10.21.

STYREANSVARSFORSIKRING

Kongsberg Gruppen ASA har en styreansvarsforsikring gjeldende for konsernets styremedlemmer, konsernsjef og ledende ansatte. Styreansvarsforsikringen dekker rettslige finansielle krav som rettes mot styret eller ledelse basert på handlinger i styreverv eller ledelse. Forsikringen er gjeldende for alle KONGSBERG sine datterselskaper hvor KONGSBERG har eierandel mer enn 50 prosent. Forsikringen er plassert hos vel ansatte forsikrings-selskap med god rating.

LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret har et eget kompensasjonsutvalg som blant annet behandler alle vesentlige forhold knyttet til lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte før formell styrebehandling og beslutning. I tråd med norsk aksjelovgivning har styret også utarbeidet en egen rapport "Rapport for godtgjørelse for ledende personer i KONGSBERG 2021", som vil publiseres i forbindelse med innkalling til Generalforsamling.

ÅRSRESULTAT OG DISPONERING

Morselskapet Kongsberg Gruppen ASA hadde i 2021 et årsresultat på MNOK 5.782. Styret foreslår følgende disponeringer i Kongsberg Gruppen ASA:

Avsatt utbytte	MNOK	2 736
Til egenkapital	MNOK	3 046
Totalt disponibelt	MNOK	5 782

Forslaget til utbytte utgjør 119,5 prosent av konsernets ordinære årsresultat.

FORTSATT DRIFT

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede. Fremtidige resultatprognoser og konsernets langsiktige strategiske prognoser ligger til grunn for dette. Konsernet er i en god økonomisk og finansiell stilling.

Kongsberg, 16. mars 2022

Eivind Reiten
Styreleder

Anne-Grete Strøm-Erichsen
Styrets nestleder

Merete Hverven
Styremedlem

Morten Henriksen
Styremedlem

Per A. Sørli
Styremedlem

Rune Fanøy
Styremedlem

Oda Linn A. Ellingsen
Styremedlem

Jo Even Bjerknes
Styremedlem

Geir Håøy
Konsernsjef

Årsregnskap og noter

Side

Side

KONGSBERG (KONSERN)

133	<u>Resultatregnskap</u>
134	<u>Oppstilling over totalresultat</u>
135	<u>Oppstilling over finansiell stilling per 31.12.</u>
136	<u>Oppstilling over endring i egenkapital</u>
137	<u>Kontantstrømpoppstilling</u>
138	<u>Noter</u>
138	1 <u>Generell informasjon</u>
138	2 <u>Grunnlag for utarbeidelse av konsernregnskapet</u>
139	3 <u>Sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper</u>
146	4 <u>Virkelig verdi</u>
147	5 <u>Styring av kapital og finansiell risiko</u>
149	6 <u>Driftssegmenter</u>
152	7 <u>Inntektsføring av kundekontrakter</u>
156	8 <u>Andeler i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper</u>
157	9 <u>Varelager</u>
157	10 <u>Personalkostnader, godtgjørelse til ledelsen og styret</u>
158	11 <u>Pensjoner</u>
162	12 <u>Eiendom, anlegg og utstyr</u>
163	13 <u>Leieavtaler</u>
165	14 <u>Immaterielle eiendeler</u>
166	15 <u>Test av verdifall på goodwill</u>
168	16 <u>Finansinntekter og finanskostnader</u>
168	17 <u>Skatt</u>
171	18 <u>Resultat per aksje</u>
171	19 <u>Andre langsiktige eiendeler</u>
172	20 <u>Fordringer og kredittisiko</u>
173	21 <u>Finansielle instrumenter</u>
173	A) <u>Virkelig verdi derivater</u>
174	B) <u>Valutarisiko og valutasikring</u>
177	C) <u>Kontantstrømsikringer</u>
178	D) <u>Renterisiko knyttet til lån</u>
179	E) <u>Likviditetsrisiko</u>
180	F) <u>Oppsummering finansielle eiendeler og forpliktelser</u>
181	G) <u>Vurdering av virkelig verdi</u>
181	H) <u>Estimatusikkerhet</u>
181	22 <u>Betalingsmidler</u>
182	23 <u>Aksjekapital</u>
183	24 <u>Avsetninger</u>
184	25 <u>Andre kortsiktige forpliktelser</u>
185	26 <u>Pantstillelser og garantier</u>
185	27 <u>Godtgjørelse til revisor</u>

186	28 <u>Oversikt over konsernselskaper</u>
188	29 <u>Transaksjoner med nærstående parter</u>
189	30 <u>Avhendet virksomhet</u>
190	31 <u>Definisjoner & forkortelser</u>
191	32 <u>Hendelser etter balansedagens utløp</u>

KONGSBERG GRUPPEN ASA

192	<u>Resultatregnskap</u>
193	<u>Balanse per 31.12.</u>
194	<u>Kontantstrømpoppstilling</u>
195	<u>Noter</u>
195	1 <u>Regnskapsprinsipper</u>
196	2 <u>Egenkapitalavstemming</u>
196	3 <u>Aksjer i datterselskap</u>
197	4 <u>Lønnskostnader og godtgjørelser til revisor</u>
197	5 <u>Pensjoner</u>
198	6 <u>Skatt</u>
199	7 <u>Rentebærende lån og lånerammer</u>
200	8 <u>Garantier</u>
201	9 <u>Nærstående parter</u>
202	10 <u>Valutasikring</u>
204	11 <u>Betalingsmidler</u>

Resultatregnskap

KONGSBERG (KONSERN)

MNOK	Note	2021	2020
Driftsinntekter	6, 7	27 449	25 612
Sum inntekter		27 449	25 612
Varekostnader	9	(9 577)	(8 850)
Personalkostnader	10, 11	(9 975)	(9 510)
Andre driftskostnader	27	(3 810)	(4 001)
Driftsresultat før avskrivninger og amortiseringer (EBITDA)	6, 31	4 086	3 250
Avskrivninger	6, 12	(476)	(481)
Avskrivninger leasingeiendeler	6, 13	(396)	(411)
Nedskrivninger eiendom, anlegg og utstyr	6, 12	(9)	(52)
Amortiseringer	6, 14	(341)	(339)
Nedskrivninger immaterielle eiendeler	6, 14	(2)	(60)
Driftsresultat (EBIT)	6, 31	2 863	1 905
Resultatandel felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper	8	244	186
Finansinntekter	16	83	103
Finanskostnader	16	(136)	(196)
Renter på leasingforpliktelse	13, 16	(132)	(142)
Resultat fra videreført virksomhet før skatt		2 922	1 855
Skattekostnad	17	(632)	(374)
Resultat fra videreført virksomhet etter skatt		2 290	1 481
Resultat fra avhendet virksomhet etter skatt	30	-	1 451
Resultat etter skatt		2 290	2 932
<i>Henførbart til:</i>			
Aksjeeiere i morselskapet		2 159	2 891
Ikke-kontrollerende interesser		131	41
<i>Resultat per aksje / Resultat per aksje, utvannet – NOK</i>			
- for resultat fra videreført virksomhet	18	12,06	8,01
- for resultat fra videreført virksomhet, utvannet	18	12,06	8,01
- for periodens resultat	18	12,06	16,08
- for periodens resultat, utvannet	18	12,06	16,08

Oppstilling over totalresultat

KONGSBERG (KONSERN)

MNOK	Note	2021	2020
Resultat etter skatt		2 290	2 932
Spesifikasjon av utvidet resultat			
<i>Poster som vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder</i>			
Endring i virkelig verdi finansielle instrumenter			
- Kontantstrømsikringer	21 C	75	(19)
- Rente- og valutabytteavtaler	21 C	45	(99)
Skatteeffekt kontantstrømsikringer og rente- og valutabytteavtaler	17	(26)	26
Omregningsdifferanser valuta	21 B	(194)	76
Sum poster som vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder		(100)	(16)
<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert over resultatet</i>			
Estimatavvik pensjoner	11	(145)	(167)
Skatteeffekt estimatavvik pensjoner	17	32	37
Sum poster som ikke vil bli reklassifisert over resultatet		(113)	(131)
Utvidet resultat for perioden		(213)	(147)
Totalresultat for perioden		2 077	2 785
<i>Henførbart til:</i>			
Aksjeeiere i morselskapet		1 967	2 776
Ikke-kontrollerende interesser		110	9

Oppstilling over finansiell stilling per 31.12.

KONGSBERG (KONSERN)

MNOK	Note	2021	2020
Eiendeler			
<i>Anleggsmidler</i>			
Eiendom, anlegg og utstyr	12	3 901	3 665
Leasingeiendeler	13	1 715	1 965
Goodwill	14, 15	3 139	3 143
Andre immaterielle eiendeler	14	1 900	2 053
Utsatt skattefordel	17	248	306
Andeler i felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper	8	3 609	3 465
Andre langsiktige eiendeler	19	172	209
Sum anleggsmidler		14 686	14 808
<i>Omløpsmidler</i>			
Varelager	9	4 306	4 132
Kundefordringer	20	4 518	5 542
Kundekontrakter, eiendel	7	6 518	5 784
Derivater	21 A	545	964
Andre kortsiktige fordringer	20	620	580
Betalingsmidler	22	8 118	7 420
Sum omløpsmidler		24 624	24 422
Sum eiendeler		39 310	39 230
Egenkapital, forpliktelses og avsetninger			
<i>Egenkapital</i>			
Innskutt egenkapital		5 932	5 933
Opptjent egenkapital		7 079	6 754
Andre reserver		458	559
Sum aksjeeiere i morselskapet		13 470	13 246
Ikke-kontrollerende interesser		149	55
Sum egenkapital	23	13 618	13 301
<i>Langsiktige forpliktelses og avsetninger</i>			
Langsiktig rentebærende lån	21 D	2 450	1 971
Langsiktige leasingforpliktelses	13	1 500	1 753
Pensjonsforpliktelses	11	1 104	1 137
Avsetninger	24	121	117
Utsatt skatt	17	1 281	1 194
Andre langsiktige forpliktelses		72	61
Sum langsiktige forpliktelses og avsetninger		6 528	6 233
<i>Kortsiktige forpliktelses og avsetninger</i>			
Kundekontrakter, forpliktelse	7	11 787	11 217
Derivater	21 A	378	546
Avsetninger	24	1 596	1 608
Kortsiktig rentebærende lån	21 D	-	1 500
Kortsiktige leasingforpliktelses	13	380	339
Andre kortsiktige forpliktelses og avsetninger	25	5 024	4 486
Sum kortsiktige forpliktelses og avsetninger		19 164	19 696
Sum forpliktelses og avsetninger		25 692	25 929
Sum egenkapital, forpliktelses og avsetninger		39 310	39 230

Kongsberg,
16. mars 2022

Eivind Reiten
Styreleder

Anne-Grete Strøm-Erichsen
Styrets nestleder

Merete Hverven
Styremedlem

Morten Henriksen
Styremedlem

Per A. Sørli
Styremedlem

Rune Fanøy
Styremedlem

Oda Linn A. Ellingsen
Styremedlem

Jo Even Bjerknes
Styremedlem

Geir Håøy
Konsernsjef

Oppstilling over endring i egenkapital

KONGSBERG (KONSERN)

	Note	Aksjeeiere i morselskapet				Opptjent egenkapital	Sum	Ikke-kontrollerende interesser	Sum egenkapital
		Innskutt kapital		Andre reserver					
		Aksje-kapital	Annen innskutt egenkapital	Sikrings-reserve	Om-regnings-differanse				
<i>MNOK</i>									
Egenkapital per 1.1.20		225	5 708	(166)	737	6 249	12 753	57	12 810
Resultat etter skatt		-	-	-	-	2 890	2 890	41	2 932
Utvidet resultat		-	-	(92)	80	(103)	(115)	(33)	(147)
Transaksjoner med egne aksjer i fbm aksjeprogram for ansatte		-	-	-	-	(15)	(15)	-	(15)
Utbetalt utbytte	23	-	-	-	-	(450)	(450)	-	(450)
Tilleggsutbytte		-	-	-	-	(1 800)	(1 800)	-	(1 800)
Kjøp/salg ikke-kontrollerende interesser		-	-	-	-	(29)	(29)	-	(29)
Utbytte ikke-kontrollerende interesser		-	-	-	-	11	11	(11)	-
Egenkapital per 31.12.20		225	5 708	(258)	817	6 754	13 246	55	13 301
Egenkapital per 1.1.21		225	5 708	(258)	817	6 754	13 246	55	13 301
Resultat etter skatt		-	-	-	-	2 159	2 159	131	2 290
Utvidet resultat		-	-	94	(194)	(92)	(192)	(21)	(213)
Transaksjoner med egne aksjer i fbm aksjeprogram for ansatte		-	-	-	-	(62)	(62)	-	(62)
Utbetalt utbytte	23	-	-	-	-	(1 425)	(1 425)	-	(1 425)
Kapitalnedsettelse		(1)	-	-	-	(194)	(196)	-	(196)
Tilbakekjøp aksjer tilbakekjøps-program		-	-	-	-	(72)	(72)	-	(72)
Kjøp/salg ikke-kontrollerende interesser		-	-	-	-	11	11	(12)	(1)
Utbytte ikke-kontrollerende interesser		-	-	-	-	-	-	(5)	(5)
Egenkapital per 31.12.21		224	5 708	(165)	623	7 079	13 470	149	13 618

Kontantstrømpoppstilling

KONGSBERG (KONSERN)

MNOK	Note	2021	2020
Resultat etter skatt		2 290	2 932
Avskrivninger/nedskrivninger på eiendom, anlegg og utstyr	12	485	533
Avskrivninger leasingeiendeler	13	396	411
Amortiseringer/nedskrivninger på immaterielle eiendeler	14	342	400
Resultatandel felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper	8	(244)	(186)
Netto finansposter	16	185	235
Skattekostnad	17	632	374
Gevinst ved salg av avhendet virksomhet	30	-	(1 431)
Resultat etter skatt avhendet virksomhet	30	-	(20)
Driftsresultat før avskrivninger og amortiseringer (EBITDA) fra avhendet virksomhet		-	40
<i>Justert for</i>			
Endring i kundekontrakter, eiendel		(2 044)	(553)
Endring i kundekontrakter, forpliktelse		2 170	1 199
Endring i andre kortsiktige forpliktelser		404	(1 422)
Endring i varelager		(174)	(276)
Endring i kundefordringer		1 057	623
Endring i andre kortsiktige fordringer		124	301
Endring i avsetninger og andre tidsavgrensninger		(288)	(246)
Betalte skatter	17	(366)	(165)
Endring i netto omløpsmidler og andre driftsrelaterte poster		884	(539)
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		4 970	2 751
<i>Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter</i>			
Utbytte fra felleskontrollerte ordninger og tilknyttede selskaper	8	147	130
Salg av eiendom, anlegg og utstyr	12	21	29
Kjøp av eiendom, anlegg og utstyr	12	(576)	(535)
Aktivert egenutvikling og andre immaterielle eiendeler	14	(215)	(224)
Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskap	8	(85)	(59)
Kjøp av finansielle aksjer		(39)	-
Salg av virksomhet	30, 17	47	3 051
Oppgjør av rente- og valutabytteavtaler	21 B	(116)	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(814)	2 392
<i>Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter</i>			
Opptak av rentebærende lån	21 D	500	-
Nedbetaling av rentebærende lån	21 D	(1 521)	(617)
Nedbetaling av leasingforpliktelser	13	(357)	(342)
Renteinntekter		45	57
Betalte renter		(76)	(102)
Betalte renter på leasingforpliktelser	13	(132)	(142)
Netto utbetaling i aksjeprogram for ansatte		(91)	(51)
Tilbakekjøp aksjer under tilbakekjøpsprogram		(317)	(29)
Utbytte betalt til aksjonærene i morselskapet	23	(1 440)	(450)
- herav utbytte egne aksjer		15	2
Tilleggsutbytte		-	(1 800)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(3 374)	(3 474)
Sum kontantstrøm		781	1 669
Effekt av valutakursendringer på betalingsmidler		(84)	97
Netto endring betalingsmidler		697	1 766
Betalingsmidler ved begynnelsen av året		7 420	5 654
Betalingsmidler ved periodens slutt	22	8 118	7 420

Noter

KONGSBERG (KONSERN)

1 GENERELL INFORMASJON

Kongsberg Gruppen er et internasjonalt teknologikonsern. Morselskapet Kongsberg Gruppen ASA er et allmennaksjeselskap som har hovedkontor på Kongsberg, Norge. Selskapets aksjer omsettes på Oslo Børs. Kongsberg Gruppens konsernregnskap for regnskapsåret 2021 ble godkjent i styremøte den 16.3.22. Konsernregnskapet for 2021 inkluderer morselskapet og datterselskaper (samlet referert til som "KONGSBERG" eller "konsernet") samt konsernets andeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter.

2 GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV KONSERNREGNSKAPET

Konsernregnskapet er presentert i norske kroner (NOK), og alle tall er oppgitt i hele millioner, bortsett fra der hvor annet er angitt. Som følge av avrundning, kan det forekomme at tallene i en eller flere linjer eller kolonner i konsernregnskapet ikke lar seg summere i totalen i linjen eller kolonnen.

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med EU-godkjente International Financial Reporting Standards (IFRS) og tilhørende fortolkninger, samt ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven. Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost med unntak for følgende eiendeler og forpliktelser:

- Finansielle derivater (valutaterminkontrakter, valutaopsjoner, rente- og valutabytteavtaler og rentebytteavtaler), som er verdsatt til virkelig verdi
- Enkelte finansielle eiendeler som er verdsatt til virkelig verdi

Estimatusikkerhet og vurdering av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet har selskapets ledelse benyttet estimater basert på skjønn og forutsetninger som er vurdert å være realistiske basert på erfaring og markedsforhold. Det vil kunne oppstå situasjoner som kan føre til endrede estimater og forutsetninger, som igjen vil påvirke selskapets eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimatenes vurderes fortløpende og innregnes i perioden hvor de oppstår. Ved utarbeidelse av det konsoliderte årsregnskapet har ledelsen gjort vesentlige vurderinger basert på skjønn knyttet til anvendelse av regnskapsprinsippene.

For nærmere informasjon om estimatusikkerhet og områder for anvendelse av skjønn, som kan medføre en vesentlig endring av beløpene innen neste regnskapsperiode, henvises det til følgende noter:

- [Note 7](#) "Inntektsføring av kundekontrakter"
- [Note 11](#) "Pensjoner"
- [Note 13](#) "Leieavtaler"
- [Note 15](#) "Test av verdifall på goodwill"
- [Note 17](#) "Skatt"
- [Note 21](#) "Finansielle instrumenter"
- [Note 24](#) "Avsetninger"

3 SAMMENDRAG AV VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

A) Konsolidering

Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er eksponert for variabilitet i avkastningen fra en enhet og har evne til å påvirke denne avkastningen gjennom sin innflytelse over enheten. Datterselskaper konsolideres fra den dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører.

Ved kjøp av datterselskaper innregnes disse til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Virkelig verdi henføres til identifiserte eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser. Merverdi som ikke kan henføres til bestemte eiendeler, er oppført som goodwill. Ved kjøp av nye datterselskaper innregnes resultat, eiendeler og forpliktelser i konsernregnskapet fra oppkjøpstidspunktet. Oppkjøpstidspunktet er det tidspunktet hvor KONGSBERG oppnår kontroll over det oppkjøpte selskapet. Normalt vil kontroll oppnås når alle betingelser i avtalen er oppfylt. Eksempler på betingelser kan være godkjenning av styret, generalforsamling eller godkjenning fra konkurransemyndighetene. Ved trinnvise oppkjøp legges verdiene ved tidspunkt for kontroll til grunn. Goodwill beregnes på tidspunktet når kontroll oppnås.

Betinget vederlag som skal utbetales på et senere tidspunkt dersom gitte forutsetninger ved oppkjøpet oppfylles, blir innregnet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av betinget vederlag blir resultatført. Transaksjonsutgifter i sammenheng med virksomhetssammenslutningen kostnadsføres når de påløper.

Datterselskaper som er solgt i løpet av året, er tatt med i resultatregnskapet for konsernet frem til det tidspunktet når kontroll opphører. Normalt vil kontroll opphøre når alle betingelser i avtalen er oppfylt. Konsekvensen ved manglende oppfyllelse er heving av avtalen. Virksomheter solgt i perioden som utgjør et selvstendig virksomhetsområde, presenteres som virksomhet under avhendelse på en egen linje i resultatregnskapet for hele regnskapsåret og i resultatregnskapets sammenligningstall.

Selskaper som inngår i konsernet, fremgår av [note 28](#) "Oversikt over konsernselskaper".

Felleskontrollerte ordninger

Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor. KONGSBERG har vurdert sine felleskontrollerte ordninger og kommet til at de er felleskontrollerte virksomheter. Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er enheter hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel mellom 20 % og 50 %). Betydelig innflytelse er makt til å delta i finansielle og driftsmessige prinsippavgjørelser i selskapet, men hvor KONGSBERG likevel ikke har kontroll eller felleskontroll. Ved eierandel under 20 % må det, for å kunne behandles som tilknyttet selskap, klart demonstreres at betydelig innflytelse foreligger, for eksempel gjennom aksjonærvtaler. Konsernregnskapet inkluderer konsernets andel av resultat fra tilknyttede selskaper innregnet etter egenkapitalmetoden fra det

tidspunkt betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører. Dersom konsernets andel av negativt resultat overstiger verdi av investeringen, reduseres balanseført verdi av investeringen til null og innregning av ytterligere negativt resultat opphører. Unntaket er de tilfeller hvor konsernet har forpliktelse til å dekke negative resultater.

Eliminering av transaksjoner

Kjøp, salg, mellomværende og urealiserte gevinster oppstått ved transaksjoner mellom konsernselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte ordninger blir eliminert ved konsolidering. Urealisert tap elimineres tilsvarende såfremt dette ikke er et verdifall som krever innregning i konsernregnskapet.

Ikke-kontrollerende interesser

Ikke-kontrollerende interesser er inkludert i konsernets egenkapital på egen linje og andel av resultatet er inkludert i årets resultat. Ikke-kontrollerende interesser omfatter andel av virkelig verdi av datterselskapet inkludert andel av identifiserte merverdier på oppkjøpstidspunktet. Ved oppkjøp hvor det foreligger ikke-kontrollerende eierinteresser blir goodwill i de fleste tilfeller avgrenset til KONGSBERG sin andel. Andel av totalresultatet henføres selv om dette medfører en negativ ikke-kontrollerende interesse.

B) Utenlandsk valuta

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner, som også er morselskapets funksjonelle valuta. Hver enhet i konsernet vurderer sin funksjonelle valuta, og hver transaksjon i regnskapet til de enkelte enhetene blir målt i enhetens funksjonelle valuta. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til funksjonell valuta på transaksjonstidspunktet. Kundekontrakter i valuta forskjellig fra den funksjonelle valuta sikres og inntektsføres basert på valutastikret kurs. Eventuelle usikrede fordringer og andre forpliktelser i ikke-funksjonell valuta omregnes til balansedagens kurs, og valutakursdifferansene er innregnet i resultatet. Differanser som oppstår ved omregning av kontantstrømsikringer, og som tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, er innregnet som endring i virkelig verdi på kontantstrømsikringer i utvidet resultat. Når kontantstrømsikringene realiseres, blir effektene tatt over årsresultatet. Se også [note 3 J](#) "Finansielle instrumenter".

Gevinster og tap knyttet til pengeposter i ikke-funksjonell valuta, som er en del av varekretsløpet, inngår i driftsresultat før avskrivninger og amortiseringer. Øvrige gevinster og tap knyttet til poster i ikke-funksjonell valuta er klassifisert som finansinntekter eller -kostnader.

Omregning av utenlandske datterselskaper

Eiendeler og forpliktelser i utenlandske virksomheter, med annen funksjonell valuta enn norske kroner, omregnes i hovedsak til norske kroner med valutakurs på balansedagen. Inntekter og kostnader omregnes månedlig basert på gjennomsnittskurser. Omregningsdifferanser innregnes i utvidet resultat. Når en utenlandsk virksomhet avhendes på en slik måte at KONGSBERG ikke lenger har kontroll, resultatføres akkumulerte omregningsdifferanser og reverseres samtidig i utvidet resultat.

C) Inntektsføring av kundekontrakter

For inntektsføring av kundekontrakter er det 5 trinn som skal vurderes for å konkludere med korrekt inntektsføring:

- Trinn 1: Identifisere kundekontrakter
- Trinn 2: Identifisere separate leveranseforpliktelse
- Trinn 3: Fastsette transaksjonsprisen
- Trinn 4: Allokere transaksjonsprisen
- Trinn 5: Inntektsføre når leveranseforpliktelsen er oppfylt

Trinn 1: Identifisere kundekontrakter

Første trinn i vurderingsmodellen angir kriterier for at en kundekontrakt skal foreligge. I hovedsak går dette på at kontrakten skal ha en kommersiell substans og at sentrale vilkår knyttet til leveransen skal være avtalt mellom partene (partenes rettigheter og forpliktelser, betalingsvilkår mv.). Det må også være sannsynlig at KONGSBERG vil få oppgjør for leveransen. Det er i utgangspunktet ikke et krav om at kundekontrakten skal være skriftlig, men KONGSBERG har satt skriftlighet som et krav.

Trinn 2: Identifisere separate leveranseforpliktelser

Regnskapsstandarden krever videre at det gjøres en vurdering av alle varer og tjenester som selger har forpliktet seg til i kontrakten med tanke på om de skal behandles som separate leveranseforpliktelser eller samlet med hensyn til inntektsføring. Vurderingene faller ned på om varer og tjenester i avtalen er egnet til å leveres separat, og i neste omgang om kontrakten er utformet slik at de enkelte varene og tjenestene gir kunden en verdi alene. Sistnevnte vurderes ut ifra konkrete kontraktbetingelser. En serie av tilnærmet like leveranser i samme kontrakt vurderes som én leveranseforpliktelse.

Eksempler hvor kontrakter normalt skal deles opp er salg av flere forskjellige produkter i en kontrakt som brukes av kunden uavhengig av hverandre, varer med etterfølgende service-avtaler, lisenser og tjenester. Enkelte områder i KONGSBERG har de sistnevnte typer kontrakter. Dette utgjør ikke en vesentlig andel av KONGSBERGs omsetning.

Kongsberg Maritime (KM) leverer integrerte løsninger innenfor én kontrakt hvor leveransen består av flere av KM sine produkter som skal fungere sammen og godkjennes samlet ved overlevering til kunden. I tillegg har KM gjennom oppkjøpet av CM en vesentlig andel utstyrsleveranser. Utstyrsleveransene er frittstående og behandles som separate leveringsforpliktelser.

Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) sine leveranser er ofte utviklingsprosjekter der sluttprosjektet består av mange komponenter og undersystemer integrert i ett system. Kontraktene består derfor typisk av én leveringsforpliktelse som er det integrerte systemet godkjent av kunden gjennom slutttester.

KDA har også serier av like leveranser som inngår i én kontrakt. Disse håndteres som én leveringsforpliktelse.

Både KM og KDA leverer utstyr og tjenester til ettermarkedet. Disse leveransene behandles som separate leveringsforpliktelser.

Trinn 3: Fastsette transaksjonsprisen

Tredje trinn er å fastsette transaksjonsprisen som tilsvarende forventet vederlag fra kunden. I de fleste tilfeller vil dette beløpet være lett å bestemme siden KONGSBERG i stor utstrekning bruker faste priser i sine kundekontrakter. Likevel finnes det tilfeller som krever vurdering. Dette gjelder i hovedsak ulike former for rabatter og incentivordninger, finansieringselementer i kontraktene og opsjoner. Ved rabatter og incentivordninger i en kundekontrakt legges beste estimat til grunn ved fastsettelse av transaksjonsprisen. For kontrakter under ett år skilles ikke finansieringselementet ut fra kontraktsinntekten. For

kontrakter hvor finansieringselementet er utover ett år og samtidig er vesentlig skilles dette fra kontraktsinntekten. I tillegg kan det forkomme tilfeller av inntektsreduksjoner som følge av forsinkelsesavgifter eller andre variable elementer. Ved fastsettelse av transaksjonsprisen hensyntas disse kun hvis det er svært sannsynlig at de vil inntreffe.

Trinn 4: Allokere transaksjonsprisen

Etter at transaksjonsprisen er fastsatt, allokeres transaksjonsprisen til hver enkelt leveranseforpliktelse som er identifisert under trinn 2 basert på selvstendig salgspris. Selvstendig salgspris er normalt prisen på produktet når det selges separat fratrukket eventuelle rabatter som må fordeles. Dersom denne prisen ikke er direkte observerbar estimeres den. Dette gjelder som oftest allokeringen av inntekter mellom lisenser og tjenester, men også ved fordeling av inntekter mellom ulike produkter som leveres som en integrert løsning. Integrerte løsninger er i all hovedsak vurdert som én leveranseforpliktelse under trinn 2 fordi systemene skal fungere sammen og at det normalt er én felles godkjennelse av leveransen totalt sett. Én leveranseforpliktelse kan likevel få allokert ulike priser på forskjellige deler av kundekontrakten. Dette gjøres etter tilsvarende pristfastsettelse som beskrevet over. Resultatet av dette blir at leveransen kan få en ulik inntjening i forskjellige faser av kundekontrakten avhengig av hvilke deler som anses overført til kundens kontroll.

Trinn 5: Inntektsføre når leveranseforpliktelsen er oppfylt

Siste trinnet i modellen gir bestemmelser for når inntekten skal innregnes, og det skilles mellom leveranseforpliktelser som skal innregnes på ett tidspunkt eller over tid. I KONGSBERG brukes det i stor utstrekning inntektsføring basert på fremdrift i prosjektene. Prinsippet i IFRS 15 er at kontroll over eiendelen skal være overført til kunden før KONGSBERG kan inntektsføre. Kontroll vil normalt innebære at kunden har mulighet til direkte bruk av en eiendel, kunne oppnå det vesentligste av de gjenværende fordelene av en eiendel, og mulighet til å forhindre at andre kan styre bruken av, og oppnå fordeler av en eiendel. Dette vurderes konkret for hver leveranseforpliktelse. Videre angir IFRS 15 tre tilfeller hvor selger skal inntektsføre en leveranse over tid:

- a) Selger bygger en eiendel som kontrolleres av kunden, for eksempel hvor selger konstruerer en eiendel på kundens eiendom.
- b) Kunden mottar varer/tjenester fra selger i en løpende leveranseforpliktelse og forbruker disse samtidig. Dette vil normalt gjelde for de fleste tjenester.
- c) Selger utvikler en eiendel som ikke har et alternativt bruksområde for selger, og selger har gjennom kontrakt rett til å kreve betalt for arbeid til dato (påløpte kostnader pluss margin). Med tanke på alternativt bruksområde er det sluttproduktet som skal vurderes.

Som det fremgår av punktene over må ikke kontrolloverføring være fysisk (jf. pkt. a og b), men kan også være basert på kontrakt (jf. pkt. c). KONGSBERG har sin hovedvekt av kontrakter som inntektsføres basert på fremdriftsmåling (over tid) i kategori c, hvor den fysiske overleveringen av produktene ikke skjer løpende, men når produktene er ferdig konstruert og ofte mot slutten av kontrakten. Vurderingene er basert på forskjellige kriterier avhengig av produkt og prosjekter, men hvor de viktigste er:

- kundespesifikke tilpasninger av forskjellig grad,
  - det er et begrenset marked for tilsvarende produkter,
  - systemene installeres/ integreres med kundens eiendom løpende eller ved slutten av prosjektet, og
  - det krever mye å omarbeide produktene til en annen kunde.
- KONGSBERG har kontrakter som juridisk sett gir KONGSBERG krav på dekning av påløpte kostnader pluss margin hvis kunden skulle kansellere kontrakter uten rimelig grunn.

“Kundekontrakter, eiendel” og “kundekontrakter, forpliktelse”

KONGSBERG har på linjen “kundekontrakter, eiendel” samlet alle eiendelsposter tilknyttet kundekontrakter med unntak av kundefordringer. Dette innbefatter opptjent ikke fakturert inntekt, forskudd til underleverandører, varer innkjøpt eller allokert til inngåtte kundekontrakter, men som ikke er bearbeidet og ikke har skapt fremdrift i prosjektet og varer i arbeid på prosjekter som inntektsføres ved levering.

Balansført verdi av kundekontrakter presenteres i oppstilling over finansiell stilling basert på en vurdering av den enkelte kundekontrakts finansielle status. Klassifiseringen gjøres kontrakt for kontrakt med mindre det foreligger en avtale om motregning. I så fall kan de aktuelle kontraktene sees i sammenheng. For hver enkelt kundekontrakt nettes samtlige balanseposter, med unntak av kundefordringer (presenteres på linjen “Kundefordringer”), mot hverandre slik at nettoeksponeringen på den enkelte kundekontrakt i konsernregnskapet presenteres på en linje i oppstilling over finansiell stilling. Den enkelte kundekontrakt presenteres da enten som “kundekontrakter, eiendel”, eller som “kundekontrakter, forpliktelse”.

De fleste kundeprosjekter i KONGSBERG som inntektsføres over tid bruker fremdrift basert på kostnader som fremdriftsmål. Dette innebærer at man estimerer totalkostnaden i prosjekter og at inntektsføringen skjer basert på påløpte kostnader i forhold til forventede totalkostnader. I noen områder brukes det tilnærminger til fremdrift basert på påløpte kostnader og det kan gi positive beholdninger i prosjektene. Dette skyldes i stor grad at produksjonen er påbegynt, men at det ikke er regnskapsført inntekt fordi produksjonen ikke er allokert til konkrete ordre eller at inntekt, av vesentlighetshensyn, først inntektsføres ved ferdigstilling av den enkelte komponent. Årsaken er at varer ofte flyttes fra varelager til prosjektene uten at det har skjedd kontrolloverføring til kunde, og det er derfor behov for å bruke alternative fremdriftsmål, for eksempel påløpte timer, som en tilnærming til fremdrift basert på kostnader. KONGSBERG har vesentlige positive prosjektbeholdninger i sin balanse. Disse beholdningene består i hovedsak av utført, ikke fakturert arbeid, og komponenter som er tatt ut av varelager, men ikke er installert i prosjektene, og mellomværende med underleverandører.

I en del tilfeller mottas forskudd fra kunde, eller kunde faktureres før kontroll er overført. Dette presenteres som en “kundekontrakt, forpliktelse”. “Kundekontrakt, forpliktelse” vil også oppstå som følge av kostnadsperiodiseringer foretatt under oppfyllelse av kundekontraktene. Alle gjeldsposter tilknyttet kundekontrakter er samlet på denne linjen med unntak av leverandørgjeld. På samme måte som på eiendelssiden presenteres balansepostene for kundekontrakter som inntektsføres etter fremdrift sammen med de som inntektsføres ved levering.

Innregnet opptjent kontraktsfortjeneste er en forholdsmessig andel av forventet total kontraktsfortjeneste ut ifra fullføringsgrad. Dersom kontraktsfortjenesten ikke kan estimeres med rimelig grad av sikkerhet, inntektsføres prosjektet uten fortjeneste inntil pålidelige estimater foreligger. Innregnet opptjent kontraktsfortjeneste klassifiseres som “kundekontrakter, eiendel” i balansen. Ved fakturering reklassifiseres kundekontrakt eiendel til kundefordringer.

I særskilte tilfeller vil arbeid på prosjekter bli påbegynt og kostnader aktivert uten at det foreligger inngåtte kontrakter med kunder. Dette forutsetter at det er overveiende sannsynlighet for kontraktsinngåelse. Inntil kontrakt er inngått klassifiseres denne type aktiverte kostnader som varelager.

D) Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringen i utsatt skatt. Eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt beregnes ved å ta utgangspunkt i midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanseverdier ved periodens slutt (gjeldsmetoden). Det er beregnet utsatt skatt av netto skatteøkende midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanseverdier etter utligning av skattereduserende midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring dersom dette tilfredsstiller kravene i IAS 12.71.

For kundekontrakter som inntektsføres over tid er det lagt til grunn at skattemessig inntektsføring først skal finne sted når kontroll og risiko overdras til kunden, og KONGSBERG har endelig krav på vederlaget i kontrakten. KONGSBERG har store og langsiktige pågående kontrakter og deriv oppstår ofte betydelige skatteøkende midlertidige forskjeller.

Eiendel ved utsatt skatt er bare innregnet i den utstrekning det er sannsynlig at det vil foreligge en fremtidig skattepliktig inntekt som den skattereduserende forskjellen kan utnyttes mot. Eiendel ved utsatt skatt er vurdert for hver periode og vil bli fraregnet dersom det ikke lenger er sannsynlig at skattefordelen vil bli realisert. Utsatt skatt nettoføres innenfor samme skatteregime for selskaper som inngår i samme skattekonsern.

E) Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter består av renteinntekter, utbytte, valutagevinster, gevinst ved realisasjon av “Eiendeler til virkelig verdi over resultatet” og andre finansinntekter. Renteinntekter innregnes etter hvert som de påløper ved bruk av effektiv rente, mens utbytte blir innregnet på dato for beslutning i generalforsamlingen som vedtar utbytte.

Finanskostnader består av rentekostnader inklusive renter på leasingforpliktelser (se note 13), valutataap, tap ved realisasjon av “Eiendeler til virkelig verdi over resultatet”, og andre finanskostnader. Rentekostnader innregnes etter hvert som de påløper ved bruk av effektiv rente.

F) Immaterielle eiendeler**Goodwill**

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet (virksomhetssammenslutning) og avskrives ikke. Goodwill innregnes i oppstilling over finansiell stilling til anskaffelseskost, fratrukket eventuelle akkumulerte nedskrivninger. Goodwill genererer ikke kontantstrømmer uavhengig av andre eiendeler eller grupper av eiendeler, og tilordnes til de kontantstrømgenererende enheter som forventes å ha fordel av synergieffekter av sammenslutningen som ga opphavet til goodwill. Kontantstrømgenererende enheter som er tilordnet goodwill testes årlig for verdifall ved årets slutt eller oftere dersom det er indikasjoner for verdifall.

Utvikling

Utgifter knyttet til utviklingsaktiviteter, herunder utviklingsprosjekter i utviklingsfasen, blir balansført dersom utviklingsaktiviteten eller utviklingsprosjektet tilfredsstiller definerte krav til balanseføring. Utvikling omfatter aktiviteter knyttet til plan eller design for produksjon av nye eller vesentlig forbedrede materialer, innretninger, produkter, prosesser, systemer eller tjenester før kommersiell produksjon eller bruk kommer i gang. I vurderingen av om det er utvikling av et nytt system, ny funksjonalitet eller modul må det som utvikles kunne operere uavhengig av eksisterende systemer/produkter som selges. KONGSBERG har vurdert kriterier for vesentlig forbedring til å være en

økning på mer enn 20 % av verdien fra før utviklingen eller i forhold til gjenanskaffelseskost for systemet. Balanseføring forutsetter at utviklingskostnader kan bli målt pålitelig, at produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbare, fremtidige økonomiske fordeler er sannsynlige og at KONGSBERG har til hensikt, og har tilstrekkelige ressurser til å fullføre utviklingen, samt til å bruke eller selge eiendelen. Andre utviklingskostnader kostnadsføres etter hvert som de påløper.

Når kriterier for balanseføring er oppfylt, vil kostnader som påløper balanseføres. Kostnadene inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og en andel av indirekte kostnader som er direkte henførbare til utviklingen.

Når utviklingskostnader innregnes i oppstilling over finansiell stilling, gjøres dette til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte amortiseringer og tap ved verdifall. Amortiseringer fastsettes basert på forventet utnyttbar levetid. Hovedregelen er lineær amortisering. Gjenværende forventet utnyttbar levetid og forventet utrangingsverdi vurderes hvert år.

Beregning av økonomiske fordeler gjennomføres basert på de samme prinsipper og metoder som ved test for verdifall. Beregningen baseres på langtidsbudsjetter som styret har godkjent. For nærmere redegjørelse om beregning se note 15 "Test av verdifall på goodwill".

Vurdering av oppfyllelse av kriteriene for aktivisering av utviklingskostnader skjer i takt med fremdriften i pågående utviklingsprosjekter. Underveis i utviklingsfasen besluttes det, basert på teknisk suksess og markedsvurderinger, om man skal ferdigstille utviklingen og starte innregning i oppstilling over finansiell stilling.

Vedlikehold

Vedlikehold er det arbeid som må utføres på produktene eller systemene for å sikre forventet økonomisk utnyttbar levetid. Gjennomføres det en vesentlig forbedring på produktet eller systemet som for eksempel medfører at livssyklusen forlenges, eller at kunden er villig til å betale mer for forbedringen, er dette å anse som utvikling og skal innregnes i oppstilling over finansiell stilling. Utgifter knyttet til vedlikehold kostnadsføres når de påløper.

Teknologi og andre immaterielle eiendeler

Teknologi og andre immaterielle eiendeler som er kjøpt og som har bestemt utnyttbar levetid, måles til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte amortiseringer, samt akkumulert nedskrivning ved verdifall. Amortiseringer fastsettes basert på forventet utnyttbar levetid, og hovedregelen er lineær amortisering. Forventet utnyttbar levetid og fastsettelse av amortiseringstakt vurderes hver periode.

G) Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr regnskapsføres til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivning ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelene. Eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid. Når enkeltdele av en eiendom, et anlegg eller utstyr har ulik utnyttbar levetid, og som er betydelig i forhold til enhetens samlede anskaffelseskost, avskrives disse separat. Forventet utrangingsverdi hensyntas ved fastsetting av avskrivningsplanen.

Gjenværende forventet utnyttbar levetid og forventet utrangingsverdi vurderes hvert år. Gevinst eller tap ved salg av eiendom, anlegg og utstyr er differansen mellom salgssum og bokført verdi av enheten, og innregnes netto i resultatregnskapet. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske

fordeler, og som kan måles pålitelig, blir innregnet i oppstilling over finansiell stilling.

H) Leieavtaler

KONGSBERG innregner verdien av leieavtaler som leasingeiendel og leasingforpliktelse dersom det er vurdert at leieavtalen inneholder en rett til å kontrollere bruken av eiendelen. Det brukes ensartede prinsipper for innregning og måling av leieavtalene, med unntak av for kortsiktige leieavtaler og leieavtaler der underliggende eiendel har lav verdi. KONGSBERG har benyttet seg av adgangen til å utelate kontrakter med løpetid under 12 måneder, samt kontrakter på leieobjekter med lav verdi. Øvrige ytelser i leieavtalene som for eksempel felleskostnader ved leie av eiendom eller serviceavtaler på biler samt leieavtaler vedrørende immaterielle eiendeler innregnes ikke etter reglene i IFRS 16.

Leasingeiendel

Leasingeiendelen innregnes fra det tidspunktet eiendelen er gjort tilgjengelig for bruk for KONGSBERG. Leasingeiendelen innregnes til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger ved verdifall og justeres i tillegg ved revurdering av leasingforpliktelsen. Anskaffelseskosten inkluderer innregnet leieforpliktelse, forskuddsleie, utgifter ved tilbakeføring og andre direkte utgifter knyttet til inngåelse av leieavtalen. Direkte anskaffelsesutgifter er utgifter som selskapet ikke ville pådratt seg dersom leieavtalen ikke hadde blitt inngått. Leasingeiendelen avskrives lineært over det laveste av leieperioden og estimert levetid for eiendelen.

Leasingeiendeler vurderes for nedskrivning etter prinsippene beskrevet i note 3 I.

Leasingforpliktelse

Leasingforpliktelsen innregnes fra det tidspunktet den underliggende eiendelen er gjort tilgjengelig for bruk for KONGSBERG. Leasingforpliktelsen måles til nåverdien av avtalt, ikke allerede betalt leie. Leiebetalingene kan inkludere:

- fast leie,
- variabel leie som er avhengig av en indeks eller rentesats
- betaling for å tre ut av leieavtalen, når det er rimelig sikkert at KONGSBERG vil terminere avtalen

Nåverdien beregnes ved å diskontere leiebetalingene ved bruk av den implisitte renten i leieavtalen på innregningstidspunktet dersom denne er kjent. Som oftest er ikke denne kjent og da brukes marginal lånerente for lån med tilsvarende risiko eller yield for leieavtaler som gjelder eiendom. Etter innregningstidspunktet økes leieforpliktelsen med tilhørende rentekostnad og reduseres med betalt leie. Leasingforpliktelsen revurderes dersom det er endringer i leieperioden, endringer i leiebetalingene som følge av endring i indeks eller endring i vurderingen av om kjøpsopsjonen skal utøves.

Leieperioden inkluderer den uoppsigelige perioden av leieavtalen. I tillegg inkluderer forlengelsesopsjoner dersom det er rimelig sikkert at KONGSBERG vil utøve opsjonen og termineringsopsjoner dersom det er sannsynlig at de ikke blir utøvd.

Kortsiktige leieavtaler og leieavtaler på eiendeler med lav verdi

KONGSBERG benytter seg av unntaket for leieavtaler inntil 12 måneder for eiendom, maskiner, biler og utstyr. KONGSBERG benytter unntaket for leieavtaler på eiendeler med lav verdi i all hovedsak på kontorutstyr. Leiebetalinger som knytter seg til overnevnte leieavtaler innregnes som en kostnad lineært over leieperioden og innregnes ikke i konsernets oppstilling over finansiell stilling.

Salgs- og tilbakeleietransaksjoner

KONGSBERG har noen salgs- og tilbakeleietransaksjoner knyttet til eiendom. Ved salg av eiendommen, forutsatt at det er et reelt salg, fraregnes eiendommen og det innregnes en leasingeiendel og en leasingforpliktelse samt gevinst eller tap på de overførte rettighetene til bruk av eiendelen. Hvis tilbakeleien kun er finansiell, anses ikke å være en transaksjon, men kun en finansiering skal den ikke fraregnes.

I) Verdifall på eiendom, anlegg og utstyr, goodwill og andre immaterielle eiendeler

Alle ikke-finansielle eiendeler vurderes for hver rapporteringsperiode om det er indikasjoner på verdifall. Hvis indikasjon for verdifall eksisterer, blir gjenvinnbart beløp beregnet.

Gjenvinnbart beløp av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet er det høyeste av bruksverdi og netto salgsverdi. Bruksverdi er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer.

I nåverdiregningen benyttes det en diskonteringsrente før skatt, som reflekterer dagens markedsvurderinger på tidsverdien og den spesifikke risikoen knyttet til eiendelen. Diskonteringsrate før skatt er fastsatt ved bruk av iterativ metode.

Et verdifall kan bli innregnet hvis balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet er større enn gjenvinnbart beløp. En kontantstrømgenererende enhet er den minste identifiserbare gruppen som genererer en inngående kontantstrøm som i det alt vesentlige er uavhengig av andre eiendeler eller grupper. Verdifall relatert til kontantstrømgenererende enheter blir først regnet mot enhetens goodwill, for så å redusere balanseført verdi på de andre eiendelene i enheten pro rata. Disse eiendelene vil normalt være eiendom, anlegg og utstyr og andre immaterielle eiendeler. Der en enkelteienel ikke generer selvstendige inngående kontantstrømmer inngår eiendelen i en gruppe av eiendeler som generer uavhengige inngående kontantstrømmer.

Goodwill testes for verdifall ved å beregne gjenvinnbart beløp til den kontantstrømgenererende enheten eller gruppe av kontantstrømgenererende enheter som goodwill er tilordnet og som følges opp av ledelsen. Gruppen av kontantstrømgenererende enheter er i alle tilfeller ikke større enn et driftssegment definert i henhold til IFRS 8 Driftssegmenter. Konsernet benytter bruksverdi for å fastsette gjenvinnbart beløp av de kontantstrømgenererende enhetene. Nedskrivninger av goodwill kan ikke reverseres i en senere periode dersom gjenvinnbart beløp av den kontantstrømgenererende enheten øker. Eventuelt verdifall innregnes som nedskrivninger i resultatregnskapet. Nedskrivningstesting av goodwill er beskrevet i [note 15](#) "Test av verdifall på goodwill".

Ikke-finansielle eiendeler som har vært gjenstand for verdifall, blir vurdert for hver periode om det foreligger indikasjoner på at verdifallet er redusert eller ikke lenger er til stede. Reversering av tidligere verdifall blir begrenset oppad til den balanseførte verdien eiendelen ville ha hatt etter avskrivninger og amortiseringer hvis ikke verdifall hadde blitt innregnet.

J) Finansielle instrumenter**Finansielle eiendeler og forpliktelser**

Finansielle eiendeler og forpliktelser består av derivater, investeringer i aksjer, kundefordringer og andre fordringer, kundekontrakter under utførelse, kontanter og kontantekvivalenter, rentebærende gjeld, leverandørgjeld og andre betalingsforpliktelser. Et finansielt instrument blir innregnet når konsernet blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Finansielle eiendeler og forpliktelser blir ved

første gangs innregning vurdert til virkelig verdi pluss direkte henførbare kostnader. Unntaket er finansielle instrumenter hvor endring i virkelig verdi føres over resultatet eller over utvidet resultat hvor henførbare kostnader føres direkte eller over utvidet resultat. Et alminnelig kjøp eller salg av finansielle eiendeler innregnes og fraregnes på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fraregnes når konsernets rett til å motta kontantstrømmer fra eiendelen utløper, eller når konsernet overfører eiendelen til en annen part og konsernet overfører all risiko og avkastning på eiendelen. Finansielle forpliktelser fraregnes når konsernets plikt spesifisert i kontrakt er oppfylt, utløpt eller kansellert.

Klassifisering

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler og forpliktelser ved første gangs innregning basert på type instrument og intensjonen med instrumentet. Disse klassifiseres innenfor følgende kategorier:

- Virkelig verdi med verdiendringer over resultatet
- Finansielle eiendeler målt til amortisert kost
- Derivater øremerket som sikringsinstrumenter vurdert til virkelig verdi
- Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over resultat

Alle aksjer som ikke er i datterselskaper, i felleskontrollerte eller i tilknyttede selskaper i balansen, er definert under kategorien virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Se [note 4](#) "Virkelig verdi" for beskrivelse av hvordan virkelig verdi fastsettes for finansielle eiendeler og forpliktelser.

Finansielle eiendeler målt til amortisert kost

Konsernet måler finansielle eiendeler til amortisert kost hvis følgende betingelser er oppfylt:

- Den finansielle eiendelen holdes i en forretningsmodell hvor formålet er å motta kontraktsfestede kontantstrømmer, og
- kontraktsvilkårene for den finansielle eiendelen gir opphav til kontantstrømmer som utelukkende består av betaling av hovedstol og renter på gitte datoer.

Etterfølgende måling av finansielle eiendeler målt til amortisert kost gjøres ved bruk av effektiv rente og er gjenstand for tapsavsetning. Gevinst og tap føres til resultat når eiendelen er fraregnet, modifisert eller nedskrevet.

Fordringer knyttet til den løpende driften er vurdert til amortisert kost, som i praksis innebærer nominell verdi med avsetning for forventet tap.

Derivater øremerket som sikringsinstrumenter vurdert til virkelig verdi

Derivater er ført i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer på kontantstrømsikringer føres over utvidet resultat, mens verdiendringer på virkelig verdisikringer føres mot valutaeiendel eller -forpliktelse i balansen.

Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Konsernets finansielle forpliktelser innregnes til amortisert kost med unntak av finansielle derivater som innregnes til virkelig verdi over utvidet resultat.

Nedskrivning finansielle eiendeler

KONGSBERG gjør avsetning for forventede tap på finansielle eiendeler som ikke er klassifisert som virkelig verdi over resultat. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer og den kontantstrømmen som konsernet forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet. De forventede kontantstrømmene skal omfatte kontant-

strømmer fra salg av sikkerhetsstillelse eller andre kredittforbedringer som er integrert i kontraktsvilkårene.

Konsernet anvender den forenklede metoden for beregning av tapsavsetninger for kundefordringer og kontraktseideler. Det gjøres en individuell vurdering av kundefordringene. Konsernet måler dermed tapsavsetningen basert på forventet kreditttap over levetiden for hver rapporteringsperiode. Tapsavsetningen er basert på historiske kreditttap, justert for fremadrettede faktorer for den spesifikke kunde og den generelle økonomiske situasjonen.

Derivater

Derivater i KONGSBERG består hovedsakelig av valutaterminkontrakter. Valutaopsjoner, rente- og valutabytteavtaler benyttes i noen grad. Ved førstegangs innregning blir derivater målt til virkelig verdi, og henførbare transaksjonskostnader resultatført når de påløper. KONGSBERG anvender reglene for sikringsbokføring i den grad kravene i IFRS 9 er oppfylt. Endring i virkelig verdi på derivater er innregnet i årsresultatet dersom de ikke kvalifiserer for sikringsbokføring.

Sikring

Konsernets finanspolicy sier at kontrakter over en viss størrelse skal valutastikres ved inngåelse, og disse blir i hovedsak sikret med valutaterminkontrakter (virkelig verdisikringer). Konsernet bruker i særskilte tilfeller terminkontrakter eller valutaopsjoner som kontantstrømsikringer, for eksempel ved store tilbud der sannsynligheten for kontraktstildeling er svært høy.

Før sikringsbokføring kan anvendes dokumenterer KONGSBERG alle kvalifikasjonskriterier for bruk av sikringsbokføring. Dette inkluderer identifikasjon av sikringsinstrumenter og -objekter, risikoen som sikres, og hvordan konsernet vil vurdere om sikringsforholdet oppfyller kravene til sikringseffektivitet. Krav til sikringseffektivitet er gjengitt under:

- Det er et økonomisk forhold mellom sikringsobjektet og sikringsinstrumentet.
- Virkningen av kredittrisiko er ikke dominerende for verdiendringen på sikringsinstrumentet og sikringsobjektet som inngår i sikringsforholdet.
- Sikringsgraden, dvs. forholdet mellom volumet i sikringsinstrumentet og volumet i sikringsobjektet, samsvarer med volumene som konsernet faktisk benytter i risikostyringen.

Videre foretar KONGSBERG en vurdering hvorvidt et derivat (eventuelt et annet finansielt instrument) skal brukes til:

- i. sikring av en bindende avtale (virkelig verdisikringer)
- ii. sikring av fremtidig kontantstrøm fra en balanseført eiendel eller forpliktelse, eller en identifisert fremtidig transaksjon med svært høy sannsynlighet (kontantstrømsikringer)

(i) Virkelig verdisikring

Ved virkelig verdisikringer innregnes verdiendringen på sikringsinstrumentet mot sikringsobjektet. For valutastikringer av fremtidige kontraktfestede transaksjoner innebærer dette at verdiendringen på den fremtidige transaksjonen knyttet til endringer i valutakursen innregnes i oppstilling over finansiell stilling. Ettersom sikringsinstrumentet også innregnes til virkelig verdi medfører dette en symmetrisk resultatføring av sikringsobjekt og sikringsinstrument. For kundecontrakter betyr dette at inntektsføring skjer til den sikrede valutakursen.

Sikringsbokføring opphører dersom:

- a) sikringsinstrumentet er forfalt og ikke videreført, terminert, utøvd eller solgt, eller
- b) sikringen ikke tilfredsstillende krav til sikring nevnt over.

Ved virkelig verdisikringer av finansielle eiendeler eller forpliktelser som regnskapsføres til amortisert kost, amortiseres verdiendringen på sikringsinstrumentet over gjenværende periode frem til forfall på sikringsobjektet.

(ii) Kontantstrømsikring

Kontantstrømsikringer er sikringer av høyest sannsynlige fremtidige kontantstrømmer. Ved kontantstrømsikringer innregnes endring i virkelig verdi i utvidet resultat gitt at sikringene er effektive. Eventuelle ineffektive sikringer innregnes i resultatet. Valutaopsjoner og rente- og valutabytteavtaler kategoriseres som kontantstrømsikringer og følger regnskapsprinsippene beskrevet her.

Når den sikrede transaksjonen inntreffer, overføres akkumulert verdiendring på sikringsinstrumentet fra utvidet resultat til årsresultatet. Dersom den sikrede transaksjonen medfører innregning av en eiendel eller forpliktelse periodiseres sikringsinstrumentet i takt med den sikrede transaksjonen.

Sikringer knyttet til en fremtidig kundecontrakt vil ved kontraktsinngåelse allokere til den aktuelle kontrakten ved at derivatene rulleres fra kontantstrømsikring til virkelig verdisikring. Gevinster og tap, som tidligere har vært innregnet i utvidet resultat, resultatføres i takt med kontraktens fremdrift. Dette innebærer at kundecontrakter som er sikret i forkant av kontraktsinngåelse inntektsføres med kursen på den opprinnelige sikringen.

Dersom sikringsinstrumentet utløper uten å bli rullert, eller dersom sikringsforholdet opphører, innregnes gevinst eller tap i årsresultat når den sikrede transaksjonen inntreffer. Dersom den sikrede transaksjonen ikke lenger er forventet å inntreffe, vil urealisert gevinst/tap på sikringsinstrumentet som tidligere er innregnet i utvidet resultat bli overført til årsresultatet.

I enkelte tilfeller kan det være aktuelt å sikre investeringer i virksomhet utenfor Norge (nettoinvesteringssikring). Nettoinvesteringssikringer vil innregnes på tilsvarende måte som kontantstrømsikringer. Gevinst eller tap på sikringsinstrumentet knyttet til den effektive andelen av sikringen som har vært regnskapsført mot utvidet resultat som en del av omregningsdifferansen, skal innregnes i resultatet ved avhendingen av den utenlandske virksomheten.

Oppfølging av sikringseffektivitet

KONGSBERG rullerer valutaterminer fra kontantstrømsikring til virkelig verdisikring på tidspunktet for kontraktsinngåelse. I tillegg rulleres valutaterminer i tilfellene hvor inn- og utbetalinger kommer på et senere (eventuelt tidligere) tidspunkt enn først antatt. Ved kortere tidsavvik mellom forfall på termin og inn- og utbetalingen benytter KONGSBERG banksaldo i utenlandsk valuta, slik at veksling av valuta fra valutakonto faller innenfor samme periode som endelig forfall av terminforretningen eller inn- og utbetalingen. Sikringseffektiviteten vil derfor være svært høy gjennom hele kontraktsperioden.

K) Klassifisering

Eiendeler som er tilknyttet vare- og tjenestekretsløpet, eller som forfaller innen 12 måneder, klassifiseres som kortsiktige. Andre eiendeler klassifiseres som langsiktige. Tilsvarende klassifiseres forpliktelser som er tilknyttet vare- og tjenestekretsløpet, eller som forfaller innen 12 måneder, som kortsiktige. Andre forpliktelser klassifiseres som langsiktige. Derivater som benyttes for å sikre valutastømmer i henhold til konsernet policy, se note 3J "Finansielle instrumenter – sikring", er relatert til konsernet vare- og tjenestekretsløp, og er derfor klassifisert som kortsiktige eiendeler og forpliktelser selv om derivatene forfaller mer enn 12 måneder frem i tid.

L) Varer

Varer er i KONGSBERG definert som beholdninger av råvarer, varer i arbeid og ferdigvarer som ikke er knyttet til spesifikke kundecontrakter.

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi. For råvarer og varer i arbeid beregnes netto salgsverdi til estimert salgspris i ordinær virksomhet av ferdig tilvirkede varer redusert for gjenværende tilvirkningskostnader og kostnader for gjennomføring av salget. For ferdigvarer beregnes netto salgsverdi til estimert salgspris i ordinær virksomhet redusert med kostnader for gjennomføring av salget. For varer i arbeid og ferdigvarer beregnes anskaffelseskost til direkte og indirekte kostnader. Varelageret vurderes basert på gjennomsnittlig anskaffelseskost.

M) Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er finansielle eiendeler med faste eller bestemte betalinger som ikke er omsatt i et aktivt marked. Disse blir vurdert til amortisert kost ved hjelp av effektiv rente metode, men på grunn av kort løpetid vil kundefordringer og andre fordringer i praksis oppføres til pålydende etter fradrag for tap ved verdifall. Kundefordringer i utenlandsk valuta måles til balansedagens kurs.

N) Betalingsmidler

Betalingsmidler inkluderer bankbeholdning og kortsiktige likvide investeringer, som pengemarkedsfond, som omgående kan konverteres til kontanter med et kjønt beløp og uvesentlig risiko for verdiendringer. Trekk på kassekrediten inkluderer i betalingsmidler i kontantstrømoppstillingen.

O) Egenkapital

i. Egne aksjer

Ved tilbakekjøp av egne aksjer føres kjøpspris inklusive direkte henførbare kostnader som endring i egenkapital. Egne aksjer presenteres som reduksjon av egenkapital. Tap eller gevinst på transaksjoner med egne aksjer blir ikke innregnet i resultatet.

ii. Kostnader ved egenkapitaltransaksjoner

Transaksjonskostnader direkte knyttet til en egenkapitaltransaksjon og skatteeffekt på egenkapitaltransaksjon blir innregnet mot egenkapital etter fradrag for skatt.

iii. Sikringsreserve

Sikringsreserve inkluderer samlede akkumulerte nettoendringer i virkelig verdi for finansielle instrumenter benyttet som kontantstrømsikringer som løpende er innregnet i utvidet resultat.

iv. Omregningsdifferanser

Omregningsdifferanser innregnes i utvidet resultat. Når en utenlandsk virksomhet avhendes helt eller delvis på en slik måte at kontroll opphører, resultatføres tilhørende akkumulerte omregningsdifferanser, med tilhørende reversering i utvidet resultat.

Se også [note 3B](#).

P) Avsetninger

Avsetninger innregnes når konsernet har en forpliktelse som følge av en tidligere hendelse, og når det er sannsynlig at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen og beløpets størrelse kan måles pålitelig. Estimater skal være basert på historisk informasjon og vektning av mulige utfall mot deres sannsynlighet.

I tilfeller hvor historisk informasjon ikke foreligger anvendes andre kilder for estimering av avsetningene. Dersom tidsverdien er vesentlig, beregnes avsetningen til nåverdien av forpliktelsen.

Garanti

Avsetninger for garantiforpliktelser innregnes når de underliggende produkter eller tjenester leveres. Garantia avsetningen er basert på historisk informasjon om garantier, der hvor slik informasjon er tilgjengelig, og en vektning av mulige utfall mot deres sannsynlighet for å inntreffe. Garantiforpliktelser kostnadsføres løpende i takt med fullføringsgraden i prosjektene og omklassifiseres til garantia avsetning ved leveranse.

Restrukturering

Restruktureringsavsetninger knyttet til nedbemanninger innregnes når konsernet har godkjent en detaljert og formell restruktureringsplan, og restruktureringen har blitt kunngjort til berørte parter. Restruktureringskostnader består av lønn og arbeidsgiveravgift ved avslutning av ansettelsesforhold (som etterlønn og gavepensjon). I tillegg kommer husleie og relaterte kostnader eller eventuelle engangsbetalinger ved avslutning av leieavtaler før leieavtalens utløp for arealer som ikke er i bruk.

Tapskontrakt

En tapskontrakt er definert som en kontrakt hvor uunngåelige kostnader i forbindelse med fullføring av kontrakten overstiger de økonomiske fordelene som kontrakten vil innbringe, hvilket innebærer at det må foreligge et reelt tap og ikke bare en redusert fortjeneste. Uunngåelige kostnader skal representeres ved den laveste netto kostnaden av enten å fullføre kontrakten eller å betale kompensasjon som vil påløpe ved å ikke fullføre den.

Når en kundekontrakt forventes å gi tap, kostnadsføres hele tapet umiddelbart. En kundekontrakt forventes å gi tap når forventede kostnader overstiger forventede inntekter i kontrakten. Netto avsatt til tapskontrakter er klassifisert i balansen på regnskapslinjen "kunde-kontrakter, forpliktelser".

Q) Ytelser for ansatte

Innskuddsbaserte pensjonsordninger

Konsernet innførte innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte i Norge under 52 år med virkning fra og med 1.1.08. Ansatte i ytelsesordninger, som var 52 år og eldre på overgangstidspunktet ble fortsatt værende i denne ordningen. De fleste av KONGSBERGs selskaper i utlandet har innskuddsbaserte pensjonsordninger. Innskuddet kostnadsføres når det påløper og er vist under personalkostnader i resultatregnskapet.

Ytellesbaserte pensjonsordninger

Pensjonsytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. I tillegg foreligger tidligpensjonsordninger for enkelte ledere. For å sikre en enhetlig beregning av konsernets pensjonsforpliktelser har samtlige konsernselskaper med unntak av to selskaper benyttet samme aktuar ved beregningene. I resultatregnskapet er årets netto pensjonskostnad, etter fradrag for netto beløpet av rentekostnaden på forpliktelsen og forventet avkastning på pensjonsmidlene, vist under lønnskostnader. I oppstilling over finansiell stilling vises netto pensjonsforpliktelser inklusive arbeidsgiveravgift. De økonomiske og aktuarmessige forutsetninger er gjenstand for årlig vurdering. Diskonteringsrenten fastsettes med utgangspunkt i renten på obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som reflekterer tidshorisonten for oppgjør av pensjonsforpliktelsen. Risikodekning er beskrevet i

note 11 "Pensjoner." Aktuariemessige gevinster eller tap knyttet til endringer i grunnlagsdata, estimater og endringer i forutsetninger innregnes i utvidet resultat.

Aksjetransaksjoner med ansatte

Konsernet har i flere år gjennomført aksjeprogram for alle ansatte, hvor de ansatte får tilbud om kjøp av aksjer til en rabattert pris. Rabatter ved salg av aksjer kostnadsføres som personalkostnad. Konsernet har også et aksjeprogram for ledende ansatte. Se beskrivelse i rapport om godtgjørelse til ledende personer.

Godtgjørelse til ansatte som selgende aksjeeier i forbindelse med oppkjøp

Ved oppkjøp av virksomhet hvor selgende aksjeeier er ansatt i det oppkjøpte selskapet, blir godtgjørelse å behandle som lønn hvis en av betingelsene for utbetalingen er opprettholdelse av arbeidsforholdet. Godtgjørelsen skal da periodiseres som lønnskostnad over bindings-tiden.

R) Resultat per aksje

Konsernet presenterer årsresultat per aksje og utvannet resultat per aksje. Årsresultat per aksje blir beregnet som forholdet mellom årets resultat som tilfaller de ordinære aksjeeierne og vektet gjennomsnittlig utestående ordinære aksjer.

Utvannet resultat per aksje er resultatet som tilfaller de ordinære aksjeeierne og vektet utestående aksjer justert for eventuelle utvanningseffekter.

S) Endrede standarder i IFRS som ennå ikke har blitt tatt i bruk

Det er ingen vedtatte endringer i IFRS-standarder eller fortolkninger som forventes å gi vesentlig effekt for konsernregnskapet til KONGSBERG.

T) Standarder i IFRS som er implementert med virkning fra 1.1.21

Standardene om finansielle instrumenter (IFRS 9 og IFRS 7) har blitt tilpasset nye referanserenter. Standarden for leieavtaler (IFRS 16) har blitt midlertidig endret for å hensynte endringer i leiebetalinger som er direkte knyttet til Covid-19.

Ingen av disse endringen har hatt vesentlig effekt for regnskapet til KONGSBERG.

4 VIRKELIG VERDI

KONGSBERGs regnskapsprinsipper og noter krever beregning av virkelig verdi både for enkelte finansielle og ikke-finansielle eiendeler og forpliktelser. Virkelig verdi har for både måling og for informasjon i noter blitt beregnet som beskrevet nedenfor. Der det er relevant vil det bli gitt ytterligere informasjon om forutsetninger benyttet i beregningen av virkelig verdi under de notene som gjelder de enkelte eiendelene og forpliktelsene.

Immaterielle eiendeler

Virkelig verdi på immaterielle eiendeler som teknologi, software og kunderelasjoner, som er ervervet gjennom oppkjøp, er beregnet til nåverdien av forventet fremtidig kontantstrøm fra eiendelen diskontert med et risikojustert avkastningskrav.

Merkenavn er beregnet til nåverdien av estimerte besparelser i royaltykostnader for å kunne benytte merkenavnet. Virkelig verdi av kunderelasjoner er basert på diskontert netto merinntjening fra tilhørende eiendel.

Eiendom, anlegg og utstyr

Ved oppkjøp verdsetter KONGSBERG eiendom, anlegg og utstyr til virkelig verdi. Virkelig verdi tilsvare markedsverdi. Markedsverdi av eiendom er basert på hva eiendommen kan bli omsatt for på dagen for verdsettelsen mellom en kjøper og selger i en transaksjon på "armlengdes avstand". Markedsverdien på anlegg og utstyr er basert på innhentede vurderinger fra uavhengige takstmenn.

Leieavtaler

Leieavtaler innregnes til virkelig verdi ved avtaleinngåelse. Ved oppkjøp av virksomhet legges virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet til grunn. Markedsverdien på leiekontraktene fastsettes ved bruk av implisitt rente i leieavtalen, eller marginal lånerente. For leie av eiendom brukes yield innhentet fra eksterne parter.

Varelager

Virkelig verdi av varelager ervervet gjennom oppkjøp er basert på en estimert salgspris for normal løpende drift med fradrag for salgskostnader og en rimelig fortjeneste for salgsinnsatsen.

Derivater

Beregningen av virkelig verdi på valutaterminkontrakter er basert på observerbare markedsdata. KONGSBERG benytter markedspriser fra Refinitiv på hver enkelt valutatermin. Disse er igjen basert på tilbud og etterspørsel i valutamarkedet. Virkelig verdi for hver enkelt valuta-termin er beregnet som nåverdien av forskjellen mellom avtalt kurs på terminkontrakten og balansedagens terminkurs for samme forfallsdato. Virkelig verdi på eventuelle rentebytteavtaler, rente- og valutabytteavtaler og valutaopsjoner er gitt ved indikerte markedspriser fra Refinitiv eller oppdaterte verddivurderinger fra transaksjonsmotpart.

Langsiktig gjeld

Virkelig verdi på rentebærende lån, jf. note 21 F "Finansielle instrumenter – oppsummering finansielle eiendeler og forpliktelser", er beregnet ved hjelp av estimater på rentekurve og kredittmargin på balansedagen. De estimerte kontantsstrømmene er diskontert med renten KONGSBERG kunne forvente å måtte betale for tilsvarende lån på balansedagen. Markedsrenten før kredittpåslag er basert på 3M NIBOR. Kredittpåslaget er estimert for KONGSBERG for respektiv løpetid.

5 STYRING AV KAPITAL OG FINANSIELL RISIKO

KONGSBERG har en sentralisert finansfunksjon som er ansvarlig for konsernets kapitalstruktur og finansiering, valutarisiko, likviditetsstyring, renterisiko, kreditt risiko, motpartsrisiko, trade finance, forsikringsordninger, forvaltning av selskapets forretningsportefølje og kapitalallokeringsprinsipper. Datterselskaper i konsernet har begrenset mulighet til å etablere selvstendig finansiering eller påta seg finansiell risiko. Styret har vedtatt retningslinjer for den finansielle risikostyringen, som er nedfelt i konsernets finanspolicy.

Finansiering og kapitalstyring

KONGSBERGs policy er å allokere kapital etter følgende prinsipper og rekkefølge:

1. Opprettholde en solid balanse
  2. Investere for organisk vekst
  3. Sikre konkurransedyktig direkteavkastning til aksjonærene
  4. Aktiv forvaltning av selskapets forretningsportefølje
1. Driftskapitalbehovet kan variere betydelig i KONGSBERG, noe som stiller krav til god likviditet og forutsigbar tilgang på kapital. Konsernet skal derfor ansees å ha god kredittverdighet av investorer og kunder, noe som gir tilgang til gjeldskapitalmarkedet. Konsernet har satt som mål at netto rentebærende gjeld/EBITDA (før IFRS 16-effekter) over tid skal ligge innenfor intervallet 1,0x +/- 1,0x, og rundt midten av intervallet som et langsiktig gjennomsnitt. Varierende arbeidskapital grunnet store prosjekter innen forsvarsvirksomheten er hovedårsaken til bredden i intervallet, blant annet som følge av ulike betalingsstrukturer i prosjektene. Netto arbeidskapital ventes å variere også fremover. Per 31.12.21 var KONGSBERGs netto gjeld/EBITDA -1,6.
  2. KONGSBERGs teknologiplattformer er bygget opp gjennom mange år og er en forutsetning for å opprettholde konkurranseevnen. Konsernet har de senere årene investert 5-7 % av omsetningen i forskning og utvikling, og for å opprettholde konkurransekraften må konsernet forsette å allokere kapital til dette og andre nødvendige investeringer.
  3. KONGSBERG har som mål å gi konkurransedyktig direkteavkastning til aksjonærene. Ved fastsettelse av størrelsen på tilbakeføringer til aksjonærene vil ledelsen og styret hensynta fremtidig kapitalbehov. Utbyttepolitikken ble i 2020 justert fra å være basert på en andel av nettoresultatet til en målsetning om å utbetale et

stabilt eller stigende ordinært utbytte pr aksje, supplert med mulighet for tilleggsutbytte og tilbakekjøp av egne aksjer. Samlet sett og over tid skal disse komponentene være konkurransedyktige for aksjonærene.

4. KONGSBERG skal aktivt forvalte sin forretningsportefølje noe som innebærer både kjøp, salg og restruktureringer. Egne virksomheter vurderes først og fremst for verdiskapningsevne, men også hvordan de passer inn i KONGSBERGs strategi, evnen til å ha ledende markedsposisjoner, samt synergi-potensial på tvers av konsernet.

Konsernets kapitalstruktur består av rentebærende gjeld og egenkapital som i all hovedsak kan tilskrives aksjonærene i Kongsberg Gruppen ASA. Konsernets egenkapital per 31.12.21 var MNOK 13.618, som utgjorde 34,6 % av totalkapitalen. Konsernets netto rentebærende gjeld per årsslutt var MNOK -5 668.

Konsernet benytter i hovedsak gjeldsinstrumenter i det norske kapitalmarkedet som gjeldsfinansieringskilde. Konsernet anser å ha tilfredsstillende kapitaltilgang. Se for øvrig omtale av renterisiko under.

Renterisiko

KONGSBERG er hovedsakelig eksponert for renteendringer som et resultat av finansieringen av virksomheten og styring av likviditeten. Alle obligasjonslån og plasseringer av overskuddslikviditet var ved årsslutt i norske kroner. Obligasjonslånene er utstedt med både fast og flytende rente, mens betydelige plasseringer har flytende rente. Innskudd i konsernkontoordninger eller hos andre banker har normalt flytende rente.

KONGSBERG skal gi prioritet til å minimere rentekostnaden på utestående gjeld, og policy er at rentedurasjonen skal være under 2,5.

Behovet for rentebytteavtaler vurderes i lys av durasjonspolicy. Per årsslutt hadde konsernet ingen rentebytteavtaler, og 41 % av den utstedte gjelden hadde flytende rente (58 % i 2020), mens resterende 59 % hadde fast rente (42 % i 2020). Rentedurasjonen var 1,5 (1,4 i 2020).

Ekstern gjeld vil normalt refinansieres i god tid før forfall. I tillegg søker konsernet å ha en spredd forfallsprofil på sine obligasjonslån for å redusere refinansieringsrisiko.

Se [note 21 D](#) "Finansielle instrumenter – Renterisiko knyttet til lån" for ytterligere informasjon.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen knyttet til konsernets evne til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. For KONGSBERG betyr det å til enhver tid ha finansieringsrammer og likviditet tilpasset drifts- og investeringsplaner. Den sentraliserte finansfunksjonen har ansvar for å styre konsernets likviditetsrisiko.

Kortsiktig likviditetsbehov dekkes av bankinnskudd. Eventuelt ytterligere likviditetsbehov kan dekkes innenfor rammen av syndikert og kommitert lånefasilitet og en kassekreditt som var på henholdsvis MNOK 2.300 og MNOK 500 pr. 31.12.21. KONGSBERG har konsernkonto-systemer som de fleste datterselskaper er tilknyttet. Disse øker tilgjengelighet og fleksibilitet i likviditetsstyringen.

Konsernets likviditetsutvikling følges løpende basert på normalt månedlige rullerende likviditetsprognoser fra de vesentlige enhetene i konsernet, samt gjennom den årlige budsjettprosessen og segmentrapportering for større investeringer. For ytterligere informasjon se [note 21E](#).

Valutarisiko

KONGSBERG har global tilstedeværelse med datterselskaper i en rekke land. Konsernet har en høy andel av inntektene fra kontrakter i andre valutaer enn norske kroner, med en relativt lav andel innkjøp i samme valuta. De enkelte forretningsområdene identifiserer eksponeringen for den enkelte kontrakt, mens den sentraliserte finansfunksjonen formidler instrumenter som reduserer valutarisikoen.

Konsernets finanspolicy sier at kontrakter over en viss størrelse skal valutasikres ved inngåelse, og disse blir i hovedsak sikret med valutaterminkontrakter (virkelig verdisikringer) mot enhetenes funksjonelle valuta. Konsernet bruker i særskilte tilfeller terminkontrakter som kontantstrømsikringer, for eksempel ved store tilbud der sannsynligheten for kontraktstildeling er svært høy. Konsernet vil normalt sitte med noe åpen valutaeksponering knyttet til mindre kontrakter, samt andre inntekter og kostnader i utenlandsk valuta. Denne eksponeringen søkes redusert gjennom jevnlig spottransaksjoner og/eller terminkontrakter. Kontantbeholdninger i valuta som vurderes å være en del av virksomhetenes driftskapital valutasikres normalt ikke. KONGSBERG har størst eksponering mot amerikanske dollar og euro, men har også mindre eksponeringer mot andre valutaer. Fremtidig kontantstrøm fra enheter utenfor Norge med funksjonell valuta i andre valutaer enn NOK (nettoinvesteringssikring) valutasikres normalt ikke. Konsernet gjør periodiske vurderinger av behovet for å sikre denne valutarisikoen ut fra et risiko-/vesentlighetsperspektiv.

Valutaopsjoner benyttes i noen grad, og da hovedsakelig i tilbudsprosesser, blant annet etter en vurdering av sannsynlighet for tildeling. Valutakonti i konsernkontosystemene benyttes til naturlig sikring av mindre beløp med korte løpetider.

I tillegg til bruk av finansielle instrumenter utfører enhetene og den sentraliserte finansfunksjonen operasjonelle tiltak, som for eksempel å sørge for kostnader i samme valuta som salgskontrakten, for å redusere valutaeksponeringen. KONGSBERG benytter et kjent Treasury Management System og egen handelsplattform for håndtering av valutatransaksjoner og registrering av finansielle instrumenter. Se [note 21 B](#) "Finansielle instrumenter – Valutarisiko og valutasikring" for ytterligere informasjon.

Kreditt/Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er risikoen for at konsernets kontraktmessige motpart ikke kan oppfylle sin forpliktelse overfor KONGSBERG, samt oppgjør av finansielle instrumenter som valutaterminkontrakter og pengeplasse- ringer. Konsernets finanspolicy stiller krav til at finansinstitusjonenes kredittverdighet må være akseptabel for å være motpart for KONGSBERG i finansielle avtaler. Selskapets kjernebanker, som er motpart i de fleste derivatforretningene og der det meste av KONGSBERGs driftslikviditet plasseres, har kredittratinger fra A til AA- (Standard & Poor's).

Kredittrisiko knytter seg til kundefordringer, og forretningsområde- ne har selv ansvaret for oppfølging av kredittrisikoen. Fordringene har varierende grad av risiko, avhengig av kunde, løpetid og om det er avgitt betalingsgarantier. For store og langsiktige prosjekter blir kredittrisiko knyttet til kunder og underleverandører vurdert fra start og gjennom hele kontraktsperioden. Disse prosjektene blir fulgt opp i henhold til avtalte milepæler. Historisk har KONGSBERG hatt lave tap på kundefordringer.

Virksomheten i KONGSBERG som har størst eksponering mot kredittrisiko er Kongsberg Maritime. Forretningsområdet har i hovedsak kunder fra privat sektor, og markedet det opererer i er syklisk. Kredittforsikring benyttes i beskjeden grad, men vurderes i enkelte tilfeller. Kongsberg Defence & Aerospace har i stor grad statlige kunder, og er i mindre grad eksponert for kredittrisiko. Forretningsområdet Kongsberg Digital har foreløpig en moderat andel av konsernets totale inntekter.

Konsernet jobber for å ha en forsvarlig balanse mellom å oppnå økt salg til akseptable marginer og risiko for tap. Videre opererer store deler av konsernet etter tilpassede kreditthandbøker med tilhørende rutiner for inkasso. Se [note 20](#) "Fordringer og kredittrisiko" for ytterligere informasjon.

6 DRIFTSSEGMENTER

KONGSBERG har tre driftssegmenter fordelt etter bransje; Kongsberg Maritime (KM), Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) og Kongsberg Digital (KDI), hvorav KDI ikke er rapporteringspliktig og rapporteres som en del av "Øvrige" basert på størrelse. Driftssegmentrapporteringen er basert på den rapporteringen som går til konsernledelsen.

Kongsberg Maritime (KM) utvikler og leverer teknologi som bidrar til å realisere en bærekraftig forvaltning av havrommet. Markedet ligger innenfor tradisjonelle handelsfartøy og fiskefartøy, offshore- og forskningsfartøy, samt avanserte offshoreinstallasjoner knyttet til havbruk, vindkraft, samt olje og gass. KM består av fem divisjoner som leverer løsninger, systemer, produkter og tjenester. Divisjonen Integrated Solutions utvikler og leverer løsninger og systemer for bro- og kontroll systemer som i hovedsak omfatter dynamisk posisjonering, fremdriftskontroll og navigasjon, samt automasjons-systemer for sikkerhet, kontroll og overvåkning av prosesser om bord på handels- og offshorefartøy og cruise-skip. Divisjonen leverer også energiløsninger og skipsdesign-tjenester i de samme segmentene. Divisjonen Propulsion & Engines produserer og leverer propeller, thrusterer, vann-jet-systemer og systemer for offshore manøvrering til maritime fartøy. Divisjonen Deck Machinery produserer og leverer dekkstutyr som vinsjer for fortøyning, ankerhåndtering og spesial-systemer for offshore-fartøy, tauebåter, marinefartøy og flere andre skipsklasser, samt kraner. Divisjonen Sensors & Robotics er en betydelig aktør innen hydroakustikk og leverer autonome undervannsfarkoster, løsninger for ubemannede maritime farkoster, en rekke produkter knyttet til fiskeri, systemer for kartlegging under vann, og sensorer og løsninger for spesialfartøy. Divisjonen Global Customer Support leverer i hovedsak service-tjenester, reservedeler og oppgraderinger knyttet til forretningsområdets leveranser.

Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) har i 2021 vært inndelt i fem divisjoner som i hovedsak leverer ulike systemer og tjenester til forsvarsindustrien. Divisjonen Integrated Defence Systems utvikler og leverer luftvernssystemer, kampsystemer, sonarer og navigasjon for marinefartøy og ubåter, samt integrerte kommando- og kontroll-systemer. Divisjonen utvikler også ubemannede tårnløsninger for flyplasser. Land Systems utvikler og leverer fjernstyrte våpenstasjoner til landbaserte kjøretøy og marinefartøy i tillegg til å utvikle og levere ulike produkter for militær taktisk kommunikasjon. Missile Systems utvikler og leverer sjømålsmissiler og luft til bakke missiler. Aerostructures produserer og leverer avanserte lettvektskomponenter i kompositt og titan til F-35 jagerfly, samt vedlikeholds- og livssyklus tjenester (Maintenance, Repair & Overhaul, MRO). Divisjonen Space & Surveillance leverer komponenter og tjenester til romfartsindustrien, samt havneovervåkningssystemer.

Øvrige

Øvrig virksomhet består av Kongsberg Digital (KDI), eiendomsvirksomheten, konsernfunksjoner og eliminerings mellom forretningsområdene.

KDI har fokus på å ta nye, samt styrke eksisterende posisjoner knyttet til digitalisering innenfor blant annet olje- og gass-, vind- og handelsflåtemarkedet de siste årene.

Finansieringen av konsernet gjøres basert på vurderinger for konsernet som helhet. Finansposter, netto rentebærende gjeld og kontanter er derfor ikke segmentert. Det samme gjelder for skattekostnader og balanseposter knyttet til skatt, siden dette påvirkes av skattemessige disposisjoner mellom forretningsområdene.

Ledelsen følger opp driftssegmentenes driftsresultat (EBITDA) regelmessig og benytter denne informasjonen til å foreta analyser av de ulike driftssegmentenes prestasjoner samt foreta beslutninger om ressursallokering. Driftssegmentenes prestasjoner vurderes basert på driftsresultat (EBITDA) og avkastning på sysselsatt kapital.

Informasjon om konsernets rapporteringspliktige driftssegmenter presenteres nedenfor.

Driftssegmentdata

MNOK	Kongsberg			Eliminer- inger	Konsolidert
	Kongsberg Maritime	Defence & Aerospace	Øvrige		
2021					
Driftsinntekter fra eksterne kunder	16 450	10 052	947	-	27 449
Driftsinntekter – konserninternt	57	26	578	(661)	-
Sum inntekter	16 507	10 078	1 525	(661)	27 449
Driftsresultat før avskrivninger og amortiseringer (EBITDA)	1 977	2 150	(41)	-	4 086
Avskrivninger	(176)	(229)	(71)	-	(476)
Avskrivninger leasingeiendeler	(262)	(215)	(205)	286	(396)
Nedskrivninger eiendom, anlegg og utstyr	(9)	-	-	-	(9)
Amortiseringer	(206)	(86)	(50)	-	(342)
Driftsresultat (EBIT)	1 324	1 620	(367)	286	2 863
Segment eiendeler ¹⁾	15 396	13 477	1 720	(248)	30 345
Segment investeringer ²⁾	154	304	331	-	789
Kortsiktige segment forpliktelser og avsetninger ³⁾	8 414	9 521	798	(461)	18 272
2020					
Driftsinntekter fra eksterne kunder	16 304	8 476	832	-	25 612
Driftsinntekter – konserninternt	16	27	560	(603)	-
Sum inntekter	16 319	8 503	1 392	(603)	25 612
Driftsresultat før avskrivninger og amortiseringer (EBITDA)	1 532	1 656	62	-	3 250
Avskrivninger	(194)	(222)	(65)	-	(481)
Avskrivninger leasingeiendeler	(280)	(192)	(193)	254	(411)
Nedskrivninger eiendom, anlegg og utstyr	(52)	-	-	-	(52)
Amortiseringer	(288)	(85)	(28)	-	(400)
Driftsresultat (EBIT)	718	1 157	(224)	254	1 905
Segment eiendeler ¹⁾	16 067	12 716	2028	(247)	30 564
Segment investeringer ²⁾	101	393	308	-	802
Kortsiktige segment forpliktelser og avsetninger ³⁾	7 863	8 783	669	(461)	16 854

1) Segment eiendeler inkluderer ikke derivater og betalingsmidler da disse eiendeler styres av konsernets sentrale finansfunksjon.

2) Investeringer består av tilgang av eiendom, anlegg og utstyr, immaterielle eiendeler og goodwill eksklusive IFRS16. Inkluderer investeringer ved kjøp av virksomhet.

3) Segment forpliktelser inkluderer ikke utsatt skatt, betalbar skatt, rentebærende gjeld eks kortsiktige leieforpliktelser, andre langsiktige forpliktelser og avsetninger og derivater da denne type forpliktelser blir styrt av konsernets sentrale finansfunksjon.

Det er ingen av KONGSBERGs kunder som det er inntektsført mer enn 10 % av konsernets totale driftsinntekter på i 2021.

Det er ingen forskjeller i målemetoder som brukes på segmentnivå sammenliknet med konsernregnskapet. De ulike driftssegmentenes driftsresultat inkluderer inntekter og kostnader fra transaksjoner med andre driftssegment i konsernet. Transaksjoner mellom segmentene er basert på markedspriser. Transaksjoner mellom de ulike segmentene er eliminert ved konsolideringen.

Avstemming av eiendeler

MNOK	2021	2020
Segment eiendeler	30 345	30 564
Utsatt skattefordel	248	306
Derivater	545	964
Virkelig verdi finansielle instrumenter	54	(24)
Betalingsmidler	8 118	7 420
Sum eiendeler	39 310	39 230

Avstemming av forpliktelser og avsetninger

MNOK	2021	2020
Kortsiktige segment forpliktelser og avsetninger	18 272	16 854
Kortsiktig rentebærende lån	-	1 500
Derivater	378	546
Virkelig verdi finansielle instrumenter	317	725
Beregnet betalbar skatt	197	71
Sum kortsiktige forpliktelser og avsetninger	19 164	19 696

Geografiske opplysninger

Ved presentasjon av informasjon om geografi fordeles inntekter på grunnlag av kundenes geografiske plassering, mens for anleggsmidlene er det den fysiske plassering eller tilknytning gjennom oppkjøp som er lagt til grunn. Konsernets aktiviteter er i hovedsak fordelt på Norge, øvrige Europa, Amerika og Asia. Inkludert i anleggsmidler er eiendom, anlegg og utstyr, immaterielle eiendeler og goodwill. (Finansielle instrumenter, utsatt skattefordel, pensjonsmidler og rettigheter som følger av forsikringsavtaler er ikke inkludert.)

MNOK	Norge	Europa	Nord- Amerika	Sør- Amerika	Asia	Australia	Afrika	Sum
2021								
Driftsinntekter fra eksterne kunder	5 222	7 413	7 851	488	5 564	660	250	27 449
Driftsinntekter i % av total	19 %	27 %	29 %	2 %	20 %	2 %	1 %	
Anleggsmidler	9 241	830	289	19	266	10	1	10 656
2020								
Driftsinntekter fra eksterne kunder	5 027	7 103	6 888	364	5 288	542	400	25 612
Driftsinntekter i % av total	20 %	28 %	27 %	1 %	21 %	2 %	2 %	
Anleggsmidler	9 257	889	278	15	376	11	1	10 827

7 INNTEKTSFØRING AV KUNDEKONTRAKTER

MNOK	Kongsberg			Sum
	Kongsberg Maritime	Kongsberg Defence & Aerospace	Øvrige	
2021				
<i>Inntekter</i>				
Inntektsføring basert på fremdrift i prosjektene (over tid)	3 475	7 879	402	11 756
Inntektsføring ved leveranse av varer og tjenester	4 851	320	161	5 331
Ettermarkedsaktiviteter ¹⁾	8 114	1 846	325	10 285
Inntekt fra utleie av eiendom, anlegg og utstyr	3	-	64	67
Sum eksterne inntekter fra kundekontrakter	16 442	10 045	952	27 440
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og utstyr	8	7	(6)	9
Sum eksterne inntekter	16 450	10 052	947	27 449
2020				
<i>Inntekter</i>				
Inntektsføring basert på fremdrift i prosjektene (over tid)	3 704	6 239	405	10 349
Inntektsføring ved leveranse av varer og tjenester	4 889	492	259	5 640
Ettermarkedsaktiviteter ¹⁾	7 632	1 741	104	9 477
Inntekt fra utleie av eiendom, anlegg og utstyr	45	-	64	109
Sum eksterne inntekter fra kundekontrakter	16 270	8 472	832	25 575
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og utstyr	34	3	-	37
Sum eksterne inntekter	16 304	8 476	832	25 612

1) Ettermarkedsinntektene inntektsføres i all hovedsak på leveransetidspunktet, men en liten andel inntektsføres over tid. Ettermarkedet omfatter inntekter fra service, vedlikehold, oppgraderinger, reservedeler, tilleggsutstyr og opplæring knyttet til tidligere leverte systemer. Reservedeler og oppgraderingsprosjekter inngår i ordreserven, mens resterende inngår ikke i oversikten over inntekter framover i tid, jfr. tabellen nedenfor.

Tabellen nedenfor viser forventet tidspunkt for når gjenstående leveringsforpliktelser i ordreserven per 31.12.21 kommer til inntekt:

MNOK	2021				2020			
	Tidspunkt for inntektsføring				Tidspunkt for inntektsføring			
	Ordre-reserve 31.12.21	2022	2023	2024 og senere	Ordre-reserve 31.12.20	2021	2022	2023 og senere
Kongsberg Maritime	13 023	8 506	2 582	1 935	11 386	8 328	2 139	919
Kongsberg Defence & Aerospace	35 632	10 877	7 566	17 190	23 477	9 023	6 226	8 228
Annet/eliminering	879	488	162	229	1 084	621	281	182
Sum	49 535	19 872	10 310	19 354	35 947	17 972	8 646	9 329

Kongsberg Maritime (KM)

Flere av divisjonene i KM har leveranser som er sammensatt i ett system og som skal virke sammen. Det gjelder hovedsakelig for leveranser fra divisjonene Sensor & Robotics og Integrated Solutions, hvor leveransene inntektsføres i forhold til fremdrift over tid. Begrunnelsen for dette er at leveransene har stor kundetilpasning og ikke har noe alternativt bruksområde for KM. Fremdriftsmål ved inntektsføring over tid er i de fleste tilfeller fremdrift basert på kostnader, men kan også være timer.

KM har også en vesentlig andel av leveranser som inntektsføres ved levering. Dette gjelder spesielt den delen som har kommet inn via oppkjøpet av Commercial Marine, som for eksempel Deck Machinery og Propulsjon & Engines, men vil også gjelde for deler av Sensor &

Robotics og Integrated Solutions. Utstyrsleveransene vurderes i stor grad som frittstående og har kort tidshorison og inntektsføres dermed ved leveranse. For ytterligere beskrivelse av hva de ulike divisjonene leverer se note 6 "Driftssegmenter".

Nesten 50 % av kontraktsinntektene i KM i 2021 er innenfor ettermarkedet. De aller fleste av disse kontraktene inntektsføres ved leveranse av timer/utstyr og har ofte kort varighet. Det forekommer også tilfeller hvor denne type kontrakter inntektsføres over tid, men det forutsettes da at kontraktene strekker seg over flere regnskapsperioder og er av vesentlig størrelse.

Ulike kundekontrakter har ulike betalingsvilkår avhengig av produkt, marked og forhandlinger med kunde. For kundekontrakter som inntektsføres over tid vil mange av kontraktene inkludere forskudd

betalt av kunden ved kontraktsinngåelse og deretter betaling etter oppnådde milepæler. Det er store individuelle forskjeller på kontraktene. For vare- og serviceleveranser, inkludert ettermarkedsleveranser, faktureres kundene i stor grad ved levering og betaling skjer etter avtalt kredittid som avhenger av den enkelte avtale.

Kongsberg Defence & Aerospace (KDA)

KDA sine kundekontrakter gjelder i stor grad leveranser som er sammensatt i ett system og som skal virke sammen. De fleste kunde-kontraktene i forretningsområdet inntektsføres i forhold til fremdrift over tid. Begrunnelsen for dette er at leveransene har stor kundetilpasning og vil kreve betydelig omarbeiding for å dekke alternativt bruk for KDA. Kundekontraktene er normalt sett langvarige og er av betydelig størrelse. KDA har rett til å kreve betalt for arbeid til dato. Fremdrift basert på kostnader brukes i hovedsak som fremdriftsmål, men også påløpte timer, fremdrift hos underleverandør, og i noen tilfeller milepæler. Leveranser av denne type er luftvernssystemer, missilsystemer, kommando og kontrollsystemer og overvåkingssystemer.

Serier av like enheter innenfor samme kontrakt tas til inntekt over tid. Disse behandles da som én leveringsforpliktelse. Betingelsen er at de hver for seg ville kvalifisert for inntektsføring over tid. Inntektsmål for slike kontrakter kan være leveranse/lageruttak til kunde da dette representerer fremdriften fordi fremstillingstiden er forholdsvis kort.

Flere av kontraktene vedrørende våpenstasjoner inntektsføres etter disse prinsippene. Det samme gjelder kontrakter tilknyttet F-35-programmet.

KDA har lite omfang av inntektsføring ved levering, men det forekommer eksempelvis ved leveranse av kommunikasjonsutstyr og utstyr til romfart.

KDA har i tillegg leveranser av service og vedlikehold. I det alt vesentlige inntektsføres disse tjenestene i takt med at timene/varene leveres.

For ytterligere beskrivelse av divisjoner og leveranser i KDA se note 6 "Driftssegmenter".

KDA har rett på dekning av påløpte kostnader pluss margin hvis kunden skulle kansellere kontrakten uten rimelig grunn. Ulike kunde-kontrakter har ulike betalingsvilkår avhengig av produkt, marked og forhandlinger med kunde. For kunde-kontrakter som inntektsføres over tid vil mange av kontraktene inkludere forskudd betalt av kunden ved kontraktsinngåelse og deretter betaling etter oppnådde milepæler. Det er store individuelle forskjeller på kontraktene. For vare- og serviceleveranser, inkludert ettermarkedsleveranser, faktureres kundene i stor grad ved levering og betaling skjer etter avtalt kredittid som avhenger av den enkelte avtale.

Driftsinntekter per divisjon

MNOK	2021	2020
<i>Divisjoner</i>		
Global Customer Support	7 886	7 407
Integrated Solutions	3 807	4 095
Sensor & Robotics	2 736	2 689
Propulsion & Engines	2 553	2 529
Deck Machinery	887	803
Annet/eliminering	(1 360)	(1 203)
Kongsberg Martime	16 507	16 319
<i>Divisjoner</i>		
Land Systems	3 053	2 625
Integrated Defence Systems	3 105	2 416
Aerostructures	2 367	2 101
Missile Systems	1 688	1 331
Space & Surveillance	692	586
Annet/eliminering	(827)	(556)
Kongsberg Defence & Aerospace	10 078	8 503
Annet/eliminering	864	790
Sum inntekter	27 449	25 612

For ytterligere beskrivelse av de enkelte divisjonene og deres leveranser se note 6 "Driftssegmenter".

MNOK	Kongsberg			Sum
	Kongsberg Maritime	Kongsberg Defence & Aerospace	Øvrige	
2021				
<i>Geografisk fordeling av eksterne inntekter fra kundekontrakter</i>				
Norge	3 107	1 725	390	5 222
Europa	5 452	1 830	131	7 413
Amerika	2 221	5 426	204	7 851
Sør-Amerika	443	5	40	488
Asia	4 843	566	155	5 564
Afrika	147	103	1	251
Australia	238	397	25	660
Sum eksterne inntekter fra kundekontrakter	16 450	10 052	947	27 449
2020				
<i>Geografisk fordeling av eksterne inntekter fra kundekontrakter</i>				
Norge	2 951	1 737	338	5 027
Europa	5 846	1 056	201	7 103
Amerika	2 108	4 600	180	6 888
Sør-Amerika	328	8	29	364
Asia	4 669	549	70	5 288
Afrika	123	274	3	400
Australia	279	252	11	542
Sum eksterne inntekter fra kundekontrakter	16 304	8 476	832	25 612

Kontraktbalanser

Spesifikasjon av kontraktbalanser ¹⁾

MNOK	31.12.21	31.12.20	MNOK	31.12.21	31.12.20
Kundekontrakter under utførelse	2 489	1 824	Kundekontrakter, eiendel	6 518	5 784
Forskudd fra kunder	(10 300)	(9 287)	Kundekontrakter, forpliktelse	(11 787)	(11 217)
Periodisert eiendel kundekontrakter	5 313	4 575	Netto kontraktbalanser	(5 269)	(5 433)
Periodisert forpliktelse kundekontrakter	(2 771)	(2 545)			
Netto kontraktbalanser	(5 269)	(5 433)			

1) Tabellen øverst til venstre viser nettobeløpet før nettinger mellom inntekts- og kostnadssiden i kundekontraktene. Tabellen øverst til høyre representerer nettosommene av alle balanseposter som vedrører kundekontrakter med unntak av kundefordringer. Hver enkelt kontrakt er representert med enten en debetpost eller en kreditpost.

Kontraktbalanser

“Kundekontrakter, eiendel”

“Kundekontrakter, eiendel” består i hovedsak av utført, ikke fakturert arbeid og periodiserte eiendeler knyttet til kundekontrakter. Periodiserte eiendeler inkluderer komponenter som skal brukes i kundekontrakter, men som ennå ikke er installert i prosjektene, mellomværende med leverandører og kostnadsperiodiseringer.

“Kundekontrakter, forpliktelse”

For flere kundekontrakter er det avtalt forskudd fra kunde eller det faktureres i henhold til betalingsplan før kontroll er overført til kunde. Dette presenteres som forskudd fra kunde og inngår i “kunde-kontrakt, forpliktelse”. “Kundekontrakter, forpliktelse” vil i tillegg oppstå som følge av kostnadsperiodiseringer på kontraktene. KONGSBERG har ingen kundekontrakter med vesentlig finansieringselement utover ett år.

Nær fem milliarder kroner av forskudd registrert i inngående balanse er inntektsført i regnskapsåret 2021.

I inntektsføring fra kundekontrakter inngår

MNOK	31.12.21	31.12.20
Forskudd fra kunder som inngår i kundekontrakter, forpliktelse på begynnelsen av året	4 991	4 471
Inntekt fra leveringsforpliktelser avsluttet tidligere år enn regnskapsåret	-	-

Estimatusikkerhet knyttet til kundekontrakter

Ved innregning av kundekontakter vil det knytte seg usikkerhet til fastsettelse av type leveringsforpliktelse og fastsettelse av transaksjonspris. Inntektsføringen vil i tillegg påvirkes av om varene og tjenestene som skal leveres, anses å være separate leveringsforpliktelser eller en samlet leveringsforpliktelse. Type leveringsforpliktelse vil påvirke tidspunkt for inntektsføring mens i de tilfellene hvor det er behov for estimering av transaksjonsprisen, vil estimater påvirke størrelsen på vederlaget som skal inntektsføres. Kontraktinntekter er som oftest i henhold til avtale. Variable vederlag og forsinkelsesavgifter vil kunne påvirke størrelsen på transaksjonsprisen, men forekommer ikke ofte. Usikkerhet vil være knyttet til sannsynligheten for at variable vederlag eller forsinkelsesavgifter vil inntreffe og også til estimering av størrelsen på disse. Det vil også knytte seg usikkerhet til vurderingen om kontrakten inneholder et vesentlig finansierings-element som skal skilles ut fra kontraktsprisen.

For leveringsforpliktelser som inntektsføres over tid vil inntektsføring skje i takt med beregnet fremdrift. Fremdrift beregnes normalt som påløpte kostnader i forhold til forventede totale kostnader eller på grunnlag av påløpte timer målt mot forventet timeforbruk. Forventede totale kostnader estimeres basert på en kombinasjon av erfaringstall, systematiske estimeringsprosedyrer, oppfølging av effektivitetsmål og skjønn. Normalt vil en stor andel av totale kostnader være antall gjenværende timer som ansatte må bruke for å utvikle eller ferdigstille prosjektet. Usikkerhet i estimatene påvirkes av prosjektets varighet og tekniske kompleksitet. Det er etablert prinsipper for kategorisering av prosjekter i forhold til teknologisk kompleksitet og grad av utvikling. Dette danner grunnlaget for vurdering av risiko og resultatuttak i prosjektene.

8 ANDELER I FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET OG TILKNYTTETE SELSKAPER

KONGSBERG har investeringer i noen tilknyttede selskaper. Basert på virksomhetens størrelse og strategisk viktighet for KONGSBERG, er Patria Oyj og Kongsberg Satellite Services AS (KSAT) spesifisert nærmere nedenfor.

MNOK	2021				2020			
	Kongsberg Satellite				Kongsberg Satellite			
	Patria Oyj	Services	Andre	Sum	Patria Oyj	Services	Andre	Sum
Netto eiendel 1.1	2 843	557	65	3 465	2 656	492	100	3 247
Tilgang/avgang i perioden	-	-	107	107	-	-	8	8
Resultatandel ¹⁾	150	133	(40)	244	108	120	(42)	186
Mottatt utbytte	(84)	(63)	(1)	(147)	(75)	(55)	-	(130)
Andre poster og utvidet resultat	(60) ²⁾	-	-	(60)	155	-	-	155
Bokført andel 31.12	2 849	628	132	3 609	2 843	557	65	3 465

1) Resultatandel er innregnet etter skattekostnad og amortisering av merverdier. I resultatandelen fra Patria inngår amortiseringer med MNOK 16 (MNOK 25 i 2020). Resultatandelen er i tillegg justert for ikke-kontrollerende interesser og resultat fra Kongsberg Aviation Maintenance Services AS (KAMS AS)

2) Andre poster gjelder omregningsdifferanse og i all hovedsak knyttet til omregningsdifferanse på merverdier. Se note 21 B "Finansielle instrumenter - Valutarisiko og valutasisikring".

Investeringer i tilknyttede selskaper per 31.12.21 inkluderer goodwill og andre merverdier med henholdsvis MNOK 1.561 og MNOK 47 (MNOK 1.633 og MNOK 67 per 31.12.20).

Tabellen nedenfor viser eiendeler, forpliktelser og resultatposter for Patria Oyj og Kongsberg Satellite Services AS og er på 100 % basis.

Sted	Patria Oyj		Kongsberg Satellite Services AS	
	Helsinki, Finland		Tromsø, Norge	
	49,9 %		50,0 %	
Eierandel	MEUR		MNOK	
	2021	2020	2021	2020
Driftsinntekter	548	534	1 232	1 034
Resultat etter skatt	54	34	274	239
Majoritetens andel av resultatet	46	27	274	239
Anleggsmidler	425	389	1 439	1 088
Omløpsmidler	340	306	528	784
Langsiktig gjeld	157	138	44	39
Kortsiktig gjeld	324	306	628	686

Patria er Finlands fremste leverandør av vedlikeholdstjenester til forsvar og dekker alle forsvarsgrener innen MRO (Maintenance, Repair and Overhaul). Patria er en internasjonal organisasjon med ca. 3.000 ansatte og eier 50 % av aksjene i Nammo AS. Hovedkontoret er i Helsinki og Patria eies av den finske stat (50,1 %) og Kongsberg Gruppen (49,9 %)

Kongsberg Satellite Services (KSAT) er en verdensledende leverandør av kommunikasjonstjenester for romfartøy- og utskytningplattformer og avanserte overvåkingstjenester via satellitter. KSAT leverer i tillegg tjenester innenfor bl.a. miljø-, sikkerhet- og klimaovervåking basert på satellittdata både fra de tradisjonelle romprogrammene men også fra satellitt konstellasjoner innenfor New Space segmentet. KSAT har 250 ansatte og har sitt hovedkontor i Tromsø. Selskapet er eid av Kongsberg Gruppen (50 %) og Space Norway (50 %) som eies av den norske stat.

Resultatandel og utbytte fra tilknyttede selskap per forretningsområde

MNOK	Resultatandel		Utbytte	
	2021	2020	2021	2020
KM	(3)	-	-	-
KDA	263	206	147	130
Øvrige	(17)	(20)	-	-
Konsern	244	186	147	130

9 VARELAGER

Konsernets samlede varebeholdninger fordeler seg som følger:

MNOK	31.12.21	31.12.20
Råvarer	2 370	2 188
Varer i arbeid	508	500
Ferdigvarer	1 428	1 444
Sum	4 306	4 132
Resultatførte verdiendringer i varelageret	52	95
Årets varekost utgjør	9 577	8 850

10 PERSONALKOSTNADER, GODTGJØRELSE TIL LEDELSEN OG STYRET

Lønn og andre personalkostnader utgjør kostnader forbundet med avlønning av personell som er ansatt i konsernet.

MNOK	Note	2021	2020
Lønn		7 744	7 454
Langtidsincentiv ordning (LTI) ¹⁾		16	18
Aksjeprogram for ansatte ¹⁾		78	27
Arbeidsgiveravgift på lønn		1 065	958
Pensjonskostnad ytelsesplaner	11	(26)	57
Pensjonskostnad innskuddsplan	11	688	625
Andre ytelser		410	372
Sum personalkostnader		9 975	9 510
Gjennomsnittlig antall årsverk		10 690	10 554

1) Kostnader til LTI ordningen og aksjeprogram for ansatte er skilt ut på egne linjer fra 2021. Dette har medført at 2020 tallene for lønn og andre ytelser er endret.

Samlet godtgjørelse til medlemmene av konsernledelsen for 2021 og 2020 ¹⁾

Beløp i TNOK	Andre fordeler		Opptjent resultat-avhengig lønn i pensjons-opp-tjening ⁵⁾			Aksjer ervervet i regnskaps-året til-knyttet LTI-ordningen			Totalt antall aksjer inkl. LTI per 31.12.
	Utbetalt lønn inkl. ferie-penger	inn-berettet i regnskaps-året ²⁾	Opptjent langtids-incentiv plan (LTI) ³⁾	regnskaps-året ⁴⁾	Årets pensjons-opp-tjening ⁵⁾	Utbetalt langtids-incentiv plan (LTI) ⁶⁾	Ute-stående beløp lån	året til-knyttet LTI-ordningen	
År									
2021	27 988	2 704	4 961	13 192	4 959	7 057	121	18 689	174 373
2020	26 076	2 376	4 159	12 379	3 720	6 425	211	17 593	164 159

- 1) Godtgjørelse og andre fordeler til medlemmene av konsernledelsen er basert på deres periode som ansatt i konsernledelsen. Alle medlemmer i konsernledelsen er inkludert i den generelle innskuddsordningen for lønn opp til 12G.
- 2) Andre fordeler enn kontanter gjelder kostnadsført rabatt på aksjer gitt i forbindelse med aksjeprogrammet gitt til alle ansatte, kommunikasjon, bilordninger og kompensasjon for skattepliktig del av pensjon og forsikringer, samt andre trekkpliktige ytelser.
- 3) Opptjent LTI inkludert skattekompensasjon er regnskapsmessig periodisert lineært over 3 år siden aksjene kan disponeres fritt først etter 3 år. Redegjørelse for LTI-ordningen er gitt i rapport for godtgjørelse for ledende personer.
- 4) Opptjent resultatavhengig lønn i regnskapsåret. Utbetales når regnskapet for det angjeldende år er godkjent av styret. Redegjørelse for resultatavhengig del av lønn er gitt i rapport for godtgjørelse for ledende personer.
- 5) Årets avkastning på saldo i den innskuddsbaserte driftspensjonsordningen over 12G er inkludert i opptjeningen. Prinsippet er endret fra tidligere år.
- 6) LTI med skattekompensasjon for utbetaling påfølgende år, hvor nettobeløp skal investeres i KONGSBERG aksjer. Redegjørelse for LTI-ordning er gitt i rapport for godtgjørelse for ledende personer.

Detaljert informasjon om godtgjørelse til ledelsen og styret vil bli presentert i en egen rapport for godtgjørelse for ledende personer i KONGSBERG, i tråd med nye regler i allmennaksjeloven. Denne vil bli publisert på kongsberg.com i forbindelse med innkallingen til generalforsamlingen.

Ytelser til styrets medlemmer

Beløp i NOK	Antall aksjer	Godtgjørelse			Antall styremøter ¹⁾
		Fast styregodtgjørelse	for utvalgs-møter	Total styregodtgjørelse	
År					
2021	22 695	2 585 831	446 999	3 032 830	11
2020	22 548	2 473 000	488 200	2 961 200	13

1) Det er avholdt 7 møter i revisjonsutvalget (5 i 2020) og 5 møter i kompensasjonsutvalget (4 i 2020) i 2021.

11 PENSJONER

KONGSBERG har en tjenestepensjonsordning som tilfredsstillende lovverket, og som består av en innskuddsordning og en lukket ytelsesordning. Tjenestepensjonsordningen gjelder alle ansatte i konsernet i Norge. Per 31.12.21 er det i Norge 7.415 ansatte som totalt er tilknyttet ordningene. KONGSBERG etterstreber seg på at flest mulig av de ansatte også i utlandet skal omfattes av tjenestepensjonsordningene.

Innskuddsordningen (ITP)

Konsernet har innskuddsordning for alle ansatte i Norge med noen unntak. Innskuddssatsene er 5 % av lønnsgrunnlaget opp til 7,1G og 11 %

av lønnsgrunnlaget fra 7,1G og opp til 12G. De ansatte kan påvirke forvaltningen av midlene gjennom tre spareprofiler. Spareprofilene ble besluttet endret fra 1.11.21. Midlene kan valgfritt investeres på ett av tre spareprofiler med henholdsvis 50, 80 og 100 % aksjeandel med enten aktiv eller indeks forvaltning og med eller uten nedvekting fra fylte 57 år. Konsernet har i tillegg en kollektiv, driftsbasert ordning for lønn mellom 12G og 15G. Bedriftens innskudd i denne ordningen er 18 % av den del av lønnsgrunnlaget som overstiger 12G, oppad begrenset til 15G. For ledende ansatte gjelder egne vilkår. Dette er beskrevet i rapport for godtgjørelse for ledende personer i KONGSBERG. De driftsbaserte ordningene er lukket for opptak av nye medlemmer. Det benyttes en spareprofil med 50 % aksjer som avkastningsreferanse på de driftsbaserte ordningene. KONGSBERGs selskaper i utlandet har i all

vesentlighet innskuddsplaner. Per 31.12.21 var ca. 7.018 ansatte i Norge og de fleste av de ansatte i utlandet omfattet av disse planene. Innskuddet kostnadsføres når det påløper.

Ytelsesordningen (YTP)

Ved overgang til innskuddsordning 1.1.08 ble ansatte som på overgangstidspunktet var 52 år og eldre fortsatt værende i ytelsesordningen. Ordningen er forsikret gjennom DNB Livsforsikring. Pensjonsytelsen fra ytelsesordningen er bestemt ut fra antall opptjeningsår og lønnsnivå for den enkelte ansatte. Pensjonskostnaden fordeles over de ansattes opptjeningsår. Gitt en beregnet folketrygdpensjon basert på Folketrygdens regler før 1.1.11 og full opptjening gir ordningen ca. 65 % av sluttlønn inklusive en beregnet ytelse fra Folketrygden inntil fylte 77 år, deretter reduseres tjenestepensjonsdelen med 50 % livsvarig. Konsernet har i tillegg en kollektiv, driftsbasert ytelsesordning for lønn mellom 12 og 15 G. Den kollektive driftsbaserte ytelsesordningen tilsvarer ca. 50 % av den del av sluttlønnen som overstiger 12 G inntil fylte 77 år, deretter reduseres ytelsen med 50 % livsvarig. For ledende ansatte gjelder egne vilkår. Dette er beskrevet i rapport for godtgjørelse for ledende personer i KONGSBERG. Disse tilleggsordningene er lukket for nye medlemmer.

Det foreligger i tillegg en kollektiv ytelsesbasert ordning for kontoransatte i Sverige født før 1979. Pensjonsytelsen er bestemt ut fra antall opptjeningsår og lønnsnivå for den enkelte ansatte. De ansatte opptjener pensjon på "inntakstbasert" (tilsvarende norsk grunnbeløp (G)) mellom 0 og 30.

Pensjonforutsetninger

Ved beregning av fremtidige pensjoner i ytelsesordningen er følgende forutsetninger lagt til grunn:

<i>Økonomiske forutsetninger</i>	31.12.21	31.12.20
Diskonteringsrente Norge	1,80 %	1,30 %–1,50 %
Diskonteringsrente Sverige	1,80 %	1,10 %
Lønnsregulering	1,75 %	1,25 %
G-regulering	2,25 %	1,75 %
Pensjonsregulering	1,90 %	1,00 %
<i>Øvrige norske forutsetninger</i>	31.12.21	31.12.20
Dødelighet	K2013	K2013
Uførhet	IR 73	IR 73
Frivillig avgang	4,5 % for alle aldre	4,5 % for alle aldre

Årets pensjonskostnad fremkommer slik:

<i>MNOK</i>	2021	2020
Kostnader ytelsesplaner	(26)	57
Kostnader ved innskuddsplaner Norge	505	467
Kostnader ved innskuddsplaner utlandet	183	158

Netto renter er klassifisert som finanskostnad. I kostnader ytelsesplaner for 2021 ble det innregnet en netto gevinst på oppgjør av pensjonsordning på MNOK 78.

Endring av netto balanseført forpliktelse

MNOK	2021			2020		
	Fondert	Ufondert	Sum	Fondert	Ufondert	Sum
<i>Endringer i brutto pensjonsforpliktelse</i>						
Brutto pensjonsforpliktelse 1.1	2 174	634	2 808	2 023	667	2 690
Nåverdien av årets opptjening	15	20	36	19	21	40
Rentekostnad av pensjonsforpliktelse	28	9	36	42	11	53
Aktuariell tap/gevinst	160	(13)	147	196	(48)	148
Oppgjør pensjonsordning	(168)	-	(168)	-	-	-
Utbetalinger av pensjoner/fripoliser	(138)	(34)	(172)	(131)	(50)	(181)
Netto endring arbeidsgiveravgift	3	-	2	25	(9)	16
Omregningsdifferanse	-	(27)	(27)	-	41	41
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	2 074	589	2 662	2 174	634	2 808
<i>Endringer i brutto pensjonsmidler</i>						
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	1 671	-	1 671	1 716	-	1 716
Forventet avkastning på pensjonsmidler	22	-	22	37	-	37
Aktuariell tap/gevinst	22	-	22	3	-	3
Premieinnbetalinger	82	-	82	51	-	51
Utbetalinger av pensjoner/fripoliser	(141)	-	(141)	(135)	-	(135)
Oppgjør pensjonsordning	(98)	-	(98)	-	-	-
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	1 557	-	1 557	1 671	-	1 671
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12.	516	589	1 104	503	634	1 137

Den sikrede pensjonsordningen er forsikret gjennom forsikringselskap og konsernets pensjonsmidler er således knyttet til en forsikringspolise. Forsikringspolisen er ikke omsettelig og verdien fastsettes i henhold til regler i forsikringsvirksomhetsloven. Det er knyttet en rentegaranti til forsikringen som innebærer at det er forsikringselskapet som har risiko for avkastningen på pensjonsmidlene. Midlene er i hovedsak plassert i obligasjoner, noe i aksjer og eiendom.

Historisk informasjon

MNOK	2021	2020	2019	2018	2017
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	2 662	2 808	2 690	1 947	2 025
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	1 557	1 671	1 716	1 409	1 378
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	(1 104)	(1 137)	(974)	(538)	(647)
Estimatavvik pensjonsforpliktelse 31.12	147	148	67	26	(24)
Estimatavvik pensjonsmidler 31.12	22	3	(37)	74	(90)
Akkumulerte estimatavvik innregnet i oppstilling over totalresultat etter skatt	(1 672)	(1 559)	(1 428)	(1 331)	(1 374)
Herav erfaringsavvik	(1 044)	(972)	(926)	(881)	(928)

AFP ordning

Alle ansatte i Norge er medlem i en AFP ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut AFP fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb. AFP ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det betales en premie til ordningen av de samlede utbetalinger mellom 1G og 7,1G til konsernets arbeidstakere. For 2020 utgjorde premien 2,5 % og samme sats er fastsatt for 2021 (estimert til MNOK 112). Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

Estimatusikkerhet

Pensjonsytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. Årets pensjonskostnad er beregnet på grunnlag av økonomiske og actuarielle forutsetninger ved årets begynnelse. Brutto pensjonsforpliktelser er beregnet på grunnlag av økonomiske og actuarielle forutsetninger ved årets slutt. Forutsetningene knytter seg blant annet til diskonteringsrente, fremtidig lønnsvekst, pensjonsreguleringer og ansatte turnover. I fastsettingen av brutto pensjonsmidler legges forventet avkastning til grunn. Forutsetningene oppdateres årlig og en endring i disse vil føre til endring i estimert netto pensjonsforpliktelse. Endringen i diskonteringsrenten har størst innvirkning. Diskonteringsrenten er fastsatt med utgangspunkt i renten på obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som reflekterer tidshorisonten for oppgjør av pensjonsforpliktelsen for ytelsesordningen. Etter KONGSBERG sin vurdering er markedet for OMF tilstrekkelig dypt og viser pålitelig prising. Netto pensjonsforpliktelser er beregnet av ekstern aktuar. Balansen viser netto pensjonsforpliktelser inklusive arbeidsgiveravgift.

Annet

Forventet utbetaling av pensjoner innen YTP ordningen er følgende:

	MNOK
2022	206
2023	144
2024	140
2025	135
2026	134
Neste 5 år	586

12 EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

MNOK	Note	Bygg og annen fast eiendom				Maskiner og anlegg		Anlegg under utførelse	Sum
		Tomter				Driftsløse			
2021									
<i>Anskaffelseskost</i>									
Anskaffelseskost 1.1.21		332	3 186	1 985	2 289	314		8 106	
Reklassifisering ¹⁾		35	27	637	(510)	(1)		188	
Tilgang		21	195	172	196	(9)		575	
Avgang		(1)	(55)	(174)	(125)	(5)		(360)	
Avhendet virksomhet		-	(2)	(1)	(4)	-		(7)	
Omregningsdifferanser		(1)	(16)	(3)	(1)	1		(20)	
Sum anskaffelseskost 31.12.21		386	3 335	2 616	1 845	300		8 482	
<i>Akkumulerte av- og nedskrivninger</i>									
Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 1.1.21		(5)	1 305	1 210	1 925	6		4 441	
Reklassifisering		-	11	515	(515)	1		12	
Årets avskrivninger		-	137	202	137	-		476	
Årets nedskrivninger		-	6	-	3	-		9	
Akkumulerte avskrivninger ved avgang		-	(60)	(164)	(119)	(5)		(348)	
Akkumulerte avskrivninger avhendet virksomhet		-	(9)	(1)	(4)	-		(14)	
Omregningsdifferanser		-	4	6	(5)	-		5	
Sum akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 31.12.21		(5)	1 394	1 768	1 422	2		4 581	
Balanseført verdi 31.12.21		391	1 941	848	423	298		3 901	
2020									
<i>Anskaffelseskost</i>									
Anskaffelseskost 1.1.20		335	3 208	1 794	2 541	388		8 266	
Reklassifisering		8	(5)	151	(136)	(16)		2	
Justering ved endelig oppkjøpsallokering		-	(87)	-	11	-		(76)	
Tilgang		9	223	162	191	(49)		536	
Avgang		(1)	(18)	(88)	(252)	(8)		(367)	
Avhendet virksomhet	30	(19)	(160)	(49)	(63)	-		(291)	
Omregningsdifferanser		-	25	15	(3)	(1)		36	
Sum anskaffelseskost 31.12.20		332	3 186	1 985	2 289	314		8 106	
<i>Akkumulerte av- og nedskrivninger</i>									
Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 1.1.20		-	1 189	1 142	2 005	6		4 342	
Reklassifisering		(4)	(5)	(4)	17	-		4	
Årets avskrivninger		-	118	176	187	-		481	
Årets nedskrivninger		-	48	1	3	-		52	
Akkumulerte avskrivninger ved avgang		(1)	(17)	(68)	(251)	-		(337)	
Akkumulerte avskrivninger avhendet virksomhet	30	-	(23)	(39)	(34)	-		(96)	
Omregningsdifferanser		-	(5)	2	(2)	-		(5)	
Sum akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 31.12.20		(5)	1 305	1 210	1 925	6		4 441	
Balanseført verdi 31.12.20		337	1 881	775	364	308		3 665	
Utnyttbar levetid		I/A	10-33 år	1-10 år	1-10 år				

1) Reklassifiseringen inneholder justering av oppkjøpsbalanser med MNOK 176.

13 LEIEAVTALER

KONGSBERG har leiekontrakter hovedsakelig tilknyttet tomter og bygg, men har også leiekontrakter på maskiner, biler og utstyr. Leiekontraktene er sikret med den underliggende eiendelen. Flere av leiekontraktene inneholder forlengelsesopsjoner. Disse er innregnet dersom det er rimelig sikkert at KONGSBERG vil utøve opsjonen. Leiebetingelsene omfatter ikke variabel leie utover variabel leie som er avhengig av indeks eller rentesats. Konsernet benytter seg av unntaket for kortsiktige leieavtaler og for leieavtaler med eiendeler av lav verdi. Førstnevnte unntak benyttes for alle typer leiekontrakter, mens sistnevnte er benyttet hovedsakelig for kontormaskiner og mindre utstyr.

MNOK	Biler, maskiner og utstyr		Sum
	Eiendom		
2021			
<i>Anskaffelseskost</i>			
Anskaffelseskost 1.1.21	2 625	32	2 658
Tilgang	156	8	164
Avgang	(51)	(11)	(61)
Omregningsdifferanser	(14)	(1)	(14)
Sum anskaffelseskost 31.12.21	2 718	28	2 746
<i>Akkumulerte av- og nedskrivninger</i>			
Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 1.1.21	675	17	692
Årets avskrivninger	386	10	396
Akkumulerte avskrivninger ved avgang	(44)	(11)	(54)
Omregningsdifferanser	(3)	(1)	(3)
Sum akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 31.12.21	1 015	15	1 031
Balanseført verdi 31.12.21	1 702	13	1 715
2020			
<i>Anskaffelseskost</i>			
Anskaffelseskost 1.1.20	2 458	31	2 489
Tilgang	212	7	218
Avgang	(43)	(7)	(50)
Omregningsdifferanser	(2)	2	-
Sum anskaffelseskost 31.12.20	2 625	32	2 658
<i>Akkumulerte av- og nedskrivninger</i>			
Akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 1.1.20	337	11	348
Årets avskrivninger	398	13	411
Akkumulerte avskrivninger ved avgang	(43)	(7)	(50)
Omregningsdifferanser	(17)	-	(17)
Sum akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger 31.12.20	675	17	692
Balanseført verdi 31.12.20	1 950	15	1 965
Leieperiode	1-21 år	1-5 år	
Avskrivningstid	Lineær	Lineær	

Leasingforpliktelse

MNOK	31.12.21	31.12.20
Balanseført verdi 1.1.	2 092	2 198
Tilgang	164	218
Renter på leasingforpliktelse	132	142
Leiebetalinger	(489)	(484)
Avgang	(8)	-
Omregningsdifferanse	(12)	17
Balanseført verdi 31.12	1 880	2 092
Kortsiktige leasingforpliktelse	380	339
Langsiktige leasingforpliktelse	1 500	1 753

Se note 24 "Avsetninger" vedrørende langsiktige forpliktelse tilknyttet eiendommer som er solgt og tilbakeleid. Samlede utgående kontantstrømmer for leieavtaler er MNOK 536 (MNOK 545) i 2021 som består av beregnet rente på MNOK 132, nedbetaling leasingforpliktelse på MNOK 357 og betaling for ikke balanseførte leieavtaler på MNOK 47.

Innregnet i resultatet

MNOK	2021	2020
Årets avskrivninger på leiekontrakter	396	411
Rentekostnad på leasingforpliktelse	132	142
Kostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler og leieavtaler med eiendeler av lav verdi	47	61
Sum innregnet i resultatet	576	614

For opplysninger om forfall på leiebetalinger se note 21 E "Finansielle instrumenter - Likviditetsrisiko".

KONGSBERG har flere leiekontrakter som inkluderer forlengelsesopsjoner. Disse opsjonene er forhandlet frem for å ha en fleksibilitet til å håndtere leieporteføljen etter KONGSBERGs løpende behov. Opsjonene innregnes dersom det er rimelig sikkert at KONGSBERG vil utøve opsjonen.

Estimatusikkerhet

I beregningen av leasingeiendeler og leasingforpliktelse er det benyttet skjønn i vurderingen av hvilken diskonteringsrente og leieperiode som skal legges til grunn. Leieavtalene til KONGSBERG relaterer seg i all hovedsak til fast eiendom. Diskonteringsrenten som benyttes for leiekontrakter på eiendom er yield innhentet fra eksternt part. For andre leieavtaler benyttes marginal lånerente med mindre den implisitte renten i leieavtalen er kjent. Leieperioden er i utgangspunktet den uoppsigelige perioden av leieperioden, men i leieavtaler der det foreligger opsjoner om forlengelse eller terminering gjøres det en vurdering på om det er rimelig sikkert om opsjonen vil utøves. Dersom det er rimelig sikkert at opsjonen utøves medberegnes dette i leieperioden. Begrepet rimelig sikkert er ikke eksplisitt definert i IFRS 16. KONGSBERG vurderer rimelig sikkert til å være lavere enn så godt som sikkert og betydelig høyere enn sannsynlig.

14 IMMATERIELLE EIENDELER

MNOK	Note	Goodwill	Teknologi	Aktivert egen- utvikling	Andre immaterielle eiendeler ¹⁾	Sum
2021						
<i>Anskaffelseskost</i>						
Anskaffelseskost 1.1.21		4 046	1 207	1 664	778	7 695
Reklassifisering		-	(33)	(18)	(14)	(65)
Justering ved endelig oppkjøpsallokering		6	-	-	-	6
Tilgang		-	-	214	1	215
Avgang		-	-	-	-	-
Avhendet virksomhet		(11)	-	(27)	-	(38)
Omregningsdifferanser		-	6	-	-	6
Sum anskaffelseskost 31.12.21		4 041	1 180	1 833	765	7 819
<i>Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger</i>						
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 1.1.21		903	560	649	387	2 499
Reklassifisering		(1)	(34)	(16)	(13)	(64)
Amortiseringer		-	80	130	131	341
Nedskrivninger		-	-	2	-	2
Akkumulerte amortiseringer avhendet virksomhet		-	-	(4)	-	(4)
Omregningsdifferanser		-	6	-	-	6
Sum akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 31.12.21		902	612	761	505	2 780
Balanseført verdi 31.12.21		3 139	568	1 072	260	5 039
2020						
<i>Anskaffelseskost</i>						
Anskaffelseskost 1.1.20		5 175	1 452	1 447	795	8 869
Reklassifisering		-	-	(6)	-	(6)
Justering ved endelig oppkjøpsallokering		(298)	-	-	-	(298)
Tilgang ved kjøp av virksomhet		15	12	-	16	43
Tilgang		-	-	223	1	224
Avgang		-	-	-	-	-
Avhendet virksomhet	30	(842)	(254)	-	(34)	(1 130)
Omregningsdifferanser		(4)	(3)	-	-	(7)
Sum anskaffelseskost 31.12.20		4 046	1 207	1 664	778	7 695
<i>Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger</i>						
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 1.1.20		903	737	493	249	2 382
Reklassifisering		-	-	-	-	-
Amortiseringer		-	79	96	164	339
Nedskrivninger		-	-	60	-	60
Akkumulerte amortiseringer avhendet virksomhet	30	-	(254)	-	(26)	(280)
Omregningsdifferanser		-	(2)	-	-	(2)
Sum akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 31.12.20		903	560	649	387	2 499
Balanseført verdi 31.12.20		3 143	647	1 015	391	5 196
Utnyttbar levetid			1-10 år	1-10 år	1-10 år	

1) "Andre immaterielle eiendeler" består hovedsaklig av kunderelasjoner og merkevarer tilegnet ved oppkjøp av virksomhet.

Med unntak av goodwill, som ikke amortiseres, er amortiseringen av immaterielle eiendeler lineære over utnyttbar levetid. Amortiseringen starter når den immaterielle eiendelen er tilgjengelig for bruk.

Produktvedlikehold og utvikling ført over resultatet

MNOK	2021			2020		
	Produkt- vedlikehold	Utviklings- kostnader	Sum	Produkt- vedlikehold	Utviklings- kostnader	Sum
Kongsberg Maritime	395	836	1 231	366	784	1 150
Kongsberg Defence & Aerospace	28	115	143	36	96	132
Kongsberg Digital	28	105	133	12	59	71
Sum	451	1 056	1 507	414	939	1 353

Balanseføring av egenutvikling

Utviklingsprosjekter hvor kundene finansierer utviklingen blir ikke balanseført, men KONGSBERG søker å oppnå eierrettigheter til de utviklede produktene. Underveis i utviklingsfasen for egenfinansierte prosjekter besluttes det, basert på teknisk suksess og markeds- vurderinger, hvorvidt konsernet skal ferdigstille utviklingen og starte balanseføring av gjenværende utviklingsutgifter.

Egenfinansierte utviklingsprosjekter hos Kongsberg Maritime inneholder i hovedsak mange prosjekter med begrenset totalomfang, og i stor grad utvikling av eksisterende teknologi. Det er vurdert at mange av disse utviklingsprosjektene ikke tilfredsstiller kriteriene for balanseføring av utvikling. For flere av prosjektene er det betydelig usikkerhet knyttet til om prosjektet er teknologisk gjennomførbart og hvordan den endelige løsningen blir. Det vil normalt derfor være sent i utviklingsprosjektet at kriterier for balanseføring blir oppfylt.

Forretningsområdet Kongsberg Defence & Aerospace har den største andelen av de balanseførte egenutviklingsprosjektene i KONGSBERG. Nær MNOK 700 av bokført saldo er tilhørende egenutviklet teknologi i dette forretningsområdet. Dette omfatter teknologi knyttet til våpenstasjoner, missilsystemer, styringssystemer og kommunikasjonsstyr.

15 TEST AV VERDIFALL PÅ GOODWILL

Goodwill

Goodwill anskaffet gjennom oppkjøp er allokert til konsernets driftssegmenter og blir fulgt opp og testet samlet for den gruppe av kontantstrømgenererende enheter som inngår i driftssegmentet. Goodwill følges opp for grupper av kontantstrømgenererende enheter som er lik det som er definert som driftssegment i henhold til note 6 "Driftssegmenter".

Goodwill er tilordnet driftssegmenter som følger:

MNOK	31.12.21	31.12.20
Kongsberg Maritime	2 857	2 868
Kongsberg Defence & Aerospace	181	174
Kongsberg Digital	101	101
Sum balanseført verdi goodwill	3 139	3 143

Konsernet tester goodwill for nedskrivning årlig eller oftere dersom det er indikasjoner på verdifall.

Konsernet har benyttet bruksverdi for å fastsette gjenvinnbart beløp av de kontantstrømgenererende enhetene. For å fastsette bruksverdien er det benyttet diskontert forventet kontantstrøm. Forventet kontantstrøm bygger på forretningsområdenes budsjetter og langtidsplaner som er godkjent av konsernledelsen og styret. Budsjetter og langtidsplaner dekker en periode på fem år (eksplisitt prognoseperiode). Godkjente budsjetter og langtidsplaner blir justert for kontantstrømmer relatert til investeringer, restruktureringer, fremtidige produktforbedringer og nyutvikling dersom elementene er vurdert som vesentlig for verditesten. Etter de fem årene med konkrete planer fastsettes enhetenes kontantstrømmer ved ekstrapolering. Ved inngang til ekstrapoleringsperioden forutsettes enheten å være i en stabil fase. I beregningene av bruksverdi har konsernet benyttet forventede kontantstrømmer etter skatt og tilsvarende diskonteringssetser etter skatt. Gjenvinnbart beløp ville ikke ha blitt vesentlig påvirket dersom kontantstrømmer før skatt og diskonteringssetser før skatt var benyttet. Diskonteringssetser før skatt er fastsatt ved bruk av en iterativ metode, og er vist i egen tabell.

Forutsetninger lagt til grunn er basert på historiske resultater og observerbare markedsdata.

Nøkkelforutsetninger

Diskonteringssetser

Diskonteringssetserne er basert på en vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad (WACC) metodikk der egenkapitalkostnaden og gjeldskostnaden er vektet i henhold til estimert kapitalstruktur. Diskonteringssetserne reflekterer markedets avkastningskrav per tidspunkt for testen i den bransje den kontantstrømgenererende enheten sammenlignes med. Estimert kapitalstruktur er basert på gjennomsnittlig kapitalstruktur i bransjen den kontantstrømgenererende enheten opererer i og en vurdering av hva som er en fornuftig og forsvarlig langsiktig kapitalstruktur. Ved estimering av egenkapitalkostnaden er CAPM-modellen benyttet. I henhold til CAPM

består egenkapitalkostnaden av risikofri rente samt en individuell risikopremie. Risikopremien er enhetens systematiske risiko (beta) multiplisert med markedets risikopremie. Risikofri rente er estimert basert på en 10-årig norsk statsobligasjonsrente og er basert på at alle kontantstrømmer er omregnet til norske kroner. Gjeldskostnaden representerer en forventet langsiktig rente etter skatt for sammenlignbar gjeld og består av risikofri rente og en rentespread.

Fortjenestemargin (EBITDA)

Fortjenestemargin er vurdert for hver av de kontantstrømgenererende enhetene som er basert på forventninger om fremtidig utvikling. Konsernet har gode utsikter for ordreinngang, spesielt innen forsvarssegmentet og har et godt grunnlag for fremtidig vekst. De store omstillingene som er gjort i hele konsernet ventes å bidra til økt lønnsomhet for konsernet som helhet. I den eksplisitte perioden på 5 år er det lagt til grunn en moderat jevn vekst i både Kongsberg Maritime og i Kongsberg Defence & Aerospace.

Vekstrate

Vekstrater i den eksplisitte prognoseperioden er basert på ledelsens forventninger til markedsutviklingen i de markedene hvor virksomheten drives. Konsernet benytter stabile vekstrater til å ekstrapolere kontantstrømmene utover fem år. Den langsiktige vekstraten utover fem år er ikke høyere enn forventet langsiktig vekst i bransjen der virksomheten drives.

Markedsandeler

For enheter som opererer i markeder hvor det er relevant å måle markedsandeler er det forventet at etablerte posisjoner generelt vil opprettholdes, men at det kan komme økninger og svekkelser innen enkeltområder. Markeder hvor KONGSBERG opererer er i ulik grad påvirket av klimautfordringene verden står overfor. På noen områder kan det være at dette gir negativ effekt for KONGSBERG sine markedsandeler, mens på andre områder kan dette gi positive bidrag i forhold til leveranser av produkter og løsninger som bidrar til å redusere utslippene for KONGSBERG sine kunder.

Nøkkelforutsetninger per kontantstrømgenererende enhet

Prosent	Kongsberg		
	Kongsberg Maritime	Defence & Aerospace	Kongsberg Digital
Diskonteringssetser før skatt	7,12	6,41	6,80
Diskonteringssetser etter skatt	5,96	5,21	5,96
Langsiktig nominell vekstrate	2,00	2,00	2,00
Inflasjon	2,00	2,00	2,00

Sensitivitetsanalyse

Nedskrivningstest av goodwill er gjennomført med sensitivitetsanalyser av hver enkelt kontantstrømgenererende enhet.

De kontantstrømgenererende enhetene vil først være i nedskrivningssituasjon ved betydelige endringer i nøkkelforutsetningene og disse endringene er vurdert å være utenfor det intervallet som vurderes å være rimelig.

Estimatusikkerhet

Det vil alltid være knyttet usikkerhet til estimering av bruksverdi. Vurderingene er basert på nøkkelforutsetninger som beskrevet ovenfor, og i stor grad påvirket av markedsdata for sammenlignbare selskaper, rentenivå og andre risikoforhold. Disse beregningene er basert på neddiskontering av fremtidige kontantstrømmer, hvor det er benyttet skjønn i forhold til fremtidig inntjening og drift. Et vesentlig avvik i disse kan påvirke verdien på goodwill.

16 FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER

MNOK	Note	2021	2020
Renteinntekter fra eiendeler til amortisert kost		40	58
Agio		37	42
Andre finansinntekter		6	3
Finansinntekter		83	103
Rentekostnader fra forpliktelser til amortisert kost		72	99
Disagio		27	60
Andre finanskostnader		37	37
Finanskostnader		136	196
Rente på leasingforpliktelser	13	132	142
Netto finansposter innregnet i resultatet		(185)	(235)

17 SKATT

Skattekostnad

MNOK	2021	2020
Betalbar skatt (inkludert kildeskatt)	359	175
Betalbar skatt justering tidligere år	92	(7)
Betalbar skatt	451	168
Årets endring i utsatt skatt	211	202
Justering tidligere år	(30)	5
Utsatt skatt	181	207
Skattekostnad	632	374

Endring i utsatt skatt som er innregnet i utvidet resultat

MNOK	2021	2020
Endring utsatt skatt (kostnad) på kontantstrømsikringer	(26)	26
Endring utsatt skatt (kostnad) på pensjoner	32	37
Endring utsatt skatt innregnet i utvidet resultat	6	63

Effektiv skattesats

Tabellen nedenfor viser avstemming av rapportert skattekostnad mot skattekostnad hvis skattesats på 22 % i Norge er anvendt.

	2021		2020	
	MNOK	Prosent	MNOK	Prosent
Resultat før skatt	2 922		1 855	
Forventet skattekostnad ved bruk av skattesats på 22 %	643	22,0 %	408	22,0 %
<i>Skatteeffekter av</i>				
Effekt av endret skattesats	(1)	0,0%	(1)	0,0%
Skatteeffekt av egenkapitaltransaksjoner	1	0,0%	87	4,7 %
Justeringer tidligere år	62	2,1 %	(2)	(0,1) %
Tidligere ikke innregnet underskudd til framføring	(32)	(1,1) %	(188)	(10,1) %
Skatteeffekt av resultatandel fra felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper	(54)	(1,8) %	(41)	(2,2) %
Effekt av skattesatsforskjeller i utlandet	(6)	(0,2) %	25	1,4 %
Kildeskatt	34	1,2 %	34	1,9 %
Andre permanente forskjeller	(15)	(0,5) %	51	2,7 %
Skattekostnad og effektiv skattesats	632	21,6 %	374	20,2 %

Betalt skatt

MNOK	Note	Sum	Norge	Utlandet
Betalbar skatt		331	6	326
Kildeskatt		35	-	35
Sum 2021		366	6	361
Betalbar skatt		133	-	133
Betalt skatt knyttet til salget av Hydroid		574	-	574
Kildeskatt		33	-	32
Sum 2020		739	-	739

Endringer i netto utsatt skatt

MNOK	Inngående balanse	Innregnet i resultatet	Endring skattesats	Innregnet i utvidet resultat	Valuta og reklassifisering	Utgående balanse
Anleggsmidler	164	(202)	1	-	30	(8)
Immaterielle eiendeler	(243)	34	-	-	-	(208)
Pensjoner	207	(38)	-	32	-	201
Avsetninger/valuta	282	101	-	-	(0)	383
Akkumulert fremførbart underskudd	392	(344)	-	-	-	47
Derivater, eiendel	(212)	92	-	-	-	(120)
Derivater, forpliktelse	120	(12)	-	(26)	-	83
Tilvirkningskontrakter	(1 650)	196	-	-	-	(1 454)
Akkumulert fremførbart rentefradrag	52	(9)	-	-	-	44
Netto utsatt skatt eiendel (forpliktelse)	(888)	(181)	1	6	29	(1 033)

Kundekontrakter/ Midlertidige forskjeller

For kundekontrakter som inntektsføres over tid er det lagt til grunn at skattemessig inntektsføring skjer når kontroll og risiko overdras til kunden. Dette påvirker ikke skattekostnaden i resultatregnskapet, men betalbar skatt vil som følge av dette variere over tid.

Utsatt skatt

MNOK	31.12.21	31.12.20
Eiendel utsatt skatt	248	306
Forpliktelse utsatt skatt	(1 281)	(1 194)
Netto utsatt skatt	(1 033)	(888)

Ikke innregnet eiendel utsatt skatt

MNOK	31.12.21	31.12.20
Ikke innregnet underskudd til framføring	12	277
Ikke innregnet andre eiendeler skatt	6	19
Sum ikke innregnet eiendel utsatt skatt	19	246

Underskudd til fremføring (brutto)

MNOK	Norge	Europa	Andre	Sum
Mindre enn 5 år	-	-	41	41
10-20 år	-	3	20	22
Ubegrenset	86	68	21	176
Sum	86	71	82	239

Underskudd til fremføring knytter seg til skattemessig underskudd i tidligere år som kan brukes mot betalbar skatt i fremtiden.

Estimatusikkerhet

KONGSBERG sin omfattende internasjonale virksomhet eksponerer oss for flere skatteregimer og hvordan de samvirker, og vurderinger kan påvirke beregning av skattepliktig beløp. Skattemyndigheter i de forskjellige land kan utfordre KONGSBERG sin beregning av betalbar skatt i tidligere perioder og i den grad det er funnet tilstrekkelig har ledelsen gjort avsetninger for slik risiko. Ledelsesvurderinger er nødvendig ved verdsettelse av utsatt skattefordel knyttet til underskudd, renter, kildeskatt og andre skattefordeler, og bruken av disse eiendelene er betinget av fremtidige inntekter, utenlandsinntekt og skatteposisjon for selskapene.

18 RESULTAT PER AKSJE

MNOK	2021	2020
<i>Årets resultat som tilfaller innehavere av aksjer</i>		
Resultat fra videreført virksomhet etter skatt	2 290	1 481
Resultat fra avhendet virksomhet etter skatt	I/A	1 451
Resultat etter skatt	2 290	2 932
Ikke-kontrollerende interessers andel av resultatet	(131)	(41)
Årets resultat / utvannet resultat som tilfaller innehavere av ordinære aksjer	2 159	2 891

Antall aksjer	Note	2021	2020
Antall utestående aksjer 1.1.		179,80	179,97
Antall utestående aksjer 31.12.	23	178,20	179,80

NOK	2021	2020
Årets resultat per aksje for videreført virksomhet	12,06	8,01
Årets resultat per aksje for videreført virksomhet, utvannet	12,06	8,01
Årets resultat per aksje fra avhendet virksomhet etter skatt	I/A	8,07
Årets resultat per aksje fra avhendet virksomhet etter skatt, utvannet	I/A	8,07
Årets resultat per aksje	12,06	16,08
Årets resultat per aksje, utvannet	12,06	16,08

19 ANDRE LANGSIKTIGE EIENDELER

MNOK	31.12.21	31.12.20
Aksjer til virkelig verdi over resultatet	66	24
Lån til ansatte	3	14
Forskuddsbetalt tomteleie	2	-
Langsiktig lån til kunde	-	40
Langsiktig lån tilknyttede selskaper	23	51
Andre langsiktige eiendeler	78	79
Sum andre langsiktige eiendeler	172	209

20 FORDRINGER OG KREDITTRISIKO

Kredittrisiko

Eksponering for kredittrisiko

For redegjørelse av KONGSBERGs kredittrisiko og håndtering av denne, se [note 5](#) "Styring av kapital og finansiell risiko".

Balansført verdi av finansielle eiendeler representerer maksimal kreditteksponering:

MNOK	Note	31.12.21	31.12.20
Kundefordringer		4 932	6 023
Andre kortsiktige fordringer		620	580
Kundekontrakter under utførelse	7	2 489	1 824
Andre langsiktige eiendeler	19	106	185
Betalingsmidler	22	8 118	7 420
Derivater anvendt for sikringsformål	21 A	545	964
Sum eksponering for kredittrisiko		16 810	16 996

MNOK	Note	31.12.21	31.12.20
Kundefordringer		4 932	6 023
Avsetning tap kundefordringer		(414)	(481)
Netto kundefordringer		4 518	5 542

Kundefordringer fordelt på region

MNOK	31.12.21	31.12.20
Norge	632	901
Europa	1 293	2 072
Nord-Amerika	1 027	1 355
Sør-Amerika	200	162
Asia	1 229	1 056
Andre land	551	479
Sum	4 932	6 023

Kundefordringer fordelt på kundetype

MNOK	31.12.21	31.12.20
Offentlige	1 040	1 830
Private	3 892	4 193
Sum	4 932	6 023

Aldersfordelte kundefordringer og avsetning for tap på kundefordringer

MNOK	31.12.21		31.12.20	
	Brutto	Avsetning tap på kundefordringer	Brutto	Avsetning tap på kundefordringer
Ikke forfalt	2 431	(2)	3 636	(4)
Forfalt 1–30 dager	802	(8)	921	(7)
Forfalt 31–90 dager	513	(13)	480	(8)
Forfalt 91–180 dager	285	(18)	182	(20)
Forfalt mer enn 180 dager	902	(373)	805	(442)
Sum	4 932	(414)	6 023	(481)

Endring i avsetning tap på kundefordringer

MNOK	31.12.21	31.12.20
Avsetning 1.1.	(481)	(420)
Justering inngående balanse	1	(7)
Konstaterte tap	31	29
Avsatt	(11)	(139)
Oppløst	46	56
Avsetning 31.12.	(414)	(481)

21 FINANSIELLE INSTRUMENTER

For definisjoner av finansielle instrumenter vises det til [note 3 J](#) "Finansielle instrumenter"

A) Virkelig verdi derivater

MNOK	Note	31.12.21	31.12.20
<i>Omløpsmidler</i>			
Valutaterminer, kontantstrømsikringer (a)	21 C	28	23
Valutaterminer, virkelig verdisikringer (b)	21 B	500	924
Rente- og valutabytteavtaler		17	-
Valutaopsjoner		-	17
Sum derivater omløpsmidler		545	964
<i>Kortsiktige forpliktelser</i>			
Valutaterminer, kontantstrømsikringer (c)	21 C	65	101
Valutaterminer, virkelig verdisikringer (d)	21 B	312	295
Rente- og valutabytteavtaler		-	144
Valutaopsjoner		-	6
Sum derivater kortsiktige forpliktelser		378	546
Netto valutaterminer, kontantstrømsikringer (a) - (c)		(37)	(78)
Netto valutaterminer, virkelig verdisikringer (b) - (d)		188	629
Sum netto valutaterminer		150	551

B) Valutarisiko og valutasikring

KONGSBERG's valutarisiko og håndtering av denne risikoen er omtalt i note 5 "Styring av kapital og finansiell risiko". Valutaterminer som virkelig verdisikringer skal sikre kontraktfestede valutastrømmer. Det betyr at valutaterminene sikrer balanseførte kundefordringer samt gjenstående fakturering på inngåtte kontrakter i annen valuta enn den eksponerte enhetens funksjonelle valuta. KONGSBERG er eksponert mot flere valutaer, men disse er mindre signifikante sammenlignet med eksponeringen i USD, EUR og til dels GBP versus NOK.

	Gjennomsnittlig kurs		Spotkurs per 31.12.	
	2021	2020	2021	2020
USD	8,63	9,40	9,03	8,58
EUR	10,18	10,76	10,24	10,48
GBP	11,85	12,12	12,01	11,73

Per 31.12. hadde konsernet følgende sikringer av netto salg i utenlandsk valuta, fordelt på sikringskategori:

Valutasikring, kontantstrømsikringer

Beløp i millioner	2021										
	Forfall 2022		Forfall 2023 og senere		Sum						Endring i virkelig verdi fra 31.12.20
	Verdi i MNOK basert på avtalte kurs	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.21	Verdi i MNOK basert på avtalte kurs	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.21	Verdi i MNOK basert på avtalte kurs	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.21	Totalt sikret beløp i valuta	Gjennomsnittlig sikret kurs ¹⁾	Virkelig verdi per 31.12.20		
USD	(404)	(23)	384	(15)	(20)	(38)	2	(9,50)	(69)	31	
EUR	194	7	(101)	(4)	93	3	10	9,70	(9)	11	
GBP	-	-	(5)	-	(5)	-	-	11,85	-	-	
Øvrige	(17)	-	(37)	(2)	(54)	(2)	-	-	-	(1)	
Sum	(227)	(16)	241	(21)	15	(37)	-	-	(78)	41	

1) Gjennomsnittlig sikret kurs i USD påvirkes av nettopresentasjonen. Gjennomsnittlig kurs for henholdsvis brutto utstrøm og brutto innstrøm er 8,95 og 8,68.

Beløp i millioner	2020										
	Forfall 2021		Forfall 2022 og senere		Sum						Endring i virkelig verdi fra 31.12.19
	Verdi i MNOK basert på avtalte kurs	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.20	Verdi i MNOK basert på avtalte kurs	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.20	Verdi i MNOK basert på avtalte kurs	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.20	Totalt sikret beløp i valuta	Gjennomsnittlig sikret kurs ¹⁾	Virkelig verdi per 31.12.19		
USD	(446)	(32)	288	(38)	(157)	(69)	(10)	15,38	2	(71)	
EUR	(411)	(7)	(78)	(1)	(488)	(9)	(45)	10,80	(13)	4	
GBP	(20)	-	-	-	(20)	-	(2)	11,69	(1)	1	
Øvrige	(23)	-	(33)	(1)	(56)	-	-	-	-	-	
Sum	(901)	(39)	177	(40)	(722)	(78)	-	-	(11)	(67)	

1) Gjennomsnittlig sikret kurs i USD påvirkes av nettopresentasjonen. Gjennomsnittlig kurs for henholdsvis brutto utstrøm og brutto innstrøm er 9,08 og 8,71.

Valutasikring, virkelig verdisikringer

Beløp i millioner	2021									
	Forfall 2022		Forfall 2023 og senere		Sum					
	Verdi i MNOK basert på avtalte kurser	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.21	Verdi i MNOK basert på avtalte kurser	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.21	Verdi i MNOK basert på avtalte kurser	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.21	Totalt sikret beløp i valuta	Gjennomsnittlig sikret kurs	Virkelig verdi 31.12.20	Endring i virkelig verdi fra 31.12.20
USD	5 313	8	1 279	(26)	6 592	(19)	748	8,81	405	(424)
EUR	3 207	78	2 364	108	5 571	186	529	10,53	95	91
GBP	100	4	962	(6)	1 062	(2)	88	12,02	15	(18)
Øvrige	490	9	253	15	742	24	-	-	114	(90)
Sum	9 109	99	4 858	89	13 968	188	-	-	629	(441)

Beløp i millioner	2020									
	Forfall 2021		Forfall 2022 og senere		Sum					
	Verdi i MNOK basert på avtalte kurser	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.20	Verdi i MNOK basert på avtalte kurser	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.20	Verdi i MNOK basert på avtalte kurser	Virkelig verdi i MNOK per 31.12.20	Totalt sikret beløp i valuta	Gjennomsnittlig sikret kurs	Virkelig verdi 31.12.19	Endring i virkelig verdi fra 31.12.19
USD	7 259	312	3 028	93	10 287	405	1 151	8,94	(34)	439
EUR	3 242	62	2 594	33	5 836	95	541	10,79	-	95
GBP	384	16	946	-	1 329	15	110	12,04	(2)	17
Øvrige	293	81	158	32	452	114	-	-	(6)	119
Sum	11 178	472	6 726	158	17 904	629	-	-	(42)	671

Virkelig verdi refererer til nåverdien av forskjellen mellom terminkurs 31.12 og terminkurs på tidspunktet for inngåelse av terminkontrakten. Verdier i tabellen knyttet til verdi i NOK på avtalte kurser og virkelig verdi i NOK inkluderer også øvrige valutaer.

Forfallsprofil sikringer

Per 31.12. hadde konsernet følgende sikringer av netto salg i utenlandsk valuta, fordelt på sikringskategori:

Beløp i millioner	Nominelle	Forfall	Forfall
	valuta	Forfall	2023
	beløp	2022	og senere
Sikringskategori			
<i>Valutaterminer, kontantstrømsikringer</i>			
USD	2	(43)	45
EUR	10	19	(9)
<i>Valutaterminer, virkelig verdisikringer</i>			
USD	748	601	147
EUR	529	310	219
GBP	88	8	80

Sikringsineffektivitet

Ineffektive virkelige verdisikringer kan potensielt oppstå ved at innbetalinger kommer tidligere enn estimert, eller at innkjøp utbetales tidligere enn planlagt. Dette fanges opp gjennom normale driftsrutiner, og valutawapper utføres for å balansere inngående og utgående kontantstrømmer og opprettholde sikringseffektiviteten. Ineffektive kontantstrømsikringer kan oppstå dersom den høyst sannsynlige transaksjonen sikret som kontantstrømsikring likevel ikke lenger anses som høyst sannsynlig og derfor termineres.

Per 31.12. hadde konsernet bokført følgende beløp som sikringsineffektivitet over resultatet, fordelt på sikringskategori:

MNOK	2021	2020
<i>Sikringskategori</i>		
Valutaterminer, kontantstrømsikringer ¹⁾	(31)	32
Valutaterminer, virkelig verdi sikringer ²⁾	-	-
Sum	(31)	32

- 1) Endring i virkelig verdi knyttet til sikringseffektive kontantstrømsikringer innregnes i utvidet resultat. Eventuell del som ikke er sikringseffektiv blir innregnet over resultatet.
- 2) Samlet verdiendring på sikrede prosjekter er MNOK 629 i løpet av 2021 (MNOK 671 i 2020). Derivater anvendt som prosjektsikring har ved 100 % sikringseffektivitet tilsvarende negativ verdi gjennom året. Verdiendringene innregnes i kundefordringer og anleggskontrakter under utførelse (eiendeler og gjeld).

Valutaopsjoner

KONGSBERG hadde per 31.12.21 ingen valutaopsjoner. Per 31.12.20 hadde konsernet bokført brutto merverdi på valutaopsjoner med MNOK 17 og brutto mindreverdi på valutaopsjoner med MNOK 6. Endring i virkelig verdi på valutaopsjoner innregnes i totalresultatet.

Rente- og valutabytteavtaler

I forbindelse med kjøp av aksjer i Patria Oyj i 2016, ble det inngått rente- og valutabytteavtaler for delvis å sikre nettoinvestering i utenlandsk virksomhet. Rente- og valutabytteavtalene ble rullert i 2021 og medførte netto negativ kontantstrøm på MNOK 116. Akkumulert tap er løpende innregnet i utvidet resultat fra 2016 og til forfallsdato i 2021. Nettoinvesteringen i Patria er nå sikret med rente- og valutabytteavtaler og terminkontrakter på hhv. MEUR 98 og MEUR 42, totalt MEUR 140. Rente- og valutabytteavtalene forfaller i 2024.

Per 31.12.21 hadde rente- og valutabytteavtalene en verdi på MNOK 17 (MNOK -144 per 31.12.20).

Sensitivetsanalyse

En svekkelse av NOK mot USD og EUR per 31.12. på 10 % ville ha endret utvidet resultat med beløp i tabellen under.

Beregnet effekt på utvidet resultat (etter skatt):

MNOK	2021	2020
Valutaterminer, kontantstrømsikringer i USD	1	(7)
Valutaterminer, kontantstrømsikringer i EUR	8	(37)
Rente- og valutabytteavtaler i EUR	(78)	(106)
Sum	(69)	(150)

Gitt sikringseffektive kontantstrømsikringer, vil den fulle effekten av eventuelle valutakursvingninger innregnes i utvidet resultat. For virkelig verdisikringer vil verken utvidet resultat eller årsresultat bli påvirket så lenge sikringene er effektive. Da KONGSBERG har en valutasingningsstrategi som i all hovedsak sikrer kontraktfestede valutastrømmer og fordringer i utenlandsk valuta vil en eventuell endring i valutakurs i liten grad påvirke lønnsomheten i allerede inngåtte kontrakter.

Omregningsdifferanser

MNOK	2021	2020
Omregningsdifferanser Patria	(60)	155
Omregningsdifferanser døtre	(134)	(79)
Sum	(194)	76

C) Kontantstrømsikringer

Oversikt over periodene hvor kontantstrømmer knyttet til derivater som er kontantstrømsikringer forventes å oppstå:

MNOK	31.12.21				31.12.20			
	Balanseført beløp	Forventet kontantstrøm	2022	2023 og senere	Balanseført beløp	Forventet kontantstrøm	2021	2022 og senere
<i>Valutaterminkontrakter</i>								
Eiendeler	28	28	23	5	23	23	21	2
Forpliktelser	(65)	(66)	(40)	(26)	(101)	(103)	(60)	(43)
Sum	(37)	(38)	(17)	(21)	(78)	(80)	(39)	(41)

Oversikt over periodene hvor kontantstrømmer knyttet til derivater som er kontantstrømsikringer forventes å påvirke resultatet:

MNOK	31.12.21				31.12.20			
	Balanseført beløp	Forventet kontantstrøm	2022	2023 og senere	Balanseført beløp	Forventet kontantstrøm	2021	2022 og senere
<i>Valutaterminkontrakter</i>								
Eiendeler	28	28	11	17	23	23	12	11
Forpliktelser	(65)	(66)	(26)	(40)	(101)	(103)	(52)	(51)
Sum	(37)	(38)	(15)	(23)	(78)	(80)	(40)	(40)

Kontantstrømsikring – sikringsreserve

MNOK	2021	2020 ³⁾
Inngående balanse	(258)	(166)
<i>Endringer i virkelig verdi i perioden</i>		
- Valutaterminer og rulleringseffekter ¹⁾²⁾	86	(30)
- Rente- og valutabytteavtaler	45	(80)
- Valutaopsjoner	(11)	11
Tilpasninger ifm sikringsbokføring i oppkjøpte selskaper	-	(19)
Skatt på poster innregnet direkte i utvidet resultat	(26)	26
Utgående balanse sikringsreserve²⁾	(165)	(258)
<i>Innregnet gevinst/tap i perioden</i>		
Valutaterminer og rulleringseffekter til virkelig verdisikringer ¹⁾	(15)	(66)
Ineffektive kontantstrømsikringer innregnet i resultatet	(31)	32

1) Det oppstår periodiseringer når kontantstrømsikringer realiseres og nye terminer, virkelig verdisikringer, inngås for prosjektene (rullering).

Balanseført verdi knyttet til rullerte kontantstrømsikringer utgjør MNOK -75 per 31.12.21 (MNOK -120 per 31.12.20).

2) Nettoeffekt fra kontantstrømsikringer før skatt som er ført i utvidet resultat utgjør MNOK 86 i 2021 (MNOK -30 i 2020). I utvidet resultat vises en endring på MNOK 120. Differansen på MNOK 34 skyldes endring i virkelig verdi på rente- og valutabytteavtaler med MNOK 45 og endring i virkelig verdi på opsjoner med netto MNOK -11.

3) Det er foretatt en omarbeidelse av sikringsreserven for 2020.

Dersom et forventet prosjekt blir kontraktsfestet og det etableres en virkelig verdisikring, blir innregnet sikringsreserve overført fra utvidet resultat til balanseført verdi av det sikrede prosjektet. Dersom en forventet kontantstrøm inntreffer og ikke resulterer i en virkelig verdisikring innregnes sikringsreserven i resultatregnskapet samtidig med de sikrede transaksjonene.

Det er i 2021 innregnet effekter knyttet til ineffektive kontantstrømsikringer i ordinært resultat med MNOK -31 (MNOK 32 i 2020).

Sikringsineffektivitet på kontantstrømsikringene vil inngå i posten "innregnet gevinst/tap i perioden" i tabellen over.

D) Renterisiko knyttet til lån

MNOK	2021			2020	
	Forfall	Nominell rente	Balanseført verdi ¹⁾	Nominell rente	Balanseført verdi ¹⁾
<i>Langsiktige lån</i>					
Obligasjonslån KOG09 - fast rente	2.6.26	3,20 %	1 000	3,20 %	1 000
Obligasjonslån KOG11 - fast rente	5.12.23	2,90 %	450	2,90 %	450
Obligasjonslån KOG13 - flytende rente	6.6.24	2,02 %	500	1,55 %	500
Obligasjonslån KOG14 - flytende rente ²⁾	26.2.26	1,66 %	500		-
Andre langsiktige lån ³⁾			-		21
Sum langsiktige lån			2 450		1 971
<i>Kortsiktige lån</i>					
Obligasjonslån KOG08 - flytende rente ⁴⁾	2.6.21		-	1,61 %	1 000
Obligasjonslån KOG12 - flytende rente ⁵⁾	6.12.21		-	1,23 %	500
Sum kortsiktige lån			-		1 500
Sum rentebærende lån			2 450		3 471

MNOK	Forfall	Nominelt beløp	Nominelt beløp
Syndikert lånefasilitet (ubenyttet låneramme)	15.3.23	2 300	2 300
Kassekreditt (ubenyttet)		500	500

- 1) Verdi er lik nominell verdi. For obligasjonslån er balanseført verdi lik nominell verdi.
- 2) KONGSBERG noterte i 2021 MNOK 500 i en ny obligasjon med 5 års løpetid og flytende rente på 3M NIBOR + 0,86 % p.a.
- 3) Andre langsiktige lån var mindre låneopptak i enkelte av konsernets datterselskaper.
- 4) Obligasjonslån KOG08 ble nedbetalt ved forfall 2.6.21.
- 5) Obligasjonslån KOG12 ble nedbetalt ved forfall 6.12.21.

MNOK	2021	2020
Balanseført verdi 1.1	3 471	4 089
Utstedelse av nytt obligasjonslån	500	-
Nedbetaling av lån	(1 521)	(617)
Balanseført verdi 31.12	2 450	3 471

Kongsberg Gruppen ASA har en syndikert lånefasilitet med Danske Bank, DNB, JP Morgan, Nordea og SEB. Fasiliteten er for generelle forretningsformål og utløper 15.3.23. Rentebetingelsene pr. 31.12.21 er 3M NIBOR + margin som er avhengig av forholdet mellom netto rentebærende gjeld/EBITDA og kan variere fra 0,55 % til 2 %. Lånefasiliteten krever at netto rentebærende gjeld ikke overstiger fire ganger EBITDA, men kan være opp til 4,5 ganger i maksimalt fire kvartaler, hvorav tre kvartaler kan være etterfølgende. Kravene i låneavtalene er oppfylt. Lånefasiliteten var ubenyttet per 31.12.21.

Kongsberg Gruppen ASA har fire obligasjonslån ved utgangen av 2021. Obligasjonslånene er utstedt i norske kroner og notert på Oslo Børs. Rentebetingelsene på lånene med flytende rente er 3M NIBOR med margin som er + 1,20 % for KOG13, + 0,86 % for KOG14. Rentebetingelsene for fast rente er 3,20 % for KOG09 og 2,90 % for KOG11. Konsernet har en kassekreditt på MNOK 500. Denne er ikke trukket på per 31.12.21.

Per 31.12.21 har konsernet ingen rene rentebytteavtaler.

Sensitivitetsanalyse renterisiko

Simulert årlig resultat effekt av rentøkning på 50 bp i NIBOR:

MNOK	31.12.21	31.12.20
Plasseringer med flytende rente	41	37
Lån med variabel rente	(5)	(10)
Kontantstrøms sensitivitet (netto)	36	27

E) Likviditetsrisiko

Tabellen viser forfall i henhold til kontrakt for finansielle forpliktelser inkludert rentebetalinger. Forpliktelser som offentlige avgifter og skatter er ikke finansielle forpliktelser og derfor ikke inkludert. Det samme gjelder forskuddsbetalinger fra kunder og periodiseringer av prosjekter.

MNOK	31.12.21						
	Balanseført beløp	Kontrakt- messige kontant- strømmer	2022	2023	2024	2025	2026 og senere
<i>Finansielle forpliktelser som ikke er derivater</i>							
Usikrede obligasjonslån	2 450	(2 675)	(63)	(512)	(545)	(40)	(1 515)
Leasingforpliktelser	1 880	(2 308)	(494)	(447)	(352)	(259)	(756)
Andre lån og langsiktige forpliktelser	-	-	-	-	-	-	-
Leverandører	2 334	(2 334)	(2 334)	-	-	-	-
<i>Finansielle forpliktelser som er derivater</i>							
Valutaderivater	378	(383)	(254)	(105)	(14)	(11)	-
Rente- og valutabytteavtaler	-	-	-	-	-	-	-
Valutaopsjoner	-	-	-	-	-	-	-
Sum	7 042	(7 700)	(3 145)	(1 064)	(911)	(310)	(2 271)

MNOK	31.12.20						
	Balanseført beløp	Kontrakt- messige kontant- strømmer	2021	2022	2023	2024	2025 og senere
<i>Finansielle forpliktelser som ikke er derivater</i>							
Usikrede obligasjonslån	3 450	(3 669)	(1 565)	(53)	(502)	(535)	(1 013)
Leasingforpliktelser	2 092	(2 638)	(469)	(444)	(413)	(327)	(985)
Andre lån og langsiktige forpliktelser	21	(21)	-	-	-	-	(21)
Leverandører	1 801	(1 801)	(1 801)	-	-	-	-
<i>Finansielle forpliktelser som er derivater</i>							
Valutaderivater	396	(401)	(252)	(91)	(49)	(7)	(3)
Rente- og valutabytteavtaler	144	(144)	(144)	-	-	-	-
Valutaopsjoner	6	(6)	(6)	-	-	-	-
Sum	7 910	(8 679)	(4 237)	(588)	(964)	(869)	(2 022)

F) Oppsummering finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser fordelt på ulike kategorier for regnskapsmessig behandling per 31.12.21:

MNOK	Note	2021			Sum	Virkelig verdi
		Amortisert kost	Skringsderivater	Virkelig verdi med verdiendring over resultatet		
<i>Eiendeler – anleggsmidler</i>						
Andre langsiktige eiendeler	19	107	-	66	172	172
<i>Eiendeler – omløpsmidler</i>						
Derivater	21 A	-	545	-	545	545
Fordringer	20	5 138	-	-	5 138	5 138
Kundekontrakter under utførelse	7	2 489	-	-	2 489	2 489
Kontanter og kontantekvivalenter	22	8 118	-	-	8 118	8 118
<i>Finansielle forpliktelser – langsiktige</i>						
Rentebærende lån	21 D	2 450	-	-	2 450	2 511
Leasingforpliktelser	13	1 500	-	-	1 500	1 500
Andre langsiktige forpliktelser		72	-	-	71	71
<i>Finansielle forpliktelser – kortsiktige</i>						
Leasingforpliktelser	13	380	-	-	380	380
Derivater	21 A	-	378	-	378	378
Leverandører	25	2 334	-	-	2 334	2 334

MNOK	Note	2020			Sum	Virkelig verdi
		Amortisert kost	Skringsderivater	Virkelig verdi med verdiendring over resultatet		
<i>Eiendeler – anleggsmidler</i>						
Andre langsiktige eiendeler	19	185	-	24	209	209
<i>Eiendeler – omløpsmidler</i>						
Derivater	21 A	-	964	-	964	964
Fordringer	20	6 122	-	-	6 122	6 122
Kundekontrakter under utførelse	7	1 824	-	-	1 824	1 824
Kontanter og kontantekvivalenter	22	7 420	-	-	7 420	7 420
<i>Finansielle forpliktelser – langsiktige</i>						
Rentebærende lån	21 D	1 971	-	-	1 971	2 074
Leasingforpliktelser	13	1 753	-	-	1 753	1 753
Andre langsiktige forpliktelser		61	-	-	61	61
<i>Finansielle forpliktelser – kortsiktige</i>						
Rentebærende lån	21 D	1 500	-	-	1 500	1 498
Leasingforpliktelser	13	339	-	-	339	339
Derivater	21 A	-	546	-	546	546
Leverandører	25	1 801	-	-	1 801	1 801

G) Vurdering av virkelig verdi

Følgende tabell viser konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

MNOK	Note	2021			2020		
		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
<i>Eiendeler</i>							
Aksjer til virkelig verdi over resultatet	19	-	-	66	-	-	24
Derivater	21 A	-	545	-	-	964	-
Sum eiendeler til virkelig verdi		-	545	66	-	964	24
<i>Forpliktelser</i>							
Derivater	21 A	-	378	-	-	546	-
Rentebærende gjeld (beregnet for noteformål)	21 F	-	2 511	-	-	3 572	-
Sum forpliktelser til virkelig verdi		-	2 889	-	-	4 118	-

De forskjellige nivåene er definert som følger:

Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas med hensyn til disse prisene.

Nivå 2: Virkelig verdi måles basert på andre data enn noterte priser som omfattes av nivå 1, men som baseres på observerbare markedsdata enten direkte eller indirekte. Disse metodene innebærer noe usikkerhet i fastsettelse av virkelig verdi.

Nivå 3: Virkelig verdi måles ved bruk av modeller som i vesentlig grad benytter ikke-observerbare markedsdata. Dette innebærer mer usikkerhet knyttet til fastsettelse av virkelig verdi.

Se også [note 4](#) "Virkelig verdi" for omtale av måling av virkelig verdi.

H) Estimatusikkerhet

KONGSBERG har en rekke finansielle instrumenter som regnskapsføres til virkelig verdi. Når markedsverdier ikke kan observeres direkte gjennom børsnoterte priser, estimeres virkelig verdi ved hjelp av ulike modeller som enten bygger på interne estimater eller informasjon fra profesjonelle motparter eller markedsaktører. Forutsetninger for slike verddivurderinger kan inkludere spotpriser, terminpriser eller rentekurver.

Vurderingene er alltid basert på KONGSBERGs beste estimater, men det er likevel sannsynlig at observerbar markedsinformasjon og forutsetninger vil endres over tid. Slike endringer kan påvirke de beregnede verdier av finansielle instrumenter vesentlig, og dermed resultere i gevinster og tap som vil påvirke fremtidige perioders resultatregnskap. Hvordan slike endringer påvirker resultatregnskapet avhenger av type instrument, og hvorvidt det inngår i en sikringsrelasjon.

22 BETALINGSMIDLER

Nominelt beløp i MNOK	31.12.21	31.12.20
Bankinnskudd	4 302	4 899
Pengemarkedsfond	3 816	2 521
Sum	8 118	7 420

Konsernet har i tillegg ubenyttet kassekreditt på MNOK 500. Det er stilt bankgaranti for trukket forskuddstrekk fra ansatte tilsvarende MNOK 402 (MNOK 414 i 2020). Likviditetsstyringen i konsernet håndteres av konsernets sentrale finansfunksjon.

23 AKSJEKAPITAL

Aksjekapitalen består per 31.12.21 av 178.833.446 aksjer, hver pålydende NOK 1,25.

Utvikling i aksjekapital

	Dato	Antall aksjer	Pålydende NOK	Beløp MNOK	Korr. faktor	Aksjekapital MNOK
<i>Type utvidelse</i>						
Børsintroduksjon	13.12.1993	5 850 000	20	117		117
Rettet emisjon mot ansatte	1996	6 000 000	20	3		120
Aksjesplitt	1997	24 000 000	5	-	01:04	120
Emisjon	1999	30 000 000	5	30		150
Aksjesplitt	2009	120 000 000	1,25	-	01:04	150
Fortrinnsrettet emisjon	2018	179 990 065	1,25	75		225
Kapitalnedsettelse, sletting av egne aksjer ¹⁾	2021	178 833 446	1,25	(2)		223,5

1) Bokført egenkapital er i løpet av 2021 redusert med NOK 1.445.773,75 gjennom sletting og innløsning av totalt 1.156.619 aksjer.

Oversikt over de største aksjeeierne per 31.12.21

Aksjeeiere	Type	Antall aksjer	%-andel
Nærings- og Fiskeridepartementet		89 424 043	50,004 %
Folketrygdfondet		12 744 755	7,13 %
Must Invest AS		4 333 166	2,42 %
MP Pensjon		3 735 657	2,09 %
Danske Bank AS		3 340 000	1,87 %
The Northern Trust Comp, London Br	Nom	2 828 757	1,58 %
Verdipapirfondet Odin Norge		2 409 485	1,35 %
The Bank of New York Mellon	Nom	2 222 919	1,24 %
Fløtemarken As		2 000 000	1,12 %
State Street Bank And Trust Comp	Nom	1 864 883	1,04 %
Danske Invest Norske Aksjer Inst. II		1 772 800	0,99 %
The Northern Trust Comp, London Br	Nom	1 485 796	0,83 %
JPMorgan Chase Bank, N.A., London	Nom	1 388 602	0,78 %
Morgan Stanley & Co Ont. Plc.	Nom	1 381 546	0,77 %
State Street Bank And Trust Comp	Nom	1 207 800	0,68 %
Morgan Stanley & Co int. Plc.	Nom	1 146 643	0,64 %
UBS AG	Nom	1 136 025	0,64 %
Verdipapirfondet Alfred Berg Gambak		1 103 924	0,62 %
Verdipapirfondet KLP Aksje Norge		904 657	0,51 %
Danske Invest Norske Aksjer Inst.		838 307	0,47 %
Sum		137 269 765	76,76 %
Øvrige		41 563 681	23,24 %
Sum antall aksjer		178 833 446	100,00 %

Fordeling av aksjeeiere etter beholdningsstørrelse

Beholdningsintervall	Antall eiere	Antall aksjer	Beholdning %
1-1 000	13 238	3 105 247	1,74 %
1 001-10 000	2 875	7 887 879	4,41 %
10 001-100 000	299	8 981 037	5,02 %
100 001-1 000 000	82	23 332 482	13,05 %
1 000 001-10 000 000	16	33 358 003	18,65 %
Over 10 000 000	2	102 168 798	57,13 %
Sum	16 512	178 833 446	100,00 %

Av de 16.512 aksjeeierne per 31.12.21 var 951 utenlandske, med en samlet beholdning på 19,94 %

Egne aksjer

KONGSBERG har per 31.12.21 en beholdning på 613.987 egne aksjer. Av disse er 592.028 knyttet til et tilbakekjøpsprogram hvor formålet er å kjøpe inn aksjer for inntil 400 millioner kroner for senere sletting. Aksjene er kjøpt i henhold til fullmakter gitt på ordinær generalforsamling.

	Antall
Beholdning egne aksjer per 31.12.20	191 387
Kjøp av egne aksjer til aksjeprogram og langtidsintensivordning	1 586 777
Kjøp av egne aksjer for sletting	1 560 632
Kapitalnedsettelse, sletting av egne aksjer	(1 156 619)
Egne aksjer avhendet til ansatte ifm. aksjeprogram	(1 522 101)
Egne aksjer avhendet til ansatte ifm. langtidsincentivordning	(46 089)
Beholdning egne aksjer per 31.12.21	613 987

Utbytte

	2021	2020
Betalt utbytte i NOK per aksje	8,0	12,50
Betalt utbytte i MNOK	1 440	2 250
Herav utbytte egne aksjer i MNOK	14,11	2,60

Styret har foreslått et utbytte for regnskapsåret 2021 på MNOK 2 736, tilsvarende NOK 15,30 per aksje, hvorav NOK 12,00 per aksje er utover selskapets ordinære utbyttepolicy. Vedtaksdato for utbytte er 11.5.22 ex dato er påfølgende dag. Utbyttet vil utbetales gjennom to transaksjoner hvor NOK 3,30/aksje utbetales ca. 25.5.22 og NOK 12,00/aksje utbetales ca. 27.5.22.

24 AVSETNINGER

Langsiktige avsetninger

MNOK	Salg og tilbakeleie	Andre	Sum
Balanseført verdi 1.1.21	116	1	117
Benyttet avsetning	(6)	-	(6)
Avsatt	13	-	13
Oppløst	(2)	(1)	(3)
Balanseført verdi 31.12.21	121	-	121

Langsiktige avsetninger

KONGSBERG har i perioden 2005 til 2014 solgt deler av eiendoms-massen i Kongsberg Teknologipark. Eiendommene er leid tilbake på langsiktige kontrakter, og utløper i perioden 2024 til 2030. I forbindelse med salg og tilbakeleie ble det avtalt at KONGSBERG garanterer for oppføringskostnader og for vedlikehold av byggene i tilbakeleieperioden. Nåverdien av fremtidig garantiforpliktelse er avsatt i regnskapet. Det er i tillegg foretatt avsetning knyttet til leiebortfall. Gjenstående avsetningsbehov vurderes hvert kvartal. Effekt av diskontering er kostnadsført som finanskostnader.

Kortsiktige avsetninger

MNOK	Garanti	Andre	Sum
Balanseført verdi 1.1.21	866	742	1 608
Reklassifisert fra andre balanseposter ¹⁾	(2)	293	290
Benyttet avsetning	(186)	(281)	(467)
Avsatt	256	191	447
Oppløst	(73)	(200)	(273)
Valuta	(9)	(1)	(10)
Balanseført verdi 31.12.21	852	744	1 596

1) Reklassifiseringen inneholder justering av oppkjøpsbalanser med MNOK 176.

Garantiavsetninger

Garantiavsetninger er avsetninger for garantikostnader på avsluttede leveranser. Ubenyttede garantiavsetninger løses opp ved utløp av garantiperioden. Garantiavsetningene er estimert basert på en kombinasjon av erfaringstall, konkrete beregninger og skjønn. Garantiperiodene varer normalt fra ett til fem år, men for enkelte forsvarskontrakter kan garantiperioden være inntil 30 år.

Andre avsetninger

Avsetninger innregnes når konsernet har en forpliktelse som følge av en tidligere hendelse, det er sannsynlig at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen og beløpets størrelse kan måles pålitelig.

Andre avsetninger gjelder forhold hvor det er uenighet med kontraktspartene, usikkerhet knyttet til produktansvar eller produkter som er i en tidlig livssyklus. I tillegg er tapskontrakter klassifisert i gruppen andre avsetninger. Avsetningsbeløpet skal dekke det laveste av uungåelige kostnader som vil påløpe for fullføring av kontrakten eller eventuell kompensasjon som vil påløpe om kunde kontrakten ikke fullføres.

Estimatusikkerhet

Vurderingene er basert på en kombinasjon av erfaringstall, tekniske evalueringer og skjønn. Det gjøres evalueringer av estimatene hvert kvartal. Det er betydelig usikkerheter knyttet til disse avsetningene med hensyn til beløp og tid.

25 ANDRE KORTSIKTIGE FORPLIKTELSER

MNOK	31.12.21	31.12.20
Leverandørgjeld	2 334	1 801
Skyldige offentlige avgifter ²⁾	297	375
Beregnet betalbar skatt	197	71
Avsatte feriepenger	768	697
Andre periodiseringer ¹⁾²⁾	1 428	1 542
Sum	5 024	4 486

- 1) Andre periodiseringer gjelder påløpte kostnader hvor faktura ikke er mottatt, skyldig forskuddstrekk ansatte, skyldig lønn ansatte og annen ikke rentebærende gjeld.
- 2) Det er foretatt reklassifisering i tallene for 2020 på MNOK 172 fra "Skyldige offentlige avgifter" til "Andre periodiseringer og annen kortsiktig gjeld".

26 PANTSTILLELSER OG GARANTIER

Pantstillelser

Konsernets låneavtaler, både obligasjonlåneavtalene og avtalen om syndikerte lånefasiliteter, er basert på negativ pant.

Forskudds- og gjennomføringsgarantier

Konsernets selskaper har stilt garantier for forskudd og gjennomføring i tilknytning til kundekontrakter. Garantiene er utstedt av norske og utenlandske banker og forsikringselskaper og av Kongsberg Gruppen ASA (morselskapsgarantier). Kongsberg Gruppen ASA står ansvarlig for alle garantiene.

MNOK	31.12.21	31.12.20
Garantier utstedt av banker og forsikringselskap	2 563	2 107
Garantier stilt av Kongsberg Gruppen ASA (morselskapet)	16 114	9 337
Forskudd- og gjennomføringsgarantier overfor kunder	18 677	11 444

Kongsberg Gruppen ASA har ukommiterte rammeavtaler om garantistillelser med banker og forsikringselskaper.

27 GODTGJØRELSE TIL REVISOR

TNOK	2021				2020			
	Mor- selskap	Datter- selskaper i Norge	Datter- selskaper i utlandet	Sum	Mor- selskap	Datter- selskaper i Norge	Datter- selskaper i utlandet	Sum
<i>Konsernrevisor EY</i>								
Lovpålagt revisjon	1 738	10 468	9 817	22 023	1 100	7 554	7 218	15 872
Andre attestasjonstjenester	50	290	791	1 131	493	735	287	1 515
Skatterådgivning	2 023	141	1 680	3 844	1 927	446	772	3 144
Andre tjenester utenfor revisjonen	176	450	876	1 502	82	363	-	445
Sum honorar EY	3 987	11 349	13 164	28 500	3 602	9 098	8 277	20 976
<i>Andre revisorer</i>								
Beregnet revisjonshonorar	-	-	1 285	1 285	-	20	2 132	2 152

28 OVERSIKT OVER KONSERNSELSKAPER

Følgende selskaper er konsolidert:

Selskapsnavn	Hjemland	Eierandel 31.12.21	Eierandel 31.12.20
Kongsberg Gruppen ASA	Norge	Mor	Mor
Kongsberg Defence & Aerospace AS	Norge	100	100
Kongsberg Oil & Gas Technologies AS	Norge	100	100
Kongsberg Digital AS	Norge	100	100
Kongsberg Digital Holding ASA	Norge	100	-
Kongsberg Eiendom Holding AS	Norge	100	100
Kongsberg Teknologipark AS	Norge	100	100
Kongsberg Næringsseiendom AS	Norge	100	100
Kongsberg Næringsparkutvikling AS	Norge	100	100
Kongsberg Næringsbygg 2 AS	Norge	100	100
Kongsberg Næringsbygg 3 AS	Norge	100	100
Kongsberg Næringsbygg 5 AS	Norge	100	100
Kongsberg Næringsbygg 6 AS	Norge	100	100
Kongsberg Real Estate AS	Norge	100	100
Kongsberg Næringsbygg 11 AS	Norge	100	100
Kongsberg Næringsbygg 15 AS	Norge	100	-
KNB12 Ulsteinvik AS	Norge	100	100
KNB13 Brattvåg AS	Norge	100	100
KNB14 Longva AS	Norge	100	100
Kongsberg Basetec AS	Norge	Likvidert	100
Kongsberg Seatex AS	Norge	100	100
Vehicle Tracking and Information Systems AS	Norge	100	100
Kongsberg Maritime AS	Norge	100	100
Kongsberg Norcontrol AS	Norge	100	100
Eelume AS ¹⁾	Norge	42	51
Simrad AS	Norge	100	100
Kongsberg Maritime CM AS	Norge	100	100
Ulstein Holding AS	Norge	100	100
Kongsberg Aviation Maintenance Services AS	Norge	50,1	50,1
Rygge 2 AS	Norge	50,1	50,1
Rygge Eiendom AS	Norge	50,1	50,1
Kongsberg Aviation Maintenance Service Bardufoss AS	Norge	50,1	50,1
Kongsberg Maritime S.R.L.	Italia	Fusjonert	100
Kongsberg Maritime Italy S.R.L.	Italia	100	100
Kongsberg Maritime Holland BV	Nederland	Fusjonert	100
Kongsberg Maritime Netherlands B.V (tidligere Kongsberg Maritime Benelux BV)	Nederland	100	100
Kongsberg Maritime CM Sp. z o.o.	Polen	100	100
Kongsberg Maritime Poland Sp. Z o.o.	Polen	100	100
Kongsberg Defence Sp. z o.o.	Polen	100	100
Kongsberg Maritime Spain S.L. (tidligere simrad Spain SL)	Spania	100	100
Kongsberg Maritime Spain SA	Spania	Fusjonert	100
Kongsberg Defence Oy	Finland	100	100
Kongsberg Maritime Finland OY	Finland	100	100
Kongsberg Maritime Embient GmbH	Tyskland	Likvidert	100
Kongsberg Maritime Contros GmbH	Tyskland	100	100
Kongsberg Maritime France SARL	Frankrike	100	100
Kongsberg Defence Switzerland AG	Sveits	100	100
Kongsberg Reinsurance Ltd.	Irland	Avviklet	100
Kongsberg Norcontrol Ltd.	Storbritannia	100	100
Kongsberg Maritime Holding Ltd.	Storbritannia	Avviklet	100
Kongsberg Maritime Ltd.	Storbritannia	100	100
Kongsberg Hungaria Kft.	Ungarn	100	100

<i>Selskapsnavn</i>	<i>Hjemland</i>	<i>Eierandel 31.12.21</i>	<i>Eierandel 31.12.20</i>
Navis Consult d.o.o.	Kroatia	100	75
Kongsberg Maritime Hellas SA	Hellas	100	100
Kongsberg Commercial Marine SA	Hellas	Fusjonert	100
Kongsberg Maritime Denmark A/S	Danmark	100	100
Coach Solutions ApS	Danmark	100	100
Kongsberg Maritime Sweden AB	Sverige	100	100
Kongsberg Maritime RUS LLC	Russland	100	100
Kongsberg Maritime Turkey Denizcilik Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi	Tyrkia	100	100
Kongsberg Geospatial Ltd.	Canada	100	100
Kongsberg Digital Simulation Ltd.	Canada	100	100
Kongsberg Maritime Canada Ltd.	Canada	Fusjonert	100
Kongsberg Maritime Canada Ltd. (tidligere Kongsberg Mesotech Ltd.)	Canada	100	100
Kongsberg Maritime CM Canada Ltd.	Canada	Fusjonert	100
Ulstein Maritime Ltd.	Canada	100	100
Kongsberg Digital Simulation Inc.	USA	100	100
Simrad North America Inc.	USA	Avviklet	100
Kongsberg Maritime Inc.	USA	100	100
Kongsberg Underwater Technology LLC	USA	100	100
Kongsberg Protech Systems USA Inc.	USA	100	100
Kongsberg Digital Inc.	USA	100	100
Kongsberg Defense Systems Inc.	USA	100	100
Kongsberg Geospatial Corperation	USA	100	100
Kongsberg Integrated Tactical Systems Inc.	USA	100	100
Kongsberg Maritime do Brazil Ltda	Brasil	100	100
Kongsberg Maritime CM Brasil Ltda	Brasil	Fusjonert	100
Kongsberg Maritime Mexico SA DE CV	Mexico	100	100
Kongsberg Defence Chile Spa	Chile	100	100
Kongsberg Maritime Panama Corporation	Panama	100	100
Kongsberg Asia Pacific Ltd.	Hong Kong	100	100
Kongsberg Maritime Hoi Tung Holding Ltd.	Hong Kong	90	90
Kongsberg Maritime Hong Kong Ltd.	Hong Kong	100	100
Kongsberg Maritime China Shanghai Ltd.	Kina	100	100
Kongsberg Maritime China Jiangsu Ltd.	Kina	100	100
Kongsberg Maritime China Ltd.	Kina	100	100
Kongsberg Maritime China Waiaojiao Ltd.	Kina	100	100
Kongsberg Maritime CM China Ltd.	Kina	Fusjonert	100
Kongsberg Digital Technology Service (Beijing) Co., Ltd	Kina	100	-
Kongsberg Maritime CM Korea Ltd.	Sør-Korea	100	100
Kongsberg Maritime Korea Ltd.	Sør-Korea	100	100
Kongsberg Norcontrol Pte. Ltd.	Singapore	100	100
Kongsberg Maritime Pte. Ltd.	Singapore	100	100
Vung Tau Holding Pte. Ltd.	Singapore	Solgt	100
Kongsberg Maritime Japan Co Ltd.	Japan	100	100
Kongsberg Maritime India Private Ltd.	India	91	91
Kongsberg Digital Private Ltd.	India	100	100
Kongsberg Digital Software & Services Private Ltd.	India	100	100
Kongsberg Norcontrol Surveillance Private Ltd.	India	100	100
Kongsberg Maritime CM India Pvt Ltd.	India	100	100
Kongsberg Maritime Arabia for Maintenance	Saudi Arabia	100	100
Kongsberg Defence Malaysia Sdn. Bhd.	Malaysia	100	100
Kongsberg Maritime Malaysia Sdn. Bhd.	Malaysia	100	100
Kongsberg Maritime Services LCC	Qatar	100	-
Kongsberg Maritime Middle East DMCCO	UAE	100	100
Kongsberg Maritime Vietnam Ltd.	Vietnam	Solgt	100
Kongsberg Defence Australia Pty Ltd.	Australia	100	100
Kongsberg Maritime Pty Ltd.	Australia	100	100
Kongsberg Maritime South Africa Pty. Ltd.	Sør-Afrika	100	100
Kongsberg Maritime Namibia Pty Ltd.	Namibia	100	100

1) Eelume ble regnskapsført som tilknyttet selskap fra og med fjerde kvartal 2021.

29 TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Staten som største eier

Staten ved Nærings- og fiskeridepartementet er KONGSBERGs største eier (50,004 % av aksjene i Kongsberg Gruppen ASA). Staten ved Forsvarsdepartementet utgjør en viktig kunde for konsernet. Salg til Forsvaret er regulert av EØS-avtalen og Anskaffelsesregelverket for Forsvaret, som sikrer likeverdig behandling av alle tilbydere.

KONGSBERGs tilgodehavende overfor statlige kunder er MNOK 73 per 31.12.21, mens gjeldsposter overfor statlige leverandører utgjør MNOK 12 per 31.12.21.

KONGSBERG har i 2021 fakturert statlige kunder med MNOK 1.313. Varer og tjenester kjøpt fra statlige leverandører i 2021 utgjør MNOK 225.

Det vises også til Styrets redgjørelse for foretaksstyring kapittel 4 "Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående", hvor staten som kunde og aksjeeier er ytterligere beskrevet.

Transaksjoner med tilknyttede selskap

KONGSBERGs kundefordringer mot tilknyttede selskap er MNOK 6 per 31.12.21, mens leverandørgjeld utgjør MNOK 2 per 31.12.21.

I tillegg har KONGSBERG langsiktig fordring mot tilknyttede selskap på MNOK 23. KONGSBERG har i 2021 fakturert tilknyttede selskap med MNOK 30. Varer og tjenester kjøpt fra statlige tilknyttede selskap i 2021 utgjør MNOK 8.

30 AVHENDET VIRKSOMHET

Hydroid Inc.

4.2.20 signerte Kongsberg Maritime en avtale om å selge undervannsteknologiselskapet Hydroid Inc. i USA for USD 350 millioner til Huntington Ingalls Industries (HII) på gjeld- og kontantfri basis og justert for omforent arbeidskapital. Transaksjonen ble gjennomført med virkning fra 26.3.20 og innebærer at Hydroid sine resultatattall er tatt ut av regnskapslinjene i resultatregnskapet og presentert på linjen "Resultat fra avhendet virksomhet etter skatt" for 2020.

Hydroid Inc. var et heleid datterselskap av Simrad North America Inc (datter av Kongsberg Maritime AS) og har sitt hovedkontor i Pocasset, Massachusetts i USA. Selskapet produserer og leverer autonome undervannsfarkoster til både det militære og kommersielle markedet og er den største leverandøren av fartøyer til den amerikanske marinen.

Kongsberg Maritime og Huntington Ingalls Industries har i forbindelse med transaksjonen inngått en strategisk samarbeidsavtale om undervannsteknologi og maritime løsninger som trådte i kraft 26.3.20. Ambisjonen med avtalen er å styrke begge parters mulighet til å selge produkter og løsninger i undervannssegmentet i USA og globalt.

Tabellene nedenfor viser resultatene knyttet til Hydroid som er rapportert som avhendet virksomhet. Det er påløpt og betalt skatt på MNOK 574 knyttet til transaksjonen i USA. I tillegg er det påløpt kildeskatt knyttet til disponering av midlene.

Spesifikasjon av resultat fra avhendet virksomhet etter skatt

MNOK	2020
Driftsinntekter	268
Driftskostnader	(228)
EBITDA	40
EBIT	36
Resultat før skatt	27
Skatt	(7)
Resultat etter skatt	20
Gevinst ved salg av virksomhet før skatt	2 031
Skatt på gevinst	600
Gevinst ved salg av virksomhet etter skatt	1 431
Resultat fra avhendet virksomhet etter skatt	1 451

Kontantstrøm fra Hydroid

MNOK	2020
EBITDA	40
Endring i netto omløpsmidler og andre driftsrelaterte poster	(249)
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	(209)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(5)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(9)

Kontantstrøm knyttet til salget av Hydroid

MNOK	2020
Vederlag etter transaksjonskostnader	3 614
Betalt skatt	574
Salg av virksomhet ¹⁾	3 040

1) Avviker fra salg av virksomhet i kontantstrøm på grunn av justert oppgjør på transaksjon tidligere år.

31 DEFINISJONER & FORKORTELSER

Definisjoner

KONGSBERG benytter begreper i konsernregnskapet som ikke er forankret i regnskapsstandarder etter IFRS. Nedenfor følger våre definisjoner og forklaringer til disse begrepene.

EBITDA og *EBIT* anses av KONGSBERG å være normale begreper i regnskapssammenheng, men som IFRS ikke behandler i sine regnskapsstandarder. EBITDA er en forkortelse for «Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortisation» (resultat før finansposter, skatt, avskrivning og amortisering). KONGSBERG benytter EBITDA i resultatregnskapet som summeringslinje for andre regnskapslinjer. Disse regnskapslinjene er definert i våre regnskapsprinsipper, som er en del av årsregnskapet for 2021. Tilsvarende gjelder for EBIT.

Restruktureringskostnader består av lønn og arbeidsgiveravgift ved avslutning av ansettelsesforhold (som etterlønn og gavepensjon) i forbindelse med nedbemanning. I tillegg kommer husleie og relaterte kostnader eller eventuelle engangsbetalinger ved avslutning av leieavtaler før leieavtalens utløp for arealer som ikke er i bruk.

Netto rentebærende gjeld er nettobeløpet av regnskapslinjene "Betalingsmidler" og kort- og langsiktig rentebærende gjeld, eksklusive leasingforpliktelse.

Return on Average Capital Employed (ROACE) defineres som 12 måneders rullerende EBIT inklusive resultatandel fra felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper, eksklusive IFRS 16 dividert på 12 måneders gjennomsnittlig egenkapital og netto rentebærende gjeld.

Arbeidskapital defineres som omløpsmidler (unntatt betalingsmidler) fratrukket ikke-rentebærende kortsiktig gjeld (unntatt betalbar skatt). Finansielle instrumenter bokført til virkelig verdi inngår ikke i arbeidskapitalen.

Arbeidskapital er beregnet på følgende måte:

	31.12 2021	31.12 2020
<i>MNOK</i>		
Omløpsmidler	24 624	24 422
Kortsiktige forpliktelse og avsetninger	(19 164)	(19 696)
<i>Justert for</i>		
Betalingsmidler	(8 118)	(7 420)
Kortsiktig rentebærende lån	-	1 500
Kortsiktige leasingforpliktelse	380	339
Netto betalbar skatt	180	66
Finansielle instrumenter klassifisert som kontantstrømsikringer	96	332
Arbeidskapital	(2 003)	(458)

Book/bill er ordreinngang dividert på driftsinntekter.

Organisk vekst er endring i driftsinntekter eksklusive oppkjøpte selskaper.

32 HENDELSER ETTER BALANSEDAGENS UTLØP

Russland – Ukraina konflikten

Ved utgangen av 2021 var det økt politisk spenning i forholdet mellom Russland og Ukraina, og i februar 2022 eskalerte situasjonen da Russland invaderte Ukraina. Konflikten påvirker energi- og vareflyt mellom de to landene og resten av verden, og i 2022 har brede sanksjoner blitt iverksatt. Dette vil også påvirke KONGSBERG og situasjonen følges tett.

KONGSBERG hadde en direkte omsetning mot Russland på NOK 274 millioner i 2021 (NOK 189 millioner i 2020). Omsetningen mot Ukraina var i underkant av NOK 1 million i 2021 (NOK 3 millioner i 2020). All omsetning var av sivil karakter, og selskapet følger de til enhver tid gjeldende regelverk for eksportkontroll samt norske og internasjonale sanksjoner.

Kongsberg Maritime AS har et heleid datterselskap i St. Petersburg, Kongsberg Maritime RUS LLC. Dette selskapet har 10 heltidsansatte, og hadde en omsetning på NOK 32 millioner i 2021, og en balansesum på NOK 19 millioner per 31. desember 2021. I tillegg har et annet datterselskap av Kongsberg Maritime AS, KM CM Korea Ltd., en avdeling i Vladivostok, med en fast ansatt.

Resultatregnskap

KONGSBERG GRUPPEN ASA

MNOK	Note	2021	2020
Driftsinntekter fra datterselskap	9	242	189
Andre driftsinntekter		1	-
Sum inntekter		243	189
Lønnskostnad	4, 5	(145)	(144)
Avskrivning		(2)	(2)
Annen driftskostnad	4	(168)	(90)
Sum driftskostnader		(315)	(236)
Driftsresultat		(72)	(47)
Utbytte fra datterselskap		141	24
Renter fra konsernselskaper		31	42
Netto valutagevinst		5	(2)
Renter til konsernselskaper		(3)	(9)
Renteinntekt bank og plasseringer		15	14
Rentekostnader eksterne lån		(58)	(76)
Annen finanskostnad		(7)	(18)
Tap ved avgang konsernselskaper		(41)	-
Konsernbidrag		5 898	3 205
Netto finansposter		5 981	3 180
Ordinært resultat før skattekostnad		5 909	3 133
Skattekostnad (+inntekt/-kostnad)	6	(127)	23
Årsresultat		5 782	3 156
<i>Disposisjoner og egenkapitaloverføringer</i>			
Foreslått utbytte		(2 736)	(1 440)
Overføring til annen egenkapital		(3 046)	(1 716)

Balanse per 31.12.

KONGSBERG GRUPPEN ASA

MNOK	Note	2021	2020
Eiendeler			
<i>Anleggsmidler</i>			
Utsatt skattefordel	6	55	147
Varige driftsmidler		12	14
Aksjer i datterselskaper	3	8 918	8 970
Aksjer i tilknyttede selskaper		121	11
Rentebærende lån til konsernselskaper	9	1 822	1 094
Andre langsiktige fordringer		37	72
Sum anleggsmidler		10 965	10 308
<i>Omløpsmidler</i>			
Fordringer på konsernselskaper	9, 11	7 077	3 634
Andre kortsiktige fordringer		235	125
Betalingsmidler	11	6 754	4 886
Sum omløpsmidler		14 066	8 645
Sum eiendeler		25 031	18 953
Egenkapital og gjeld			
<i>Egenkapital</i>			
Aksjekapital		224	225
Overkurs		4 876	4 876
Sum innskutt egenkapital		5 100	5 101
Annen egenkapital		4 290	1 570
Sum opptjent egenkapital		4 290	1 570
Sum egenkapital	2	9 390	6 671
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Pensjonsforpliktelser	5	268	247
Langsiktig rentebærende lån	7	2 450	1 950
Annen langsiktig gjeld		-	-
Sum langsiktig gjeld		2 718	2 197
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Avsatt utbytte		2 736	1 440
Kortsiktig rentebærende lån	7	-	1 500
Konsernintern gjeld	9, 11	10 071	7 021
Annen kortsiktig gjeld		116	124
Sum kortsiktig gjeld		12 923	10 085
Sum egenkapital og gjeld		25 031	18 953

Kongsberg, 16. mars 2022

Eivind Reiten
Styreleder

Anne-Grete Strøm-Erichsen
Styrets nestleder

Merete Hverven
Styremedlem

Morten Henriksen
Styremedlem

Per A. Sørli
Styremedlem

Rune Fanøy
Styremedlem

Oda Linn A. Ellingsen
Styremedlem

Jo Even Bjørknes
Styremedlem

Geir Håøy
Konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

KONGSBERG GRUPPEN ASA

MNOK	Note	2021	2020
Resultat før skatt		5 909	3 133
Avskrivninger		2	2
Betalte skatter	6	(6)	-
Netto finansposter		(5 981)	(3 181)
Endring tidsavgrensninger, m.v.		152	(98)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		76	(144)
<i>Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter</i>			
Mottatt renter		45	57
Oppgjør rente- og valutabytteavtaler		(116)	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(71)	57
<i>Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter</i>			
Utbetaling utlån		39	(43)
Mottatt utbytte		14	24
Opptak av rentebærende lån		500	-
Nedbetaling av lån		(1 500)	(550)
Betalte renter		(61)	(69)
Utbetaling av utbytte		(1 425)	(448)
Tilleggsutbytte		-	(1 800)
Netto utbetaling i aksjeprogram for ansatte		(16)	(18)
Tilbakekjøp aksjer under tilbakekjøpsprogram		(317)	(29)
Mottatt konsernbidrag		3 205	80
Endring mellomværende konsernselskaper		1 424	7 537
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		1 863	4 684
Netto økning (reduksjon) i betalingsmidler		1 868	4 597
Betalingsmidler i begynnelsen av året		4 886	289
Betalingsmidler ved årets slutt		6 754	4 886

Sammenligningsattallene for 2020 er omarbeidet.

Noter

KONGSBERG GRUPPEN ASA

1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet for Kongsberg Gruppen ASA er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk i Norge.

Datterselskaper og tilknyttede selskaper

Datterselskaper og tilknyttede selskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost fratrukket eventuelle nedskrivninger. Nedskrivning til virkelig verdi foretas når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Inntektsføring

Inntektsføring skjer i den perioden tjenesten utføres.

Sikringer

Kongsberg Gruppen ASA inngår valutakontrakter på vegne av datterselskapene og inngår "back to back"-forretninger mot eksterne bank. Se også [note 10](#) "Valutasikring", samt [note 3 J](#) "Finansielle instrumenter" til konsernregnskapet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er balanseført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Eventuell avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Gevinster og tap knyttet til poster i utenlandsk valuta og som er en del av varekretsløpet, inngår i driftsresultatet. Øvrige gevinster og tap knyttet til poster i utenlandsk valuta er klassifisert som finansinntekter eller -kostnader.

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balanse-dagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Pensjoner

Innskuddsordningen

Konsernet innførte innskuddsbasert pensjonsordning per 1.1.08 for alle ansatte under 52 år. Ansatte som var 52 år og eldre på overgangstidspunktet ble fortsatt værende i ytelsesordningen. Innskuddet kostnadsføres når det påløper.

Ytelsesordningen

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra Folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Se også [note 5](#) "Pensjoner."

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode, er utlignet. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttigjort.

Kontantstrømpstilling

Kontantstrømpstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Betalingsmidler omfatter kontantbeholdning, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer.”

2 EGENKAPITALAVSTEMMING

MNOK	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.19	225	4 876	1 699	6 800
Årets resultat	-	-	3 156	3 156
Transaksjoner med egne aksjer	-	-	(44)	(44)
Tilleggsutbytte	-	-	(1 800)	(1 800)
Utbytte for 2020	-	-	(1 440)	(1 440)
Estimatavvik pensjoner	-	-	(1)	(1)
Egenkapital per 31.12.20	225	4 876	1 570	6 671
Årets resultat	-	-	5 782	5 782
Kapitalnedsettelse	(1)	-	(195)	(196)
Transaksjoner med egne aksjer	-	-	(119)	(119)
Utbytte for 2021	-	-	(2 736)	(2 736)
Estimatavvik pensjoner	-	-	(12)	(12)
Egenkapital per 31.12.21	224	4 876	4 290	9 390

Øvrig informasjon om selskapets aksjekapital er gitt i [note 23 "Aksjekapital"](#) til konsernregnskapet. Beholdning av egne aksjer per 31.12.21 er 613.987.

3 AKSJER I DATTERSELSKAP

MNOK	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eier-/ stemmeandel %	Balanseført verdi 31.12.
Kongsberg Defence & Aerospace AS	1997	Kongsberg	100	1 206
Kongsberg Basetec AS ¹⁾	1992	Kongsberg	100	-
Kongsberg Maritime AS	1992	Kongsberg	98,9	6 743
Kongsberg Eiendom Holding AS	2015	Kongsberg	100	497
Kongsberg Digital AS ²⁾	2016	Asker	24,5	-
Kongsberg Maritime China Ltd	2016	Shanghai	100	25
Kongsberg Hungaria Kft ³⁾	2003	Budapest	10	-
Kongsberg Reinsurance Ltd. ³⁾	2001	Dublin	100	-
Kongsberg Oil & Gas Technologies AS	2021	Asker	100	6
Kongsberg Digital Holding ASA	2021	Asker	100	441
Sum				8 918

1) Basetec AS er avviklet i 2021.

2) Kongsberg Digital er overført til Kongsberg Digital Holding ASA via tingsinnskudd.

3) De resterende aksjene i Kongsberg Hungaria Kft. eies av Kongsberg Defence & Aerospace AS.

4) Kongsberg Reinsurance er avviklet i 2021.

4 LØNSKOSTNADER OG GODTGJØRELSER TIL REVISOR

Vedrørende lønn og godtgjørelse til konsernledelsen og styrets medlemmer vises det til note 10 "Personalkostnader, godtgjørelser til ledelse og styre" i konsernregnskapet og i "Rapport om godtgjørelse til ledende personer".

Lønnskostnader

MNOK	2021	2020
Lønn	72	69
Arbeidsgiveravgift	17	17
Pensjon	14	16
Resultatavhengig lønn	17	16
Andre ytelser	25	26
Sum lønnskostnader	(145)	(144)
Antall årsverk	66	66

Godtgjørelse til revisor

TNOK	2021	2020
<i>Konsernrevisor EY</i>		
Lovpålagt revisjon	1 738	1 100
Andre attestasjonstjenester	50	493
Skatterådgivning	2 023	1 927
Andre tjenester utenfor revisjonen	176	82
Sum honorar EY	3 987	3 602

5 PENSJONER

KONGSBERG har en tjenstepensjonsordning som tilfredsstillende lovverket, og som består av en innskuddsordning og en ytelsesordning. Tjenstepensjonsordningen gjelder alle ansatte i konsernet i Norge.

Innskuddsordningen (ITP)

Konsernet har innskuddsordning for alle ansatte i Norge. Innskuddsatsene er 5 % av lønnsgrunnlaget opp til 7,1G, og 11 % av lønnsgrunnlaget fra 7,1G og opp til 12G. De ansatte kan påvirke forvaltningen av midlene gjennom tre spareprofiler. Spareprofilene ble besluttet endret fra 1.11.21. Midlene kan valgfritt investeres på ett av tre spareprofiler med henholdsvis 50, 80 og 100 % aksjeandel med enten aktiv eller indeks forvaltning og med eller uten nedvekting fra fylte 57 år. Konsernet har i tillegg en kollektiv, driftsbasert innskuddsordning for lønn mellom 12 og 15G. Selskapets innskudd i denne ordningen er 18 % av den del av lønnsgrunnlaget som overstiger 12G, oppad begrenset til 15G. For ledende ansatte gjelder egne vilkår. Dette er beskrevet i "Rapport for godtgjørelse for ledende personer i KONGSBERG". De driftsbaserte ordningene er lukket for opptak av nye medlemmer. Det benyttes spareprofil med 50 % aksjer som avkastningsreferanse på de driftsbaserte ordningene. Innskuddet kostnadsføres når det påløper.

Ytelsesordningen (YTP)

Ved overgang til innskuddsordning 1.1.08 ble ansatte som på overgangstidspunktet var 52 år og eldre fortsatt værende i ytelsesordningen. Ordningen er forsikret gjennom DNB Livsforsikring.

Pensjonsytelsen fra ytelsesordningen er bestemt ut fra antall opptjeningsår og lønnsnivå for den enkelte ansatte. Pensjonskostnaden fordeles over de ansattes opptjeningsår. Gitt en beregnet folketrygdpensjon basert på Folketrygdens regler før 1.1.11 og full opptjening gir ordningen ca. 65 % av sluttlønn inklusive en beregnet ytelse fra Folketrygden inntil fylte 77 år, deretter reduseres tjenstepensjonsdelen med 50 % livsvarig. Selskapet har i tillegg en kollektiv, driftsbasert ytelsesordning for lønn mellom 12 og 15 G. Den kollektive driftsbaserte ytelsesordningen tilsvarer ca. 50 % av den del av sluttlønnen som overstiger 12 G inntil fylte 77 år, deretter reduseres ytelsen med 50 % livsvarig. For ledende ansatte gjelder egne vilkår. Dette er beskrevet i "Rapport for godtgjørelse for ledende personer i KONGSBERG". Disse tilleggsordningene ble lukket i forbindelse med overgang til innskuddsbasert pensjon.

Risikodekning

Uførepensjon fra konsernet skal gi et tillegg til antatt uføretrygd fra folketrygden. Folketrygden dekker 66 % av pensjonsgrunnlaget opp til 6G, mens konsernplanen dekker 66 % av pensjonsgrunnlaget mellom 6G og 12G. Konsernplanen gir også et tillegg på 3 % av pensjonsgrunnlaget fra 0G til 12G, et kronetillegg på 25 % av G og eventuelt barnetillegg på 4 % per barn (maksimalt 3 barn). Uførepensjonen har en ettårig risikodekning og premien kostnadsføres når den påløper. Risiko-pensjonene for lønnsgrunnlaget som overstiger 12 G er finansiert over drift. I praksis vil det si at KONGSBERG er selvsassurandør for risiko-pensjonene fremover i tid. De driftsbaserte ordningene er lukket for opptak av nye medlemmer.

Årets pensjonskostnad er beregnet på grunnlag av de økonomiske og aktuariemessige forutsetninger ved årets begynnelse. Brutto pensjonsforpliktelse er beregnet på grunnlag av de økonomiske og aktuariemessige forutsetninger ved årets slutt.

Årets pensjonskostnad fremkommer slik:

MNOK	2021	2020
Kostnader ytelsesplaner	8	10
Kostnader innskuddsplaner	6	6

Netto pensjonsforpliktelse fremkommer slik:

MNOK	2021	2020
Brutto pensjonsforpliktelse	(265)	(247)
Brutto pensjonsmidler	30	31
Netto pensjonsforpliktelse	(235)	(216)
Arbeidsgiveravgift	(33)	(31)
Netto balanseførte pensjonsforpliktelse	(268)	(247)

6 SKATT

Skattekostnad

MNOK	2021	2020
Betalbar skatt	(6)	-
Endring utsatt skatt	(121)	23
Skatteinntekt/-kostnad	(127)	23

MNOK	2021	2020
Resultat før skatt	5 909	3 133
Beregnet skatt – 22 % av resultat før skatt	(1 300)	(689)
Korreksjon skatt tidligere år	(6)	5
Konsernbidrag uten skatteeffekt	1 161	705
Netto permanente forskjeller	18	2
Skatteinntekt/-kostnad	(127)	23

Utsatt skatt og utsatt skattefordel

MNOK	2021	2020
Pensjon	59	54
Underskudd til fremføring	-	98
Annet	(4)	(5)
Balanseført utsatt skattefordel	55	147
Skattesats i Norge	22 %	22 %

Endring i utsatt skatt som er regnskapsført direkte mot egenkapitalen er som følger:

MNOK	2021	2020
Pensjoner	(3)	-
Annet	(25)	-
Sum	(28)	-

7 RENTEBÆRENDE LÅN OG LÅNERAMMER

Per 31.12.21 hadde Kongsberg Gruppen ASA følgende lån og lånerammer:

Beløp i MNOK	Forfall	Nominell rente	Balanseført verdi 31.12.21	Balanseført verdi 31.12.20
Obligasjonslån KOG09 - fast rente	2.6.26	3,20 %	1 000	1 000
Obligasjonslån KOG11 - fast rente	5.12.23	2,90 %	450	450
Obligasjonslån KOG13 - flytende rente	6.6.24	2,02 %	500	500
Obligasjonslån KOG14 - flytende rente	26.2.26	1,66 %	500	-
Sum langsiktig lån			2 450	1 950
Obligasjonslån KOG08 - flytende rente	2.6.21	1,61 %	-	1 000
Obligasjonslån KOG12 - flytende rente	6.12.21	1,23 %	-	500
Sum kortsiktig gjeld			-	1 500
Sum rentebærende lån			2 450	3 450
Lånefasilitet (uttrukket låneramme)	15.3.23		2 300	2 300
Kassekreditt (ubenyttet)			500	500

Kongsberg Gruppen ASA har en syndikert lånefasilitet med Danske Bank, DNB, JP Morgan, Nordea og SEB. Fasiliteten er for generelle forretningsformål og utløper 15.3.23. Rentebetingelsene er 3M NIBOR + margin som er avhengig av forholdet mellom netto rentebærende lån/ EBITDA og kan være fra 0,55 % til 2 %. Lånefasiliteten krever at netto rentebærende gjeld ikke overstiger fire ganger EBITDA, men kan være opp til 4,5 ganger i maksimalt tre kvartaler. Kravene i låneavtalene er oppfylt. Det var ikke trukket på fasiliteten per 31.12.21.

Kongsberg Gruppen ASA har fire obligasjonslån ved utgangen av 2021. Obligasjonslånene er utstedt i norske kroner og notert på Oslo Børs. Rentebetingelsene på lånene med flytende rente er 3M NIBOR med margin som er + 1,20 % for KOG13 og 0,86 % for KOG14. Rentebetingelsene for lånene med fastrente er 3,2 % for KOG09 og 2,9 % for KOG11.

Det er etablert en kassekreditt på MNOK 500. Denne er ikke trukket på per 31.12.21.

All opplåning i konsernet er i hovedsak sentralisert til Kongsberg Gruppen ASA og håndteres av konsernets sentrale finansfunksjon.

8 GARANTIER

Kongsberg Gruppen ASA har i perioden 2005 til 2014 solgt deler av eiendomsmassen i Kongsberg Teknologipark. Eiendommene er leid tilbake på langsiktige kontrakter, og utløper i perioden 2024 til 2030. Tilbakeleiekontraktene er inngått av Kongsberg Næringsparkutvikling AS som er et heleid datterselskap av Kongsberg Eiendom Holding AS som igjen eies 100 % av Kongsberg Gruppen ASA. Tilbakeleiekontraktene er vurdert til å være operasjonelle leieavtaler.

I tillegg til leiebeløpene er Kongsberg Gruppen ASA ansvarlig for visse kostnader knyttet til avgifter og vedlikehold av eiendommene. Med unntak av eiendommene som ble solgt i 2007 og 2014 er eiendommene i hovedsak utleid til eksterne leietakere. Utleiekontraktene har en varighet fra tre måneder til 15 år. Kongsberg Næringsparkutvikling AS er ansvarlig for forpliktelsene, men Kongsberg Gruppen ASA garanterer for forpliktelsene. Avsetninger knyttet til dette er omtalt i note 24 "Avsetninger" til konsernregnskapet.

Forskudds- og gjennomføringsgarantier

Konsernets selskaper har stilt garantier for forskudd og gjennomføring i tilknytning til prosjekter. Garantiene er utstedt av norske og utenlandske banker og forsikringsselskaper. Kongsberg Gruppen ASA står ansvarlig for alle garantiene.

MNOK	2021	2020
Garantier utstedt av banker og forsikringsselskaper	2 563	2 107
Garantier stilt av Kongsberg Gruppen ASA	16 114	9 337
Forskudd og gjennomføringsgarantier overfor kunder	18 677	11 444

Kongsberg Gruppen ASA har ukommiterte rammeavtaler om garantistillelser med banker og forsikringsselskaper.

9 NÆRSTÅENDE PARTER

Driftsinntekter

MNOK	2021	2020
Kongsberg Maritime AS ¹⁾	140	115
Kongsberg Defence & Aerospace AS	93	66
Kongsberg Digital AS	7	6
Kongsberg Maritime CM AS ¹⁾	-	1
Andre konsernselskaper	2	1
Sum driftsinntekter nærstående	242	189

1) Konsernfellesskost for KM CM er i 2020 inkludert i beløpet på KM

Driftsinntekter fra nærstående parter består i hovedsak av konsernfellesskost og garantier.

Rentebærende lån til konsernselskaper

MNOK	2021	2020
Kongsberg Næringsseiendom AS	100	100
Kongsberg Næringsbygg 2 AS	54	54
Kongsberg Næringsbygg 3 AS	77	77
Kongsberg Næringsbygg 5 AS	96	96
Kongsberg Næringsbygg 11 AS	182	167
KNB12 Ulsteinvik AS	35	-
KNB13 Brattvåg AS	19	19
Kongsberg Næringsbygg 15 AS	78	-
Kongsberg Norcontrol Pte Ltd	5	-
Kongsberg Maritime Hoi Tung Holding Ltd	121	118
Kongsberg Maritime do Brasil SA	28	27
Kongsberg Maritime Malaysia Sdn. Bhd	-	17
Kongsberg Norcontrol Singapore	-	7
Kongsberg Norcontrol AS	-	10
Kongsberg Maritime Pty Ltd	6	7
Kongsberg Maritime India PVT. LTD	8	10
Navis Consult d.o.o Croatia	24	-
Kongsberg Maritime Finland OY	701	-
Kongsberg Martime Inc	161	69
Kongsberg Maritime CM Pty Ltd	16	23
Kongsberg Maritime CM Canada Ltd	-	17
Kongsberg Martime Germany GmbH	25	-
Kongsberg Martime Sweden AB	83	-
Kongsberg Maritime CM AS	-	275
Kongsberg Maritime CM NZ Pty Ltd	2	2
Andre selskaper	1	-
Sum	1 822	1 094

Kortsiktig gjeld til konsernselskaper

MNOK	2021	2020
Kongsberg Defence & Aerospace AS	12	3
Kongsberg Maritime AS	4	96
Kongsberg Aviation Maintenance Services AS	74	144
Kongsberg Maritime Sweden AB	-	266
Simrad North America Inc. US	-	336
Kongsberg Mesotech Ltd.	-	108
Andre selskaper	2	2
Datterselskap innskudd i konsernkonto-ordning	9 979	6 066
Sum	10 071	7 021

Kortsiktige fordringer til konsernselskaper

MNOK	2021	2020
Kongsberg Maritime AS	5 284	11
Kongsberg Defence & Aerospace AS	630	3 211
Kongsberg Maritime Sweden AB	-	32
Kongsberg Digital AS	1	1
Kongsberg Maritime Finland OY	1	27
Kongsberg Næringsbygg 11 AS	2	-
Kongsberg Maritime Hoi Tung Holding Ltd	4	1
Kongsberg Maritime Inc	3	-
Kongsberg Maritime CM AS	-	82
Andre selskaper	7	6
Datterselskap trekk i konsernkontoordning	1 145	262
Sum	7 077	3 634

10 VALUTASIKRING

Per 31.12. hadde konsernet følgende sikringer av netto salg i utenlandsk valuta, fordelt på sikringskategori:

Beløp i millioner	2021								
	Verdi i NOK på avtalte kurser			Gj.snittlig sikret kurs i USD		Gj.snittlig sikret kurs i EUR		Gj.snittlig sikret kurs i GBP	
	Virkelig verdi i NOK	Totalt sikret beløp i USD	Totalt sikret beløp i EUR	Totalt sikret beløp i GBP	Totalt sikret beløp i USD	Totalt sikret beløp i EUR	Totalt sikret beløp i GBP	Totalt sikret beløp i USD	Totalt sikret beløp i EUR
	31.12.21	31.12.21	31.12.21	31.12.21	31.12.21	31.12.21	31.12.21	31.12.21	31.12.21
<i>Sikringskategori</i>									
Valutaterminer, kontantstrømsikringer	15	(37)	2	(9,5)	10	9,7	-	11,9	
Valutaterminer, virkelig verdisikringer	13 968	188	748	8,8	529	10,5	88	12,0	
Sum	13 982	151	750		539		88		

Beløp i millioner	2020								
	Verdi i NOK på avtalte kurser			Gj.snittlig sikret kurs i USD		Gj.snittlig sikret kurs i EUR		Gj.snittlig sikret kurs i GBP	
	Virkelig verdi i NOK	Totalt sikret beløp i USD	Totalt sikret beløp i EUR	Totalt sikret beløp i GBP	Totalt sikret beløp i USD	Totalt sikret beløp i EUR	Totalt sikret beløp i GBP	Totalt sikret beløp i USD	Totalt sikret beløp i EUR
	31.12.20	31.12.20	31.12.20	31.12.20	31.12.20	31.12.20	31.12.20	31.12.20	31.12.20
<i>Sikringskategori</i>									
Valutaterminer, kontantstrømsikringer	(722)	(78)	(10)	15,38	(45)	10,8	-	-	
Valutaterminer, virkelig verdisikringer	17 904	629	1 151	8,94	541	10,79	110	12,04	
Sum	17 182	551	1 141		496		110		

Virkelig verdi refererer til nåverdien av forskjellen mellom terminkurs 31.12.21 og terminkurs på tidspunktet for inngåelse av terminkontrakten. Verdier i tabellen knyttet til verdi i NOK på avtalte kurser og virkelig verdi i NOK inkluderer også øvrige valutaer.

Valutaopsjoner

KONGSBERG hadde per 31.12.21 ingen valutaopsjoner. Per 31.12.20 hadde konsernet bokført brutto merverdi på valutaopsjoner med MNOK 17 og brutto mindreverdi på valutaopsjoner med MNOK 6. Verdiendringer er ikke tatt inn i Kongsberg Gruppen ASA sitt regnskap iht. norsk GAAP.

Rente- og valutabytteavtaler

I forbindelse med kjøp av aksjer i Patria Oyj i 2016, ble det inngått rente- og valutabytteavtaler for delvis å sikre nettoinvestering i utenlandsk virksomhet. Rente- og valutabytteavtaler ble rullert i 2021 og medførte en netto negativ kontantstrøm på MNOK 116. Nettoinvesteringen i Patria er nå sikret med rente- og valutabytteavtaler og terminkontrakter på hhv. MEUR 98 og MEUR 42, totalt MEUR 140. Rente- og valutabytteavtalene forfaller i 2024. Per 31.12.21 hadde rente- og valutabytteavtalene en verdi på MNOK 17 (MNOK -144 per 31.12.20). Verdiendringer er ikke tatt inn i Kongsberg Gruppen ASA sitt regnskap iht. norsk GAAP, men rulleringseffekten er innregnet i balansen.

Valutafordringer nærstående parter

Datterselskap

	2021				
	Verdi i NOK på avtalte kurser 31.12.21	Virkelig verdi i NOK 31.12.21	Totalt sikret beløp i USD 31.12.21	Totalt sikret beløp i EUR 31.12.21	Totalt sikret beløp i GBP 31.12.21
<i>Beløp i millioner</i>					
<i>Valutaterminer, kontantstrømsikringer</i>					
Kongsberg Defence & Aerospace	15	(37)	2	10	-
Sum kontantstrømsikringer	15	(37)	2	10	-
<i>Valutaterminer, virkelig verdisikringer</i>					
Kongsberg Maritime	3 886	(47)	298	126	2
Kongsberg Digital	402	1	20	11	-
Kongsberg Defence & Aerospace	8 443	191	394	319	85
(Uten intern motpart)	1 236	42	36	72	1
Sum virkelig verdisikringer	13 968	188	748	529	88
Sum	13 982	151	750	539	88

	2020				
	Verdi i NOK på avtalte kurser 31.12.20	Virkelig verdi i NOK 31.12.20	Totalt sikret beløp i USD 31.12.20	Totalt sikret beløp i EUR 31.12.20	Totalt sikret beløp i GBP 31.12.20
<i>Beløp i millioner</i>					
<i>Valutaterminer, kontantstrømsikringer</i>					
Kongsberg Defence & Aerospace	(722)	(78)	(10)	(45)	-
Sum kontantstrømsikringer	(722)	(78)	(10)	(45)	-
<i>Valutaterminer, virkelig verdisikringer</i>					
Kongsberg Maritime	3 814	149	303	110	3
Kongsberg Digital	333	9	15	11	-
Kongsberg Defence & Aerospace	13 573	438	809	420	107
(Uten intern motpart)	184	33	24	-	-
Sum virkelig verdisikringer	17 904	629	1 151	541	110
Sum	17 182	551	1 141	496	110

Tilknyttet selskap

	2021				2020			
	Verdi i NOK på avtalte kurser 31.12.21	Virkelig verdi i NOK 31.12.21	Totalt sikret beløp i USD 31.12.21	Totalt sikret beløp i EUR 31.12.21	Verdi i NOK på avtalte kurser 31.12.20	Virkelig verdi i NOK 31.12.20	Totalt sikret beløp i USD 31.12.20	Totalt sikret beløp i EUR 31.12.20
<i>MNOK</i>								
<i>Valutaterminer, virkelig verdisikringer</i>								
Kongsberg Satellite Services	1 663	37	36	114	1 052	(10)	87	29

11 BETALINGSMIDLER

<i>Nominelle beløp i MNOK</i>	<i>Note</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>
Netto innskudd konsernkontoordning		2 435	2 365
Utenfor konsernkontoordning		503	-
Pengemarkedsfond		3 816	2 521
Sum		6 754	4 886
Datterselskap innskudd i konsernkontoordning	9	9 979	6 066
Datterselskap trekk i konsernkontoordning	9	(1 145)	(262)
Morselskapets trekk i konsernkontoordning		(6 399)	(3 439)
Netto innskudd konsernkontoordning		2 435	2 365

Det er stilt bankgaranti for trukket forskuddstrekk til ansatte tilsvarende MNOK 13.

Likviditetsstyringen i konsernet er sentralisert i Kongsberg Gruppen ASA, og håndteres av konsernets sentrale finansfunksjon.

Kongsberg Gruppen ASA har konsernkontoordninger i Danske Bank, JP Morgan og DNB der flere av datterselskapene er inkludert. Netto innskudd i konsernkontoordning representerer totale netto innskudd i konsernkontoordningen for alle deltagende selskap. Totale trekk på konsernkontoordningene i morselskapet er i 2021 MNOK 6.399 mot fjorårets MNOK 3.439.

Erklæring til årsregnskap

KONGSBERG GRUPPEN ASA

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1.1.21 til 31.12.21, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet og at opplysninger i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretaket står overfor.

Kongsberg, 16. mars 2022

Eivind Reiten
Styreleder

Anne-Grete Strøm-Erichsen
Styrets nestleder

Merete Hverven
Styremedlem

Morten Henriksen
Styremedlem

Per A. Sørli
Styremedlem

Rune Fanøy
Styremedlem

Oda Linn A. Ellingsen
Styremedlem

Jo Even Bjerknes
Styremedlem

Geir Håøy
Konsernsjef

REVISJONSBERETNING 2021

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6a, 0191 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, 0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Kongsberg Gruppen ASA

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Kongsberg Gruppen ASA som består av selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper. Konsernregnskapet består av oppstilling over finansiell stilling per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge,
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Kongsberg Gruppen ASAs revisor sammenhengende i 35 år fra valget på generalforsamlingen i 1987.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår

Revisjonsberetning 2021, forts.

2

beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Innregning av driftsinntekter fra kundekontrakter over tid

Grunnlag for det sentrale forholdet

En stor andel av konsernets driftsinntekter er knyttet til salg av varer og tjenester der foretaket oppfylder sine leveringsforpliktelser og med det innregner driftsinntekter over tid. Prosessen med å måle progresjonen i leveringsforpliktelsen og valg av egnet metode til måling av progresjon involverer skjønn. Det kan være usikkerhet knyttet til fastsettelse av endelig transaksjonspris, allokering av denne, samt utgifter knyttet til oppfyllelse av en kontrakt. Innregning av driftsinntekter over tid er et sentralt forhold i vår revisjon som følge av at konsernet har et stort antall pågående prosjekter av varierende lengde hvor leveringsforpliktelsene oppfylles over tid. Ledelsen utøver skjønn relatert til å måle progresjon, fastsettelse av forventet transaksjonspris og forventede utgifter knyttet til å oppfylle kontrakten.

Våre revisjonshandlinger

Vi vurderte anvendelsen av regnskapsprinsippene, valg av metode for måling av progresjon, rutiner for prosjektoppfølgning og vi testet kontroller knyttet måling av progresjon, fastsettelse av forventet transaksjonspris og utgifter knyttet til oppfyllelse av kontrakt. Vi diskuterte estimerte totale prosjektkostnader, inkludert garantiavsetninger, med prosjektledelsen. Vi vurderte estimatene opp mot sammenlignbare prosjekter og analyserte utviklingen i lønnsomheten for utvalgte prosjekter og prosjektporteføljer. For utvalgte kontrakter testet vi estimerte inntekter mot inngåtte avtaler, belastede kostnader mot fakturaer og belastede timer mot prosjektmodul og vurderte estimerte totale prosjektkostnader. Vi har i tillegg foretatt analyser av faktisk inntjening på utvalgte prosjekter mot estimert sluttprognose gjennom prosjektperioden for å vurdere ledelsens treffsikkerhet i skjønsmessige vurderinger og estimater.

Vi viser til note 2 om estimatusikkerhet, note 3 om regnskapsprinsipper og note 7 om inntektsføring av kundekontrakter i konsernregnskapet for mer informasjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og konsernsjef (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har

Revisjonsberetning 2021, forts.

3

opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon eller ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar er konsistente med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet, og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet, konsernet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller,

Revisjonsberetning 2021, forts.

4

dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelte ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for Kongsberg Gruppen ASA har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn kongsberggruppenasa-2021-12-31-no i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten og iXBRL-markering av konsernregnskapet i overensstemmelse med det felles elektroniske rapporteringsformatet som kreves i ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig for

Revisjonsberetning 2021, forts.

5

utarbeidelsen av en årsrapport og iXBRL-markering av konsernregnskapet som er i samsvar med kravene i ESEF-regelverket.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er, på grunnlag av innhentet revisjonsbevis, å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket. Vi utførte vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Som et ledd i vårt arbeid utførte vi handlinger for å opparbeide forståelse for selskapets prosesser for å utarbeide årsrapporten i XHTML-format. Vi utførte kontroller av fullstendigheten og nøyaktigheten av iXBRL-markeringen, og vurderte ledelsens anvendelse av skjønn. Vårt arbeid omfattet kontroll av samsvar mellom markeringene av data i iXBRL og det reviderte årsregnskapet i menneskelig lesbart format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Oslo, 21. mars 2022
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Finn Espen Sellæg
statsautorisert revisor

Finansiell kalender

GENERALFORSAMLING

Ordinær generalforsamling holdes
onsdag 11.5.22

OFFENTLIGGJØRING AV KVARTALSRESULTATER

Første kvartal: 10.5.22
Andre kvartal: 13.7.22
Tredje kvartal: 28.10.22

Ticker kode: KOG (Oslo Stock Exchange)

PUBLISERING PÅ BØRS

Årsrapport og Bærekraftrapport 2021
publiseres på Børs 25.3.22

Kontaktinformasjon

KONGSBERG GRUPPEN ASA

Besøksadresse
Kirkegårdsveien 45
3616 Kongsberg

Postadresse
Postboks 1000
3601 Kongsberg

Telefon: +47 32 28 82 00
E-post: office@kongsberg.com
Org. nr. 943 753 709

kongsberg.com

Jan Erik Hoff

Group Vice President Investor Relations
Kongsberg Gruppen ASA

Telefon: +47 991 11 916
E-post: jan.erik.hoff@kongsberg.com

Ronny Lie

Chief Communication Officer
Kongsberg Gruppen ASA

Telefon: +47 916 10 798
E-post: ronny.lie@kongsberg.com

Lene Svenne

*Group Vice President
Sustainability & Governance*
Kongsberg Gruppen ASA

Telefon: +47 95 03 99 18
E-post: lene.svenne@kongsberg.com

